

"Самұрық-Қазына" ұлттық әл-ауқат қоры" акционерлік қоғамының 2012 жылғы жылдық қаржылық (шоғырландырылған және жеке) есептілігін, таза кірісін бөлу, жай акциялары бойынша дивидендтер төлеу тәртібін және бір жай акциясына шаққандағы дивидендтің мөлшерін бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 5 қазандағы № 1060 қаулысы

«Ұлттық әл-ауқат қоры туралы» 2012 жылғы 1 ақпандағы Қазақстан Республикасы Заңының 7-бабы 2-тармағының 2) және 10) тармақшаларына сәйкес Қазақстан Республикасының Үкіметі **ҚАУЛЫ** **ЕТЕДІ:**

1 . М ы н а л а р :

1) қоса беріліп отырған «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – Қор) 2012 жылғы жылдық қаржылық (шоғырландырылған және жеке) есептілігі;

2) Қазақстан Республикасы, 010000, Астана қаласы, Қабанбай батыр даңғылы, 23 мекенжайында тіркелген; деректемелері: жеке сәйкестендіру нөмірі (ЖСН) – 081140000436, жеке сәйкестендіру коды (ЖСК) – KZ456010111000026976, Астана қаласындағы «Қазақстан Халық жинақ банкі» акционерлік қоғамындағы банктік сәйкестендіру коды (БСК) HSBKKZKX Қордың қаржылық есептілігіне сәйкес 1065116692000 (бір триллион алпыс бес миллиард жүз он алты миллион алты жүз тоқсан екі мың) теңгені құрайтын Қордың 2012 жылғы таза кірісін бөлу тәртібі:

дивидендтерді төлеуге – 9077418000 (тоғыз миллиард жетпіс жеті миллион төрт жүз он сегіз мың) теңге жіберілсін;

инвестициялық бағдарламаларды қаржыландыру, борыштық міндеттемелерді өтеу және активтер сатып алу үшін 1056039274000 (бір триллион елу алты миллиард отыз тоғыз миллион екі жүз жетпіс төрт мың) теңге Қордың және оның компанияларының иелігінде қалдырылсын;

3) Қордың бір жай акциясына шаққанда 2012 жылғы дивидендтің мөлшері 2 (екі) теңге 61 (алпыс бір) тиын болып бекітілсін.

2. Осы қаулыға қол қойылған күн дивидендтерді төлеу басталатын күн болып белгіленсін.

3. Дивидендтер төлеу 10 (он) жұмыс күні ішінде «201301» бюджеттік жіктеу коды бойынша республикалық бюджетке қолма-қол ақшасыз аудару жолымен ақшалай нысанда жүргізілсін.

4. Осы қаулы қол қойылған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Премьер-Министрі

*Қазақстан Республикасының
С. Ахметов*

Қазақстан

Республикасы

Үкіметінің

2013

жылғы

5

қазандағы

№

1060

қаулысымен

бекітілген

«Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ

Шоғырландырылған қаржылық есептілік

Тәуелсіз аудиторлардың есебімен 2012 жылғы

31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

МАЗМҰНЫ

Тәуелсіз аудиторлардың есебі

Шоғырландырылған қаржылық есептілік

Шоғырландырылған бухгалтерлік теңгерім
Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп
Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН БУХГАЛТЕРЛІК ТЕҢГЕРІМ

31 желтоқсандағы жағдай бойынша

Миллион теңгемен	Ескер.	2012	2011
Активтер			
Ұзақ мерзімді активтер			
Негізгі құралдар	7	6.067.038	5.028.649
Материалдық емес активтер	8	358.228	306.989
Бірлескен кәсіпорындар мене қауымдасқан компаниялардағы инвестициялар	9	1.351.044	1.294.982
Клиенттерге қарыздар	10	1.386.384	1.080.910
Кредиттік мекемелердегі қаражат	11	267.751	347.672
Кейінге қалдырылған салық бойынша актив	37	77.964	56.813
Өзге де ұзақ мерзімді қаржы активтері	12	464.934	494.882
Өзге де ұзақ мерзімді активтер	13	420.271	292.337
		10.393.614	8.903.234
Ағымдағы активтер			
Қорлар	14	408.792	375.457
Өтеуге ҚҚС		193.950	97.916
Табыс салығы бойынша алдын ала төлем		77.948	70.534
Сауда дебиторлық берешек	15	342.257	276.129
Клиенттерге қарыздар	10	665.326	667.523
Кредиттік мекемелердегі қаражат	11	1.070.656	700.529

Өзге де қысқа мерзімді қаржы активтері	12	267.809	330.110
Өзге де ағымдағы активтер	15	297.706	275.211
Ақша қаражаты және оның баламалары	16	1.465.548	1.646.615
		4.789.992	4.440.024
Сатуға арналған ретінде жіктелген активтер	6	51.521	70.147
АКТИВТЕРДІҢ ЖИЫНЫ		15.235.127	13.413.405

9-110 беттегі есеп саясаты мен ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Миллион теңгемен	Ескерт.	2012	2011
капитал және міндеттемелер			
Негізгі компанияның акционеріне жататын капитал			
Жарғылық капитал	17	4.409.314	4.050.383
Сату үшін қолда бар инвестицияларды қайта бағалау жөніндегі резерв	12	24.846	(106.997)
Шетел валюталарды қайта есептеу жөніндегі резерв		219.712	186.145
Өзге де капитал резервтері		15.828	17.656
Бөлінбеген пайда		1.920.696	823.433
		6.590.396	4.970.620
Бақыланбаған қатысу үлесі		801.135	758.983
Капитал жиыны		7.391.531	5.729.603
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Қарыздар	18	3.517.546	3.646.036
Қазақстан Республикасы Үкіметінің қарыздары	19	210.810	430.747
Қаржылық жалға алу жөніндегі міндеттемелер	21	35.313	14.307
Резервтер	22	136.312	70.564
Кейінге қалдырылған салық жөніндегі міндеттемелер	37	333.864	299.666
Қызметкерлерге сыйақы жөніндегі міндеттемелер	23	45.940	37.908
Клиенттердің қаражаты	24	106.663	186.375
Туынды қаржылық құралдар		7.450	7.346
Өзге де ұзақ мерзімді міндеттемелер	20	296.660	426.703
		4.690.558	5.119.652
Ағымдағы міндеттемелер			
Қарыздар	18	679.075	550.740
Қазақстан Республикасы Үкіметінің қарыздары	19	559.831	438.968
Қаржылық жалға алу жөніндегі міндеттемелер	21	8.425	8.451
Резервтер	22	124.202	151.608
Қызметкерлерге сыйақы жөніндегі міндеттемелер	23	4.039	3.631
Төлеуге табыс салығы		48.841	2.985
Сауда және өзге де кредиторлық берешек		496.798	442.640
Клиенттердің қаражаты	24	636.058	550.269

Туынды қаржы құралдары		888	6.579
Өзге де ұзақ ағымдағы міндеттемелер	25	574.564	408.149
		3.132.721	2.564.020
Сатуға арналған ретінде жіктелген активтермен байланысты міндеттемелер	6	20.317	130
Міндеттемелердің жиыны		7.843.596	7.683.802
капитал мен міндеттемелер жиыны		15.235.127	13.413.405

Басқарушы директор – Басқарма мүшесі

Нұрлан Рахметов

Бас бухгалтер

Алмаз Әбдірахманова

9-110 беттегі есеп саясаты мен ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Миллион теңгемен	Ескерт.	2012	2011
Түсім	26	4.911.022	4.400.355
Мемлекеттік субсидиялар	27	27.857	24.406
		4.938.879	4.424.761
Сатылған өнім мен көрсетілген қызметтердің өзіндік құны	28	(3.568.739)	(3.191.850)
Жалпы пайда		1.370.140	1.232.911
Жалпы және әкімшілік шығыстар	29	(420.607)	(437.682)
Тасымалдау мен сату жөніндегі шығыстар	30	(377.183)	(367.178)
Сатып алу кезінде пайдалы сатып алудан түсетін кіріс		22	1.468
Негізгі құралдардың шығуынан болатын шығын, нетто		(2.307)	(1.073)
Құнсызданудан болатын шығын	31	(236.711)	(232.035)
Өзге де операциялық кіріс	32	1.168.444	85.107
Өзге де операциялық шығын	33	(660.572)	(54.759)
Операциялық қызметтен пайда		841.226	226.759
Қаржы шығындары	34	(207.916)	(193.600)
Қаржылық кіріс	35	55.409	66.825
Қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындардың кірістеріндегі үлес	36	538.835	611.177
Теріс бағамды қайырма, нетто		(43.752)	(22.567)
Табыс салығын есептегенге дейінгі пайда		1.183.802	688.594
Табыс салығы бойынша шығыстар	37	(250.724)	(367.161)
Жыл ішінде жалғасқан қызметтен пайда		933.078	321.433
Тоқтатылған операциялардан Кіріс	6	202.359	29.196

Жыл ішіндегі пайда	1.135.437	350.629
--------------------	-----------	---------

9-110 беттегі есеп саясаты мен ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Миллион теңгемен	Ескерт.	2012	2011
Салық салынғаннан кейінгі өзге де жиынтық кіріс:			
Шетелдік валюталарды қайта есептеу		35.301	14.322
Сату үшін қолда бар қаржы активтерін қайта бағалаудан іске асырылмаған шығын		(17.565)	(134.686)
Сату үшін қолда бар қаржы активтері бойынша таза сатылған кіріс/(шығын)		(618)	1.466
Өзге де жиынтық кірістің құрамынан сату үшін қолда бар қаржы активтерінің құнсыздануы жөніндегі өзге шығынға қайта жіктеу	12	146.848	-
Өзге де жиынтық кіріс		350	326
Салық салуды шегергенде жыл ішіндегі жиынтық кірістің жалпы сомасы		1.299.753	232.057
Мыналарға келетін бір жылдағы пайда:			
Негізгі компанияның акционеріне		1.065.117	330.035
Бақыланбайтын қатысу үлесіне		70.320	20.594
		1.135.437	350.629
Салық салуды шегергенде мыналарға келетін бір жылдағы жиынтық кірістің жалпы сомасы:			
Негізгі компанияның акционеріне		1.230.615	208.626
Бақыланбайтын қатысу үлесіне		69.138	23.431
		1.299.753	232.057
Акцияға пайда:			
Негізгі компанияның акционеріне жататын бір жылдағы негізгі және сұйылған пайда үлесі, теңге		305,97	94,85
Жалғасатын қызметтен акцияға Пайда:			
Негізгі компанияның акционеріне жататын жалғасатын қызметтен түсетін пайданың негізгі және сұйылған үлесі		277,43	91,30

Басқарушы директор – Басқарма мүшесі

Нұрлан Рахметов

Бас бухгалтер

Алмаз Әбдірахманова

9-110 беттегі есеп саясаты мен ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

		Негізгі компания акционеріне келеді	
		Сату үшін қолда б а р	Шетелдік валютаны

Миллион теңгемен	Ескерт	Жарғылық капитал	инвестицияларды қайта бағалау резерві	қайта есептеу резерві	Өзге де күрделі резервтер	Бөлінбеген пайда	Жиыны
2010 жылғы 31 желтоқсандағы сальдо		3.891.909	29.682	172.613	21.022	537.822	4.653.04
Жыл ішіндегі жиынтық кіріс		–	(135.310)	13.553	348	330.035	208.626
Акциялар шығару	17.1	158.474	–	–	–	-	158.474
Үкіметтен алынған қарыз бойынша және ҚР Ұлттық Банк сатып алған облигациялар бойынша дисконт	17.2	–	–	–	–	21.793	21.793
Дивидендтер	17.3	–	–	–	-	(7.056)	(7.056)
Акционермен жасалатын өзге де операциялар		–	(1.369)	(21)	(505)	(18.797)	(20.692)
Үлестік құралдар негізіндегі төлемдерді тану		–	–	–	250	–	250
Еншілес ұйымдардағы қатысу үлестерін өзгерту – бақыланбайтын акционерлердің үлестер сатып алуы	17.4	–	–	–	–	5.937	5.937
Еншілес ұйымдардан опциондар алу		–	–	–	(24)	–	(24)
Еншілес ұйымдардағы қатысу үлестерін өзгерту – бақыланбайтын үлестер сатып алу	17.5	–	–	–	–	(4.848)	(4.848)
Еншілес ұйымдарды сатып алу	5	–	–	–	–	–	–
Еншілес ұйымдардың нарықтан өз акцияларын сатып алуы	17.6	–	–	–	–	(854)	(854)
Акционерге өзге де бөлулер	17.7	–	–	–	–	(42.527)	(42.527)
Гиперинфляцияға түзету		–	–	–	–	(1.507)	(1.507)
Өзге де күрделі резервті азайту		–	–	–	(3.435)	3.435	–
2011 жылғы 31 желтоқсандағы сальдо		4.050.383	(106.997)	186.145	17.656	823.433	4.970.62

9-110 беттегі есеп саясаты мен ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Негізгі компания акционеріне келеді							
Миллион теңгемен	Ескерт	Жарғылық капитал	Сату үшін қолда бар инвестицияларды қайта бағалау резерві	Шетелдік валютаны қайта есептеу резерві	Өзге де күрделі резервтер	Бөлінбеген пайда	Жиыны
2011 жылғы 31 желтоқсандағы сальдо		4.050.383	(106.997)	186.145	17.656	823.433	4.970.620
Жыл ішіндегі жиынтық кіріс		–	131.662	33.994	(158)	1.065.117	1.230.615
Акциялар шығару	17.1	358.931	–	–	–	(4.149)	354.782

Үкіметтен алынған қарыз бойынша және ҚР Ұлттық Банк сатып алған облигациялар бойынша дисконт	17.2	–	–	–	–	89.617	89.617
ҚР Ұлттық Банк сатып алған облигациялар бойынша мәмілелер шарттарының өзгерісінен болған кіріс	17.2	–	–	–	–	304.650	304.650
Дивидендтер	17.3	–	–	–	-	(168.190)	(168.190)
Акционермен жасалатын өзге де операциялар		–	–	–	–	1.620	1.620
Үлестік құралдар негізіндегі төлемдерді тану		–	–	–	214	(603)	(389)
Еншілес ұйымдардағы қатысу үлестерін өзгерту – бақыланбайтын акционерлердің үлестер сатып алуы	17.4	–	–	–	–	(2.002)	(2.002)
Еншілес ұйымдардағы қатысу үлестерін өзгерту – бақыланбайтын үлестер сатып алу	17.5	–	181	(427)	(1.884)	(129.235)	(131.365)
Еншілес ұйымдардың нарықтан өз акцияларын сатып алуы	17.6	–	–	–	–	4.328	4.328
Акционерге өзге де бөлу	17.7	–	–	–	–	(63.890)	(63.890)
2012 жылғы 31 желтоқсандағы сальдо		4.409.314	24.846	219.712	15.828	1.920.696	6.590.396

Басқарушы директор – Басқарма мүшесі

Нұрлан Рахметов

Бас бухгалтер

Алмаз Әбдірахманова

9-110 беттегі есеп саясаты мен ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

Миллион теңгемен	Ескерт.	2012	2011
Операциялық қызметтен түсетін ақша ағындары:			
Табыс салығын есепке алғанға дейін жалғасқан қызметтен пайда		1.183.802	688.594
Табыс салығын есепке алғанға дейін тоқтатылған қызметтен пайда		202.607	29.916
Мыналарға түзетулер:			
Тозу, ескіру және амортизацияға	28, 29, 30, 33	325.677	288.707
Қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындар кірісіндегі үлес	36	(538.835)	(611.177)
Тоқтатылған қызметтің шығуынан пайда	6	(201.996)	-
Қаржы шығындары	34	207.916	193.600
Қаржы кірісі	35	(55.409)	(66.825)
Құнсыздану шығыны	31	236.711	232.035

БТА Банкін қайта құрылымдаудан кіріс	32	(1.068.482)	–
БТА Банкті қалпына келтіруге облигациялар бойынша шығыстар	33	628.572	–
БТА Банктің өз акцияларын сатып алуынан кіріс		(10.458)	–
Қызметкерлерге сыйақы жөніндегі ұзақ мерзімді міндеттемелер	23	12.958	13.442
Сатып алу кезінде пайдалы сатып алудан кіріс		(22)	(1.468)
Резервтерге есептеу	22	(11.869)	17.174
Туынды қаржы құралдары		(11.450)	(40.119)
Негізгі құралдардың шығуынан шығын, нетто		2.307	1.073
Еншілес ұйымдардың шығуынан түсетін кіріс		(4.823)	(2.619)
Күмәнді дебиторлық берешек пен өзге де ағымдағы активтер бойынша резервтер	29	10.176	5.025
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланған қаржы активтерін қайта бағалаудан шығын/(кіріс)		(2.314)	7.440
Сату үшін қолда бар активтерді қайта бағалаудан іске асырылған шығын		(618)	1.466
Сатып алудың әділ құны түзетулерінің амортизациясы		4.642	21.467
Бағамдық айырмадан іске асырылмаған шығын		18.807	12.506
Өзге де операциялар		2.375	8.353
Айналымдық капиталдағы өзгерістерге дейінгі операциялық қызметтен ақша ағындары		930.274	798.590
Өзге де ұзақ мерзімді активтердегі өзгерістер		(62.622)	(34.529)
Клиенттерге қарыздардағы өзгерістер		(360.443)	(203.703)
Кредиттік мекемелердегі қаражаттағы өзгерістер		(48.107)	(8.512)
Қаржы активтеріндегі өзгерістер		28.579	54.917
Туынды қаржы құралдарындағы өзгерістер		(8.484)	(49.463)
Қорлардағы өзгерістер		(40.321)	(20.650)
Өтеуге ҚҚС-тағы өзгерістер		(53.750)	(24.407)
Сауда-дебиторлық берешектегі өзгерістер		(69.364)	(22.015)
Өзге де ағымдағы активтердегі өзгерістер		(35.213)	35.858
Қарыздағы және Қазақстан Республикасы Үкіметінің қарыздарындағы өзгерістер		429.638	163.051
Сауда және өзге де кредиторлық берешектегі өзгерістер		(37.899)	(50.267)
Клиенттердің шотындағы өзгерістер		2.964	178.967
Өзге де міндеттемелердегі өзгерістер		16.908	24.357
Операциялық қызметтен ақша қаражатының түсуі		692.160	842.194
Төленген табыс салығы		(202.234)	(231.578)
Төленген пайыздар		(146.160)	(142.886)
Алынған пайыздар		12.671	45.883
Операциялық қызметтен ақша қаражатының таза түсімдері		356.437	513.613

9-110 беттегі есеп саясаты мен ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Миллион теңгемен	Ескерт.	2012	2011

Инвестициялық қызметтен ақша ағындары:			
Банктік депозиттерді орналастыру, нетто		(228.152)	309.968
Қауымдасқан компаниялар мен бірлесіп бақыланатын кәсіпорындарды сатып алу		(28.558)	(110.280)
Сатып алынған ақша қаражатын шегергенде, еншілес ұйымдарды сатып алу		(6)	(80.330)
Шығу тобына қайта топтастырылған еншілес ұйымдардың ақша қаражаты		-	(5.432)
Негізгі құралдарды сатып алу		(952.675)	(930.468)
Материалдық емес активтерді сатып алу		(63.727)	(24.893)
Өзге қаржылық активтерді сату/(сатып алу), нетто		43.814	(69.163)
Негізгі құралдарды сатудан түсетін түсімдер		10.363	35.013
Ұзақ мерзімді активтер үшін төленген аванстар	13	(107.107)	(33.428)
Бірлесіп бақыланатын және қауымдасқан компаниялардан алынған дивидендтер	6, 9	590.940	460.224
Қауымдасқан компанияларды сатудан түскен түсімдер	6	225.739	711
Еншілес ұйымдарды сатудан түскен түсімдер		13.042	–
Акцияларды сатып алуға опционды орындау		(603)	–
Инвестициялық қызметтегі ақша қаражатының таза жұмсалуды		(496.930)	(448.078)
Қаржылық қызметтен ақша ағындары:			
Қарыздар бойынша түсімдер		919.369	390.038
Қарыздарды өтеу		(627.614)	(484.283)
Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелерді өтеу		(11.386)	(8.160)
Еншілес ұйымдармен өз акцияларын сатып алу		(39.917)	(15.746)
Акционермен операциялар		(24.043)	(63.869)
Еншілес ұйымдардың бақыланбайтын үлестеріне төленген дивидендтер		(149.704)	(26.709)
Бақыланбайтын үлестермен жарғылық капиталдағы жарналар		31.611	15.117
Акционерге төленген дивидендтер		(159.113)	(9.077)
Бақыланбайтын үлесті сатып алу	5	–	(6.697)
Жарғылық капиталдағы жарналар	17.1	12.000	147.552
Қаржылық қызметтегі ақша қаражатының таза жұмсалуды		(48.797)	(61.834)
Айырбас бағамдарының ақша қаражатына және олардың баламаларына өзгерістерінің әсері		8.223	3.454
Ақша қаражаты және олардың баламаларын таза (азайту)/ұлғайту		(181.067)	7.155
Жыл басындағы ақша қаражаты және олардың баламалары		1.646.615	1.639.460
Жыл аяғындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	16	1.465.548	1.646.615

Басқарушы директор – Басқарма мүшесі

Нұрлан Рахметов

Бас бухгалтер

Алмаз Әбдірахманова

9-110 беттегі есеп саясаты мен ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2012 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

Корпоративтік ақпарат

«Самұрық-Қазына» ұлттық әл ауқат қоры» АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша «Қор» немесе «Самұрық-Қазына») Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 13 қазандағы Жарлығына және Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 17 қазандағы № 962 қаулысына сәйкес құрылды. Құрылу «Қазына» орнықты даму қоры» акционерлік қоғамы («Қазына») мен «Самұрық» мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі қазақстандық холдингі» акционерлік қоғамын («Самұрық») біріктіру және Мемлекеттік қорға Қазақстан Республикасы Үкіметіне («Мемлекет» немесе «Үкімет») тиесілі кейбір кәсіпорындардағы өз меншік құқығын қосымша беру жолымен жүзеге асырылды. Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті білдіретін Үкімет Қордың жалғыз акционері (бұдан әрі мәтін б о й ы н ш а « А к ц и о н е р ») .

Қайта ұйымдастырудың негізгі мақсаты Үкіметтің тиісті бағдарламаларында белгіленген осы компаниялардың стратегиялық міндеттерді табысты орындауы мақсатында олардың менеджменті тиімділігін арттыру және ұйымдық құрылымын о ң т а й л а н д ы р у б о л ы п т а б ы л а д ы .

Қор 38-ескертпеде санамаланған бірқатар мемлекеттік кәсіпорындарды (бұдан әрі мәтін бойынша «Топ») біріктіретін холдинг болып табылады. Қордың қызметі 2012 жылғы 1 ақпанға дейін «Ұлттық әл-ауқат қоры туралы» Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 13 ақпандағы № 134-4 Заңымен реттелді және ел экономикасының тұрақты дамуын қамтамасыз етуге жәрдемдесуге; экономиканы жаңғыртуға және әртараптандыруға; Топ компаниялары қызметінің тиімділігін арттыруға бағытталды. 2012 жылғы 1 ақпанда «Ұлттық әл-ауқат қоры туралы» Қазақстан Республикасының 2012 жылғы 1 ақпандағы № 550-IV Заңы қабылданды, оған сәйкес Қордың қызметі Қордың тобына кіретін ұйымдардың ұзақ мерзімді құнын (құндылығын) ұлғайту және Қордың тобына кіретін активтерді тиімді басқару арқылы Қазақстан Республикасының ұлттық әл-ауқатын арттыруға бағытталды.

Басқарушылық мақсаттар үшін Топтың қызметі өндірілетін өнімнің түріне және көрсетілетін қызметтің түріне сәйкес алты операциялық сегментке бөлінеді (43- е с к е р т п е) :

- Мұнай-газ сегменті мұнай мен газды барлау және өндіру, мұнай мен газды тасымалдау, шикі мұнай мен өңдеу өнімдерін қайта өңдеу және сату жөніндегі о п е р а ц и я л а р д ы қ а м т и д ы .

- Тасымалдау сегменті жүктер мен жолаушыларды темір жол және әуе тасымалы

жөніндегі операцияларды қамтиды.

- Телекоммуникациялар сегменті жергілікті, қалааралық және халықаралық (ТМД-ға кіретін және кірмейтін елдерді қоса алғанда) байланысты қоса алғанда, тіркелген байланыс қызметтері жөніндегі операцияларды, сондай-ақ байланыс арналарын жалға беру және деректер мен сымсыз байланыспен беруді қамтиды.

- Энергетикалық сегмент электр энергиясын өндіру және беру жөніндегі, электр энергиясын электр энергетикасы жүйесіне босатуды техникалық диспетчерлеу және импортталатын электр энергиясын тұтыну жөніндегі операцияларды, Қазақстан Республикасы бірыңғай электр энергетикасы жүйесінің орталықтандырылған жедел-диспетчерлік басқару объектілерінің функцияларын қамтиды.

- Тау-кен өндіру сегменті минералдық ресурстарды барлау, өндіру, өңдеу және сату жөніндегі операцияларды, қорғаныс кешені мен азаматтық машина жасау кәсіпорындарын, химия саласы мен геологиялық барлауды дамыту жөніндегі ж о б а л а р д ы қ а м т и д ы .

- Қаржы институттары мен Даму институттары сегменті Қазақстан Республикасының барлық сегменттеріндегі инвестициялық қызметті дамыту және ынталандыру жөніндегі операцияларды қамтиды. Сондай-ақ бұл сегмент 2009 жылы Қор сатып алған банктерді де қамтиды.

- Корпоративтік орталық сегменті және жобалар Қордың инвестициялық және қаржы операцияларын, оның ішінде байланысты және тараптық ұйымдарға қарыздар б е р у д і қ а м т и д ы .

Компанияның тіркелген офісі Қазақстан Республикасы Астана қаласы, Қонаев көшесі 8 мекенжайында орналасқан.

Осы қаржылық есептілікті шығаруға 2013 жылғы 30 сәуірде Қордың Басқарушы директоры - Басқарма мүшесі төрағасы мен Бас бухгалтері бекітті.

Экономика мен қаржы жүйесін тұрақтандыру жоспары

Әлемдік қаржы дағдарысы жағдайында елдің экономикасы мен қаржы жүйесін тұрақтандыруды қамтамасыз ету мақсатында Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 25 қарашадағы № 1085 қаулысымен Қазақстан Республикасы Үкіметінің, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің және Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің Экономикасы және қаржы жүйесін тұрақтандыру жөніндегі 2009 - 2010 жылдарға арналған бірлескен іс-қимыл жоспары (бұдан әрі мәтін бойынша «Тұрақтандыру жоспары») бекітілді. Тұрақтандыру жоспары мынадай мақсаттарға бағытталған бірқатар іс-шараларды к ө з д е й д і :

- Қаржы секторын тұрақтандыру
- Жылжымайтын мүлік нарығындағы проблемаларды шешу
- Шағын және орта бизнесті қолдау
- Агроөнеркәсіптік кешенді дамыту

- Инновациялық, индустриялық және инфрақұрылымдық жобаларды іске асыру Қор Үкіметтен Тұрақтандыру жоспарын іске асыру жөніндегі негізгі оператор болып түседі.

Қаржы секторын тұрақтандыру жөніндегі шаралар (Тұрақтандыру жоспары) шеңберінде Қор 2009 жылы БТА Банк және Альянс Банк акцияларының бақылау пакетін және «Қазақстанның Халық банкі» АҚ мен «Қазкоммерцбанк» АҚ елеулі үлестерін сатып алды. Бұл шаралар банктерге қосымша өтімділік беруге және олардың төлем қабілетін қамтамасыз етуге бағытталды. 2012 және 2011 жылдары Қор «Қазақстан халық банкі» АҚ-ның жай және артықшылық берілген акцияларының бір бөлігін сатты (12-ескертпе).

2010 жылғы наурызда бекітілген «БТА Банк» АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша «БТА Банк») міндеттемелерін қайта құрылымдау жоспарының шеңберінде Қор БТА Банкінің еншілес ұйымы «Темірбанк» АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша «Темірбанк») қайта шығарылған жай акцияларын сатып алды.

Қор БТА Банк, Альянс Банк, «Темірбанк» АҚ, «Қазақстанның Халық банкі» АҚ мен «Қазкоммерцбанк» АҚ үлестерін ұзақ мерзімді перспективада ұстап тұруды жоспарламайды.

2010 жылы Альянс Банк, БТА Банк және «Темірбанк» АҚ өз борыштарын қайта құрылымдау үдерісін аяқтады. Альянс Банк пен Темірбанктің үздіксіз қызмет қағидатын ұстауы қабілеті қайта құрылымдау шарттарына сәйкес жаңа бизнес модельдерді табысты іске асыруына елеулі түрде байланысты.

БТА Банкінің үздіксіз қызмет қағидатын ұстауы қабілеті 2012 жылғы желтоқсанда аяқталған өз борыштарын 2-ші қайта құрылымдаудың шарттарына сәйкес жаңа бизнес модельдерді табысты іске асыруына елеулі түрде байланысты (32, 33-ескертпе).

2012 жылғы 31 желтоқсанда БТА Банк, Темірбанк және Альянс Банктің осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте ескерілген біріккен таза активтері 111.533 миллион теңгені құрайды (2011 жылғы 31 желтоқсанда біріктірілген таза міндеттемелер: 494.522 миллион теңге).

«Қазақстан Республикасының 2012 жыл ішіндегі әлеуметтік-экономикалық дамуының қорытындылары және «Қазақстан - 2050» стратегиясын іске асыру жөніндегі міндеттер туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің қатысуымен өткен кеңестің 2013 жылғы 23 қаңтардағы № 01-7.1 хаттамасына сәйкес «СҚ-Фармация» ЖШС Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің қарауына беруді көздей отырып, оған Қазақстан Республикасының Үкіметіне даму институттары мен қаржы ұйымдарындағы («Қазақстан Даму банкі» АҚ, «Kazyna Capital Management» АҚ, «КазЭкспортГарант» Экспорттық-кредиттік сақтандыру корпорациясы» АҚ, «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ, «Қазақстан инвестициялық қоры» АҚ) Қорға тиесілі иелену үлестерін бере отырып, 100% акцияларының иесі Үкімет болатын «Ұлттық даму агенттігі» АҚ құру тапсырылды.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 4 наурыздағы № 206 қаулысына сәйкес «Қазкоммерцбанк» АҚ және «БТА банк» АҚ Қорға тиесілі акцияларын сату есебінен Қорға «Халық банкі» ЖЗҚ» АҚ, «Грантум» ЖЗҚ және «ҰларҮміт» ЖЗҚ акционері болуға рұқсат етілді.

«БТА Банк» АҚ, «Альянсбанк» АҚ және «Темірбанк» АҚ-ның Қорға тиесілі акцияларын сату мақсатында 2013 жылғы 31 желтоқсанға дейін көрсетілген банк акционерлері сатылатын акцияларды сатып алудың артықшылық құқығынан бастартқан жағдайда, Қорға:

- «Альянсбанк» АҚ және «Темірбанк» АҚ акцияларын бірыңғай стратегиялық инвесторға иеліктен шығару жөнінде шаралар қабылдау;

- «Қазақстанның халық банкі» АҚ-ға «БТА Банк» АҚ-ның қалған акциялар пакетін сатып алу туралы ұсыныс жасау ұсынылды.

Қазіргі сәтте «СҚ-Фармация» ЖШС беріп және банктердің акцияларын сатумен «Ұлттық даму агенттігі» АҚ құру жөніндегі нормативтік-құқықтық актілерді бекітумен байланысты құжаттарды дайындау және келісу жүзеге асырылуда.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік есеп саясатында және осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелерде сипатталған жағдайларды қоспағанда, бастапқы құн қағидаты негізінде дайындалды.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік теңгемен ұсынылған және арнайы шарттасқан жағдайларды қоспағанда, ақша сомалары миллион теңгеге дейін дөңгелектелген.

Сәйкестігі туралы мәлімдеме

Топтың осы шоғырландырылған қаржылық есептілігі Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттары жөніндегі комитеттің басқармасы (бұдан әрі мәтін бойынша «ХСКБ») шығарған Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына («ҚЕХС») сәйкес дайындалды.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті ҚЕХС-қа сәйкес дайындау белгілі бір сыни есептемелік бағалауды талап етеді, сондай-ақ басшылықтан есеп саясатын қолдану барысында жол берулер бойынша пікірлер қолдануда талап етеді. Жоғары күрделілік деңгейі мен жол берулерді қолдануды қамтитын қолданылу саласы, сондай-ақ бағалау мен жол берулерді қолдану шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін елеулі болып табылатын салалар 4-ескертпеде ашылған.

Шетелдік валютаны қайта есептеу

Функционалдық валюта және ұсыну валютасы

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізілген Топ кәсіпорындары әрқайсысының қаржылық есептілігінің элементтері кәсіпорын өз қызметін жүзеге

асыратын негізгі экономикалық ортаның валютасы пайдаланыла отырып, бағаланады («функционалдық валюта»). Шоғырландырылған қаржылық есептілік Топ есептілігін ұсыну валютасы болып табылатын теңгемен ұсынылды.

Операциялар және шоттар сальдосы

Шетелдік валютадағы операциялар операциялар жүзеге асырылған күнгі валюта бағамы пайдаланыла отырып, функционалдық валютаға қайта есептеледі. Осындай операциялар бойынша есептеулер нәтижесінде және жыл аяғындағы бағамдар бойынша шетелдік валютада берілген монетарлық активтер мен міндеттемелерді қайта есептеуден туындағаны бағамдық айырмадан болатын кірістер мен шығындар пайда мен шығындарда танылады.

Тарихи құнның негізінде шетелдік валютада бағаланатын монетарлық емес баптар бастапқы мәмілелер жасалған күні қолданыста болған бағамдар бойынша қайта есептеледі. Әділ құн бойынша шетелдік валютада бағаланатын монетарлық емес баптар әділ құн белгіленген күні қолданыста болған бағамдар бойынша қайта есептеледі.

Топтың кәсіпорындары

Функционалдық валютасы ұсыну валютасынан ерекшеленетін Топтың барлық еншілес ұйымдарының, бірлескен кәсіпорындары мен қауымдасқан компанияларының (олардың бір де бірі гиперинфляциялы экономикалардың валютасында операция жасамайды) кірістері, шығындары және қаржылық позициясы ұсыну валютасына мынадай түрде қайта есептеледі:

- ұсынылған бухгалтерлік теңгерімдердің әрқайсысы бойынша активтер мен міндеттемелер қаржылық жағдай туралы осындай есептер күні жабылған бағамдар бойынша қайта есептеледі;

- жиынтық кіріс туралы есептердің әрқайсысы бойынша кірістер мен шығыстар орташа бағамдар бойынша қайта есептеледі (орташа бағам бағамдардың жиынтық әсерінің операция жүзеге асырылған күнгі бағамға ақылға қонымды жақындауы болып табылмайтын жағдайлардан басқа; бұл жағдайда кірістер мен шығыстар операциялар жүзеге асырылған күнгі бағам бойынша қайта есептеледі); және

- барлық бағамдық айырмалар өзге жиынтық кірісте жеке компонент ретінде танылады.

Валюта айырбастау бағамдары

Қазақстандық қор биржасы (бұдан әрі мәтін бойынша «ҚҚБ») белгілеген валюта айырбастаудың орташа салмақталған бағамдары Қазақстан Республикасында ресми айырбастау бағамдары ретінде пайдаланылады.

Мына кестеде 31 желтоқсандағы шетелдік валютаның теңгеге айырбастау бағамы ұсынылған:

	2012	2011
АҚШ доллары	150,79	148,40
Еуро	199,22	191,72

Швейцар франкі	165,09	157,65
Ресей рублі	4,96	4,61
Жапон Йенасы	1,75	1,91

2013 жылғы 30 сәуірде ҚҚБ айырбастау бағамы 1 АҚШ доллары үшін 151,23 теңге болды.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ ЕЛЕУЛІ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ

Есеп саясатындағы және ақпаратты ашу қағидағтарындағы өзгерістер

Төменде көрсетілген жаңа және қайта қаралып, 2012 жылғы 1 қаңтарда күшіне енген Стандарттар мен Интерпретацияларды қоспағанда, осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде қолданылатын есеп саясаты 2011 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл ішіндегі жылдық қаржылық есептілікті дайындау кезінде пайдаланылғанға сәйкес келеді:

- БЕХС 12 түзету «Пайдаға салынатын салық» - «Кейінге қалдырылған салықтар – Кейінге қалдырылған салықтардың негізінде жатқан активтерді өтеу»;
- ҚЕХС 1 түзету «Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарын алғаш қолдану» - «Елеулі гиперинфляция және ҚЕХС алғаш қолданатын компаниялар үшін тіркелген күндерді қолданбау»;
- ҚЕХС 7 түзету «Қаржы құралдары: ақпаратты ашу» «Тануды тоқтату туралы ақпараттың ашылуына қатысты талаптарды жетілдіру».

Стандарттарды қабылдау төменде сипатталған:

БЕХС 12 түзету «Пайдаға салынатын салық» - «Кейінге қалдырылған салықтар – Кейінге қалдырылған салықтардың негізінде жатқан активтерді өтеу»

Түзетуде әділ құн бойынша қайта бағаланатын инвестициялық жылжымайтын мүлікке қатысты кейінге қалдырылған салықты айқындау тетігі түсіндіріледі. Түзетудің шеңберінде оны бағалау үшін БЕХС 40-қа сәйкес әділ құнның моделі пайдаланылатын жылжымайтын мүлікке арналып кейінге қалдырылған салықтың оның баланстық құнының сату арқылы өтелетіндігі туралы жол берілімдігі негізінде айқындалуға тиістігі туралы дәлелді жол берілім енгізіледі. Бұдан басқа, түзетуде активті сату туралы жол берілімнің негізінде ғана БЕХС 16-дағы қайта бағалау моделіне сәйкес бағаланатын амортизацияланбайтын активтер бойынша кейінге қалдырылған салықты есептеу қажеттілігі туралы талап енгізіледі. Түзету 2012 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енеді. Түзету қаржылық жағдайға, қаржылық нәтижелерге немесе Топ ашатын ақпаратқа әсер еткен жоқ.

ҚЕХС 1 түзету «Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарын алғаш қолдану» - «Елеулі гиперинфляция және ҚЕХС алғаш қолданатын компаниялар үшін тіркелген күндерді қолданбау»

ҚЕХС жөніндегі кеңес компанияның функционалдық валютасы гиперинфляцияға ұшырауын тоқтатқаннан кейін компанияның ҚЕХС сәйкес қаржылық есептілік беруін

қандай түрде қалпына келтіруге тиістігін түсіндірді. Түзету 2011 жылғы 1 шілдеден кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енеді. Түзету қаржылық жағдайға, қаржылық нәтижелерге немесе Топ ашатын ақпаратқа әсер еткен жоқ.

ҚЕХС 7 түзету «Қаржы құралдары: ақпаратты ашу» «Тануды тоқтату туралы ақпараттың ашылуына қатысты талаптарды жетілдіру»

Түзету оларды тану тоқтатылмаған активтердің және тиісті міндеттемелердің өзара байланысының сипатын Топтың қаржылық есептілігін пайдаланушыларға түсіну мүмкіндігін беру үшін берілген, бірақ оларды тану тоқтатылмаған қаржылық активтер туралы қосымша ақпаратты ашуды талап етеді. Бұдан басқа, түзету қаржылық есептілікті пайдаланушыларға оларды тану тоқтатылған аталған активтердегі компанияның жалғасып отырған қатысуының сипатын және онымен байланысты тәуекелдерді бағалау мүмкіндігін беру үшін активтерге жалғасып отырған қатысу туралы ақпаратты ашуды талап етеді. Түзету 2011 жылғы 1 шілдеден кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енеді. Топта осындай сипаттамалары бар активтер жоқ, сондықтан түзету оның шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар мен интерпретациялар

Төменде шығарылған, бірақ Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі шығарылған күні әлі күшіне енбеген стандарттар мен интерпретациялар келтіріледі. Топ осы стандарттарды олар күшіне енген күнінен бастап қолдану ниетінде.

БЕХС 1 түзету «Қаржылық есептілік: ақпарат беру» – «Өзге де жиынтық кірістің баптарын беру»

БЕХС 1–ге түзетулер өзге де жиынтық кірістің құрамында ұсынылатын баптардың топтамасын өзгертеді. Болашақтағы белгілі бір сәтте пайданың немесе шығынның құрамына қайта жіктелуі мүмкін баптар (мысалы, таза инвестицияларды хеджирлеуден түсетін таза кіріс, шетелдік бөлімшелердің есептілігін есептеу кезіндегі бағам айырмасы, ақша ағындарын хеджирлеудің таза өзгерісі және сату үшін қолда бар қаржы активтері бойынша таза шығыстар немесе кірістер), ешқашан қайта жіктелінбейтін баптардан (мысалы, белгіленген төлемдермен жоспарлар бойынша актуарлық кірістер мен шығыстар және жер мен ғимаратты қайта бағалау) бөлек ұсынылуға тиіс. Түзету Топ қызметінің қаржылық жағдайын немесе қаржылық нәтижелеріне әсер етпейді. Түзету 2012 жылғы 1 шілдеден кейін немесе осы күннен кейін күшіне енеді, демек, ол күшіне енгеннен кейін жасалатын Топтың алғашқы шоғырландырылған қаржылық есептілігіне қолданылады.

БЕХС 19-ға түзетулер «Қызметкерлерге сыйақы беру» (жаңа редакцияда)

ҚЕХС жөніндегі кеңес БЕХС 19-ға бірнеше түзетулер жариялады. Олар іргелі өзгерістерден (мысалы, дәліз тетігін және жоспар активтерінің күтілетін кірістілігі түсінігін шығару) тұжырымдаманың қарапайым түсіндірмелеріне және өзгерістеріне

дейін құбылып отырады. Түзетулер 2013 жылғы 1 қаңтарда басталатын жылдық есептік кезеңдерден кейін күшіне енеді. Осы түзетулер Топ қызметінің қаржылық жағдайын немесе қаржылық нәтижелеріне елеулі әсер етпейді деп болжанады.

БЕХС 28 «Қауымдасқан компанияларға және бірлескен кәсіпорындарға салынатын инвестициялар» (2011 жылғы редакцияда)

ҚЕХС 11 «Бірлескен қызмет туралы келісімдер» және ҚЕХС 12 «Басқа компанияға қатысу үлестері туралы ақпаратты ашу», БЕХС 28 жаңа стандарттарының жариялануының нәтижесінде БЕХС 28 «Қауымдасқан компанияларға және бірлескен кәсіпорындарға салынатын инвестициялар» деген жаңа атау алды және енді қауымдасқан компанияларға салынатын инвестицияларға қатысты ғана емес, сонымен бірге бірлескен кәсіпорындарға салынатын инвестицияларға қатысты да үлестік қатысу әдісінің қолданылуын сипаттайды. Жаңа редакциядағы стандарт Түзету 2013 жылғы 1 қаңтардан кейін басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енеді. Стандарт Топ қызметінің қаржылық жағдайын немесе қаржылық нәтижелеріне елеулі әсер етпейді.

БЕХС 32 түзетулер «Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің өзара есеп айырысуы»

Осы түзетулердің шеңберінде «қазіргі сәтте өзара есеп айырысуды жүзеге асыруға бекітілген заңдық құқықты иеленеді» тіркесінің мәні түсіндіріледі. Түзетулер сондай-ақ олардың шеңберінде бір мезгілдік емес жалпы төлемдердің тетіктері пайдаланылатын есеп айырысу жүйелеріне (бірыңғай клирингілік орталық сияқты) қатысты әдетте БЕХС 32 өзара есеп айырысу өлшемдерін дұрыс қолдану қажеттілігін де сипаттайды. Осы түзетулер Топ қызметінің қаржылық жағдайын немесе қаржылық нәтижелеріне елеулі әсер етпейді деп болжанады. Түзетулер 2014 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енеді.

ҚЕХС 1 түзетулер «Мемлекет беретін қарыздар»

Осы түзетулерге сәйкес ҚЕХС алғаш қолданған компаниялар мемлекет берген қарыздарды өту күніне оларда бар ҚЕХС қатысты перспективалы БЕХС 20 «Мемлекеттік субсидияларды есепке алу және мемлекеттік көмек туралы ақпаратты ашу» талаптарын қолдануға тиіс. Компаниялар егер осындай қарызды бастапқы есепке алу сәтінде қажетті ақпарат болса, мемлекет берген қарыздарға қатысты ҚЕХС 9 (немесе қандай стандарттың қолданылатынына байланысты БЕХС 39) және БЕХС 20 талаптарын ретроспективтік қолдану туралы шешім қабылдауы мүмкін. Осындай ерекшеліктің арқасында ҚЕХС алғаш қолданған компаниялар мемлекет бұрын нарықтағыдан төмен ставка бойынша берген ретроспективтік бағалаудан босатылады. Түзету 2013 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енеді. Түзету Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсер етпейді.

ҚЕХС 7 түзетулер «Ақпаратты ашу – қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің өзара есебі»

Осы түзетулерге сәйкес компаниялар өзара есепті жүзеге асыруға құқықтар туралы ақпаратты тиісті келісімдерде ашуға міндетті (мысалы, қамтамасыз ету беру туралы келісім). Осындай талаптардың арқасында пайдаланушылар өзара есеп туралы келісімдердің компанияның қаржылық жағдайына әсерін бағалау үшін пайдалы ақпаратты иеленетін болады. Ақпаратты ашуға қатысты жаңа талаптар БЕХС 32 «Қаржы құралдары: ақпарат беру» сәйкес өзара есеп айырысатын барлық танылған қаржы құралдарына қолданылады. Ақпаратты ашуға қатысты талаптар өзара есеп туралы бас келісімде заңды түрде бекітілген бас келісімнің немесе олардың БЕХС 32 сәйкес өзара есепке жататын-жатпайтындығына қарамастан ұқсас келісімнің мәні болып табылатын танылған барлық қаржы құралдарына да қолданылады. Түзетулер Топ қызметінің қаржылық жағдайын немесе қаржылық нәтижелеріне әсер етпейді. Түзетулер 2013 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енеді.

ҚЕХС 9 «Қаржы құралдары: жіктеу және бағалау»

ҚЕХС жөніндегі кеңестің БЕХС 39 ауыстыру жөніндегі жобасының бірінші кезеңінің нәтижелері бойынша шығарылған ҚЕХС 9 БЕХС 39 белгіленгендей, қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді жіктеуге қатысты қолданылады. Бастапқыда стандарт 2013 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енеді деп болжанған, бірақ 2011 жылғы желтоқсанда жарияланған ҚЕХС 9 «ҚЕХС 9 міндетті қолдану күні және ақпаратты ашуға қолданылатын өтпелі талаптар» түзету шығару нәтижесінде міндетті қолдану күні 2015 жылғы 1 қаңтарға ауыстырылды. Кейінгі кезеңдердің барысында ҚЕХС кеңесі хеджирлеу есебі мен қаржы активтерінің құнсыздануын қарайды.

ҚЕХС 10 «Шоғырландырылған қаржылық есептілік», БЕХС 27 «Жеке қаржылық есептілік»

ҚЕХС 10 БЕХС 27 «Шоғырландырылған және жеке қаржылық есептіліктің» шоғырландырылған қаржылық есептілікте есебі қарастырылатын бөлігін ауыстырады. Стандарт сондай-ақ «Шоғырландыру – арнайы мақсаттағы компаниялар» ПКИ-12 Интерпретациясында қаралатын мәселелерді қозғайды. ҚЕХС 10 арнайы мақсаттағы компанияларды қоса алғанда, барлық компанияларға қатысты қолданылатын бірыңғай бақылау моделін көздейді. ҚЕХС 10 стандарты енгізетін өзгерістер басшылықтан компаниялардың қайсысының бақыланатындығын, және демек, БЕХС 27 талаптарын қолдану кезіндегіге қарағанда негізгі компаниямен шоғырландыруға тиістігін анықтау кезінде пайымдаулардың барынша көлемін талап етеді. Стандарт 2013 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енеді.

ҚЕХС 11 «Бірлескен қызмет туралы келісім»

ҚЕХС 11 БЕХС 31 «Бірлескен қызметке қатысу» және «Бірлесіп бақыланатын компаниялар – қатысушылардың монетарлық емес салымдары» ПКИ-13

Интерпретациясын ауыстырады. ҚЕХС 11 бірлесіп бақыланатын компанияларды теңбе-тең шоғырландыру әдісімен есепке алу мүмкіндігін жоққа шығарады. Оның орнына бірлескен кәсіпорындардың анықтамасын қанағаттандыратын бірлесіп бақыланатын компаниялар үлестік қатысу әдісі бойынша ескеріледі. Топтың есеп саясаты бірлесіп бақыланатын компанияларды есепке алу үшін үлестік қатысу әдісін белгілейді. ҚЕХС 11 Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсер етпейді.

ҚЕХС 12 «Басқа компанияларға қатысу үлестері туралы ақпаратты ашу»

ҚЕХС 12 бұрын БЕХС 27-де шоғырландырылған қаржылық есептілік бөлігінде көзделген ақпаратты ашуға қойылатын барлық талаптарды, сондай-ақ бұрын БЕХС 31 және БЕХС 28-де көзделген ақпаратты ашуға қойылатын барлық талаптарды қамтиды. Ақпаратты ашуға қойылатын осы талаптар компаниялардың еншілес компанияларға, бірлескен қызметке, қауымдасқан және құрылымдалған компанияларға қатысу үлестеріне жатады. Сондай-ақ ақпаратты ашуға қойылатын жекелеген жаңа талаптар да енгізілген. Стандарт 2013 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енеді.

ҚЕХС 13 «Әділ құнды бағалау»

ҚЕХС 13 бір стандартта ҚЕХС сәйкес әділ құнды бағалауға қатысты барлық нұсқауларды біріктіреді. ҚЕХС 13 компаниялар әділ құнды пайдалануға міндетті болғанда өзгерістер енгізбейді, ал әділ құнды бағалау талап етілгенде немесе рұқсат етілгенде ҚЕХС сәйкес әділ құнды бағалауға қатысты нұсқауларды ұсынады. Қазіргі кезде Топ осы стандартты қолданудың қаржылық жағдайына немесе оның қызметінің нәтижелеріне әсерін бағалауда, алайда, алдын ала талдау осы стандартты қабылдаудың елеулі салдарларының күтілмейтінін көрсетті. Стандарт 2013 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енеді.

IFRIC 20 интерпретациясы «Ашық тәсілмен әзірленетін кен орнын пайдалану кезеңіндегі аршу жұмыстарына жұмсалатын шығындар»

Осы интерпретация ашық тәсілмен әзірленетін кен орнын пайдалану кезеңінде туындайтын шлак жыныстарын аластау (аршу жұмыстары) шығындарына қатысты қолданылады. Интерпретация 2013 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын есепті кезеңдерге қатысты қолданылады. Осы интерпретация Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсер етпейді.

«ҚЕХС жыл сайын жетілдіру» (2012 жылғы мамыр)

Төменде санамаланған жетілдірулер Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсер етпейді:

ҚЕХС 1 «Қаржы есептілігінің халықаралық стандарттарын алғаш қолдану»

Осы жетілдіру бұрын ҚЕХС қолдануды тоқтатқан және ҚЕХС сәйкес есептілікті қайтадан жасауды шешкен немесе міндетті компания ҚЕХС 1 қайталап қолдануға

құқылы. Егер ҚЕХС 1 қайталап қолданылмаса, компания егер ол ҚЕХС қолдануды ешқашан тоқтатпаған болса, компания қаржылық есептілікті ретроспективті қайта есептеуге тиіс.

БЕХС 1 «Қаржылық есептілік беру»

Осы жетілдіру ерікті негізде ұсынылатын қосымша салыстырмалы ақпарат пен ең аз қажетті салыстырмалы ақпараттың арасындағы айырмашылықты түсіндіреді. Әдетте, алдыңғы есепті кезеңнің ішіндегі ақпарат ең аз қажетті салыстырмалы ақпарат болып табылады.

БЕХС 16 «Негізгі құралдар»

Осы жетілдіру негізгі құралдар анықтамасын қанағаттандыратын негізгі қосалқы бөлшектер мен қосалқы жабдық қорлар болып табылмайтындығын түсіндіреді.

БЕХС 32 «Қаржы құралдары: ақпарат беру»

Осы жетілдіру акционердің пайдасына төлемдерге жататын пайда салығының БЕХС 12 «Пайда салығы» сәйкес ескеріледі.

БЕХС 34 «Аралық қаржы есептілігі»

Осы жетілдіру онда сегменттің міндеттері туралы ақпаратты ашуға қатысты талаптармен аралық қаржылық есептілікте сегмент активтерінің жалпы сомасы туралы ақпаратты ашуға қатысты талаптарға сәйкес келтіреді. Осы түсіндірмеге сәйкес аралық қаржылық есептіліктегі ақпаратты ашу да жылдық қаржылық есептіліктегі ашуға с ә й к е с к е л у г е т и і с .

Осы жетілдіру 2013 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді.

Қайта топтастыру

Топтың шоғырландырылған бухгалтерлік теңгерімінде 2011 жылдың 31 желтоқсанында кейбір қайта топтастырулар жүргізілді. Топ ұзақ мерзімді бөліктен қысқа мерзімді бөлікке 295 миллиард теңге сомаға клиенттердің қаражатын қайта жіктеді.

Шоғырландыру қағидаттары

Шоғырландырылған қаржылық есептілік Компанияның және ол бақылайтын еншілес ұйымдар мен бірлесіп бақыланатын кәсіпорындардың қаржылық есептілігін қамтиды (38-ескертпе).

Еншілес ұйымдар

Еншілес ұйымдар, бұл Топ бақылайтын кәсіпорындар. Топтың осындай түрде оның қызметінен пайда ала отырып, кәсіпорынның қаржы және операциялық саясатын тікелей немесе жанама басқару өкілеттігі болғанда бақылау болады. Жалпы бақылаудағы кәсіпорындар арасындағы мәміледе сатып алуды қоспағанда, еншілес ұйымдар өздерін сатып алған сәттен бастап шоғырландырылады, ол мұндай бақылау тоқтатылған күнге дейін Топтың оларды бақылауды сатып алған күні болып табылады. Еншілес ұйымдарды сатып алған кезде сатып алу құны олардың сату күніндегі әділ

құны негізіндегі активтер мен міндеттемелерге бөлінеді. Еншілес ұйымдардың қаржылық есептілігі келісілген есеп саясаты пайдаланыла отырып, Компанияның қаржылық есептілігі сияқты есепті кезеңде дайындалады. Мәмілелер бойынша барлық фирмаішілік сальдо мен топішілік мәмілелер бойынша туындайтын іске асырылмаған кірісті қоса алғандағы мәмілелер есептіліктен толығымен шығарылды. Іске асырылмаған шығындар, олар құнсыздану туралы куәлік болмағандай дәрежеде ғана шығарылатынын қоспағанда, іске асырылмаған кіріс сияқты шығарылды.

Бақыланбайтын үлес Топқа тиесілі емес еншілес ұйымдар капиталының бір бөлігін білдіреді және негізгі компанияның акционерлік капиталынан жеке, шоғырландырылған бухгалтерлік теңгерімдегі капиталдың құрамында жеке көрсетіледі. Еншілес ұйымның шығындары тіпті егер бұл теріс сальдоға әкеп соқтырған жағдайда да бақыланбайтын қатысу үлесіне жатады.

Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға инвестициялар

Топтың бірлескен кәсіпорындарда бірлесіп бақыланатын компаниялар нысанында қатысу үлестері бар, оларда бірлескен қызметке қатысушылар компаниялардың экономикалық қызметіне бірлескен бақылау қоятын шарттық келісімге кірді. Сондай-ақ Топтың олардың экономикалық қызметіне елеулі ықпалы бар қауымдасқан компанияларда үлесі бар. Топтың бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға инвестициялары үлестік қатысу әдісі бойынша ескеріледі.

Қатысу үлесі әдісіне сәйкес бірлескен кәсіпорындарға/қауымдасқан компанияларға инвестициялар шоғырландырылған бухгалтерлік теңгерімде бастапқы құн плюс Топқа тиесілі бірлескен кәсіпорынның/қауымдасқан компанияның таза активтері үлесінде туындаған өзгерістер бойынша ескеріледі. Бірлескен кәсіпорынға/қауымдасқан компанияға жататын гудвил инвестицияның теңгерімдік құнына енгізіледі және амортизацияланбайды, сондай-ақ құнсыздану мәніне жеке тексеруге ұшырамайды.

Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп бірлескен кәсіпорынның/қауымдасқан компанияның қызметінің қаржылық нәтижелерінің үлесін көрсетеді. Егер бірлескен кәсіпорынның/қауымдасқан компанияның капиталында тікелей танылған өзгерістер болса, Топ осындай өзгерістегі өз үлесін таниды және бұл капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте қолданылса бұл фактыны ашады. Топтың бірлескен кәсіпорынмен/қауымдасқан компаниямен бірлескен операциялары бойынша туындаған іске асырылмаған пайдалары мен шығындары бірлескен кәсіпорында/қауымдасқан компанияда Топтың үлесі бар дәрежеде шығарылады.

Бірлескен кәсіпорындағы/қауымдасқан компаниядағы пайданың үлесі тікелей жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған. Ол бірлескен кәсіпорынның/қауымдасқан компанияның акционерлеріне келетін пайданы білдіреді, және сондықтан бірлескен кәсіпорындардың/қауымдасқан компаниялардың еншілес компанияларындағы салық салу мен азшылық үлесін есептегеннен кейін пайда ретінде а й қ ы н д а л а д ы .

Бірлескен кәсіпорынның/қауымдасқан компанияның қаржылық есептілігі негізгі компанияның қаржылық есептілігіндей есепті кезеңде жасалады. Қажет болған жағдайда есеп саясатын Топтың есеп саясатына сәйкес келтіру мақсатында түзетулер е н г і з і л е д і .

Үлестік қатысу әдісі қолданылғаннан кейін Топ Топтың бірлескен кәсіпорындарға/қауымдасқан компанияларға инвестициялары бойынша құнсызданудан келген қосымша шығынын тану қажеттігін айқындайды. Әрбір есепті күнге Топ бірлескен кәсіпорындарға/қауымдасқан компанияларға инвестициялардың құнсыздануының объективті куәліктерінің болуын анықтайды. Осындай куәліктер болған жағдайда, Топ құнсыздану сомасын бірлескен кәсіпорынның/қауымдасқан компанияның өтелетін құны мен оның теңгерімдік құнының арасындағы айырма ретінде есептейді және бұл соманы жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте таниды.

Бірлескен кәсіпорындағы/қауымдасқан компаниядағы елеулі ықпалын жоғалтқан жағдайда Топ қалған инвестицияларды әділ құн бойынша бағалайды және мойындайды . Бірлескен кәсіпорынның/қауымдасқан компанияның елеулі ықпалды жоғалтқан сәттегі теңгерімдік құнының және қалған инвестициялардың әділ құны мен шығудан түскен түсімдердің арасындағы айырма пайдалар немесе шығындарда танылады.

Кәсіпорындарды біріктіру

Кәсіпорындарды (бизнесті) біріктіру сатып алу әдісі пайдаланыла отырып ескеріледі. Сатып алу құны сатып алу күніндегі әділ құн бойынша бағаланған берілген сыйақы сомасы және сатып алынатын компаниядағы бақыланбайтын қатысу үлесі ретінде бағаланады. Бизнесі біріктіру жөніндегі әрбір мәміле үшін сатып алатын тарап сатып алынатын компаниядағы бақыланбайтын қатысу үлесі әділ құн бойынша, не сатып алынатын компанияның сәйкестендірілетін таза активтеріндегі теңбе-тең үлес бойынша бағалайды. Сатып алуға байланысты шегілген шығындар әкімшілік шығыстардың құрамына енгізіледі.

Егер Топ бизнесті сатып алса, ол тиісті түрде шарттың талаптарына, сатып алу күніндегі тиісті жағдайлардың экономикалық жағдайына байланысты сатып алынған қаржы активтері мен қабылданған міндеттемелерді жіктейді. Бұған компания сатып алатын негізгі шарттарға қосылған туынды құралдарды бөлу қажеттілігі мәніне талдау ж а с а у ж а т а д ы .

Бизнес кезең-кезеңімен біріктірілген жағдайда сатып алынатын компаниядағы бұрын Топқа тиесілі қатысу үлестері пайда немесе шығын арқылы бақылауды сатып алу күніндегі әділ құн бойынша қайта бағаланады.

Сатып алатын тарап беруге тиіс шартты сыйақы сатып алу күніндегі әділ құн бойынша танылуға тиіс. Актив немесе міндеттеме болуы мүмкін шартты сыйақының әділ құнының кейінгі өзгерістері БЕХС 39 сәйкес, не пайданың немесе шығынның құрамында, не өзге де жиынтық кірістің өзгерісі ретінде танылуға тиіс. Егер шартты сыйақы капитал ретінде жіктелсе, ол капиталдың құрамында оны толық өткергенге

дейін қайта бағаланбауға тиіс.

Гудвил бастапқыда берілген сыйақы сомасынан асатын сома ретінде белгіленетін және таза сәйкестендірілетін активтердің сомасынан жоғары деп танылған бақыланбайтын қатысу үлесі танылған және ол қабылдаған міндеттемелер бастапқы құн бойынша бағаланады. Егер осы сыйақы еншілес ұйым сатып алған таза активтердің әділ құнынан кем болса, айырма пайданың немесе шығынның құрамында танылады.

Кейіннен гудвил құнсызданудан болған жинақталған шығындар шегеріліп, бастапқы құн бойынша бағаланады. Бизнесті біріктіру кезінде сатып алынған гудвилді құнсыздану мәніне тексеру мақсаттары үшін, гудвил компаниялар Тобы сатып алған күннен бастап Топтың ақша ағындарын генерациялайтын әрбір бөлімшесіне бөлінеді, олар сатып алынатын компанияның басқа активтері немесе міндеттемелері көрсетілген бөлімшелерге жататын-жатпайтындығына қарамастан, бизнестің бірігуінен пайда алады.

Егер гудвил ақша ағындарын генерациялайтын бөлімшенің бір бөлігін құраса, және осы бөлімшенің бір бөлігі шығып қалса, шығарылатын қызметке жататын гудвил оның шығарылуынан келетін пайданы немесе шығында анықтау кезінде осы қызметтің ағымдағы құнына қосылады. Осындай жағдайларда шығып қалған гудвил шығып қалған қызметтің құны мен ақша ағындарын генерациялайтын бөлімшенің қалған бөлігінің құнының қатынасы негізінде бағаланады.

Жалпы бақылаудағы тараптардан еншілес ұйымдарды сатып алу

Жалпы бақылаудағы тараптардан еншілес ұйымдарды (мемлекет бақылайтын кәсіпорын) сатып алуды есепке алу үлестерді біріктіру әдісі бойынша жүргізіледі.

Жалпы бақылаудағы еншілес ұйым берген активтер мен міндеттемелер берген күнгі берген компанияның (алдыңғы иесі) есептілігінде олардың теңгерім құны бойынша осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі. Алдыңғы иесінен ұйымды бастапқы сатып алған кезде пайда болатын гудвилл осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте де көрсетіледі. Алдыңғы иесінің гудвиллің қоса алғанда, таза активтердің жалпы теңгерім құны мен төленген қаражат сомасы арасындағы айырма меншік капиталды түзету ретінде осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте ескерілген.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік егер еншілес ұйымды Топ оны бастапқыда Алғашқы иесі сатып алған күні сатып алғандай жасалды.

Бар еншілес компаниялардағы үлестің өзгеруі

Бар еншілес ұйымдағы иелену үлесінің сатылатын немесе сатып алынатын бақылау сақталынатын мәмілелерде еншілес ұйымның таза активтерінде иеліктен шығарылатын немесе сатылып алынатын үлестің теңгерім құны мен сату құнының немесе осы үлесті сатып алу құнының арасындағы айырма бөлінбеген пайданың ұлғаюы немесе кемуі ретінде көрсетіледі.

Сату үшін арналған ретінде жіктелген активтер және тоқтатылған қызмет

Сату үшін арналған ретінде жіктелген активтер мен шығу топтары сатуға арналған шығындар шегеріліп, екі мәннің – теңгерімдік құн мен әділ құнның азы бойынша бағаланады. Айналымнан тыс активтер мен шығу топтары, егер олардың теңгерімдік құны жалғасқан пайдалану нәтижесінде емес, сату бойынша сату бойынша мәміле арқылы өтелуге жатса, сату үшін арналған болып жіктеледі. Бұл шарт егер сату мүмкіндігі жоғары, ал актив немесе шығу тобы өзінің ағымдағы жағдайында жедел сатылуы мүмкін болса, сақталған болып саналады. Басшылықтың оған қатысты жіктелген күннен бастап бір жыл ішінде аяқталған сату мәмілесі ретінде тану өлшемдеріне сәйкес күтілуге тиіс сатып алуды жасауға бекем ниеті бар.

Есепті кезең ішіндегі, сондай-ақ өткен жылдың салыстырмалы кезеңі ішіндегі жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте тоқтатылған қызметтен кірістер мен шығыстар, егер тіпті сатқаннан кейін Топ еншілес ұйымдағы азшылық үлесін сақтағанның өзінде әдеттегі кірістер мен шығыстардан жеке ескеріледі. Салықтар шегерілгеннен кейінгі пайда немесе шығын жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған е с е п т е ж е к е ұ с ы н ы л а д ы .

Сату үшін арналған ретінде жіктелгеннен кейін негізгі құралдар амортизациялануға жатпайды.

Жер қойнауын пайдалану құқығын сатып алу жөніндегі шығындар

Жер қойнауын пайдалану (барлау және өндіру) құқығын сатып алу жөніндегі шығындар қол қою бонустарын, тарихи шығындарды, экологиялық және әлеуметтік бағдарламаларға жұмсалған міндетті шығыстарды қамтиды және кен орнын барлау және бағалау сатысында жер қойнауын пайдалану құқығы ретінде материалдық емес активтердің құрамында капиталдандырылады.

Жер қойнауын пайдалану құқықтарын сатып алу шығындарын есепке алу кен орны бөлінісінде жүргізіледі. Әрбір құқық объектісі жыл сайын құнсыздану мәніне қаралады. Егер объекті бойынша болашақтағы жұмыстар жоспарланбаған жағдайда, жер қойнауын пайдалану құқығын сатып алу шығындардың қалған сальдосы есептен шығарылады. Экономикалық негізделген алынатын қорлар («дәлелденген қорлар» немесе «коммерциялық қорлар») табылған жағдайда, амортизация құқығы тоқтатылады. Кен орындарында коммерциялық өндіру басталғаннан бастап жер қойнауын пайдалану құқығы (қалған шығындар) негізгі құралдар құрамына көшіріледі және дәлелденген қорлардың жалпы сомасы негізге алына отырып, іс жүзіндегі өндіру бойынша өндірістік әдіс бойынша амортизацияланады.

Барлау және бағалау жөніндегі шығындар (аяқталмаған құрылыс)

Барлау және бағалау жөніндегі шығындар геологиялық және геофизикалық шығыстарды; барлау ұңғымаларына тікелей жататын шығындарды; ашу жұмыстарын; әкімшілік нақты кен орнына жатқызуға болатын бағалау жөніндегі өзге де шығыстарды қамтиды. Мұндай шығындар жалақыны, материалдар мен жанармайды, бұрғылау станоктарының құны мен мердігерлерге төлемдерді қамтиды. Геологиялық және

геофизикалық шығыстарды қоспағанда, барлау және бағалау жөніндегі шығындар аяқталмаған құрылыс ретінде негізгі құралдардың құрамында капиталдандырылады, есеп кен орындары бөлінісінде жүргізіледі, амортизация есептелмейді. Егер минералдық ресурстар табылмаса, бұл құнсыздану куәлігі болуы мүмкін. Барлық капиталдандырылған шығындар кемінде жылына бір рет коммерциялық эзирленім немесе табылғаннан пайда алудың қандай да бір тәсілі туралы ниетті растау үшін техникалық, коммерциялық және басқару тексеруіне жатады. Керісінше жағдайда шығындар шығыстарға шығарылады.

Минералдық ресурстарды барлау және игеру жөніндегі активтер (мұнай-газ және тау-кен активтері)

Минералдық ресурстардың қорлары дәлелденгенде және игеруді жалғастыруға шешім қабылданғанда, тиісті шығындар мұнай-газ немесе тау-кен активтерінің кіші сыныптарына көшіріледі.

Барлау және өндіру шығындары (мұнай-газ және тау-кен активтері)

Барлауға және өндіруге жұмсалатын шығындар бұрын капиталдандырылған және игерудің басында қайта жіктелген жер қойнауын пайдалану құқығын сатып алу шығындарын және барлау және бағалау шығындарын; бұрғылау нәтижелеріне қарамастан пайдалану ұнғымаларын бұрғылауға; полигондар салуға; кен орындарындағы минералдық ресурстарды өндіру, жинау және дайындау үшін қажетті жерүстілік технологиялық құрылыстар салуға арналған шығыстарды; кен орындарында коммерциялық өндіру ұйымдастыру барысында жұмсалған өзге де шығындарды; ұнғымаларды консервациялауға және учаскелерді қалпына келтіруге арналған капиталдандырылған дисконтталған шығындарды қамтиды. Барлау және өндіру шығындары негізгі құралдардың (мұнай-газ және тау-кен активтері) құрамында капиталдандырылады, есеп кен орындары бөлінісінде жүргізіледі.

Мұнай-газ және тау-кен активтерінің тозуы (негізгі құралдар мен материалдық емес активтер құрамында)

Мұнай-газ және тау-кен активтері кен орындарында коммерциялық өндіру басталғаннан бастап іс жүзіндегі өндіру бойынша тозуды есептеудің өндірістік әдісі пайдаланылып амортизацияланады. Мұнай-газ және тау-кен активтерінің кен орындарының пайдалы қызмет мерзімінен айтарлықтай ерекшеленетін пайдалы қызмет мерзімі бар кейбір объектілері (жерүстілік технологиялық құрылыстар мен жабдықтар) тура сызықты әдіс пайдаланыла отырып, пайдалы пайдалану мерзімі ішінде амортизацияланады. Кен орындарын пайдаланудан шығаруға жұмсалған дисконтталған шығындарды қосатын жер қойнауын пайдалану құқығын алу шығындары, дәлелденген қорлардың жалпы сомасы бойынша амортизацияланады. Кен орындарын игеруге жұмсалған қалған шығындар дәлелденген игерілген қорлардың есебінен амортизацияланады.

Негізгі құралдар (мұнай-газ және тау-кен активтерінен басқа)

Бастапқы тану кезінде негізгі құралдар бастапқы құны немесе бұрын ҚЕХС алғашқы болып қабылдаған Топтың кейбір ұйымдарына қатысты бастапқы құн бойынша бағаланады. Кейіннен негізгі құралдар жинақталған тозу, ескіру және құнсыздану алынған құны бойынша ескеріледі. Шаруашылық тәсілмен құрылған активтердің құны материалдардың құнын, тікелей еңбек шығындарын және өндірістік жүктеме шығыстарының тиісті үлесін қамтиды. Мұнай-газ активтерінен басқа негізгі құралдар негізінен мынадай негізгі құралдардың кластарын қамтиды, олар мына пайдалы қызмет мерзімі ішінде тіке желілік әдіспен амортизацияланады:

Құбыржолдар мен қайта өңдеу активтері	4-100 жыл
Ғимараттар мен құрылыстар	5-100 жыл
Темір жолдар мен инфрақұрылым	10-80 жыл
Тау-кен активтері активы	40 жыл
Машиналар мен жабдықтар және көлік құралдары	2-50 жыл
Өзгелері	3-40 жыл

Негізгі құралдардың объектілері ірі ауқымды техникалық тексерудің мәні болып табылғанда, шығындар 16 БЕХС-да белгіленген тану өлшемдерін сақтау талабы кезінде ауыстыру ретінде негізгі құралдардың теңгерім құнында танылады.

Негізгі құралдардың объектісін тану ол істен шыққаннан кейін немесе оны пайдаланудан не істен шығуынан болашақ экономикалық пайда алу күтілмейтін болса, тоқтатылады. Активті тану тоқтатылған кезде пайда болған кез келген кірістер немесе шығыстар (істен шығу мен активтің қалдық құнынан түскен таза түсімдер арасындағы айырма ретінде есептелген) активті тану тоқтатылған есепті кезеңдегі кірістер мен шығыстар туралы есепке енгізіледі.

Активтің қалдық құны, пайдалы қызмет мерзімі және амортизациялау әдісі әрбір қаржы жылының аяғында қажеттілік болғанда қайта қаралады және түзетіледі.

Материалдық емес активтер

Бөлек сатып алынған материалдық емес активтерді бастапқы тану кезінде сатып алу құны бойынша ескеріледі. Ұйымдарды біріктіру бойынша операциялар шеңберінде сатып алынған материалдық емес активтердің құны сатып алу күнгі әділ құнды білдіреді. Материалдық емес активтерді бастапқы танығаннан кейін кез келген жинақталған амортизацияны және құнсызданудан болатын кез келген жинақталған шығынды шегере отырып, сатып алу құны бойынша ескеріледі. Кен көзін игеруге капиталдандырылған шығындарды қоспағанда, өз күштерімен құрылған материалдық емес активтер капиталдандырылмайды және тиісті шығыстар пайда болған сол кезеңде кірістер мен шығыстар туралы шоғырландырылған есепте танылады. Материалдық емес активтердің пайдалы қызмет мерзімі шектеулі немесе шектеусіз ретінде анықталады. Пайдалы қызмет мерзімі шектелген материалдық емес активтер қызметтің осы мерзімі ішінде амортизацияланады және материалдық емес актив

құнсыздануы мүмкін көрсеткіш болғанда құнсыздану мәніне бағаланады. Амортизациялау кезеңі және пайдалы қызметтің мерзімі шектелген материалдық емес активтер үшін амортизация әдісі кем дегенде әрбір есепті жылдың аяғында қайта қаралады. Пайдалы қызметтің күтілетін мерзіміне немесе материалдық емес активтен түсетін алдағы экономикалық пайданың күтілетін көлеміне өзгерістер амортизация кезеңіне өзгерістер немесе мән-жайлар бойынша амортизация әдісі арқылы ескеріледі және бухгалтерлік бағалауға өзгерістер ретінде қаралады. Қызмет мерзімі шектелген материалдық емес активтердің амортизациясы бойынша шығыстар материалдық емес активті белгілеуге сәйкес шығыстар құрамында кірістер мен шығыстар туралы есепте танылады. Пайдалы қызмет мерзімі шектелген материалдық емес активтер негізінен пайдалы қызметтің мынадай мерзімі ішінде тікелей әдісімен амортизацияланатын активтердің мынадай сыныптарын қамтиды:

Лицензиялар	2-20 жыл
Бағдарламалық қамтамасыз ету	2-10 жыл
Жер қойнауын пайдалану құқығы	18-45 жыл
Өзгелері	2-20 жыл

Қызмет мерзімі шектелген материалдық емес активтер амортизацияланбайды, бірақ жыл сайын құнсыздануға тексеріледі немесе құнсыздану көрсеткіштері болғанда және қажет болған кезде өтелетін шамаға дейін есептен шығарылады.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Топ активтерді немесе активтер тобын оқиға немесе жағдаяттардағы өзгерістер активтік теңгерімдік құны өтелмейтіндігін көрсеткен жағдайларда құнсыздану мәніне бағалайды. Жекелеген активтер негізінен ақша ағындарына қарамастан, басқа активтер топтарымен генерацияланатын сәйкестендірілген ақша ағындары бар ең төменгі деңгейде құнсыздануға бағалау мақсаттары үшін топтастырылады. Егер құнсызданудың осындай көрсеткіштері болған жағдайда, немесе активтер топтарын құнсыздануға жыл сайын тестілеу талап етілген кезде, Топ активтің өтелген құнын б а ғ а л а у д ы ж ү з е г е а с ы р а д ы .

Активтер тобының өтелген құны оны сатуға кеткен шығыстарды шегергенде әділ құнның және оның пайдалану құнының ең көбі болып табылады. Активтер тобының теңгерімдік құны оның өтелетін құнынан асып кеткен жағдайда, активтер тобы құнсыздануға жатады және активті өтеу құнына дейін төмендетуге арналған резерв құрылады. Пайдалану құнын бағалау кезінде күтілетін ақша ағындары активтер топтарына тән тәуекелдерге түзетіледі және ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын көрсететін салық салуға дейінгі дисконттау ставкасы пайдаланыла отырып, ағымдағы құнға дисконтталады. Бағалау бұрын танылған құнсыздану жөніндегі резервтер ендігі жоқ немесе азайды дегеннің қандай да бір көрсеткішінің бар-жоқтығына қатысты әрбір есептілік күні жүргізіледі. Егер ондай көрсеткіштер бар болса, онда өтелетін құн бағаланады. Құнсыздану жөніндегі соңғы резерв танылған

сәттен бастап активтің өтелетін құнын айқындау үшін пайдаланылған бағалауларда өзгерістер болса ғана құнсыздану бойынша бұрын танылған резерв сторнирланады. Мұндай жағдайда, активтің қалдық құны өтелетін құнға дейін ұлғаяды. Активтің ұлғайтылған құны, егер алдыңғы кезеңдерде құнсыздану жөніндегі резерв танылмаған болса, тозуды немесе амортизацияны шегергенде анықталған теңгерімдік құннан аспайды. Мұндай сторнирлау пайда және шығындар туралы шоғырландырылған есепте т а н ы л а д ы .

Сторнирлау өткізілімі жүргізілгеннен кейін келесі кезеңдерде қалдық құны шегеріле отырып, активтің қайта қаралған теңгерімдік құнын бөлу үшін амортизация жөніндегі шығыстар жүйелі негізде пайдалы қызметінің қалған мерзімі ішінде т ү з е т і л е д і .

Гудвилдің құнсыздануын бағалау кезінде мынадай үдеріс қолданылады:

- Әрбір есепті күні Топ гудвилдің құнсыздану белгілерінің болуын бағалайды. Гудвилл жыл сайын және жағдаяттар теңгерімдік құнның құнсыздануының мүмкіндігін көрсеткенде құнсыздану белгілерінің болуына тестіленеді.

- Гудвилдің құнсыздануы оған гудвилл жататын ақша ағындарын генерациялайтын өтелетін бірліктер сомасын бағалау арқылы айқындалады. Егер оған гудвилл жататын ақша ағындарын генерациялайтын өтелетін бірліктер сомасы оның теңгерімдік құнынан аз болса, онда құнсызданудан болған шығын танылады. Құнсызданудан болған шығын болашақ кезеңдерде қалпына келтірілмейді.

Қаржы активтері

Топтың инвестициялары өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар немесе сату үшін қолда бар инвестициялар кіріс немесе шығын арқылы әділ құн бойынша көрсетілетін қаржы активтері ретінде жіктеледі. Бастапқыда инвестициялар әділ құн бойынша бағаланады. Егер инвестициялар кіріс немесе шығын арқылы әділ құн бойынша көрсетілетін қаржы активтері ретінде жіктелмесе, онда есептілікте көрсеткен кезде олардың әділ құнына онымен тікелей байланысты мәміле жөніндегі шығындар қосылады. Топ өзінің қаржылық инвестицияларының жіктемесін бастапқы танылғаннан кейін анықтайды. Барлық сатып алынған және сатылған инвестициялар есеп айырысу күнінде, яғни инвестициялар Топқа берілген немесе Оларды Топ берген кү н і т а н ы л а д ы .

Тіркелген немесе төлем мөлшерін анықтауға икемді және өтеудің тіркелген мерзімді туынды емес қаржы активтері, егер Топ оларды өтеу мерзіміне дейін ұстауға ниетті және қабілетті болған жағдайда, өтегенге дейін ұсталатын ретінде жіктеледі.

Қарыздар мен дебиторлық берешек тіркелген немесе төлем мөлшерін анықтауға икемді белсенді нарықта баға белгіленбейтін өнімсіз қаржы активтері болып табылады. Мұндай активтер пайыздың тиімді ставка әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі. Мұндай активтер бойынша пайда мен шығындар тану тоқтатылған сәтте немесе мұндай активтер құнсызданған жағдайда, сондай-ақ

амортизация арқылы кірістер мен шығыстар туралы есепте көрсетіледі.

Бағалы қағаздар, егер олар жақын болашақта сату мақсаттары үшін сатып алынса, пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері ретінде жіктеледі. Туынды құралдар да олар хеджирлеудің тиімді құралдарын білдіретін кездегі жағдайларды қоспағанда, пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері ретінде жіктеледі. Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша кірістер мен шығыстар пайда және шығындар туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

Қаржы активтері егер бұл берілетін ақпараттың маңыздылығын арттырса, бастапқы тану кезінде пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын ретінде жіктелуі мүмкін, өйткені осындай жіктелу бағалаудың немесе танудың сәйкессіздігін жоққа шығарады немесе айтарлықтай азайтады, ол керісінше жағдайда активтерді немесе міндеттемелерді бағалау кезінде не ол бойынша пайданы немесе шығындарды әр түрлі негізде тану кезінде туындар еді.

Сату үшін қолда бар инвестициялар сату үшін қолда бар ретінде жіктелетін және жоғарыда аталған кез келген үш санатқа енгізілмеген туынды емес қаржы активтерін білдіреді.

Есепте бастапқы көрсетуден кейін сату үшін қолда бар инвестициялар әділ құн бойынша бағаланады, бұл ретте, пайда мен шығындар инвестицияларды тану немесе құнсыздандыру тоқтатылған сәтке дейін капитал құрамында бөлек құрауыш ретінде көрсетіледі. Капитал құрамында бұрын көрсетілген жиынтық пайда немесе шығын кірістер мен шығыстар туралы есепке енгізілген жағдайда. Үлестік инструменттерге байланысты құнсызданудан болатын шығындарды қалпына келтіру кірістер мен шығыстар туралы есепте көрсетілмейді. Борыштық инструменттерге байланысты құнсызданудан болатын шығындар пайда немесе шығын құрамында түзетіледі, егер инструменттің әділ құнынан арту кірістер мен шығыстар туралы есепте құнсызданудан болатын шығынды танығаннан кейін болған оқиғаға объективті түрде жатқызылуы мүмкін.

Ұйымдасқан қаржы нарықтарында белсенді айналымдағы инвестициялардың әділ құны есеп күнгі саудалар аяқталған сәттегі сатып алуға нарықтық баға белгілеу бойынша анықталады. Нарықта белсенді айналымы жоқ инвестициялардың әділ құны бағалау әдістерін пайдалана отырып, оның ішінде нарықтық жағдайларда жасалған мәмілелер уақыты бойынша соңғысымен ұқсас бойынша, сондай-ақ іс жүзінде қаралатын инструментке ұқсас немесе дисконтталған ақша ағындарын талдауды ескере отырып, қаржы инструментінің ағымдағы нарықтық құны негізінде анықталады.

Қаржы активтерінің құнсыздануы

Әрбір есепті күні Топ қаржы активінің немесе қаржы активтері тобының құнсыздануының болған-болмағанын айқындайды.

Амортизациялық құн бойынша ескерілетін активтер

Егер амортизациялық құн бойынша ескерілетін активтер бойынша құнсызданудан болатын шығындардың пайда болуы туралы объективті куәлік болса, шығынның сомасы активтің теңгерімдік құны мен қаржы активі бойынша бастапқы тиімді сыйақы ставкасы (яғни бастапқы таныған кезде есептелген тиімді пайыздық ставка бойынша) бойынша дисконтталатын болашақта күтілетін ақша ағындарының (әлі туындамаған болашақтағы кредиттік шығындарды қоспағанда) арасындағы айырма ретінде бағаланады. Активтің теңгерімдік құны резерв пайдаланыла отырып төмендетілуі тиіс. Шығынның сомасы пайда немесе шығындарда танылады.

Егер кейінгі кезеңде құнсызданудан болатын шығын сомасы азайса, онда бұндай азаю құнсыздану танылғаннан кейін жүргізілген оқиғаларға объективті түрде байланысты болуы мүмкін, құнсызданудан болған бұрын танылған шығын қалпына келтіріледі. Құнсызданудан болған шығынды кез келген келесі қалпына келтіру пайда мен шығындар туралы есепте активтің теңгерімдік құны бұл активтің қалпына келтірілу күніндегі амортизациялық құнынан аспайтындай көлемде танылады.

Егер Топ шот-фактураның бастапқы шарттарына сәйкес өзіне тиесілі бүкіл соманы алмайтынының объективті куәлігі болса (мысалы, дебитордың төлем қабілетсіздігі немесе басқа да елеулі қаржылық қиындықтары мүмкіндігі), сауда-дебиторлық берешек бойынша құнсыздану резерві жасалады. Дебиторлық берешектің теңгерімдік құны резерв шотын пайдалану арқылы азайтылады. Егер құнсызданған берешек үмітсіз болып саналса, оларды тану тоқтатылады.

Сату үшін қолда бар қаржы инвестициялары

Бастапқы құнның өтелмеуі мүмкін екендігінің объективтік дәлелдері болған жағдайда, сату үшін қолда бар үлестік бағалы қағаз құнсызданған болып саналады. Құнсызданудың сапалық өлшемдеріне қосымша ретінде бастапқы құнның өтелмеуі мүмкін екендігінің объективтік дәлелдері әділ құнның бастапқы құнның шамасынан айтарлықтай немесе жалғаспалы төмендеуін қамтиды.

Егер сату үшін қолда бар үлестік бағалы қағаз құнсызданудың Қор белгілеген сапалық немесе сандық өлшемдеріне сәйкес құнсызданған жағдайда, әділ құнның кейінгі есепті күндерге одан әрі төмендеуі құнсыздану ретінде танылады. Осылайша, әрбір есепті кезеңде Қордың құнсыздану өлшемдеріне сәйкес құнсыздануға ұшыраған ретінде айқындалған үлестік бағалы қағазға қатысты құнсыздану бұрын танылған құнсыздануды шегерген кездегі әділ құнның және бастапқы құнның арасындағы айырма мөлшері ретінде танылады.

Туынды қаржы құралдары

Өзінің әдеттегі қызметі барысында Топ шикізат тауарларына бағаның құбылуына байланысты өз тәуекелін хеджирлеу үшін валюта нарықтары мен капитал нарықтарында фьючерстерді, форвардтарды, своптар мен опциондарды қоса алғанда әртүрлі туынды қаржы құралдарымен, мұнай шикізаты бойынша форвардтық және своп келісім-шарттармен операцияларды жүзеге асырады. Мұндай қаржы құралдары

негізінен сауда мақсаттары үшін ұсталынады және бастапқыда қаржы құралдарын тану саясатына сәйкес танылады, ал кейіннен олардың әділ құны бойынша бағаланады. Әділ құн тиісті құралдардың ағымдағы нарықтық және келісім-шарттық бағалары мен басқа да факторлар назарға алынатын тіркелген биржа бағасының немесе баға модельдерінің негізінде есептеледі. Туынды қаржы құралдары әділ құн оң болып табылғанда активтер ретінде (іске асырылмаған кіріс) және әділ құн теріс болып табылғанда міндеттеме ретінде (іске асырылмаған шығын) ескеріледі. Көрсетілген құралдармен жасалатын пайдалар мен шығындар жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

Қорлар

Қорлар өзіндік құнының ең аз мәні немесе таза өткізу құны бойынша бағаланды. Өзіндік құн қорларды жеткізуге және ағымдағы жағдайға келтіруге байланысты шығындарды қамтиды. Таза өткізу құны аяқтауға шығындарды және өткізуге есеп айырысу шығындарын шегере отырып, қарапайым қызмет барысында қорларды өткізу бағасын бағалауды білдіреді. Шығындарды есептеп шығарудың ұқсас формуласы ұқсас сипаты және белгіленімі бар барлық қорлар үшін пайдаланылады. Операциялық Мұнай мен газ және Энергетикалық сегменттердің қорлары ФИФО әдісі негізінде бағаланады. Барлық қалған қорлар орташа салмақталған құн негізінде бағаланады.

Ақша және оның баламалары

Ақша және оның баламалары кассадағы қолма-қол ақшаны, мерзімді салымдарды, бұрын айтылған ақша қаражаты сомасына еркін айырбасталатын және олардың құнының өзгеруіне байланысты тәуекелдің елеусіз деңгейіне расталған өтеу мерзімі үш айдан аспайтын қысқа мерзімді және өтімділігі жоғары инвестицияларды қамтиды.

Қарыздар және тартылған қаражат

Қарыздар бастапқыда мәміле бойынша келтірілген шығындарды шегере отырып, әділ құн бойынша танылады. Келесі кезеңдерде қарыздар амортизацияланған құн бойынша бағаланады: алынған қаражаттың (мәміле жөніндегі шығыстарды шегергенде) әділ құны мен өтеу сомасы арасындағы айырма жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте пайыздың тиімді ставкасы пайдаланыла отырып, қарыз берген мерзім ішінде көрсетіледі. Егер топ төлемді есепті күннен кейін кем дегенде 12 айға кейінге қалдыруға сөзсіз құқылы болмаса, қарыздар ағымдағы міндеттемелер р е т і н д е ж і к т е л е д і .

Шығарылған қаржы құралдары немесе олардың құрамдас бөліктері, егер шарттық келісімнің нәтижесінде Топтың не ақша қаражатын немесе өзге де қаржы активтерін қою, не міндеттемені ақша қаражатының немесе басқа да қаржы активтерінің тіркелген сомасын меншікті үлестік құралдардың тіркелген санына айырбастау арқылы өзге түрде орындау міндеттемесі болады. Мұндай құралдар Үкіметтің қаражатын және мәмілемен тікелей байланысты шығындарды шегере отырып алынған қаражаттың әділ құны бойынша бастапқыда ескерілетін кредиттік мекемелерден алынған қарыздарды қамтиды. Кейіннен алынған қаражат амортизациялық құн бойынша көрсетіледі.

Жіктелетін активті сатып алуға, оның құрылысына немесе өндірісіне тікелей жататын қарыздар бойынша шығындар осындай актив құнының бір бөлігі ретінде капиталдандырылады. Қарыздар бойынша өзге де шығындар туындаған сәттегі шығыстар ретінде танылады.

Айырбасталатын борыштық құралдар

Міндеттеменің сипаттамасы бар кәсіпорындарды біріктіру кезінде сатып алынған айырбасталатын борыштық құралдардың құрамдас бөлігі мәміле жөніндегі шығындар шегеріле отырып, бухгалтерлік теңгерімде міндеттеме ретінде танылады. Міндеттеме құрамдас бөлігінің әділ құны осыған ұқсас айырбасталмайтын міндеттемелер үшін қолданылатын нарықтық ставка бойынша анықталады; және бұл сома айырбастау немесе сатып алу кезінде өтеуге дейін амортизациялық құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемесі ретінде жіктеледі.

Кәсіпорындарды біріктіру кезінде туындайтын қалған азшылық үлесі бойынша опциондар

Егер кәсіпорындарды біріктіру кезінде Топ опцион тарабына айналса, сатып алынған кәсіпорындағы азшылықтың қалған үлесі бойынша пұты Топ мұндай опционда осындай азшылық үлесіне меншік құқығымен байланысты пайда мен тәуекелдерге қатысу беретіндігін бағалайды.

Қалған акциялары бойынша пұт опционы үлестік иелену пайдалары мен тәуекелдеріне қол жетімділік беретіні анықталғанда, кәсіпорындар бірлестігі опционмен келісілген пұттың сатып алынуы негізінде ескеріледі. Пұт опционы бойынша миноритарлық акционерлерге арналған міндеттеменің әділ құны кәсіпорындар бірлестігі құнының бөлігі ретінде танылады. Өзге жағдайда азшылық үлесіне жатқызылатын ретінде қарастырылатын осындай құн мен таза активтердегі үлестер арасындағы кез келген айырма гудвилл құрамында көрсетіледі. Кейіннен жарияланған және осындай миноритарлық акционерлерге төленген кез келген дивидендтер пайда мен шығындар туралы шоғырландырылған есепте тікелей көрсетіледі.

Кейіннен қаржылық міндеттеме БЕХС 39 талаптарына сәйкес бағаланады. Қаржы міндеттемесінің әділ құнына өзгерістер, сондай-ақ кез келген қаржылық төлемдер пайда мен шығындар туралы шоғырландырылған есепте тікелей көрсетіледі.

Кәсіпорындарды біріктіру кезінде туындайтын сатып алған үлес бойынша опциондар

Егер инвестицияларды сатып алу кезінде Қор үшінші тарапқа кәсіпорында сатып алған үлес бойынша колл опциондарын берсе, Қор осындай опционға қатысу үшінші тарапқа осындай үлеске меншік құқығына байланысты пайда мен тәуекелдерге қол жетімділік беретінін-бермейтінін бағалайды.

Егер сатып алған үлес бойынша колл опциондары үшінші тарапқа үлестік иеленудің пайдасы мен тәуекелдеріне қол жетімділік бермеген жағдайда бұл опцион Қордың

елеулі ықпалын анықтау кезінде ескерілмейді.

Қор үшін опцион бойынша міндеттемелердің әділ құны сатып алынған инвестициялар құнының бір бөлігі ретінде танылады. Кейіннен қаржылық міндеттеме БЕХС 39 «Қаржы құралдары: Тану және Бағалау» талаптарына сәйкес бағаланады. Қаржылық міндеттеменің әділ құнындағы өзгерістер, сондай-ақ осы опциондарды іске асырумен байланысты кез келген кірістер немесе шығыстар жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте ескеріледі.

Қаржы активтері мен міндеттемелерін тануды тоқтату

Қаржы активтері

Қаржы активтері (немесе, қолданылуына қарай – қаржы активінің бөлігі немесе ұқсас қаржы активтері тобының бөлігі), егер:

- активтен ақша ағындарын алу құқығының қолданылу мерзімі аяқталса;
- Топ активтен ақша ағындарын алу құқығын сақтаса, бірақ қайта бөлу туралы келісімге сәйкес үшінші тарапқа елеулі кешігусіз оларды толығымен беру міндеттемесін қабылдаса; немесе
- Топ өзінің активтен ақша ағындарын алуға арналған құқықтарын берсе және не (а) активтен барлық елеулі тәуекелдер мен сыйақы берсе, не (б) бермесе, бірақ активтен барлық елеулі тәуекелдер мен сыйақыларды өзінде сақтаса, алайда активтерге бақылауды берсе бухгалтерлік теңгерімде ескерілуін тоқтатады.

Қаржылық міндеттемелер

Егер міндеттеме өтелсе, күші жойылса, немесе оның қолданылу мерзімі аяқталса, қаржылық міндеттеме бухгалтерлік теңгерімде танылуын тоқтатады.

Қаржы құралдарын өзара есепке алу

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер өзара есепке алуға, ал нетто-сома:
з а н д ы к ұ қ ы қ б о л ғ а н к е з д е ;

- нетто-негізде есеп жүргізу, не активтерді сату және осымен бір мезгілде міндеттемелерді өтеу ниеті болған кезде ғана шоғырландырылған қаржылық теңгерімде көрсетілуге жатады.

Қаржы құралдарының әділ құны

Олармен сауда әрбір есепті күні белсенді нарықтарда жүзеге асырылатын қаржы құралдарының әділ құны мәміле бойынша шығындар шегерілместен нарықтық баға белгіленімдері немесе дилерлердің баға белгіленімдері (ұзын позициялар үшін сатып алуға арналған баға белгіленімдері және қысқа позицияларды сатуға арналған баға белгіленімдері) негізге алынып анықталады.

Олармен сауда белсенді нарықта жүзеге асырылмайтын қаржы құралдары үшін әділ құн тиісті бағалау әдістемелерін қолдану жолымен анықталады. Мұндай әдістемелер м ы н а л а р д ы қ а м т у ы м ү м к і н :

- жақында коммерциялық негізде жүргізілген мәмілелердің бағаларын пайдалану;

- ұқсас құралдардың ағымдағы әділ құнын пайдалану;
- дисконтталған ақша ағындарын талдау, не бағалаудың басқа да үлгілері.

Қаржы құралдарының әділ құнын талдау және оны анықтаудың әдістері туралы қосымша ақпарат 41-ескертпеде келтіріледі.

Жалдау

Операциялық жалдау

Жалдау объектісіне меншік құқығына байланысты тәуекелдер мен пайданы жалға алушы іс жүзінде сақтаған кезде мүлікті жалдау операциялық жалдау ретінде жіктеледі. Операциялық жалдау шарты бойынша төлемдер жалдау мерзімі ішінде жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте шығыстарға тепе-тең есептен шығарылады.

Қаржылық жалдау

Топ жалданған мүліктің әділ құнына тең сомада немесе егер бұл сома әділ құннан төмен болса, ең төменгі жалдау төлемдерінің ағымдағы құны бойынша жалдау мерзімі басталған күнгі шоғырландырылған бухгалтерлік теңгерімде активтер мен міндеттемелердің құрамында қаржылық жалдау шарттарын таниды. Дисконттау коэффициенті ретінде ең төменгі жалдау төлемдерінің ағымдағы құнын есептеу кезінде , егер мұндай ставканы анықтау мүмкін болып табылса, жалдау шарты бойынша пайыздың ішкі ставкасы пайдаланылады. Өзге де жағдайларда, Топтың қарыз қаражаты бойынша өспелі ставка пайдаланылады. Бастапқы төте шығындар актив құрамында е с к е р і л е д і .

Жалдау төлемдері міндеттемелерді қаржыландыру және өтеу бойынша шығыстар арасында бөлінеді. Қаржыландыру бойынша шығыстар жалдау мерзімі ішінде әрбір есепті кезеңге міндеттемелердің қалдығына есептелетін тұрақты мерзімді пайыз ставкасы бойынша шығыстарды көрсетуді қамтамасыз ететіндей түрде есепті к е з е ң д е р г е ж а т қ ы з ы л а д ы .

Қаржылық жалдау активке қатысты амортизация бойынша шығыстың ұлғаюына, сондай-ақ әрбір есепті кезеңге қаржылық шығыстарға әкеледі. Жалға алынатын активке қатысты амортизация саясаты меншік активтерді амортизациялау жөніндегі саясатқа сәйкес келеді.

Резервтер

Активтің істен шығуы (пайдаланудан шығару) бойынша міндеттеме

Пайдаланудан шығаруға резервтер Топтың жабдықты немесе тетікті демонтаждау және көшіру бойынша және жабдық болған учаскені қалпына келтіру бойынша міндеттемесі болғанда, сондай-ақ мұндай резервке пайымды бағалауды жүзеге асыру мүмкін болғанда дисконттау негізінде толық көлемде танылады.

Танылған сома жергілікті шарттар мен талаптарға сәйкес анықталған бағаланған болашақ шығыстардың ағымдағы құнын білдіреді. Сондай-ақ сомасы резервтің мөлшеріне балама тиісті негізгі құрал құрылады. Соның салдарынан, осы актив өндірістік әдіс негізінде өндірістік құралдар және тасымалдау құралдары бойынша

күрделі шығындар шеңберінде амортизацияланады.

Міндеттемелерді өтеу үшін қажетті экономикалық пайда негізінде жататын есепті мерзімдегі немесе ресурстардың қайту сомасындағы өзгерістердің нәтижесі болып табылған пайдаланудан шығару жөніндегі қазіргі резервті бағалаудағы өзгерістер, немесе дисконттау ставкасындағы өзгеріс мынадай түрде ескеріледі, соның салдарынан :

(а) резервтегі өзгерістер ағымдағы кезеңге тиісті актив құнына қосылады немесе ш е г е р і л е д і ;

(б) актив құнынан шегерілген сома оның теңгерім құнынан асып кетпеуі қажет. Егер резервтегі кему активтің теңгерім құнынан асып кетсе, онда асып кету кірістер мен шығыстар туралы есептерде дереу танылады; және

(в) егер активтің құны ұлғаюға әкелсе, Топ активтің жаңа теңгерім құны толығымен өтелмейтіні осы көрсеткіш болып табылатындығын қарастырады. Егер бұл осындай көрсеткіш болып табылса, Топ оның өтелетін құнын бағалау арқылы құнсыздануға активті тестілеуді жүзеге асырады және 36 БЕХС сәйкес құнсыздану бойынша кез келген шығынды ескереді.

Банк аккредиттері мен кепілдіктеріне резерв

Әдеттегі қызметін жүзеге асыру кезінде Топ аккредиттер, кепілдіктер және акцепттер нысанында қаржылық кепілдіктер береді. Қаржы кепілдіктері шарттары алынған комиссия мөлшерінде «Өзге де міндеттемелер» бабы бойынша әділ құн бойынша бастапқыда қаржы есептілігінде танылады. Бастапқы танылғаннан кейін Топтың кепілдіктің әрбір шарты бойынша міндеттемесі екі шаманың ең көбі бойынша бағаланады: амортизациялық комиссия сомасы немесе кепілдік бойынша туындайтын қаржылық міндеттемені реттеу үшін қажетті шығындардың ең жақсы бағасы.

Қаржы кепілдігі шарттарына байланысты міндеттеменің ұлғаюы пайда және шығындар туралы есепте ескеріледі. Алынған комиссия кепілдік шарты әрекетінің мерзімі ішінде желілік негізде пайда мен шығындарда танылады.

Өзге де резервтер

Резервтер Топтың өткен шақта болған оқиғалардың нәтижесінде ағымдағы (құқықтық немесе іс-тәжірибеден туындаған) міндеттемесі болса, сондай-ақ міндеттемелерді өтеу үшін экономикалық пайдаларға байланысты қаражат ағыны болатын ықтималдық болғанда және осы міндеттеменің тиісті дұрыс бағасы жүргізілгенде қаржы есептілігінде көрсетіледі. Егер Топ резервтің өтелгенін күтсе, мысалы, сақтандыру шарты бойынша, өтеу жеке актив ретінде көрінеді, бірақ өтеу ы қ т и м а л б о л ғ а н д а ғ а н а .

Егер ақша қаражатының уақытша құнының әсері мәнді болып табылса, резервтер ақша қаражатының уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын көрсететін және онда міндеттемеге тән тәуекелдер орынды салықтарды төлегенге дейін ставка бойынша ақша қаражатының күтілетін болашақ қозғалысын дисконттау арқылы есептеледі.

Дисконттауды пайдалану кезінде резервтің ұлғаюы уақыттың өтуі салдарынан қаржылық шығындар ретінде танылады.

Қызметкерлерге сыйақы

Белгіленген жарналармен зейнетақы жоспары

Топ аударымдар ретінде өзінің қызметкерлерінің жалақысынан 10% олардың зейнетақы қорларына ұстайды. Заңнамаға сәйкес қызметкерлер өздерінің зейнетақы төлемдеріне өздері жауапкершілікте болады және Топтың қызметкерлер зейнеткерлікке шыққаннан кейін оларға төлемдер бойынша ағымдағы және болашақтағы міндеттемелері болмайды.

Әлеуметтік салық

Топ Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес әлеуметтік салық төлейді. Әлеуметтік салық есептеуге қарай шығыстарға жатады.

Төлемдердің белгіленген мөлшерімен зейнетақы жоспары

Ұжымдық шартқа сәйкес Топ өздерінің қызметкерлеріне еңбек қызметін аяқтағанда («Төлемдердің белгіленген мөлшерімен зейнетақы жоспары») белгілі бір сыйақы т ө л е й д і .

Топ олар анықталған сол кезеңде қызметкерлерге сыйақы төлеу бойынша міндеттемелерді қайта бағалаудан туындаған актуарлық кірістер мен шығындарды таниды және 19 «Қызметкерлерге сыйақы» БЕХС-да анықталған бағаға сәйкес сыйақы бойынша шығыстарды және міндеттемені таниды.

Төлемдердің белгіленген мөлшерімен зейнетақы жоспарына сәйкес міндеттемелер және сыйақы бойынша шығыстар болжамдалған шартты бірлік әдісі көмегімен анықталады. Бұл әдіс сыйақы алуға құқықтың қосымша бірлігінен асатын ретінде әрбір жұмыс істелген жылды қарастырады және жиынтық міндеттемені көрсету үшін әрбір бірлікті бөлек өлшейді. Сыйақылар беру бойынша шығыстар Төлемдердің белгіленген мөлшерімен зейнетақы жоспары бойынша сыйақы формуласына сәйкес қызметкерлердің жұмыс өтілі ішінде жиынтық сыйақыны бөлу үшін кірістер мен шығыстар туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Бұл міндеттеме валюта мен талап Төлемдердің белгіленген мөлшерімен зейнетақы жоспары бойынша міндеттемелердің валютасымен және бағаланған талаптарымен салыстырмалы мемлекеттік облигациялар бойынша сыйақы ставкасына ұқсас дисконт ставкасын қолдана отырып, болашақтағы есеп айырысу ақша қозғалысының ағымдағы құны б о й ы н ш а ө л ш е н е д і .

Төлемдердің белгіленген мөлшерімен зейнетақы жоспары қаржыландырылмайтын болып табылады.

Капитал

Жарғылық капитал

Жай акциялар капитал ретінде жіктеледі. Ұйымдарды біріктіру жағдайларынан басқа, жаңа акциялар шығаруға қатысты тікелей сыртқы шығындар капитал түсімдері

сомасынан шегерім ретінде көрсетілген. Шығарылған акциялардың атаулы құнынан алынған қаражаттың әділ құнының кез келген асып түсуі бөлінбеген кірістің ұлғаюы ретінде танылады.

Бақыланбайтын қатысу үлесі

Бақыланбайтын қатысу үлесі шоғырландырылған бухгалтерлік теңгерімде Қордың акционеріне жататын капиталдан жеке меншікті капиталдың құрамында ұсынылады. Еншілес компанияның шығындары егер тіпті бұл теріс сальдоға әкеліп соқтырған жағдайда да бақыланбайтын қатысу үлесіне жатады.

Дивидендтер

Дивидендтер міндеттемелер ретінде танылады және есепті күнді қоса алғанға дейін жарияланған жағдайда ғана есепті күнгі капитал сомасынан шегеріледі. Дивидендтер туралы ақпарат, егер олар есепті күнге дейін ұсынылса, сондай-ақ есепті күннен кейін, бірақ шығаруға шоғырландырылған қаржылық есептілікті бекіткен күнге дейін ұсынылса немесе жарияланса, есептілікте ашып көрсетіледі.

Акцияларға негізделген төлемдер

Топ қызметкерлері үлестік құралдар жөніндегі операцияларға негізделген төлемдер нысанында сыйақы алады. Қызметкерлер өздері жұмыс істейтін еншілес ұйымның үлестік құралдарымен сыйақы алатын қызметтерді ұсынады («олар бойынша үлестік құралдармен жүзеге асырылатын мәмілелер, есептер»).

Олар бойынша есеп үлестік құралдармен жүзеге асырылатын қызметкерлермен жасалған мәмілелердің құны олар берілген күнгі осындай құралдардың әділ құны негізге алына отырып, бағаланады. Әділ құн тиісті бағалау моделінің көмегімен а й қ ы н д а л а д ы .

Үлестік құралдар негізіндегі төлемдер бойынша операциялар бойынша шығыстар онда қызмет нәтижелеріне қол жеткізу шарттары және/немесе белгілі бір мерзімнің еңбек сіңіру шарттары орындалатын кезеңнің ішінде өзге капитал бойынша резервтерде тиісті ұлғаюмен бір мезгілде танылады және қызметкерлер сыйақыға арналған толық құқықтарды алған кездегі күні аяқталады (сыйақы алуға құқықтың көшкен күні). Бұл мәмілелер бойынша жиынтық шығыстар сыйақы ретінде берілетін үлестік құралдар санына қатысты Топтың оңтайлы бағалауының негізінде аяқталған мерзімге теңбе-тең міндеттемелер өтелгенге дейінгі әрбір есепті күні танылады. Кезең ішіндегі пайда және шығындар туралы есепте шығыс немесе кіріс кезеңнің басында немесе аяғында танылған жиынтық шығыстың өзгерісін білдіреді.

Оған арналған құқық қызметкерлерге түпкілікті өтетін үлестік құралдармен сыйақы б о й ы н ш а ш ы ғ ы с т а н ы л м а й д ы .

Егер үлестік құралдармен төленетін сыйақының шарттары өзгерсе, шығыс ең төменгі ретінде, егер шарттар өзгермегендей мөлшерде танылады. Бұдан басқа, өзгеріс жөніндегі қосымша шығыс танылады, ол сыйақының жалпы әділ құнын осындай өзгеріс күнінде жүргізілген бағаға сәйкес үлестік құралдармен немесе қызметкер үшін

өзге түрде тиімді құралдармен ұлғайтады.

Егер үлестік құралдармен төленетін сыйақының күші жойылса, ол оған арналған құқық күші жойылған күнге өткендегідей болып ескеріледі. Бұл ретте әлі танылмаған шығыстар жедел түрде танылады. Алайда, егер күші жойылған сыйақы жаңа сыйақымен ауыстырылса, және жаңа сыйақы ол ұсынылған күнгі күші жойылған сыйақының орнын толтырған ретінде қарастырылса, күші жойылған және жаңа сыйақы, алдыңғы абзацта сипатталғандай, бастапқы сыйақының өзгерісі жүргізілгендей болып ескеріледі.

Сауда және өзге де кредиторлық берешек

Сауда және өзге де кредиторлық берешек бойынша міндеттеме бастапқы құн бойынша ескеріледі, ол Топтың шотына қойылғанына қарамастан алынған тауарлар мен қызметтер болашақта төленуі тиіс соманың әділ құны болып табылады.

Түсімді тану

Егер Топ экономикалық пайда алады деген мүмкіндік бар болса, және егер түсімнің сенімді бағалануы мүмкін болса, түсім танылады.

Тауарларды сату

Шикі мұнайды, мұнай өнімдерін, газды, уран өнімдері мен басқа да тауарларды сатудан түскен кірістер тауарды жеткізу жүргізілгенде және тәуекел мен меншік құқығы сатып алушыға берілгенде танылады.

Қызметтер көрсету

Қызметтер көрсетуден түсетін кірістер қызметтер көрсетілген сәтте танылады.

Тасымалдауға жататын қызметтерге қатысты, аяқталу дәрежесі мен кірістің сомасының жеткілікті түрде дәл анықталуы шартымен шоғырландырылған бухгалтерлік теңгерім күнінде тасымалдаудың аяқталу дәрежесі бойынша танылады. Әлі көрсетілмеген көлік қызметтері үшін тапсырыс берушілерден алынған алдын ала төлем сомалары алу сәтінде тапсырыс берушілерден алынған аванстар құрамында көрсетіледі. Көрсетіліп қойған қызметтерден түсетін күтілетін есепті кіріске шамамен алғанда тең болатын тапсырыс берушілерден алынған аванстар шоғырландырылған бухгалтерлік теңгерімдегі өзге де ағымдағы міндеттемелердің құрамындағы болашақтағы кезеңнің кірістеріне көшіріледі. Болашақтағы кезеңдердің кірістері қызметтердің көрсетілуіне қарай кірістерге жатады.

Клиенттердің әділдігі бағдарламасы бойынша сатып алушылар қосымша балл алатын авиабилеттерді сату көрсетілген қызметтер мен болжанатын награда арасындағыға жатқызылған олардың әділ құны бойынша кіріс операцияларының көп элементі ретінде ескеріледі. Болжанатын награда әділ құн – осы награданы бөлек сатудың құны бойынша бағаланады. Бұл бағалау тауарды сату/қызметтер көрсету сәтіндегі кіріс болып танылмайды, болашақ кезеңнің кірісі ретінде көрсетіледі, және аталған награда пайдаланылғанда және Топтың міндеттемелері толығымен орындалғанда кіріс болып танылады.

Тарифтер белгілеу

Топтың бірқатар еншілес ұйымдары Қазақстан Республикасы Табиғи монополияларды реттеу агенттігі (бұдан әрі мәтін бойынша «ТМРА») тарапынан реттеу объектілері болып табылады. ТМРА тарифтерді және тариф ставкаларын есептеу әдістемелерін бекітуге жауап береді, олардың негізінде еншілес ұйымдар өз кірістерінің айтарлықтай бөлігін алады.

Мемлекеттік субсидиялар

Қазақстан Республикасының Үкіметі Компанияның жалғыз акционері болып табылатындығына байланысты Топ Үкімет қандай жағдайларда басты негізде акционер ретінде әрекет ететіндігін бағалай отырып, Үкіметпен барлық транзакцияларды талдайды. Егер нақты транзакция кезінде Үкіметтің акционер ретінде әрекет ететіндігі белгіленсе, Топтың мұндай транзакцияның нәтижесінде көтерген кез келген пайдасы немесе шығындары тікелей капиталда жарна ретінде немесе акционердің капиталын б о л у д е п т а н ы л а д ы .

Егер Үкіметтің ерекшелік транзакциясы акционер ретіндегі әрекет ретінде белгіленбесе, мұндай транзакциялар БЕХС 20 «Мемлекеттік субсидияларды есепке алу және мемлекеттік көмек туралы ақпаратты ашу» ережелеріне сәйкес ескеріледі. Мұндай жағдайларда мемлекеттік субсидиялар субсидиялардың алынатындығы және онымен байланысты барлық қажетті жағдайлардың орындалатындығына ақылға қонымды сенімділік болған кезде олардың әділ құны бойынша танылады. Егер субсидия шығыс бабына жатқызылатын жағдайда, ол жүйелі негізде өтемақы төлеуге тиіс тиісті шығыстармен сәйкес келуі үшін қажетті кезең ішіндегі кіріс ретінде танылады. Субсидия активке жататын кезде әділ құн кейінге қалдырылған кіріс есебіне кредиттеледі және тиісті активтің пайдалы қызмет етуінің күтілетін кезеңі ішінде пайда және шығындар туралы есепте тең жыл сайынғы бөліктермен көрсетіледі. Кіріске жататын субсидиялар пайда және шығындар туралы шоғырландырылған есепте операциялық қызметтен түсетін кірістердің құрамында жеке ұсынылған.

Шығыстарды тану

Шығыстар пайда болу шамасына қарай танылады және олар есептеу әдісінің негізіне жатқызылған сол кезеңде шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Табыс салығы

Бір жылға табыс салығы ағымдағы және кейінге қалдырылған салықты қамтиды. Табыс салығы өзге жиынтық кірісте немесе капиталда көрсетілетін баптарға жататын соманы қоспағанда, пайдада және шығындарда көрсетіледі, бұл жағдайда, ол тиісінше өзге жиынтық кірісте немесе капиталда танылады. Салық бойынша ағымдағы шығыстар бұл – бір жылға салық салынатын кіріс бойынша төлеуге күтілетін салық және өткен жылдарға қатысты төлеуге салыққа қатысты кез келген түзетулер.

Үстеме пайдаға салынатын салық табыс салығы ретінде қаралады және табыс

салығы бойынша шығыстардың бөлігін құрайды. Жер қойнауын пайдалануға келісім-шарттарға сәйкес Топ белгілі бір мәндерден асатын пайданың ішкі нормасы кезінде жер қойнауын пайдалануға қолданылатын келісім-шартқа сәйкес белгілі бір шегерімдер сомасына түзетуге жататын салық салудан кейін пайда сомасынан көрсетілген ставка бойынша үстеме пайдаға салық есептейді және төлейді.

Пайданың ішкі нормасы жер қойнауын пайдалануға әрбір келісім-шарт бойынша ақша ағындарының негізінде есептеледі және инфляцияның ұлттық деңгейіне түзетіледі. Кейінге қалдырылған салық корпоративтік табыс салығына да және үстеме пайдаға салық үшін де есептеледі. Үстеме пайдаға салынатын кейінге қалдырылған салық келісім-шарт бойынша төлеуге тиісті үстеме пайдаға салықтың күтілетін ставкасы бойынша жер қойнауын пайдалануға келісім-шарттарға жатқызылған активтер үшін уақытша айырмалар бойынша есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық қаржылық есептілік мақсаты үшін активтер мен міндеттемелердің теңгерім құны мен салық салу мақсаты үшін пайдаланылған сома арасындағы уақытша айырмалар бойынша теңгерім бойынша міндеттемелер әдісі бойынша ескеріледі. Мына уақытша айырмалар танылмайды:

- компанияларды біріктіру болып табылмайтын мәміледе активті немесе міндеттемені бастапқы тану және мәміле сәтінде бухгалтерлік кіріске де. Салық салынатын кіріске немесе шығынға да әсер етпейді; және

- уақытша айырмаларды түзету мерзімін реттеуге болатын еншілес ұйымдағы инвестициялар және уақытша айырмалар шолу жасалған болашақта түзетілмейтін

ы қ т и м а л д ы қ б а р .

Табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған активтер мен міндеттемелер қолданылған немесе бухгалтерлік теңгерім жасаған күні іс жүзінде қолданысқа енгізілген салық ставкаларын (және салық заңнамаларын) негізге ала отырып, актив алынған немесе міндеттеме төленген кезеңге қолданылатын салық ставкалары

б о й ы н ш а е с е п т е л е д і .

Кейінге қалдырылған салық активі актив өткізілуі мүмкін шотқа салық салынатын пайданы алу ықтималдығы бар сол көлемде ғана танылады. Табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған тиісті салық жеңілдігін өткізуден артық ықтималдық жоқ сол көлемде кемітіледі.

Қосылған құн салығы (ҚҚС)

Салық органдары нетто негізде сату мен сатып алу бойынша ҚҚС өтеуді жүргізуге мүмкіндік береді. Өтеуге ҚҚС ішкі нарықта сату бойынша ҚҚС шегерілген ішкі нарықта сатып алу бойынша ҚҚС-ны білдіреді. Экспортқа сатудың нөлдік ставкасы бар

Байланысты тараптар

Байланысты тараптар Топтың акционерлерін, негізгі басқарушы персоналды, қауымдасқан ұйымдарды және дауыс беретін акциялардың біршама үлесі тікелей

немесе жанама Топтың акционерлеріне немесе негізгі басқарушы персоналына тиесілі ұйымды қамтиды.

Шартты міндеттемелер және шартты активтер

Шартты міндеттемелер шоғырландырылған қаржылық есептілікте танылмайды. Мұндай міндеттемелер туралы деректер экономикалық пайдаларды құрайтын ресурстар ағынының ықтималдығы аз болып табылған жағдайды қоспағанда, шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелерде (41-ескертпе) ашылады.

Шартты активтер шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілмейді. Егер мұндай активтерге байланысты экономикалық пайдаларды алудың жеткілікті ықтималдығы болған жағдайда, көрсетілген активтер туралы деректер ескертпелерде ашылады.

Кейінгі оқиғалар

Есепті жыл аяқталғанда болған және есепті күнгі Топтың қаржылық жағдайы туралы қосымша ақпараты бар оқиғалар (түзетуші оқиғалар) шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі. Есепті жыл аяқталғанда болған және түзетуші оқиғалар болып табылмайтын оқиғалар, егер олар мәнді болса, шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелерде ашылады.

4. МАҢЫЗДЫ БУХГАЛТЕРЛІК БАҒАЛАУ ЖӘНЕ ПАЙЫМДАУ

ҚЕХС-ға сәйкес шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау көрсетілген актив есептілігіне, міндеттемелер мен шартты активтерге және шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаған күнгі міндеттемелерге әсер ететін бағалаулар мен жол берулерді, сондай-ақ есептілікте көрсетілген активтерді, міндеттемелерді, кірістерді, шығыстарды және шартты активтер мен есепті кезең ішіндегі міндеттемелерді пайдалануды Топ басшылығының пайдалануын талап етеді. Нақты нәтижелер осы субъективті бағалаулардан ерекшеленуі мүмкін.

Есепті күнге бағаның айқындалмауының болашаққа және өзге де негізгі көздерге қатысты және келесі есепті жыл ішіндегі активтер мен міндеттемелердің теңгерім құнына біршама түзету енгізу қажеттігінен пайда болған елеулі тәуекелді көтеретін негізгі болжамдары төменде қарастырылады:

Мұнай мен газдың қорлары

Мұнай мен газдың қорларын бағалау тозу, ескіру және амортизация бойынша Топтың есеп айырысуында маңызды фактор болып табылады. Топ Қоғамның мұнай-газ инженерлерінің әдістемесіне сәйкес өзінің мұнай мен газ қорларын бағалайды. Қоғамның мұнай-газ инженерлерінің әдістемесі бойынша қорларды бағалау кезінде Топ кен орындарын өңдеуге қатысты инвестициялық шешімдерді қабылдау үшін басшылық та қолданатын ұзақ мерзімді жоспарлық бағаны пайдаланады. Дәлелденген қорларды бағалау үшін жоспарлық бағаларды пайдалану жыл аяғына іркілу бағасын пайдалануға тән тұрақсыздықтың әсерін жояды. Басшылық ұзақ мерзімді жоспарлық бағалар бойынша болжам өнім өндіру бойынша қызметтің ұзақ мерзімді сипатына

көбірек сәйкес келеді және мұнай мен газ қорларын бағалау үшін неғұрлым қолайлы негізді береді деп санайды.

Қорлардың барлық бағалау айқындалмаудың кейбір деңгейін білдіреді. Айқындалмаушылық негізінен мұнай деректерді бағалау және түсіндіру сәтінде қол жетімді сенімді геологиялық және инженерлік деректердің көлеміне байланысты.

Айқындалмаушылықтың салыстырмалы деңгейі екі негізгі санаттың біріне қорларды жатқызу арқылы көрсетілуі мүмкін: дәлелденген немесе дәлелденбеген қорлар. Дәлелденбеген қорлармен салыстырғанда дәлелденген қорларды тартуға үлкен айқындылық бар және дәлелденген қорлар оларды тарту мүмкіндігіне қатысты прогрессивті түрде өсіп келе жатқан айқындылықтың болмауын көрсету үшін өңделген және өңделмеген қорларға бұдан әрі бөлінуі мүмкін. Жыл сайын баға талданады және түзетіледі. Түзетулер қолда бар геологиялық деректерді, кәсіпшілік өлшемдерін немесе өнім туралы деректерді; жаңа деректердің болуын; немесе бағалар бойынша болжамдарға өзгерістерді бағалау немесе қайта бағалау салдарынан пайда болады. Қорларды бағалау қайтарымды арттыруға арналған жобалардың қолданылу, пласттың өнімділігіне өзгерістер немесе өңдеу стратегиясына өзгерістер салдарынан қайта қаралауы мүмкін. Дәлелденген қорлар тозуды, ескіруді және амортизацияны есептеу үшін орындалған жұмыстың көлеміне үйлесімді амортизация ставкасын есептеуге пайдаланылады. Топ бастапқы лицензиялық кезең ішінде өндірілетін болады деп күтілетін ретінде осындай көлемді ғана дәлелденген қорларға қосты.

Бұл ұзарту бойынша рәсім нәтижесіне жатқызылатын айқындылықтың болмауынан пайда болды, өйткені лицензияларды ұзарту ең соңында Үкіметтің қарауы бойынша жүзеге асырылады. Топтың лицензиялық кезеңдерін ұзарту және қорлардың көрсетілген қорларын тиісінше ұлғайту, әдетте, тозу бойынша неғұрлым төменгі шығысқа әкеледі және кірістерге біршама әсер етуі мүмкін. Дәлелденген өңделген қорлардағы кему тозуға, ескіруге және амортизацияға (өндірудің тұрақты деңгейі кезінде) аударымдардың ұлғаюына, кірістің кемуіне әкеледі және мүліктің теңгерім құнында тікелей кемуге де әкелуі мүмкін. Салыстырмалы түрде пайдаланылатын кен орындарының саны болған кезде өткен жылмен салыстырғанда қорларды бағалауға кез келген өзгерістер тозуға, ескіруге және амортизацияға аударымдарға біршама әсер етуі мүмкіндігі болады.

Уран қорлары

Уран қорлары активтердің өтелетін құнын бағалау үшін және тозу және амортизация бойынша аударымдарды айқындау үшін пайдаланылатын Қор ақша қаражатының болжанатын қозғалысын бағалаудың негізгі құрамдас бөлігі болып табылады. Уран қорларының сомасын бағалау кезінде геологиялық және барлау деректерін интерпретациялау және барланған (дәлелденген) қорлар мен бағаланған (ықтимал) қорларды айқындау үшін Қазақстан Республикасының минералдық қорлар жөніндегі мемлекеттік комиссиясы анықтаған (ҚМК) есептеу әдістемесінің негізінде

қорларды бағалауды жүргізетін геолог-мамандардан Топ есептер алады. Қорларды бағалау сараптамалық бағалауларға және тәжірибеге негізделген. Қорларды бағалау кейбір белгісіздік дәрежесін қамтиды. Белгісіздік негізінен сенімді геологиялық және техникалық ақпараттың толықтығымен байланысты. Бұдан басқа, қорлардың болуы барлық қорлар экономикалық тұрғыдан тиімді негізде алынуы мүмкін дегенді білдірмейді. Қорлардың бағалары жыл сайынғы негізде талданады және түзетіледі. Өндірілуі жоспарланатын уранның мөлшері өндіруді ұлғайту жөніндегі жобаларды жүзеге асыру, өндірістік қуаттағы өзгерістер немесе әзірлеу стратегиясындағы өзгерістер нәтижесінде қайта қаралуы мүмкін. Қорларды өткен жылмен салыстырып бағалаудағы кез келген өзгерістер тозуға, сарқылуға және амортизацияға шығаруға елеулі әсер етуі мүмкін.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Егер ақша ағындарын шоғырландыратын активтің немесе бөлімшенің теңгерімдік құны мынадай шамалардың: сатуға арналған шығындар шегерілген әділ құнның және пайдаланудан болатын құндылықтың бірінің ең көбі болып табылатын оның өтелетін құнынан асса құнсыздану орын алады. Сатуға жұмсалған шығындарды шегергендегі әділ құнның есебі ұқсас активтерді сатудың міндетті күші бар коммерциялық мәмілелері бойынша қолда бар ақпаратқа немесе активтің шығарылуына байланысты шегілген қосымша шығындарды шегергенде қадағаланатын нарықтық бағаға негізделеді. Пайдаланудан болатын құндылықтың есебі дисконтталған ақша ағындарының үлгілеріне негізделген. Ақша ағындары бюджеттен келесі бес жылға алынады және өзіне ақша ағындарын шоғырландыратын құнсыздану мәніне тексерілетін бөлімше активтерінің нәтижелерін жақсартатын оны жүргізу бойынша Топта әлі міндеттеме немесе болашақтағы елеулі инвестициялар жоқ қайта құрылымдау жөніндегі қызметті қамтиды. Өтелетін құн дисконтталған ақша ағындарының үлгілеріне пайдаланылатын дисконттау ставкасына, сондай-ақ ақша қаражатының күтілетін ағындарына және экстраполяция мақсатында пайдаланылған өсу қарқындарына барынша сезімтал. Сезімталдықты талдауды қоса алғанда, ақша ағындарын шоғырландыратын әртүрлі бөлімшелердің өтелетін құнын анықтау кезінде пайдаланылған түйінді жол берілімдер туралы неғұрлым нақты ақпарат 7 және 8 ескертпелерде келтіріледі.

Әрбір есепті кезеңде Топ құнсыздану индикаторларының болуын анықтау үшін генерациялайтын ақша қаражатын («генерациялайтын бірлік») әрбір активті немесе активтердің тобын бағалайды. Егер осындай индикатор болса, сату шығыстарын және пайдалану құнын шегергендегі әділ құнның ең жоғары мәні ретінде қарастырылатын өтелетін құнды тиісті бағалау жүргізіледі. Бұл есептер мұнайдың ұзақ мерзімді бағасы (ағымдағы және тарихи бағаларды, бағалар өзгерістеріндегі үрдістерді және ілеспе факторларды ескере отырып), дисконт ставкалары, операциялық шығындар, болашақтағы капиталға қажеттілік, пайдаланудан шығаруға жұмсалған шығындар және

пайдалану сипаттамалары, резервтер және операциялық қызмет (ол өндіру және сату көлемдерін қамтиды) сияқты бағалаулар мен жол берімдерді пайдалануды қамтиды.

Осы бағалаулар мен жол берілімдер тәуекелдер мен белгісіздіктерге ұшырағыш. Осылайша мән-жайдағы өзгерістер осы болжамдарға әсер етеді деген ықтималдық бар, бұл активтердің өтелетін құнына және/немесе генерациялайтын бірлікке әсер етуі мүмкін. Әділ құн хабарланған және осындай мәмілені жасауға дайын тараптардың арасындағы мәміледе нарықтық жағдайларда активті және/немесе генерациялайтын бірлікті сатудан алынуы мүмкін сома ретінде айқындалады. Мұнай-газ активтерінің әділ құны әдетте активтерді ұзақ уақыт пайдаланудан туындайтын болашақтағы есептік ақша ағындарының ағымдағы құны ретінде айқындалады, ол болашақтағы кеңею жоспарларының құны және ықтимал шығу, нарықтың тәуелсіз қатысушысы назарға алуы мүмкін жол берімдерді пайдалану сияқты бағалауларды қамтиды. Болашақтағы ақша ағындары дисконттау ставкасы бойынша келтірілген құнға дейін дисконтталады, ол ставка ақша мен активке тән тәуекелдердің уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын көрсетеді.

Барлау және бағалау жөніндегі активтер қайта өңдеу жөніндегі материалдық және материалдық емес активтерге ауыстыру сәтінде немесе құнсыздану индикаторлары болған кезде құнсызданудың болуы мәніне тестіленеді.

2012 жылы Топ жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте негізгі құралдардың құнсыздануынан болатын шығынды 85.709 миллион теңге (2011: 33.908 миллион теңге) сомасында таныды, ол негізінен «Өзенмұнайгаз» АҚ активтерінің құнсыздануына жатады (7-ескертпе).

Топтың басшылығы құнсыздану индикаторларының болуына байланысты «Өзенмұнайгаз» АҚ («ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ (бұдан әрі - «ҚМГ ҰК») еншілес ұйымы) активтерінің өтелетін құнына бағалау жүргізді. Құнсызданудың негізгі индикаторлары соңғы екі жылдың ішінде жоспарланған көлемдермен салыстырғанда өндіріс көлемдерінің елеулі түрде азаюы және ұлғайып отырған операциялық және күрделі шығындар болып табылады. Бағалау нәтижелері «Өзенмұнайгаз» АҚ активтерінің ағымдағы құнының өтелетін бағалық құнынан 75 миллиард теңгеге асатындығын көрсетті, бұл 2012 жылы құнсызданудан болатын шығынды тануға әкеп соқтырды (7-ескертпе). Өтелетін құнды бағалау дисконтталған ақша ағындарының әдісімен алынған Топ басшылығының әділ құнды бағалауына негізделді. Бағалаудың нәтижелері өндіріс көлемдеріне және шикі мұнайды сату бағасына жататын жол берілімдерге барынша сезімтал.

Өндірудің пайдаланылған бейіні аккредиттелген консалтингтік мұнай-газ тараптық компаниясының бағасына негізделген, және жуықтағы төрт жылдың ішінде өндіру өсімін 20%-дан астамға жеткізуді көздейді. Егер өндіру бейіні бағалау барысында пайдаланылғаннан 5% жоғары немесе төмен болса, ол құнсыздануды 55 миллиард теңгеден астамға азайтуға немесе тиісінше құнсыздануды 55 миллиард теңгеден

астамға ұлғайтуға әкеп соқтырар еді. Егер де өндіру өзгермейді және 2012 жылдың деңгейінде қалады деп болжанса, онда құнсыздану 200 миллиард теңгеден астамды құрады.

Brent шикі мұнайының бағасы туралы қабылданған жол берілімдері тәуелсіз салалық зерттеу ұйымының мұнай бағасының орташа тарихи дисконтына түзетілген болжамдарымен үйлесімділіктегі нарықтық болжамдарға негізделеді. Егер Brent шикі мұнайының болжанатын бағасы бағалау барысында пайдаланылғаннан 5% жоғары немесе төмен болса, ол құнсыздануды 40 миллиард теңгеден астамға азайтуға немесе тиісінше құнсыздануды 40 миллиард теңгеден астамға ұлғайтуға әкеп соқтырар еді (44-ескертпе).

Болжанатын ақша ағындары 2021 жылы лицензия мерзімінің өту күнімен шектеледі. 2017 жылға дейінгі шығындар бекітілген бюджеттің және бизнес жоспардың негізінде енгізілді. Ақша ағындарының ауқымды бөлігі осы кезеңнен кейін басшылықтың бағалауды жүргізу кезінде қолында болған ең үздік деген бағалауына негізделген күрделі шығындарды қоспағанда, Қазақстанның болжанатын инфляция ставкасын қолдану жолымен болжанды. Бағалаудың мақсаттары үшін шығыстарды қысқарту мақсатында лицензияның мерзімі өтуінің алдындағы соңғы жылдардағы операциялық және күрделі шығындарды басшылық айтарлықтай азайта алмайды деп болжанған болатын. АҚШ долларында деноминирозацияланған мұнайдың сатылуын қайта есептеу үшін құнсыздануды бағалау күнінде бір АҚШ долларына 150,45 теңге ресми айырбастау бағамы пайдаланылды. Алынған барлық ақша ағындары салық салудан кейінгі капиталдың 13,09% мөлшеріндегі орташа құны («WACC») пайдаланылады.

Басшылық «Өзенмұнайгаз» АҚ активтерінің құнсыздануы жөніндегі шығыстар іс жүзіндегі өндіру болашақтағы кезеңдерде құнсызданудың ағымдағы бағасында пайдаланылған болжамнан асқан жағдайда немесе шикі мұнай нарықтық бағасының елеулі ұлғаюының индикаторлары пайда болған кезде сторнирлануы мүмкін деп санады.

Бұдан басқа, кейбір кен орындарында барлау және бағалау жөніндегі қызметтің тоқтатыла тұруына байланысты Топ 2012 жылы барлау және бағалау жөніндегі активтерді 434 миллион теңге сомасына құнсыздандырды (2011 жылы: 20.859 миллион теңге) (7 және 8-ескертпе). Топ сондай-ақ 2011 жылы осы кен орындарының біріндегі барлау және бағалау жөніндегі жұмыстарды қаржыландырумен байланысты 7.812 миллион теңге сомасындағы қарызды есептен шығарды. Қаржыландыру туралы келісімге сәйкес, коммерциялық табу болмаған жағдайда, Топ жобаны қаржыландырудағы өз үлесін өтеу жөніндегі міндеттемелерден босатылады.

Сату үшін қолда бар қаржы инвестицияларының құнсыздануы

Бастапқы құнның өтелмеуі мүмкін екендігінің объективтік себептері болған жағдайда, сату үшін қолда бар үлестік бағалы қағаз құнсызданған болып саналады.

2012 жылы Қор сату үшін қолда бар инвестициялардың жалпы сомасы 146.848 миллион теңгеге құнсызданғандығын таныды (2011 жылы: нөл) (12-ескертпе).

Активтердің істен шығуы бойынша міндеттемелер

Белгілі бір келісім-шарттардың талаптары бойынша заңнамаға және нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес Топтың негізгі құралдарды демонстрацияда және жою және кез келген кен орындарындағы жер учаскелерін қалпына келтіру бойынша заңды міндеттемелері болады. Атап айтқанда, Топтың міндеттемелері барлық өнімді ұңғымаларды біртіндеп жабуға және құбыр арналарын, ғимараттарды демонстрацияда және келісім-шарт аумағын қалпына келтіру сияқты түпкілікті жабу бойынша қызметке жатады. Лицензияның қолданылу мерзімі Топтың қарауы бойынша ұзартылмайтындықтан, түпкілікті жабу бойынша міндеттемелерді өтеудің есеп мерзімі әрбір лицензиялық кезең аяқталған күн болып табылады.

Егер активтерді жою бойынша міндеттемелер кен орындарын экономикалық жағынан негіздемелі түрде пайдалануды аяқтау өткенде өтелуі қажет болса, онда көрсетілген міндеттемені ұңғымаларды жою бойынша қосымша шығыстарды және жабу бойынша соңғы шығыстардың біршама өсіруі мүмкін. Ұңғымаларды жоюды қаржыландыру бойынша Топтың міндеттемелерінің және түпкілікті жабу бойынша шығыстардың көлемі тиісті келісім-шарттардың және қолданыстағы заңнаманың талаптарына байланысты. Ешқандай да міндеттемелер лицензиялық кезең соңында түпкілікті жою және түпкілікті жабу бойынша мұндай шығыстарды қаржыландыру бойынша келісім-шарт та, заңнама да белгілі бір міндеттемені түсіндірмеген сол жағдайларда танылмайды. Мұндай шешімді қабылдау кейбір айқындылықтың болмауымен және біршама байымдаулармен түсіндіріледі. Басшылықтың мұндай міндеттемелердің болуына немесе болмауына қатысты бағасы Үкіметтің саясаты мен тәжірибесіндегі немесе жергілікті салалық тәжірибеге өзгерістермен бірге өзгеруі мүмкін.

Топ активтердің істен шығуы бойынша міндеттемелерді әрбір келісім-шарт бойынша бөлек есептейді. Міндеттемелердің сомасы инфляцияның күтілетін деңгейіне түзетілген және қазақстандық нарыққа тән тәуекелдерге түзетілген өтпелі экономикамен елдің мемлекеттік борышы бойынша орташа тәуекелсіз пайыздық ставканы пайдалана отырып дисконтталған міндеттемелерді өтеу үшін күтілетін, талап етілетін ретіндегі бағаланған шығындардың ағымдағы құны болып табылады. Активтердің істен шығуы бойынша міндеттеме әрбір есепті күнге қайта қаралады және «Негізгі құралдардың объектісін пайдаланудан шығару, олар орналасқан учаскедегі табиғи ресурстарды қалпына келтіру бойынша міндеттемелерге және өзге де осыған ұқсас міндеттемелерге өзгерістер» 1 Интерпретацияға сәйкес ең үздік бағаны көрсету үшін түзетіледі.

Жабуға болашақтағы шығындарды бағалау кезінде мәнді бағалар мен басшылық жасаған байымдаулар пайдаланылды. Бұл міндеттемелердің көпшілігі алыс болашаққа

жатқызылады және заңнама талаптарындағы түсініксіздіктен басқа, Топтың бағасына активтерді жою технологиясындағы, шығындардағы және салалық тәжірибедегі өзгерістер әсер етуі мүмкін. Түпкілікті жабуға шығындарға жатқызылатын айқындықтың болмауы күтілетін ақша ағындарын дисконттау әсерінен кемітіледі. Топ ағымдағы жылдың бағасын және ұзақ мерзімді инфляция деңгейінің орташа мәнін пайдалана отырып, ұнғымаларды болашақ жою құнын бағалайды.

Ұзақ мерзімді инфляция және Топ кәсіпорындары бойынша міндеттемелерді айқындау үшін пайдаланылған дисконттау ставкалары 2012 жылғы 31 желтоқсанда 1,9%-дан 5% дейін және 4,94%-дан 7,9% дейін болды, тиісінше (2011 жылы: 1,96%-дан 5,0% дейін және 6,6%-дан 7,9% дейін). Активтерді істен шығару бойынша міндеттемелер бойынша резервтегі өзгерістер 22-ескертпеде ашылған.

Магистралдық мұнай-газ құбырлары

2012 жылғы 4 шілдеде күшіне енген «Магистралдық құбыр туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Топтың пайдалану аяқталғаннан кейін магистралдық құбырды (мұнай құбырын) жою жөніндегі және кейіннен қоршаған ортаны қалпына келтіру, оның ішінде жерді қайта культивациялау жөніндегі заңды міндеттемесі бар. Бұл, егер мұнайды Топтың құбырлары бойынша тасымалдайтын жер қойнауын пайдаланушылардың мұнай қоры толық сарқылған жағдайда мүмкін болады.

Құбырларды жою және жерді қайта культивациялау жөніндегі міндеттемелердің резерві Қазақстан Республикасында қолданылатын техникалық қағидаларға және нормаларға (1 км құбырды бөлшектеу жөніндегі шығындардың сомасы 2.891 мың теңгені құрайды) сәйкес бөлшектеу және қайта культивациялау бойынша жұмыстарды жүргізудің Топ есептеген құнының негізінде бағаланады. Резервтердің сомасы міндеттемені орындаудың күтілетін мерзімі (17 жыл) ішіндегі инфляцияның болжанатын ставкасы және төменде көрсетілген есепті жылдың аяғындағы дисконт ставкасы қолданыла отырып, есепті кезеңнің аяғында анықталды.

	2012
31 желтоқсандағы дисконттау ставкасы	6,01%
31 желтоқсандағы инфляция коэффициенті	5,60%

Дисконттау ставкасын есептеу Қазақстан Республикасының мемлекеттік облигациялары бойынша тәуекелдік емес ставкаларға негізделеді.

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құбырларды жою және жерді қайта культивациялау жөніндегі міндеттемелер резервінің теңгерімдік құны 15.531 миллион теңгені (2011: нөл теңге) құрады.

Залалды жою жөніндегі шығындарды бағалау табиғатты қорғау талаптары мен заңнаманың интерпретацияларында ықтимал өзгерістерге ұшырағыш. Бұдан басқа, осындай шығындарды бағалаудағы белгісіздіктер баламаларда, жою, бұзылған жерді қалпына келтіру әдістеріндегі ықтимал өзгерістерді, дисконт деңгейлері мен инфляция

ставкасын және осы міндеттеме басталатын кезеңді қамтиды.

Басшылық Топтың еншілес ұйымы «Интергаз Орталық Азия» АҚ («ИОА») міндеттемелеріне қатысты жоғарыда көрсетілген заң қолданылмайды деп санайды, өйткені ИОА магистралдық газ құбырының иесі болып табылмайды, ол өз қызметін ИОА мен Үкіметтің арасындағы шарттың негізінде жүзеге асырады және оның газ құбырын жою жөніндегі міндеттемесі жоқ.

Экологиялық оңалту

Топ бағалау да жасайды және экологиялық тазарту жұмыстары мен оңалтуға міндеттемелер бойынша резервтер қалыптастыру бойынша пайымдау шығарады. Қоршаған ортаны қорғауға шығындар капиталдандырылады немесе олардың болашақ экономикалық пайдасына қарай шығыстарға жатқызылады. Өткен қызметте пайда болған қазіргі жағдайға жатқызылатын және болашақ экономикалық пайдасы жоқ шығындар шығыстарға жатқызылады.

Міндеттемелер шығындар туралы ағымдағы ақпарат және қалпына келтіру жөніндегі күтілетін жоспарлар негізінде анықталады және егер рәсімдер мерзімі тиісті органдармен келісілмесе, дисконтталмаған негізде ескеріледі. Топтың экологиялық оңалту резерві Топ қолданыстағы қазақстандық және еуропалық нормативтік базаның талаптарын сақтауға қажетті күтілетін шығындарды тәуелсіз бағалауға негізделген басшылықтың үздік бағасын білдіреді. Топ осы міндеттемені 2013 жылдың жылдық бюджетіне енгізілген шығындардың бір бөлігін қоспағанда, ұзақ мерзімді ретінде жіктейді.

Экологиялық оңалту жөніндегі резервтерге қатысты іс жүзіндегі шығындар заңнамадағы және нормативтік-құқықтық актілердегі өзгерістер салдарынан бағалардан, қоғамдық күтулерден, тазарту технологияларындағы аумақтық жағдайлар мен өзгерістерді анықтау мен талдаудан ерекшеленуі мүмкін. Экологиялық оңалтуға жататын қосымша белгісіздіктер 42-ескертпеде ашылған. Экологиялық оңалтудағы міндеттемелер бойынша резервтегі өзгерістер 22-ескертпеде ашылған.

Әлеуметтік активтер салуға арналған резервтер

2012 жылғы 31 желтоқсанда өзге де резервтер Үкіметтің тапсырмасы бойынша мынадай Астана қаласында «Қазақстан тарихының мұражайы» (ҚМГ ҰК), «Телерадио кешенінің ғимараты», «Астана қаласындағы көп функционалды мұз сарайы» (ҚТЖ ҰК), Астана қаласындағы «Мектеп оқушыларының шығармашылық сарайы» (ҚАӨ ҰАК) сияқты объектілер салу және Мәскеу қаласында «Дүниежүзілік көрме орталығы» объектісін қайта жөндеу жөніндегі жалпы сомасы 114.407 миллион теңге (2011 жылы: 109.064 миллион теңге) резервтерін қамтиды. Құрылысын салу және қайта жөндеу аяқталғаннан кейін осы объектілер Үкіметке өтеусіз берілетін болады, нәтижесінде Топ болашақта ол бойынша ақша қаражатының жылыстауы сенімді бағалануы мүмкін сындарлы міндеттемені таныды. Құрылысын салуға арналған резервтер бойынша шығыстар капиталда Акционерге бөлу ретінде танылды (17.7-ескертпе). 2012 жыл

ішінде резервтегі ұлғаю 35.960 миллион теңгені құрады және негізінен Үкіметтің Астана қаласындағы көп функционалды мұз сарайын салу (25.147 миллион теңге) жөніндегі қосымша тапсырмаларынан, сондай-ақ басқа объектілерді салуға арналған резервтерді бастапқы бағалаудағы өзгерістерден туындады. Құрылыс шығындарын бастапқы бағалаудағы өзгерістер резервтердің сомасына әсер етуі мүмкін және мұндай өзгерістердің жиынтық әсері елеулі болуы мүмкін. Топ құнның уақытша тиімділігі елеулі болмайды деп санайды.

Негізгі құралдар объектілерінің пайдалы қызмет мерзімі

Топ әрбір есепті күнгі негізгі құралдардың пайдалы қызметінің қалған мерзімін қайта қарайды және егер күту өткен бағалаудан ерекшеленген жағдайда, өзгерістер 8 «Есеп саясаты, есеп бағаларындағы өзгерістер және қателер» БЕХС-ке сәйкес есеп бағалауларындағы өзгерістер ретінде ескеріледі.

Кейінге қалдырылған салық жөніндегі активтер

Кейінге қалдырылған салық жөніндегі активтер салық салынатын уақытша айырмалар мен осындай шығыстардың коммерциялық сипатының негізделетіндігі мүмкіндігі бар дәрежеде барлық резервтер мен ауыстырылған салық шығындары бойынша танылады. Басшылықтың елеулі пайымдаулары жоспарланатын деңгей мен кірістілік уақытының негізінде танылуы мүмкін кейінге қалдырылған салық жөніндегі активтерді бағалау үшін талап етіледі. Кейінге қалдырылған салық жөніндегі танылған активтердің сомасы 2012 жылғы 31 желтоқсанда 77.964 миллион теңгені құрады (2011: 56.813 миллион теңге). Неғұрлым нақты ақпарат 37-ескертпеде қамтылған.

Салық салу

Күрделі салық заңнамасын интерпретациялауға, салық заңнамасындағы өзгерістерге, сондай-ақ болашақтағы салық салу кірісін алу сомалары мен мерзімдеріне қатысты белгісіздік бар. Топ халықаралық операцияларының елеулі әр алуандығын, сондай-ақ ұзақ мерзімді сипатын және қолда бар шарттық қатынастардың күрделілігін ескергенде, іс жүзіндегі нәтижелер мен қабылданған жол берілімдердің арасындағы айырма, немесе осындай жол берілімдердің болашақтағы өзгерістері табыс салығы бойынша шығыстардың немесе кірістердің көрсетілген есептілігіне болашақта түзетулерге әкелуі мүмкін. Негізді жол берілімдерді негізге ала отырып, Топ ол өз қызметін жүзеге асыратын елдің салық органдары жүргізетін салық аудитінің ықтимал салдарларына резервтер жасайды.

Осындай резервтердің шамасы әртүрлі факторларға, мысалы, бұрынғы аудиттердің нәтижелеріне және салық төлеуші компанияның және тиісті салық органының салық заңнамасының әртүрлі интерпретацияларына байланысты. Интерпретациядағы осындай әр түрліліктер Топтың тиісті компаниясы тіркелген елде басым болатын жағдайларға байланысты мәселелердің көп саны бойынша туындауы мүмкін.

Салық тәуекелдерін бағалау кезінде басшылық, егер қосымша салықтарды салық органдары есептейтін болса, ол сәтті шағымдана алады деп Топ дауласпайтын немесе

санамайтын салық заңнамасын сақтамаудың белгілі салаларының ықтимал міндеттемелері ретінде қарайды. Мұндай анықтау мәнді пайымдауларды шығаруды талап етеді және салық заңнамасы мен нормативтік құқықтық актілердегі өзгерістер, жер қойнауын пайдалануға Топтың келісім-шарттарында салық салу талабына түзету, салық талқылауларынан өзі күтетін шешімдер бойынша күтілетін нәтижелерді және сәйкестікті тексеруге салық органдары жүзеге асыратын нәтижені анықтау нәтижесінде өзгеруі мүмкін. 22-ескертпеде ашылған салық тәуекелдері бойынша резерв, негізінен, 2002 жылдан бастап 2006 жылды қоса алғандағы кезеңге шикі мұнайды экспорта сатуға қатысты трансферттік баға белгілеу туралы қазақстандық заңнаманы Топтың қолдануына жатқызылады. Салық салуға жатқызылған қалған айқындылықтың болмауы 42-ескертпеде ашылған.

Қаржылық құралдардың әділ құны

Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте танылған қаржы құралдарының және қаржы міндеттемелерінің әділ құны осы активті нарықтар негізінде анықталмайтын жағдайларда, ол дисконтталған ақша ағындарының моделін қоса алғанда, бағалау әдістерін пайдалана отырып, анықталады. Осы модельдердің бастапқы деректері ретінде мүмкіндігінше бақыланатын нарықтардан ақпарат пайдаланылады, алайда бұл іс жүзінде жүзеге асырылмайтын болған сол жағдайларда, әділ құнды белгілеу үшін пайымдаудың белгілі бір үлесі талап етіледі. Пайымдау өтімділік тәуекелі, кредит тәуекелі және құбылмалылық ретінде осындай бастапқы деректердің есебін қамтиды. Осы факторларға қатысты болжамдарға өзгерістер шоғырландырылған қаржы есептілігінде көрсетілген қаржы құралдарының әділ құнына әсер етуі мүмкін. Барынша толық ақпарат 41-ескертпеде келтірілген.

Қызметкерлердің сыйақылары бойынша міндеттемесі

Топ зейнетке шыққаннан кейінгі белгіленген төлемдер және осыған байланысты ағымдағы қызметтердің құны бойынша міндеттемелердің ағымдағы құнын анықтау үшін бағалаудың актуарлық әдісін пайдаланады (23-ескертпе). Бұл сыйақы болжанылған жұмыс істеп жатқан және жұмыстан кеткен қызметкерлердің болашақтағы мінездемелеріне қатысты демографиялық жорамалдарды (жұмыста немесе одан кейін қайтыс болу, персонал санының өзгеруі бойынша статистика және басқалар), сондай-ақ қаржылық жорамалдарды (дисконттау ставкасы, болашақтағы жылдық материалдық көмек, болашақтағы жылдық ең төменгі жалақы, темір жол билетінің болашақтағы орташа құны) пайдалануды талап етеді. Пайдаланылған жол берулер туралы толық ақпарат 23-ескертпеде келтірілген.

Клиенттерге және қаржы мекемелеріне қарыздар бойынша құнсызданудан болған шығындар

Әрбір есепті күнге Топ құнсызданудан болатын шығындар пайдалар мен шығындар туралы есепте ескерілуі қажеттілігін бағалау үшін клиенттер мен кредит мекемелеріне қарыздардың әрқайсысы бойынша өздерінің маңыздылығына талдау жүргізеді. Атап

айтқанда, басшылықтың пайымдауы құнсызданудан болатын шығынды анықтау кезінде болашақ ақша ағынының сомасы мен мерзімін бағалауда талап етіледі. Мұндай ақша ағынын бағалау кезінде Топ қарыз алушының қаржы жағдайы мен құнсыздануды іске асырудың таза құны туралы пайымдаулар шығарады. Бұл бағалар факторлар қатарында жорамалдарға негізделген және нақты нәтижелері болашақта резервке өзгерістер әкелетін өзгелер болуы мүмкін.

Содан соң, бөлек-бөлек бағаланған және құнсызданбаған қарыздар және барлық жекеше маңызы жоқ қарыздар жиынтықта, оған қатысты объективті куәлік бар, бірақ әсері анық болып табылмайтын шығын жағдайы болуының салдарында резерв құру қажеттілігін анықтау үшін ұқсас тәуекел сипаттамалары бар активтер тобында бағаланады.

Жиынтық бағалау кредиттік қоржын деректерін (кредит сапасы, мерзімін ұзарту деңгейі, кредитті пайдалану, қамтамасыз етуге қарыздың қарым-қатынасы және т.б. сындылар), тәуекелдер мен экономикалық көрсеткіштер шоғырлануын (оның ішінде жұмыссыздық деңгейі, жылжымайтын мүлікке бағалар индекстері, ел тәуекелі және әртүрлі бөлек топтардың жұмыс көрсеткіштері) назарға алады. Клиенттер және кредит мекемелеріне қарыздарды құнсыздандыру бойынша шығындар 10-ескертпеде және 11-ескертпеде біршама егжей-тегжейлі ашылған.

Күмәнді дебиторлық берешек бойынша резервтер

Топ күмәнді дебиторлық берешек бойынша резерв құрады. Біршама пайымдаулар күмәнді борыштарды анықтау кезінде пайдаланылады. Күмәнді борыштарды анықтау кезінде клиенттердің тарихи әрі күтілетін мінез-құлқы қаралады. Экономикадағы өзгерістер немесе клиенттің жеке шарты осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте күмәнді берешек бойынша резервті түзетуді талап етуі мүмкін. 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күмәнді борыштар бойынша резервтер 85.435 миллион теңге (2011: 74.923 миллион теңге) мөлшерінде құрылды (13 және 15-ескертпелер).

5. САТЫП АЛУ

2012 жылғы сатып алу

Қарашығанақ Жобалық консорциумындағы қатысу үлесін сатып алу

2012 жылы 28 маусымда Қазақстан Республикасы Мұнай және Газ министрлігі және Қаржы министрлігі Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетінің атынан Үкімет және Қарашығанақ жобасының қатысушылары (бұдан әрі – «Консорциум» немесе «КПО») шартқа қол қойды, оған сәйкес Үкімет ҚПО-дағы 10%-дық үлесін сатып алды. Сатып алынған 10%-дық үлестің әділ құны 2 миллиард АҚШ доллары (300 миллиард теңге) мөлшерінде бағаланды, соның ішінде 150 миллиард теңгені Үкімет ақшалай қаражат түрінде төледі, ал қалған бөлігі салықтар бойынша міндеттемелер есебінен ескерілді.

Үкімет «Өнімді бөлу туралы түпкілікті келісімдегі үлестерді басқару компаниясы» (

бұдан әрі «ӨБТКҮБК») жаңа кәсіпорны құрылды және ӨБТКҮБК капиталына жобاداғы сатып алынған 10%-дық үлесті беруді жүзеге асырды. Бұдан әрі, Үкіметтің 2012 жылғы 3 мамырдағы № 570 қаулысына сәйкес 2012 жылы 28 маусымда Қорға ӨБТКҮБК-дегі үлестің 100%-ы берілді, беру күніндегі әділ құны 300.070 миллион теңгені құрады. Осыны айырбастауға Қор жалпы сомасы 300.070 миллион теңгеге 300.071 ж а й а к ц и я ш ы ғ а р д ы .

2012 жылы 29 маусымда Қор ҚМГ ҰК акциясына айырбасқа ҚМГ ҰК ӨБТКҮБК және ақшалай сыйақыны беруді жүзеге асырды. 150.035 миллион теңге мөлшеріндегі ақшалай сыйақы 1 миллиард АҚШ доллары мөлшерінде қарыз арқылы қаржыландырылды (18-ескертпе). Қарыз шартына сәйкес жылдық пайыздық ставка 1,25-ке көбейтілген 3% қосылған ЛИБОР-ды құрады және негізгі борыш 3 жыл ішінде жобадан ақша ағындары есебінен ай сайынғы тең үлестермен төлеуге жатады. Қамтамасыз ету ретіндегі қарыз бойынша келісімге сәйкес ҚМГ ҰК Консорциумға жобاداғы үлестің 5%-ын табыс етеді. Сондай-ақ Қор осы қарыз бойынша кепілдік б е р е д і .

2012 жылы 28 маусымда, Қор 159.113 миллион теңге мөлшерінде дивиденд төледі (17.3-ескертпе). Осы түсімдерді Үкімет ҚПО-дағы жоғарыда аталған үлесті қ а р ж ы л а н д ы р у ү ш і н п а й д а л а н д ы .

2012 жылғы 28 маусымда жаңартылған нұсқада қол қойылған Бірлескен қызмет туралы келісімге («БҚК») сәйкес Топ қатысудың сатып алынған үлесіне барабар Қарашығанақ қызметінен туындайтын барлық пайданы, шығындар мен міндеттемелерді сатып алды. Сатып алу күніндегі Қарашығанақтағы үлес төменде берілген:

Миллион теңгемен	Сатып алу күніне арналған әділ құн
Негізгі құралдар	293.506
Материалдық емес активтер	1.131
Сауда дебиторлық берешек	10.918
Қорлар	4.299
	309.854
Резервтер	7.500
Сауда кредиторлық берешек	2.284
	9.784
Таза активтер	300.070

«Шығыс Қазақстан өңірлік энергетика компаниясы» АҚ-дағы қатысу үлесін сатып алу

2012 жылы Үкімет «Шығыс Қазақстан өңірлік энергетикалық компаниясы» АҚ-дағы (бұдан әрі – «ШҚ ӨЭК») 100%-дық қатысу үлесін Қорға берді. Осыған айырбасқа Қор 7.723 миллион теңге сомасында акциялардың эмиссиясын жүзеге

асырды. ШҚ ӨЭК электр энергиясын беруді жүзеге асыруда.

Қатысу үлесін беру жалпы бақылаудағы кәсіпорындар бірлестігін көрсететіндіктен осы операция шоғырландырылған қаржылық есептілікте үлестерді біріктіру әдісін пайдалана отырып ескерілген болатын. Таза активтердің теңгерімдік құны және 4.149 миллион теңге мөлшеріндегі шығарылған жарғылық капиталдың сомасы арасындағы айырмашылық капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп құрамында бөлінбеген пайданы төмендету ретінде көрсетілген (17.1-ескертпе).

2011 жылғы сатып алу

Ural Group Limited BVI-дегі (бұдан әрі мәтін бойынша - «UGL») қатысу үлесін сатып алу

«ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ (ҚМГ БӨ) Exploration Venture Ltd-дан төлем көзінен табыс салығымен жиынтықтағы 164.497 мың АҚШ доллары (23.907 миллион теңге) мөлшеріндегі ақша қаражаты үшін UGL жай акциясын 50 %-ын сатып алды. Сатып алу құнына қосылған 46.687 мың АҚШ доллары (6.784 миллион теңге) мөлшеріндегі сома бірлескен кәсіпорыннан алынатын қарызға жатқызылған және әділ құн бойынша танылған, бұдан әрі тиімді пайыздық ставка әдісі бойынша амортизацияланған құн бойынша бағаланады.

UGL-дегі инвестициялар Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігінде бірлескен кәсіпорынға инвестициялар ретінде танылады.

Сатып алу кезінде танылған әділ құн бойынша сату күніндегі UGL активтері мен міндеттемелеріндегі Топтың үлесі былай берілген:

Миллион теңгемен	Сатып алу күніне арналған әділ құн
Ұзақ мерзімді активтер	28.536
Ағымдағы активтер	104
Ақша қаражаты	232
Активтердің жиыны	28.872
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	11.464
Ағымдағы міндеттемелер	285
Міндеттемелердің жиыны	11.749
Таза активтер	17.123

Ұзақ мерзімді активтердің әділ құны өзінде 17.460 миллион теңге мөлшеріндегі UOG барлауға арналған лицензиясын қамтиды.

«АқтауМұнайСервис» ЖШС және «Карповский Северный» АҚ сатып алуы

2011 жылғы 10 маусымда ҚМГ ҰК 334 миллион АҚШ доллары (мәміле жасау күніндегі бағам бойынша 48.590 миллион теңге) мөлшерінде ақша қаражаты үшін АқтауМұнайСервис (бұдан әрі мәтін бойынша – «АМС») ЖШС-дағы қатысу үлесінің 100%-ын сатып алды. Бес еншілес ұйымы бар АМС негізгі қызметі Батыс Қазақстандағы мұнай өндіретін компанияларға қызмет көрсету (бұрғылау, жөндеу,

тасымалдау және басқалар) болып табылады. АМС негізгі клиенті ҚМГ ҰК 50% бірлескен кәсіпорны «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ болып табылады.

2011 жылғы 23 желтоқсанда ҚМГ БӨ «Карповский Солтүстік» АҚ-дағы (бұдан әрі мәтін бойынша – «КС») 100%-дық үлесін сатып алды. КС Батыс Қазақстан облысында орналасқан Карповский Солтүстік газ конденсатты кен орнын барлауға лицензиясы бар мұнай-газ компаниясы болып табылады. КС-дағы үлес 8.486 миллион теңге мөлшеріндегі ақшалай сыйақыға сатып алынды. 2011 жылдың аяғында белгілі бір талаптарды орындағаннан кейін барлауға арналған лицензия 2012 жылдың желтоқсаннан бастап 2014 жылғы желтоқсанға дейін ұзартылды. Ұзақ мерзімді активтердің әділ құны 6.899 миллион теңге мөлшерінде КС барлауға арналған лицензияны және 3.151 миллион теңге мөлшерінде барлау мен бағалау жөніндегі өзге де активтерді қамтиды.

АМС және КС сәйкестендірілетін активтерінің, міндеттемелерінің және шарттық міндеттемелерінің әділ құны мынадай түрде ұсынылады:

Миллион теңгемен	«АқтауМұнайСервис» ЖШС	«Карповский Солтүстік» АҚ
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	33.456	-
Өзге де ұзақ мерзімді активтер	-	10.100
Қорлар	9.988	-
Дебиторлық берешек және өзге де ағымдағы активтер	8.847	6
Ақша қаражаты және олардың баламалары	1.660	-
Активтердің жиыны	53.951	10.106
Өзге де ұзақ мерзімді міндеттемелер	7.002	296
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттеме	3.813	1.321
Қарыздар және өзге де ағымдағы міндеттемелер	6.468	3
Міндеттемелердің жиыны	17.283	1.620
Таза активтер	36.668	8.486
Сатып алу кезінде туындайтын гудвил (8-ескертпе)	11.922	-
Сатып алудың жалпы құны	48.590	8.486
Төленген ақша қаражаты	(48.590)	(8.486)
Еншілес ұйымнан сатып алынған ақша қаражатының таза сомасы	1.660	-
Ақша қаражатының таза ағыны	46.930	8.486

Егер сатып алу 2011 жылғы 1 қаңтарда орын алған болса, бұл Топтың 2011 жыл ішіндегі түсім мен таза пайдаға елеулі әсерін тигізген жоқ.

11.922 миллион теңге мөлшеріндегі Гудвилл «Мұнай-газ сегментіне» енгізілген (8-ескертпе).

«Кварц» ЖШС, «KazSilicon» МК ЖШС және «Орталық» ЕК» ЖШС (бұдан әрі мәтін бойынша - «Кварц», «KazSilicon», «Орталық») сатып алуы

2011 жылғы қарашада ҚАО ҰАК Кварц-тағы қатысу үлесінің 100%-ын және KazSilicon-дағы қатысу үлесінің 100%-ын сатып алды. Кварцтың Қазақстан Республикасының Алматы облысында орналасқан Сарыкөл кен орнында талшықты кварцты өндіруге жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарты бар.

Кварц қызметінің негізгі түрлері талшықты кварцты өндіру және қайта өңдеу, минералды шикізатты бастапқы қайта өңдеу болып табылады. KazSilicon қызметінің негізгі түрлері металлургиялық және поликристалды кремний өндіру және өткізу, кремний өндірісінің қалдықтарын қайта өңдеу болып табылады. Кварц өндіретін және қайта өңдейтін талшықты кварцтың KazSilicon металлургиялық кремний өндіру үшін шикізат болып табылатындығын ескере отырып, осы компаниялар бір туындайтын бірлікті құрайды. Осы компаниялардағы үлес 4.751 миллион теңге мөлшерінде ақша қаражаты үшін сатып алынды.

2011 жылғы желтоқсанда ҚАО ҰАК Орталықтағы қатысу үлесінің 100 %-ын сатып алды. Орталық қызметінің негізгі түрлері Қазақстан Республикасы Оңтүстік Қазақстан облысында орналасқан Мыңқұдық кен орнының Орталық учаскесінде уран өндіру, уранның химиялық концентратына дейін қайта өңдеу жөніндегі қызметтерді және тау-кен-дайындау жұмыстары бойынша қызметтер көрсету болып табылады. 2010 жылы ҚАО ҰАК Мыңқұдық кен орнының Орталық учаскесінде уранды барлау және өндіруді жүргізуге арналған жер қойнауын пайдалану құқығын сатып алды. Орталықтағы үлес 21.125 миллион теңге мөлшерінде ақша қаражаты үшін сатып алды.

Егер сатып алу 2011 жылғы 1 қаңтарда орын алған жағдайда, бұл Топтың 2011 жылғы түсімі мен таза пайдасы елеулі түрде өзгермеген болар еді.

Сатып алу күнінде осы ұйымдардың сәйкестендірілетін активтерінің, міндеттемелерінің және шарттық міндеттемелерінің әділ құны мынадай түрде ұсынылған:

Миллион теңгемен	KazSilicon және Кварц	Орталық
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	7.660	7.410
Өзге де ұзақ мерзімді активтер	-	864
Қорлар	539	1.367
Дебиторлық берешек және өзге де ағымдағы активтер	218	1.305
Ақша қаражаты және олардың баламалары	5	1.348
Активтердің жиыны	8.422	12.294
Өзге де ұзақ мерзімді міндеттемелер	30	-
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттеме	1.432	350
Қарыздар және өзге де ағымдағы міндеттемелер	2.795	929
Міндеттемелердің жиыны	4.257	1.279
Таза активтер	4.165	11.015

Сатып алу кезінде туындайтын гудвил (8-ескертпе)	586	10.110
Сатып алудың жалпы құны	4.751	21.125
Төленген ақша қаражаты	(4.751)	(21.125)
Еншілес ұйымнан сатып алынған ақша қаражатының таза сомасы	5	1.348
Ақша қаражатының таза ағыны	4.746	19.777

10.696 миллион теңге мөлшеріндегі гудвил сатып алудан күтілетін бірлескен қызметке жатқызылады, өйткені сатып алынған компаниялар тау-кен өндіру саласының өндірістік кешендерін иеленген. Гудвилл «Тау-кен өнеркәсібі сегментіне (уран өндіру)» енгізілген.

Өзге де сатып алу

2011 жылы «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша - «ҚТЖ ҰК») «Востокмашзавод» АҚ-дағы және тиісінше «Алматы ВКМ Сервис» ЖШС-тағы акциялардың 50,82%-ын және қатысу үлестерінің 100%-ын сатып алды. Жалпы төленген ақша қаражаты 511 миллион теңгені құрады. Осы сатып алудың нәтижесінде Топ пайдалар мен залалдарда көрсетілген 949 миллион теңге мөлшеріндегі тиімді сатып алудан түсетін кірісті, 322 миллион теңге мөлшеріндегі гудвилді және қатысудың бақыланбайтын үлесінде 1.035 миллион теңге мөлшерінде ұлғайтуды т а н ы д ы .

2011 жылғы 3 қазанда БТА Банк «БТА Банк» АҚ-ның еншілес ұйымы «Әлемкард» ЖШС-тағы (бұдан әрі мәтін бойынша – «Әлемкард») 150.000 теңге мөлшерінде ақша қаражаты үшін қатысу үлесінің 100%-ын сатып алды. Осы сатып алудың нәтижесінде Топ тиімді сатып алудан түскен 519 миллион теңге мөлшеріндегі кірісті пайдалар мен з а л а л д а р д а т а н ы д ы .

2011 жылы Қор «Қазгеология» ұлттық геологиялық компанияның акцияларының 100%-ын құны 76 миллион теңге өзінің акцияларына айырбастауға сатып алды. Сатып алынған компанияның таза активтері ақша қаражатының 76 миллион теңге мөлшерінде тұрды.

Қордың еншілес ұйымдарындағы қатысудың бақыланбайтын үлесін сатып алу

17.5-ескертпеде көрсетілгендей, 2011 жылы Қор «Қазақстан Инжиниринг» ұлттық компаниясы» АҚ акцияларының 39%-ын құны 6.388 миллион теңгеге өз акцияларына айырбастауға сатып алды. Қатысу үлесіндегі өзгерістер нәтижесінде 5.708 миллион теңге мөлшеріндегі еншілес компанияның сатып алған қатысу үлесіне жатқызылған таза активтердің теңгерімдік құнымен және 6.388 миллион теңге мөлшеріндегі төленген сыйақы арасындағы 680 миллион теңге мөлшеріндегі айырмашылық 2011 жылы бөлінбеген пайдада көрсетілді.

ҚМГ ҰК еншілес ұйымдарындағы қатысудың бақыланбайтын үлесін сатып алу

2011 жылдың қарашасында ҚМГ ҰК Rompetrol Georgia-дағы өзінің иелік ететін үлесін 1%-дан 99%-ға дейін ұлғайтты. Қатысу үлесіндегі өзгерістер нәтижесінде 1.778

миллион теңге мөлшеріндегі еншілес компанияның сатып алған қатысу үлесіне жатқызылған таза активтердің теңгерімдік құнымен және 80 миллион теңге мөлшеріндегі төленген сыйақы арасындағы 1.858 миллион теңге мөлшеріндегі айырмашылық 2011 жылы бөлінбеген пайдада көрсетілді.

6. ТОҚТАТЫЛҒАН ҚЫЗМЕТ ЖӘНЕ САТУҒА ЖӘНЕ ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДАРДЫҢ ҮСТІНЕН БАҚЫЛАУДЫ ЖОҒАЛТУҒА АРНАЛҒАН РЕТІНДЕ ЖІКТЕЛЕТІН АКТИВТЕР

2012 ЖЫЛҒЫ ТОҚТАТЫЛҒАН ҚЫЗМЕТ

GSM Қазақстан

2011 жылы 31 желтоқсанда Топ Қазақстандағы GSM стандартындағы ұялы байланыс қызметтерінің операторы – «Қазақтелеком» ААҚ «GSM Қазақстан» ЖШС-дағы («GSM Қазақстан») қатысу үлесінің 49%-ын иеленді.

2011 жылғы 21 желтоқсанда Қазақтелеком шведтің ұтқыр Telia Sonera AB ұтқыр операторының еншілес компаниясы Sonera Holdings B.V. компаниясының GSM қатысу үлесінің 49%-ын сату туралы келісім жасады.

2012 жылы 1 ақпанда Топ 1.519 миллион АҚШ доллары (225.739 миллион теңгеге барабар) мөлшеріндегі сыйақы үшін GSM Қазақстанға қатысу үлесінің 49%-ын сатуды аяқтады. Нәтижесінде сатудан түскен кіріс 200.033 миллион теңгені құрады. 2012 жылы қауымдасқан компанияның үлесін сатудан ақша қаражатының түсімі ақша қаражатының қозғалысы туралы есепте инвестициялық қызметте көрсетілді.

Қауымдасқан компаниядағы инвестициялардың қозғалысы мынадай түрде берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
1 қаңтарға арналған	58.389	53.785
Қауымдасқан компанияның таза пайдадағы үлесі	1.963	33.024
Жарияланған дивидендтер	(34.723)	(28.420)
Тоқтатылған қызмет	(25.629)	-
31 желтоқсанға арналған	-	58.389

Алынатын дивидендтер қозғалысы мынадай түрде берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
1 қаңтарға арналған	-	-
Жарияланған дивидендтер	34.723	28.420
Алынған ақша қаражаты	(34.723)	(28.420)
31 желтоқсанға арналған	-	-

31 желтоқсанда аяқталған кезең ішінде тоқтатылған қызметтен пайда былай берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
Қауымдасқан компанияның таза пайдасындағы үлесі	1.963	33.024

Тоқтатылған қызметтен есепті кезең ішінде салық салғанға дейінгі пайда	1.963	33.024
Сатудан түскен кіріс	200.033	-
Тоқтатылған қызметтен есепті кезең ішінде салық салғаннан кейінгі пайда	201.996	33.024

Сатудан болатын ақша қаражатының ағыны:

Миллион теңгемен	2012
Sonera Holdings B.V.-дан алынған ақша қаражаты	225.739
Сатуға арналған таза активтер	(25.629)
Оң бағамдық айырма	(77)
Сатудан пайда	200.033

«Локомотив құрастыру зауыты» АҚ

2012 жылы Топ «Локомотив құрастыру зауыты» АҚ еншілес ұйымындағы иелену үлесінің 50 %-ын сататыны туралы шешім қабылдады. 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Локомотив құрастыру зауыты» АҚ тоқтатылған қызмет ретінде жіктелді.

2012 жылы 5 шілдеде Топ «Локомотив құрастыру зауыты» АҚ-дағы 50%-дық үлесті сататындығы туралы «Трансмашхолдинг» ЖАҚ-пен негіздемелік шарт жасасты.

2012 және 2011 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішіндегі «Локомотив құрастыру зауыты» АҚ қызметінің нәтижелері бұдан әрі көрсетілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
Түсім	2.978	9
Өткізілген өнімнің және көрсетілген қызметтердің өзіндік құны	(2.414)	-
Жалпы пайда	564	9
Жалпы және әкімшілік шығыстар	(632)	(664)
Өзге операциялық кіріс	61	36
Операциялық қызметтен шығындар	(7)	(619)
Қаржылық кіріс	6	7
Қаржылық шығындар	(514)	(492)
Теріс бағамдық айырма, нетто	(234)	(99)
Тоқтатылған қызметтен салық салғанға дейінгі шығын	(749)	(1.203)
Табыс салығы бойынша шығыстар	(360)	(739)
Тоқтатылған қызметтен кезең ішіндегі шығын	(1.109)	(1.942)

«Локомотив құрастыру зауыты» АҚ таза ақшалай ағындары мынадай түрде берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
Операциялық	1.045	3.574
Инвестициялық	(1.266)	(963)
Қаржылық	(2.099)	(862)
Таза ақшалай (жылыстаулар)/ағындар	(2.320)	1.749

31 желтоқсанда сатуға арналған ретінде жіктелген «Локомотив құрастыру зауыты» АҚ негізгі активтері мен міндеттемелері былай келтірілген:

Миллион теңгемен	2012
Активтер	
Негізгі құралдар	15.298
Материалдық емес активтер	580
Өзге ұзақ мерзімді активтер	2.982
Тауарлық-материалдық қорлар	18.751
Сауда дебиторлық берешек	12
Өзге ағымдағы активтер	77
Ақша қаражаты және олардың баламалары	20
Сатуға арналған ретінде жіктелетін активтер	37.720
Міндеттемелер	
Қарыздар	12.397
Қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелер	23
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер	697
Сауда кредиторлық берешек	1.578
Өзге ұзақ мерзімді міндеттемелер	101
Өзге ағымдағы міндеттемелер	1.878
Сатуға арналған ретінде жіктелген активтерге жатқызылатын міндеттемелер	16.674
Сатуға арналған істен шығу тобына жатқызылған таза активтер	21.046

«Aysir Turizm ve Inshaat A.S»

2012 жылы Топ «Aysir Turizm ve Inshaat A.S» (бұдан әрі - «Айсир») компаниясындағы 75%-дық қатысу үлесін сататыны туралы шешім қабылдады.

Айсирдің істен шығуы 2013 жылы күтілуде, және 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сатып алу-сату мәмілесі келіссөздер сатысында. 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Айсир сатуға арналған істен шығу тобы және тоқтатылған қызмет ретінде жіктелді.

2012 және 2011 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішіндегі Айсир қызметінің нәтижелері бұдан әрі берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
Түсім	2.608	2.562
Өткізілген өнім мен көрсетілген қызметтің өзіндік құны	(2.713)	(2.372)
Жалпы (шығын)/пайда	(105)	190
Жалпы және әкімшілік шығыстар	(151)	(237)
Өзге операциялық кіріс	172	12
Өзге операциялық шығын	-	(1)
Операциялық қызметтен шығын	(84)	(36)
Оң/(теріс) бағамдық айырма	768	(1.227)

Қаржылық кіріс	9	16
Қаржылық шығындар	(81)	(123)
Тоқтатылған қызметтен салық салғанға дейінгі пайда/(шығын)	612	(1.370)
Табыс салығы бойынша үнемдеу	17	17
Тоқтатылған қызметтен кезең ішіндегі пайда/(шығын)	629	(1.353)

31 желтоқсанда сатуға арналған ретінде жіктелген Айсирдің негізгі активтері мен міндеттемелері бұдан әрі былай берілген:

Миллион теңгемен	2012
Активтер	
Негізгі құралдар	5.585
Материалдық емес активтер	3.560
Қорлар	74
Сауда дебиторлық берешек	122
Өтелетін ҚҚС	144
Өзге ағымдағы активтер	95
Ақша қаражаты және олардың баламалары	540
Сатуға арналған жіктелетін активтер	10.120
Міндеттемелер	
Қарыздар	1.405
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер	541
Сауда кредиторлық берешек	262
Өзге ұзақ мерзімді міндеттемелер	1.414
Өзге ағымдағы міндеттемелер	21
Сатуға арналған ретінде жіктелген активтерге жатқызылатын міндеттемелер	3.643
Сатуға арналған істен шығу тобына жатқызылған таза активтер	6.477

Айсирдің таза ақшалай ағындары мынадай түрде берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
Операциялық	459	413
Инвестициялық	(109)	(126)
Қаржылық	(384)	44
Таза ақшалай (жылыстаулар)/ағындар	(34)	331

2011 жылғы тоқтатылған қызмет

«Тұрғынүйқұрылысжинақбанкі» АҚ және «Ипотекалық кредиттерге кепілдік берудің қазақстандық қоры» АҚ

2011 жылдың 11 сәуірінде Қор және Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті Айырбас шартын (бұдан әрі мәтін бойынша - «Айырбас шарты») жасады. Айырбас шартына сәйкес Қор «Тұрғынүйқұрылысжинақбанкі» АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша – «ТҚЖБ») және «

Ипотекалық кредиттерге кепілдік берудің қазақстандық қоры» АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша – «ИККҚҚ») 100% акцияларын мемлекеттің темір жол желісінің үлесіне, сондай-ақ өзге де мүліктерге айырбастауға берді.

Айырбастау бойынша операция аяқталғаннан кейін 2011 жылғы 12 сәуірде Қор бұрынғы ұйымдардың таза активтерінің ағымдағы құнымен және алынған активтердің әділ құны арасындағы айырмашылық болып табылатын 25.827 миллион теңге мөлшеріндегі тікелей капиталдағы шығынды таныды. Төмендегі кестеде беру күніндегі бұрынғы ұйымдардың активтері мен міндеттемелерінің негізгі санаттары ұсынылған:

Миллион теңгемен	Беру күніндегі активтер мен міндеттемелер
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	1.759
Клиенттерге қарыздар	67.222
Қаржылық активтер	34.763
Кредит мекемелеріндегі қаражат	4.269
Өзге ұзақ мерзімді активтер	181
Өзге ағымдағы активтер	1.504
Ақша қаражаты және олардың баламалары	5.432
Активтердің жиыны	115.130
Қарыздар	12.000
ҚР Үкіметінің қаражаты	23.580
Клиенттердің тартылған қаражаты	47.041
Өзге ұзақ мерзімді міндеттемелер	554
Өзге ағымдағы міндеттемелер	1.258
Міндеттемелердің жиыны	84.433
Таза активтер	30.697

ТҚЖБ және ИККҚҚ қызметінен болған шығын 2011 жылғы 1 қаңтардан бастап табыс ету күніне дейінгі кезең ішінде 533 миллион теңгені құрады.

ТҚЖБ және ИККҚҚ компанияларының таза ақшалай ағындары:

Миллион теңгемен	2011 жылғы 1 қаңтардан бастап берген күнге дейін
Операциялық	1.483
Инвестициялық	(8.847)
Қаржылық	3.201
Ақша қаражатының таза ағыны	(4.163)

Сатуға арналған жіктелетін активтер

Балқаш ЖЭС таза активтері

2009 жылы 4 қыркүйекте Top Korea Electric Power Corporation (бұдан әрі мәтін бойынша «KEPCo») және Samsung C&T Corporation (бұдан әрі мәтін бойынша «Samsung C&T Co») акцияларды сатып алу-сату шартын жасасты, осыған сәйкес Top 75% минус Балқаш ЖЭС бір акциясын сатуы тиіс. Top басшылығы көрсетілген үлесті сату Балқаш ЖЭС үстінен бақылауды жоғалтуға әкеп соқтырады деген тұжырымға келді. 2010 және 2011 жылдар бойы көрсетілген үлесті сату мәмілені аяқтаудың белгілі бір талаптарының орындалмауына байланысты аяқталған жоқ. Осы талаптар Top бақылауынан тыс болды, алайда Top басшылығы олар активтерді олардың ағымдағы жағдайында дереу сатуға дайындығына әсер етпейтініне келісті. Topтың 2011 жылдың 31 желтоқсанына арналған шоғырландырылған бухгалтерлік теңгерімінде Балқаш ЖЭС активтері мен міндеттемелері сатуға арналған активтер ретінде жіктелген.

Балқаш ЖЭС-тағы көрсетілген үлесті сату 7.557 миллион теңге мөлшерінде сыйақы үшін 2012 жылдың сәуірінде аяқталды. Алынған өтем таза активтердегі сатылған үлеспен теңестірілді.

Еншілес ұйымның үстінен бақылауды жоғалту

2012 жылы 16 қарашада ҚМГ БӨ MOL Hungarian Oil and Gas Plc еншілес ұйымы Karpinvest Oil and Gas Ltd («Karpinvest») компаниясының KS EP Investments BV-дегі («KS EP Investments») қолда бар 100%-дық үлесінің 49%-ын сатуды аяқтады. KS EP Investments «Карповский Северный» ЖШС-дағы («КС ЖШС») үлестердің 100% иеленіп отыр, ол Қазақстанның батысында Карповский Северный келісімшарттық аумағында мұнай, газ және конденсатты барлауға арналған келісімшарт бойынша жер қойнауын пайдаланушы болып табылады. Акционерлердің келісім талаптарына сәйкес KS EP Investments қызметінің үстінен бірлескен бақылау орнатылды және бірде-бір акционердің компанияның қызметін жеке-дара бақылау өкілеттігі жоқ, ол акционерлердің екеуі үшін оны бірлесіп бақылайтын кәсіпорын жасайды.

Бақылауды жоғалту күніндегі KS EP Investments таза активтері мынадай үлгіде берілген:

Миллион теңгемен	Істен шығу күніндегі таза активтер
Ақша қаражаты және олардың баламалары	1.884
Ағымдағы активтер	100
Ұзақ мерзімді активтер	8.360
	10.344
Ағымдағы міндеттемелер	111
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	3.821
	3.932
Таза активтер	6.412

KS EP Investments-ке 49%-дық қатысу үлесін өткізуден Karpinvest-тен алынған өтем 36.455.170 АҚШ долларын (5.485 миллион теңге) құрады. Инвестициялардың істен

шығуынан болған жиынтық пайда 4.782 миллион теңгені құрады. Осы операцияның нәтижесінде ҚМГ БӨ жоғалтылғанның үстінен бақылайтын еншілес компанияның активтері мен міндеттемелерін тануды тоқтатты. KS EP Investments-ке 5.709 миллион теңге әділ құнмен қалған 51%-дық қатысу үлесі үлестік қатысу әдісімен ескерілген болатын.

2012 жылғы 15 қарашадағы жағдай бойынша бөлінген КС ЖШС активтері мен міндеттемелеріндегі ҚМГ БӨ сақталған үлесінің әділ құны және 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестицияға енгізілген активтер мен міндеттемелердің теңгерімдік құнының тиісті үлесі мынадай:

Миллион теңгемен	2012 жылғы 15 қарашадағы әділ құн	2012 жылғы 31 желтоқсанға арналған активтер мен міндеттемелер
Ақша қаражаты және олардың баламалары	961	82
Ағымдағы активтер	51	373
Ұзақ мерзімді активтер	7.313	7.583
	8.325	8.038
Ағымдағы міндеттемелер	58	553
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	2.558	2.586
	2.616	3.139
Таза активтер	5.709	4.899

КС ЖШС операциялық қызметі КС ЖШС өзінің ағымдағы міндеттемелері бойынша жауап беретін және өз қызметін жалғастыратын мүмкіндіктерін қамтамасыз ету үшін акционерлердің қарыз беру түрінде одан әрі қаржыландыруына байланысты. Ол үшін ҚМГ БӨ 2012 жылы KS EP Investments-ке 11.828 мың АҚШ доллары (1.763 миллион теңге) сомасында қосымша қарыз берді. 6,5% пайыздық ставкамен берілген қарыздың әділ құны 15% дисконттау ставкасын пайдаланумен кредиттер бойынша болашақтағы ақша ағындарын дисконттау жолымен айқындалады.

7. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР

Миллион теңгемен	Мұнай-газ активтері	Барлау және бағалау бойынша активтер	Су құбырлары және МӨЗ активтері	Ғимарат және құрылыстар	Теміржол жолдары және инфрақұрылым	Машиналар, жабдықтар және көлік құралдары	Тау-кен активтері	Өзг.
2011 жылғы 1 қаңтардағы қалдық құны	1.336.641	140.456	659.919	429.048	389.629	1.007.076	23.181	58.2
Шетелдік валюталарды қайта есептеу	14.407	610	1.860	(561)	-	203	-	85
Түсімдер	154.631	21.328	10.398	18.184	30	114.173	14.244	11.1

Кәсіпорындарды біріктіру арқылы сатып алу (5-ескертпе)	998	-	-	22.569	-	24.709	-	1.80
Істен шығулар	(19.569)	(5.308)	(2.093)	(7.978)	(353)	(18.271)	-	(4.9)
Тоқтатылған қызмет (6-ескертпе)	-	-	-	(1.049)	-	(45)	-	(427)
Тозу бойынша шығыстар	(35.099)	-	(48.993)	(24.981)	(15.415)	(129.363)	(6.456)	(14..
Істен шығулар бойынша тозу	8.595	-	1.273	2.220	87	13.467	-	3.17
Түзетпені шегергендегі құнсыздануға арналған резерв	(9.948)	(15.155)	(2.873)	(10.323)	(769)	(4.524)	-	(171)
Сатуға арналған активке аударымдар (6-ескертпе)	-	-	-	(235)	-	(337)	-	-
Қорлардан/(ға) аударымдар, нетто	-	(1.156)	-	(370)	(5.527)	12.821	-	483
Материалдық емес активтерден/ге аударымдар	-	-	-	-	-	426	-	(5)
Өзге де аударымдар және қайта топтасулар	73.738	(5.173)	34.081	47.975	128.450	224.432	4.116	4.70
2011 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	1.524.394	135.602	653.572	474.499	496.132	1.244.767	35.085	59.5
Миллион теңгемен	Мұнай-газ активтері	Барлау және бағалау бойынша активтер	С у құбырлары және МӨЗ активтері	Ғимарат және құрылыстар	Теміржол жолдары және инфрақұрылым	Машиналар, жабдықтар және көлік құралдары	Тау-кен активтері	Өзге
2012 жылғы 1 қаңтардағы қалдық құны	1.524.394	135.602	653.572	474.499	496.132	1.244.767	35.085	59.5
Шетелдік валюталарды қайта есептеу	40.839	-	4.892	1.649	-	740	-	56
Түсімдер	121.826	1.464	59.891	10.089	219	350.226	10.674	9.37
ҚПО-дағы үлесті сатып алу (5-ескертпе)	293.400	-	-	-	-	55	-	51
Істен шығулар	(12.084)	-	(2.311)	(7.805)	(2.059)	(16.464)	(22)	(4.73
Тоқтатылған қызмет (6-ескертпе)	-	-	-	(14.244)	-	(5.551)	-	(256
Тозу бойынша шығыстар	(48.809)	-	(49.325)	(27.241)	(19.706)	(144.167)	(9.943)	(15.6
Істен шығулар бойынша тозу	6.155	-	1.543	3.572	1.915	13.783	22	3.74

Түзетпені шегергендегі құнсыздануға арналған резерв	(68.525)	(434)	187	(4.489)	(62)	(4.972)	-	(675)
Еншілес ұйымның үстінен бақылауды жоғалту	-	(7.098)	-	-	-	(7)	-	-
Сатуға арналған активтерге аударымдар (6-ескертпе)	(81)	-	(288)	(2.079)	(533)	(861)	-	(281)
Қорлар-дан/(ға) аударымдар, нетто	-	-	-	(257)	(5.252)	21.450	-	664
Материалдық емес активтерден/(-ге) аударымдар	(770)	-	-	-	-	(65)	-	(61)
Өзге аударымдар және қайта топтасулар	79.510	(3.128)	85.643	88.088	104.519	156.919	1.146	6.008
2012 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	1.935.855	126.406	753.804	521.782	575.173	1.615.853	36.962	57.79
Бастапқы құны	2.262.918	135.923	988.248	682.234	664.533	2.402.618	68.685	130.2
Жинақталған тозу және құнсыздану	(327.063)	(9.517)	(234.444)	(160.452)	(89.360)	(786.765)	(31.723)	(72.5
2012 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	1.935.855	126.406	753.804	521.782	575.173	1.615.853	36.962	57.79
Бастапқы құны	1.739.895	151.701	838.972	606.125	572.582	1.892.703	56.886	128.7
Жинақталған тозу және құнсыздану	(215.501)	(16.099)	(185.400)	(131.626)	(76.450)	(647.936)	(21.801)	(69.2
2011 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	1.524.394	135.602	653.572	474.499	496.132	1.244.767	35.085	59.5:

Барлау және бағалау активтерінің қозғалысы мынадай үлгіде берілген:

Миллион теңгемен	Мұнай-газ активтері	Тау-кен активтері	Жиыны
2011 жылғы 1 қаңтардағы қалдық құны	134.852	5.604	140.456
Шетел валюталарын қайта есептеу	610	-	610
Түсімдер	19.888	1.440	21.328
Істен шығулар	(5.308)	-	(5.308)
Қалпына келтіруді шегергендегі құнсыздануға арналған резерв	(15.155)	-	(15.155)
Қорлардағы аударымдар	-	(1.156)	(1.156)
Өзге аударымдар және қайта топтасулар	(1.408)	(3.765)	(5.173)
2011 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	133.479	2.123	135.602
Түсімдер	328	1.136	1.464
Қалпына келтіруді шегергендегі құнсыздануға арналған резерв	-	(434)	(434)

Еншілес ұйымның үстінен бақылауды жоғалту	(7.098)	-	(7.098)
Өзге аударымдар және қайта топтасулар	(2.770)	(358)	(3.128)
2012 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	123.939	2.467	126.406
Бастапқы құны	133.009	2.914	135.923
Жинақталған құнсыздану	(9.070)	(447)	(9.517)
2012 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	123.939	2.467	126.406
Бастапқы құны	149.565	2.136	151.701
Жинақталған құнсыздану	(16.086)	(13)	(16.099)
2011 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	133.479	2.123	135.602

2012 жылғы 31 желтоқсанда 1.087.516 миллион теңге сомасындағы (2011: 1.015.904 миллион теңге) таза теңгерімдік құны бар негізгі қаражат Топтың кейбір қарыздары бойынша қамтамасыз ету ретінде салынды.

2012 жылғы 31 желтоқсанда қаржылық жалдау туралы келісімдер бойынша алынған негізгі қаражаттың теңгерімдік құны 65.638 миллион теңгені (2011: 33.993 миллион теңге) құрады.

2012 жылғы 31 желтоқсанда Топтың толығымен амортизацияланған негізгі құралдарының бастапқы құны 483.458 миллион теңгені (2011: 411.490 миллион теңге) құрады.

2012 жылы Топ 4.162 миллион теңге (2011: 8.814 миллион теңге сомасында 5,65 % мөлшерінде) сомасында 6 % мөлшерінде капиталдандырудың орташа өлшенген ставкасында қарыздар бойынша шығындарды капиталдандырды.

Негізгі құралдардың құнсыздануы

2012 жылы Топ негізінен «ҚМГ БӨ» 76.344 миллион теңге (4-ескертпе) сомасында, «ҚазМұнайГаз» АҚ – қайта өңдеу және маркетинг» 1.258 миллион теңге сомасында және «Наукоград» ЖШС 2.326 миллион теңге сомасында негізгі құралдарының құнсыздануына келетін 86.143 миллион теңге мөлшеріндегі құнсыздану бойынша таза шығынды таныды.

2011 жылы Топ «ҚазМұнайТеңіз» на сумму 13.098 миллион теңге сомасындағы және «ҚазТрансОйл» АҚ, The Rompetrol Group («Ромпетрол») және «ҚазМұнайГаз-Сервис» ЖШС 13.470 миллион теңге, 10.576 миллион теңге және тиісінше 5.220 миллион теңге сомасында негізгі құралдарын барлау және бағалау жөніндегі активтерінің құнсыздануына келетін 49.063 миллион теңге мөлшеріндегі құнсыздану бойынша таза залалды таныды.

2011 жылы «ҚазТрансОйл» АҚ Батуми Мұнай құю терминалы және Батуми Теңіз портының активтері бойынша 13.470 миллион теңге мөлшерінде құнсызданудан болған залалды таныды. Осы активтердің туындайтын бірліктерінің өтелетін сомалары басшылықпен он жылдық кезеңге мақұлданған қаржылық жоспарлардан күтілетін ақша ағындарын қолдана отырып пайдаланудағы құндылық негізінде айқындалды. Он

жылдық кезеңнен кейін ақша ағындары 1,77% мөлшерінде өсу нормаларын қолдана отырып сыртқа таратылады. Топ ақша ағындарын дисконттау үшін капиталдың орташа өлшенген құнының 16,19% ставкасын пайдаланды.

2011 жылы Ромпетрол құрылыс бойынша жоспарлардың тоқтатылуына және осындай активтер үшін нарықтың болмауына байланысты аяқталмаған құрылыс және қоймалар бойынша 10.576 миллион теңге мөлшердегі құнсызданудан болған залалды таныды. Басшылық осы активтер кәдімгі операциялық қызметте немесе сатуда оларды пайдалану арқылы өтелмейді деп санайды.

2011 жылы «ҚазМұнайТеңіз» АҚ Құрманғазы, Түпқараған және басқа да кен орындары бойынша 13.021 миллион теңге, 7.436 миллион теңге және тиісінше 402 миллион теңге мөлшеріндегі барлау және бағалау бойынша активтердің құнсыздануынан болатын залалды таныды, олар Түпқараған кен орнын барлау мен бағалау жөніндегі қызметті қаржыландыруға жатқызылатын 7.761 миллион теңге мөлшеріндегі есептен шығарылған қарыз сомасына азайтылды.

8. МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР

Миллион теңгемен	Лицензия	Бағдарламалық камтамасыз ету	Гудвилл	Маркетинг бойынша материалдық емес активтер	Жер қойнауын пайдалануға арналған құқық	Өзге	Жиыны
2010 жылғы 31 желтоқсанға арналған қалдық құны	34.392	26.321	129.491	26.833	17.896	30.239	265.172
Шетел валюталарын қайта есептеу	(13)	267	(812)	197	-	(221)	(582)
Есептік бағалаудағы өзгерістер	-	-	-	-	(44)	-	(44)
Түсімдер	1.817	10.653	-	-	7.429	5.261	25.160
Кәсіпорындарды біріктіру арқылы сатып алу (5-ескертпе)	84	25	22.940	-	16.568	27	39.644
Істен шығулар	(103)	(1.050)	(1.944)	(2)	(339)	(516)	(3.954)
Тоқтатылған қызмет бойынша істен шығулар (6-ескертпе)	(82)	(134)	-	-	-	(1.203)	(1.419)
Тозу бойынша шығыстар	(4.790)	(8.572)	-	(19)	(72)	(3.347)	(16.800)
Істен шығулар бойынша тозу	87	855	-	-	-	257	1.199
Құнсыздану	(1.939)	-	(2.371)	-	(5.704)	(548)	(10.562)
Негізгі құралдарға аударымдар	-	(1.992)	-	-	-	-	(1.992)
Негізгі құралдардан аударымдар	3.698	6.665	-	-	-	804	11.167
Өзге аударымдар	2	167	(6)	(3)	-	(160)	-

2011 жылғы 31 желтоқсанға арналған қалдық құны	33.153	33.205	147.298	27.006	35.734	30.593	306.989
Шетел валюталарын қайта есептеу	150	59	(35)	430	(136)	137	605
Есептік бағалаудағы өзгерістер	-	41	-	-	-	1	42
Түсімдер	5.805	10.418	-	-	45.290	3.396	64.909
Кәсіпорындарды біріктіру арқылы сатып алу (5-ескертпе)	-	6	101	-	-	1.169	1.276
Істен шығулар	(257)	(920)	(586)	-	(337)	(596)	(2.696)
Тоқтатылған қызмет бойынша істен шығулар (6-ескертпе)	(33)	(203)	-	-	-	(3.904)	(4.140)
Еншілес ұйымның үстінен бақылауды жоғалту	-	-	-	-	(1.093)	-	(1.093)
Тозу бойынша шығыстар	(4.098)	(9.562)	-	(1)	(92)	(2.615)	(16.368)
Істен шығулар бойынша тозу	250	807	-	-	1	239	1.297
Құнсыздану	-	(13)	-	-	-	-	(13)
Қорлардан/(ға) аударымдар, нетто	10	145	-	-	-	2	157
Негізгі құралдарға аударымдар	(7)	(1.339)	-	-	-	-	(1.346)
Негізгі құралдардан аударымдар	288	4.592	-	-	-	3.729	8.609
Өзге аударымдар	2.867	2.701	-	-	19	(5.587)	-
2012 жылғы 31 желтоқсанға арналған қалдық құны	38.128	39.937	146.778	27.435	79.386	26.564	358.228
Бастапқы құн	63.095	84.296	177.500	28.018	91.814	41.895	486.618
Жинақталған тозу және құнсыздану	(24.967)	(44.359)	(30.722)	(583)	(12.428)	(15.331)	(128.390)
2012 жылғы 31 желтоқсанға арналған қалдық құны	38.128	39.937	146.778	27.435	79.386	26.564	358.228
Бастапқы құн	54.214	68.200	177.683	27.565	41.643	43.241	412.546
Жинақталған тозу және құнсыздану	(21.061)	(34.995)	(30.385)	(559)	(5.909)	(12.648)	(105.557)
2011 жылғы 31 желтоқсанға арналған қалдық құны	33.153	33.205	147.298	27.006	35.734	30.593	306.989

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жер қойнауын пайдалануға арналған құқық 69.811 миллион теңге және тиісінше 9.575 миллион теңге сомасында (2011: 26.832 миллион теңге және тиісінше 8.902 миллион теңге) мұнай-газ және тау-кен барлау және бағалау активтерінің қалдық құнын қамтыды.

Гудвиллдің құнсыздануына арналған тест

Сегменттер бойынша ақша ағындарын тудыратын бірліктердің әрқайсысына жатқызылған 31 желтоқсандағы жағдай бойынша гудвилдің теңгерімдік құны:

Ақша ағындарын тудыратын бірліктер	2012	2011
Мұнайды қайта өңдеу	121.654	121.690
Өзге	13.372	13.372
Мұнай-газ сегментінің жиыны	135.026	135.062
Тау-кен өнеркәсіп сегментінің жиыны (уран өндіру)	10.110	10.696
Корпоративтік бизнес	523	421
Жеке бизнес	331	331
Қаржы институттары және даму институттары сегментінің жиыны	854	752
Өзге жиыны	788	788
Гудвилдің жиыны	146.778	147.298

Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте 2011 жылы танылған гудвилдің құнсыздануы жөніндегі шығыстар мұнай-газ сегментінде 2.371 миллион теңге (2012 жылы: нөл) сомасында құнсыздануды қамтиды.

Мұнайды қайта өңдеу бойынша ақша ағындарын тудыратын бірліктер тобы өзінде «Rompertol Group N.V.», «Downstream Romania», «Dyneff» және «Refinery Company RT» ЖШС (Refinery Company) қамтиды.

Гудвилдің өтелетін құнын есептеу кезінде қолданылатын негізгі жол берулер

Гудвилдің өтелетін құны бес жылдық мерзімге басшылық бекіткен қаржылық жоспарларға негізделген дисконтталған ақша ағындарын қолданумен пайдаланудың құндылық негізінде 3-ескертпеде сипатталған есеп саясатына сәйкес айқындалған.

Топ мұнай-газ сегменті үшін гудвилдің өтелетін құнын есептеуге арналған мынадай ставкалар мен кезеңдерді пайдаланады:

	2012	2011
Дисконттау ставкасы	6,6%-11,8%	6,7%-12,8%
Өсудің болжамды қарқыны	1,5%-3,67%	1,5%-3,3%
Кезең, жыл	5	5

Мұнай-газ сегменті бойынша өтелетін құнды есептеу кезінде қолданылатын негізгі жол берулер мынадай түрде берілген:

- Жалпы пайда;
- Операциялық пайда;
- EBITDA жоспарланған мәні;
- Дисконттау ставкасы;
- Жоспарлы кезең ішінде ақша ағындарын экстраполирлеу үшін пайдаланылған өсудің болжамды қарқындары;

- 2013 - 2017 жылдары күрделі шығындар.

Жалпы пайда

Бюджет кезеңінің басында болатын екі жыл бойы алынған орташа мәндерге негізделген жалпы пайда. Осы мәндер тиімділіктің күтілетін артуына бюджет кезеңі ішінде ұлғайтылады.

Операциялық пайда

Операциялық пайда – ақша қаражатын тудыратын бірліктердің таза кірістеріне негізделген операциялық пайда.

EBITDA-ның жоспарланған мәні

EBITDA-ның жоспарланған мәні – бұрынғы тәжірибесі негізінде айқындалған, мұнай өнімдерін сатудан түскен түсім 2016 және 2017 жылдары жаңғыртылған өндірістік қуаттарын қолданысқа енгізу салдарынан өсіп келе жатқандығын ескере отырып түзетілген EBITDA-ның жоспарланған мәні болып табылады.

Дисконттау ставкасы

Тәуекелдерді ағымдағы нарықтық бағалауын көрсететін дисконттау ставкасы ақша ағындарын тудыратын әрбір бірлікке тән. Дисконттау ставкасы капиталдың орташа өлшемді құнын есептеу негізінде есептелген. Бұдан әрі осы ставка ақша ағындарын тудыратын бірлікке жатқызылған қандай да болмасын нақты тәуекелге нарықтың бағалауын көрсету үшін түзетілген, ол үшін болашақтағы болжамдар түзетілмеген.

Өсудің болжамды қарқыны

Өсу қарқыны осы өнеркәсіп бойынша жарияланған ақпаратқа негізделген.

Күрделі шығындар

Күрделі шығындар активтің ағымдағы жай-күйін қолдау үшін қажетті шығындарды білдіреді, активті жаңғырту немесе қайта құрылымдау назарға алынған жоқ.

Жол берулердегі өзгерістерге сезімталдығы

Басшылықтың пікірі бойынша, ақша ағындарын тудыратын бірліктері үшін өтелетін құнын бағалауға қатысты жоғарыда көрсетілген кез келген негізгі жол берулерге ешқандай қолайлы өзгеріс мұнайды қайта өңдеу тобы бойынша ақша ағындарын тудыратын бірліктің есепті өтелетін құнынан басқа, оның өтелетін құнының үстінен бірліктің теңгерімдік құнын елеулі түрде артуын тудырмайды.

Refinery Company гудвилінің өтелетін құнын бағалау нәтижелері негізгі жол берулерді, оның ішінде WACC дисконттау ставкасын өзгертумен, сондай-ақ терминалдық кезеңде EBITDA жоспарланған мәніне байланысты жол берулерді өзгертуге сезімтал болып табылады.

Дисконттау ставкасын 1%-ға арттыру 11,8%-дан 12,8%-ға дейін ақша ағындарын тудыратын бөлімшенің теңгерімдік құнына алып келеді, өтелетін құнды 21.708 миллион теңгеге арттырады.

Терминалдық кезеңде EBITDA-ның 3%-ға жоспарланған мәнін 14,8%-дан 11,8%-ға дейін төмендету гудвилдің теңгерімдік құнының өтелетін құнын 107.810 миллион теңгеге арттыруға алып келеді.

9. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАР МЕН ҚАУЫМДАСҚАН КОМПАНИЯЛАРДАҒЫ ИНВЕСТИЦИЯЛАР

31 желтоқсанда бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардағы инвестициялар былай берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
Бірлескен кәсіпорындар:		
«ТеңізшеврОйл» ЖШС	264.699	236.733
Маңғыстау Инвестментс Б.В.	176.949	112.314
«Екібастұз МАЭС-1» («ЕМАЭС-1») ЖШС	136.845	121.037
«Бейнеу-Шымкент» газ құбыры» ЖШС	72.453	70.348
«Қазақойл-Ақтөбе» ЖШС	72.085	60.766
«ҚазРосГаз» АҚ	63.424	164.438
«ҚазГерМұнай» БК» ЖШС	55.316	83.828
Forum Muider B. V. компаниясы	29.837	31.681
«Екібастұз МАЭС-2» ЖШС («ЕМАЭС-2»)	29.646	23.766
Ural Group Limited BVI (5-ескертпе)	19.066	17.703
Валсер Холдингс Б.В.	18.511	17.654
«Kazakhstan Petrochemical Industries Inc.» ЖШС	17.444	4.860
«Қазақстан-Қытай құбыр өткізгіші» ЖШС	12.012	3.432
«Қаратау» ЖШС	9.998	11.294
Өзге	65.623	43.023
Минус: құнсыздану	(4.493)	(6.394)
	1.039.415	996.483
Миллион теңгемен	2012	2011
Қауымдасқан компаниялар:		
Sekerbank T.A.S.	93.094	82.824
«ПетроҚазақстан Инк.» («ПҚИ»)	80.909	99.671
«КАТКО БК» ЖШС	38.262	45.327
«БТА Банк» АҚБ (Украина)	30.063	31.496
«АМТ Банк» ЖШҚ (Ресей)	19.053	19.053
«Каспий құбыр өткізгіш консорциумы» ЖШС	17.275	16.811
«Бетпақ Дала БК» ЖШС	15.263	15.093
«Инкай» БК» ЖШС	12.171	9.615
Өзге	62.368	50.000
Минус: Құнсыздану	(56.829)	(71.391)
	311.629	298.499
	1.351.044	1.294.982

31 желтоқсанда бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардағы иелену үлесі мынадай түрде берілген:

--	--	--

	Жарғылық капиталдағы %	
	2012	2011
Бірлескен кәсіпорындар:		
«ТеңізшеврОйл» ЖШС	20,00%	20,00%
Маңғыстау Инвестментс Б.В.	50,00%	50,00%
«Екібастұз МАЭС-1» ЖШС («ЕМАЭС-1»)	50,00%	50,00%
«Бейнеу-Шымкент» газ құбыры» ЖШС	50,00%	50,00%
«Қазақойл-Ақтөбе» ЖШС	50,00%	50,00%
«ҚазРосГаз» АҚ	50,00%	50,00%
«ҚазГерМұнай БК» ЖШС	50,00%	50,00%
Forum Muider B. V. компаниясы	50,00%	50,00%
«Екібастұз МАЭС-2» ЖШС («ЕМАЭС-2»)	50,00%	50,00%
Ural Group Limited BVI («UGL»)	50,00%	50,00%
Валсера Холдингс Б.В.	50,00%	50,00%
«Kazakhstan Petrochemical Industries Inc.» ЖШС	51,00%	51,00%
«Қазақстан-Қытай құбыр өткізгіші» ЖШС	50,00%	50,00%
«Қаратау» ЖШС	50,00%	50,00%
«Ақбастау» БК» АҚ	50,00%	50,00%
«Тұлпар-Тальго» ЖШС	99,99%	50,00%
Қауымдасқан компаниялар:		
Sekerbank T.A.S.	33,88%	33,98%
«ПетроҚазақстан Инк.» («ПҚИ»)	33,00%	33,00%
«СП КАТКО» ЖШС	49,00%	49,00%
«БТА Банк» АҚК (Украина)	49,99%	49,99%
«АМТ Банк» ЖШҚ (Ресей)	22,26%	22,26%
«Каспий құбыр өткізгіш консорциумы» ЖШС	20,75%	20,75%
«Бетпақ Дала» БК» ЖШС	30,00%	30,00%
«Инкай» БК» ЖШС	40,00%	40,00%

ПҚИ-дағы 33%-дық үлесі осы үлесті сатып алуда алынған қарыз бойынша камтамасыз ету ретінде салынды. Алайда салынған акциялар сатып алу күнінен бастап қаржыландырудың алғашқы 7 жылы ішінде айналымға түспеуі мүмкін (2006 жылғы 4 ш і л д е) .

2012 жылы Топ 34.821 миллион теңге (2011: 29.383 миллион теңге) сомасында инвестицияларды тиісті азайтумен алынатын дивидендтер ретінде ПҚИ капиталын б ө л у д і т а н ы д ы .

2011 жылы 18 қаңтарда Қазақстан Республикасының Үкіметі және Қытай Халық Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан-Қытай газ құбырын салу және пайдаланудағы ынтымақтастық туралы келісімге сәйкес Топтың 50% қатысу үлесімен « Бейнеу-Шымкент газ құбыры» ЖШС бірлескен кәсіпорны құрылды. Топ 2011 жылы 70.842 миллион теңге сомасында салым жүргізді.

2011 жылы Топ 17.123 миллион теңгеге UGL жай акцияларының 50%-ын сатып а л д ы (5 - е с к е р т п е) .

Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардағы инвестициялардағы өзгерістер мынадай түрде берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
1 қаңтарға арналған сальдо	1.294.982	1.096.077
Қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындардың кірісіндегі үлесі	538.835	611.177
Алынған дивидендтер	(556.217)	(457.327)
Алуға дивидендтерге өзгеріс	10	(9.984)
Сатып алу	46.171	100.891
Шетел валюталарын қайта есептеу	7.677	6.940
Істен шығулар	(30)	(711)
Сатуға арналған ретінде жіктелетін активтерге аударымдар (6-ескертпе)	(256)	(25.366)
Өзге жиынтық кіріс/(шығын)	3.420	(2.741)
Қаржылық активтерге аударымдар	(11)	-
Қалпына келтіру/(құнсыздану)	16.463	(23.974)
31 желтоқсанға арналған сальдо	1.351.044	1.294.982

2012 жылы Топ сату бойынша шығындарды шегергендегі әділ құн негізінде инвестициялардың өтелетін құнын бағалау нәтижесі ретінде 14.660 миллион теңге (2011: құнсызданудан болған шығын 21.641 миллион теңге сомасында) сомаға Sekerbank T.A.S. (Түркия) инвестицияларының құнсыздануын қалпына келтіруден кірісті таныды. Sekerbank T.A.S. инвестициялардың әділ құны белсенді нарықта бағалардың жарияланған баға белгіленімдері негізінде айқындалған.

Мына кестелерде 31 желтоқсандағы (Топтың үлесіне пропорционал) бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардағы Топтың инвестициялары туралы қорытындыланған қаржылық ақпарат берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
31 желтоқсандағы бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардағы жиынтық активтер мен міндеттемелер		
Қысқа мерзімді активтер	768.663	690.318
Ұзақ мерзімді активтер	2.447.872	1.857.357
Активтердің жиыны	3.216.535	2.547.675
Қысқа мерзімді міндеттемелер	(696.496)	(353.313)
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	(1.196.112)	(900.556)
Міндеттемелердің жиыны	(1.892.608)	(1.253.869)
Таза активтер	1.323.927	1.293.806
Миллион теңгемен	2012	2011

Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардағы жыл ішіндегі жиынтық түсім және таза пайда		
Түсім	1.847.770	1.913.974
Таза пайда	538.835	611.177
Өзге жиынтық кірісте тікелей танылған шетелдік кәсіпорындардың есептілігін қайта есептеуден болатын бағамдық айырмашылықтар	7.677	6.940
Өзге жиынтық кіріс/(шығын)	3.420	(2.741)

2012 жылы 31 желтоқсанда бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың танылмаған жинақталған шығындардағы Топтың үлесі 32.570 миллион теңгені (2011: 68.889 миллион теңге) құрады.

10. КЛИЕНТТЕРГЕ ҚАРЫЗДАР

31 желтоқсанда клиенттерге қарыздар мынаны қамтыды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Ірі кәсіпорындарға қарыздар	2.049.953	2.018.017
Жеке тұлғаларға қарыздар	718.670	640.839
Шағын және орта бизнеске кредит беру	292.957	282.042
Қаржылық жалдауға таза инвестициялар	56.888	53.040
Өзге қарыздар	5.235	17.085
Қарыздардың жалпы сомасы	3.123.703	3.011.023
Минус: құнсыздануға арналған резерв	(1.071.993)	(1.262.590)
Клиенттерге қарыздар, нетто	2.051.710	1.748.433
Минус: ағымдағы бөлігі	(665.326)	(667.523)
Ұзақ мерзімді бөлігі	1.386.384	1.080.910

31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі қарыздар бойынша құнсыздануға арналған резервтегі қозғалыс былайша берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
1 қаңтарға арналған резерв	1.262.590	1.175.076
Есептелгені, нетто	15.895	148.371
Резерв есебінен шығарылғаны	(231.746)	(78.196)
Шетел валюталарын қайта есептеу	25.254	19.220
Токтатылған операциялар	-	(1.881)
31 желтоқсанға арналған резерв	1.071.993	1.262.590

31 желтоқсанға арналған несиелік қоржынның кредиттік сапасы туралы ақпарат келесі кестелерде берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
Олар бойынша құнсыздану белгілері анықталмаған қарыздар:		
Стандартты қарыздар	1.467.523	1.190.910
Минус: құнсыздануға арналған резерв	(51.004)	(69.605)
Құнсыздануға арналған резервті алғандағы стандартты қарыздар	1.416.519	1.121.305

Құнсызданған қарыздар:		
Жеке құнсызданған қарыздар	1.441.378	1.638.280
Минус: құнсыздануға арналған резерв	(987.461)	(1.187.207)
Құнсыздануға арналған резервті алғандағы жеке құнсызданған қарыздар	453.917	451.073
Мерзімі өткен қарыздар		
- кемінде 90 күнге мерзімі кешіктірілген	34.010	11.910
- 90 күннен асатын және кемінде 1 жылға мерзімі кешіктірілген	56.208	70.934
- 1 жылдан асатын мерзімі кешіктірілген	124.584	98.989
Минус: құнсыздануға арналған резерв	(33.528)	(5.778)
Құнсыздануға арналған резервті алғандағы мерзімі өткен қарыздар	181.274	176.055
Құнсызданған қарыздардың жиыны	635.191	627.128
Қарыздардың жиыны	2.051.710	1.748.433

31 желтоқсанға арналған қаржылық жалдау бойынша таза инвестициялардың құрамдауыштары мынадай үлгіде берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
Бір жыл бойы	37.551	32.414
Бір жылдан артық, бірақ бес жылдан аспайтын	23.662	22.440
Бес жылдан жоғары	14.164	15.208
Ең төменгі жалдау төлемдері	75.377	70.062
Минус: табыс таппаған қаржылық кіріс	(18.489)	(17.022)
Минус: құнсыздануға арналған резерв	(16.104)	(2.637)
Қаржылық жалдаудағы таза инвестициялар	40.784	50.403

Kazakhmys Finance PLC

2012 жылы Топ Kazakhmys Finance PLC-ға 15 жыл өтеу мерзімдерімен (2011: 600 миллион АҚШ доллары, 2011 жылғы 31 желтоқсандағы бағам бойынша 89.040 миллион теңгеге барабар) 1.200 миллион АҚШ доллары мөлшерінде (2012 жылғы 31 желтоқсандағы бағам бойынша 180.888 миллион теңгеге барабар) қарыз берді. Қарыздар бойынша жылдық пайыздық ставка ЛИБОР-дың алты айлық ставкасына тең базалық ставкадан және 4,80% мөлшеріндегі маржадан тұрады. Осы қарыздар Бозшакөл және Ақбастау/Қосмұрын мыс кен орындарын өндіру үшін берілген болатын. Осы қарыздарды қаржыландыру Қытайдың Мемлекеттік Даму Банкінің кредиттік желісі шеңберінде алынған қаражаттан жүзеге асырылды (18-ескертпе).

11. КРЕДИТТІК МЕКЕМЕЛЕРДЕГІ ҚАРАЖАТ

31 желтоқсанда кредит мекемелеріндегі қаражат мынаны қамтыды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Банктік депозиттер	1.091.378	791.225
Кредиттік мекемелерге қарыздар	311.162	319.765
Минус: құнсыздануға арналған резерв	(64.133)	(62.789)
Кредит мекемелеріндегі қаражат, нетто	1.338.407	1.048.201

Минус: ағымдағы бөлігі	(1.070.656)	(700.529)
Ұзақ мерзімді бөлігі	267.751	347.672
Миллион теңгемен	2012	2011
10 ірі жергілікті кредит мекемелері	907.867	806.766
Өзге жергілікті кредит мекемелері	91.338	39.776
Халықаралық кредит мекемелері	339.202	201.659
	1.338.407	1.048.201
Миллион теңгемен	2012	2011
AAA(Aaa)-дан AA-(Aa3)-ға дейін рейтингілер	35.684	67.725
A+(A1)-дан A-(A3)-ға дейін рейтингілер	137.860	79.330
BBB+(Baa1)-дан BBB(Baa2)-ға дейін рейтингілер	125.928	91.557
BBB-(Baa3)-дан BB-(Ba3)-ға дейін рейтингілер	300.932	303.988
B+(B1)-дан B-(B3)-ға дейін рейтингілер	585.111	445.673
Рейтинг жоқ	152.892	59.928
	1.338.407	1.048.201
Миллион теңгемен	2012	2011
Кредит мекемелерінде теңгемен көрсетілген қаражат	789.306	619.650
Кредит мекемелерінде АҚШ долларымен көрсетілген қаражат	543.015	417.535
Кредит мекемелерінде өзге валюталарда көрсетілген қаражат	6.086	11.016
	1.338.407	1.048.201

2012 жылғы 31 желтоқсанда кредит мекемелеріндегі қаражат бойынша орташа өлшенген пайыздық ставка 4,86% (2011: 5,53%) құрады.

Кредит мекемелеріндегі қаражат бойынша құнсыздануға арналған резервтегі өзгеріс мынадай түрде берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
1 қаңтарға арналған резерв	62.789	64.125
(қалпына келтірілгені)/есептелгені, нетто	(1.947)	599
Шетел валюталарын қайта есептеу	3.096	(1.504)
Резерв есебінен шығарылғаны	195	(431)
31 желтоқсанға арналған резерв	64.133	62.789

2012 жылы 31 желтоқсанда кредиттік мекемелердегі қаражат 4.982 миллион теңге сомасында ақша қаражатын қамтыды, ол Топтың кейбір қарыздары бойынша қамтамасыз ету ретінде салынды (2011: 43.346 миллион теңге) (18-ескертпе).

12. ӨЗГЕ ДЕ ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР

31 желтоқсанда қаржылық активтер мынаны қамтыды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Бірлескен кәсіпорынның қатысушысынан алуға вексель	18.222	19.499

Қауымдасқан компанияның қатысушысынан алуға вексель	20.722	19.221
Сату үшін қолда бар қаржылық активтер	484.542	517.112
Үлестік бағалы қағаздар	219.582	260.569
Қазақстандық қаржы агенттіктерінің облигациялары	135.413	132.516
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық	68.316	79.592
Корпоративтік облигациялар	32.177	39.999
Халықаралық қаржы ұйымдарының облигациялары	13.001	7.442
Өзге борыштық бағалы қағаздар	24.056	5.017
Минус: құнсыздануға арналған резерв	(8.003)	(8.023)
оның ішінде репо шарттары бойынша қаржылық активтер	9.976	15.597
Өтеуге дейін ұсталатын қаржылық активтер	51.302	124.044
Қазақстандық қаржы агенттіктерінің облигациялары	42.596	111.828
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық	8.182	10.778
Корпоративтік облигациялар	524	1.044
Өзге борыштық бағалы қағаздар	-	528
Минус: құнсыздануға арналған резерв	-	(134)
Пайда және залал арқылы әділ құн бойынша ескерілетін қаржылық активтер	37.256	38.816
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық	19.111	18.257
Венчурлік капитал ұйымдарында түзілмеген инвестициялар	12.917	7.026
Қазақстандық қаржы агенттіктерінің облигациялары	3.266	8.673
Акционерлік капиталда түзілмеген инвестициялар	1.799	3.215
Корпоративтік облигациялар	126	1.200
Өзге үлестік бағалы қағаздар	37	-
Өзге борыштық бағалы қағаздар	-	445
Сауда бағалы қағаздар	70.421	70.476
Қазақстандық қаржы агенттіктерінің облигациялары	20.997	24.731
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық векселі	13.444	14.771
Корпоративтік облигациялар	9.422	9.373
Өзге үлестік бағалы қағаздар	25.668	20.946
Өзге борыштық бағалы қағаздар	890	655
Туынды қаржылық құралдар	50.278	35.824
Опциондар	47.638	33.581
Валюталық своптар	2.113	1.653
Өзге	527	590
Қаржылық активтердің жиыны	732.743	824.992
Минус: ағымдағы бөлігі	(267.809)	(330.110)
Ұзақ мерзімді бөлігі	464.934	494.882

2012 жылғы 31 желтоқсанда сату үшін қолда бар қаржылық активтер бойынша пайыздық ставка өтеуге дейін ұсталатын қаржылық активтер және сауда бағалы қағаздары 2,3%-дан 17,4%-ға дейін, 0,93%-дан 15%-ға дейін және тиісінше 3,6%-дан 11%-ға дейінгі (2011: 0,5%-дан 13%-ға дейін, 0,93%-дан 15%-ға дейін және тиісінше 3,6%-дан 13%-ға дейін) диапазонда болды.

Туынды қаржылық құралдарды қоспағанда, валюталар бөлінісіндегі өзге де қаржылық активтер:

Миллион теңгемен	2012	2011
Теңгемен көрсетілген қаржылық активтер	442.444	612.897
АҚШ долларымен көрсетілген қаржылық активтер	231.523	171.300
Өзге валюталармен көрсетілген қаржылық активтер	8.498	4.971
	682.465	789.168

Өзге қаржылық активтердің құнсыздануына арналған резервтегі өзгерістер мынадай түрде берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
1 қаңтарға арналған резерв	8.157	8.149
Есептелгені, нетто	666	2.948
Резерв есебінен шығарылғаны	(680)	(3.105)
Тоқтатылған операциялар	-	(693)
Шетел валюталарын қайта есептеу	(140)	858
31 желтоқсанға арналған резерв	8.003	8.157

Үлестік бағалы қағаздар (сату үшін қолда бар қаржылық активтер) – «Toshiba Nuclear Energy Holdings (US) Inc.» және «Toshiba Nuclear Energy Holdings (UK) Ltd.» акциялары

2007 жылы ҚАО ҰАК «Toshiba Nuclear Energy Investments US Inc.»-тан «Toshiba Nuclear Energy Holdings (US) Inc.» (бұдан әрі мәтін бойынша «TNEH-US») компаниясының А класындағы 400 жай акциясын 400.000 мың АҚШ долларына сатып алды. Бұдан басқа ҚАО ҰАК 140.000 мың АҚШ долларына «Toshiba Nuclear Energy Holdings (UK) Ltd.» (бұдан әрі мәтін бойынша «TNEH-UK») компаниясының А класының 140 жай акциясын «Toshiba Nuclear Energy Investments UK Ltd»-дан сатып алды. TNEH – US-тегі А класының 400 жай акциясын және TNEH-UK-тегі А класының 140 жай акциясын сатып алу нәтижесінде, ҚАО ҰАК көрсетілген компаниялардағы иелену үлесінің 10%-ын сатып алды. TNEH-US және TNEH-UK «Westinghouse Group»-тегі (бұдан әрі мәтін бойынша «Westinghouse») акциялардың 100%-ын иеленеді.

TNEH-US және TNEH-UK-тегі қатысу үлесін сатып алумен байланысты және сонымен бір мезгілде ҚАО ҰАК «пут» опционына (бұдан әрі мәтін бойынша «пут» опционы) келісімін жасады. Westinghouse жүргізетін сертификаттауға байланысты Компанияның «Үлбі металлургия зауыты» АҚ еншілес кәсіпорнында (ҚАО ҰАК

еншілес кәсіпорны) отын құрастырылымдарын өндіру, «пут» опционы ҚАО ҰАК-ке опционды «Toshiba» корпорациясының өз акцияларын бірінші 67% акцияларын 540.000 мың АҚШ долларына тең сатып алудың бастапқы бағасының 100% үшін және қалған 33% акциялары үшін сатып алу бастапқы құнының 90% үшін сатуды ұсынады, соның нәтижесінде «пут» опционын орындау бағасы 522.180 мың АҚШ долларымен теңестіріледі. «Пут» опционының осы келісіміне толықтыруға 2012 жылдың аяғында ҚАО ҰАК және «Toshiba» корпорациясы келісімге қол қойып, осыған сәйкес ҚАО ҰАК 2018 жылдың 28 ақпанына дейін опционды пайдалануы мүмкін. 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚАО ҰАК «пут» опционын пайдаланған жоқ.

TNEH-US және TNEH-UK иелену үлесін сатып алумен байланысты және сонымен бір мезгілде, ҚАО ҰАК «колл» (бұдан әрі мәтін бойынша «колл» опционы) опционына келісім жасады. «Колл» опционы егер АҚШ-тың Шетелдік инвестициялар жөніндегі комитеті ҚАО ҰАК барынша стратегиялық әріптес болып табылмайтындығын ескерсе, «Toshiba» корпорациясына ҚАО ҰАК-ден оның TNEH-US және TNEH-UK-тегі акцияларын сатуды талап етуге құқылы. Бұл жағдайда ҚАО ҰАК акцияларының әділ құны тәуелсіз халықаралық бағалау компаниясымен айқындалатын болады. 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Toshiba» корпорациясы «колл» опционын п а й д а л а н ғ а н ж о қ .

Топ осы инвестицияларды сатуға арналған қолда бар ретінде жіктеді, өйткені Топтың ниеті мен қабілетін ұзақ мерзімді перспективадағы инвестицияларды ұстауды ең таңдаулы тәсіл деп көрсету. Инвестиции в TNEH-US және TNEH-UK-тегі инвестициялар өзіндік құн бойынша ескеріледі, өйткені олар жеке компанияның капиталы болып табылады, оның әділ құны дұрыс анықталмауы мүмкін.

2012 жылғы 31 желтоқсанда инвестициялардың теңгерімдік құны 66.005 миллион теңгені (2011: 66.005 миллион теңге) құрады.

Үлестік бағалы қағаздар (сату үшін қолда бар қаржы активтері) – Kazakhmys PLC акциялары

2012 жылы 31 желтоқсанда Kazakhmys PLC үлестік бағалы қағаздарының әділ құны белсенді нарықта жарияланған баға белгіленімдерінің негізінде айқындалды және 111.925 миллион теңгені (2011: 124.876 миллион теңге) құрады.

2012 жылғы 31 желтоқсанда Kazakhmys PLC үлестік бағалы қағаздары сату үшін қолда бар, өтелмеуі мүмкін, құнның елеулі түрде және жалғастырылатын төмендеуімен байланысты бастапқы құн шамасынан төмен болғанының объективті айғақтары бар. Осыған байланысты, Топ Kazakhmys PLC үлестік бағалы қағаздар бойынша сатылмаған шығынның өзге жиынтық кірісінің құрамынан 86.103 миллион теңге мөлшеріндегі құнсыздану бойынша шығындарға қайта жіктелді. Құнсыздану бойынша шығындар Kazakhmys PLC-ның әділ құны және үлестік бағалы қағаздарының бастапқы құны арасындағы айырмашылық мөлшерінде танылды.

Үлестік бағалы қағаздар (сату үшін қолда бар қаржы активтері) – «Қазкоммерцбанк» АҚ акциялары

2012 жылғы 31 желтоқсанда «Қазкоммерцбанк» АҚ бағалы қағаздарының әділ құны 24.828 миллион теңгені (2011: 36.306 миллион теңге) құрады.

2012 жылғы 31 желтоқсанда «Қазкоммерцбанк» АҚ үлестік бағалы қағаздары сату үшін қолда бар, өтелмеуі мүмкін, құнның елеулі түрде және жалғастырылатын төмендеуімен байланысты бастапқы құн шамасынан төмен болғанының объективті айғақтары бар. Осыған байланысты, Топ «Қазкоммерцбанк» АҚ үлестік бағалы қағаздары бойынша сатылмаған шығынды өзге жиынтық кірісінің құрамынан құнсыздану бойынша шығындарға 60.745 миллион теңге мөлшерінде қайта жіктеді. Құнсыздану бойынша шығындар «Қазкоммерцбанк» АҚ үлестік бағалы қағаздарының әділ құны және бастапқы құны арасындағы айырмашылық мөлшерінде танылды.

Үлестік бағалы қағаздарды сату (сату үшін қолда бар қаржылық активтер) – «Қазақстанның халық банкі» АҚ акциялары

2012 жылғы 28 мамырда «АЛМЭКС» холдингілік тобы» АҚ және «Қазақстанның халық банкі» АҚ «Қазақстанның халық банкі» АҚ артықшылықты акцияларына қатысты опциялық келісім бойынша құқықтарға жол беру туралы келісім жасады.

Осы келісімге сәйкес, 2012 жылы 29 маусымда және 2012 жылы 5 шілдеде «Қазақстанның халық банкі» АҚ опционды орындауға арналған өз құқығын ішінара сатты және бір акциясы үшін 179,94 теңге және 180,21 теңге бағасы бойынша 150.000.000 және 40.000.000 өзінің артықшылықты акциясын сатып алуды жүзеге асырды. Сатудың жалпы құны 34.199 миллион теңгені құрады.

«Қазақстанның халық банкі» АҚ артықшылықты акцияларын 27.057 және тиісінше 7.215 миллион теңге мөлшерінде сату күніндегі әділ құнмен сатқаннан кейін Қор сату күнінде олардың әділ құны 2.770 және тиісінше 739 миллион теңгені құрайтын артықшылықты акцияларды сатып алуға опцион бойынша тиісті міндеттемелерді т а н у д ы т о қ т а т т ы .

Сондай-ақ «Қазақстанның халық банкі» АҚ артықшылықты акциялары бойынша сату үшін қолда бар инвестицияларды қайта бағалау бойынша 1.394 миллион теңге мөлшеріндегі сатылмаған кіріс кезең ішіндегі таза пайданы сату үшін қолда бар инвестицияларды қайта бағалау резервінен қайта жіктелді. Қаржылық активтердің шығуынан алынған таза кіріс жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте 4.830 миллион теңге мөлшерінде көрсетілген.

2012 жылғы 31 желтоқсандағы Қордың иелігінде қалған бағалы қағаздардың әділ құны «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ 1.028 миллион теңгені (2011: 30.149 миллион теңге) құрады.

13. ӨЗГЕ ДЕ ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР

31 желтоқсанда өзге де ұзақ мерзімді активтер мынаны қамтыды:

Миллион теңгемен	2012	2011

Ұзақ мерзімді активтер үшін төленген аванстар	291.659	184.242
Өтеуге ұзақ мерзімді ҚҚС	47.616	71.760
Болашақтағы кезеңнің шығыстары	24.536	7.118
Мемлекетке сатуға арналған активтер	14.239	9.011
Ұзақ мерзімді қорлар	13.201	11.160
Пайдалануда шектелген ақша қаражаты	9.056	7.699
Өзгелері	40.637	17.221
Минус: құнсыздануға арналған резерв	(20.673)	(15.874)
	420.271	292.337

Құнсыздануға арналған резервтегі өзгерістер былай берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
1 қаңтарға арналған резерв	15.874	26.326
Шетел валюталарын қайта есептеу	310	-
Есептелгені/(қалпына келтірілді)	3.663	(9.940)
Резерв есебінен шығарылғаны	95	(512)
Сату үшін активтерге аударымдар	731	-
31 желтоқсанға арналған резерв	20.673	15.874

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ұзақ мерзімді активтер үшін төленген аванстар негізінен құрылыс жұмыстарын орындағаны және негізгі құралдарды сатып алғаны үшін аванстар берілді.

14. ҚОРЛАР

31 желтоқсанда қорлар мынаны қамтыды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Сату үшін қайта өңдеу өнімі	64.654	69.242
Меншік құқығында кепілдік қамтамасыз ету	61.736	38.115
Шикі мұнай	50.717	42.221
Аяқталмаған өндіріс	41.085	44.299
Қайта сатуға арналған тауарлар	34.447	17.081
Уран өнімі	29.860	30.244
Өндірістік материалдар мен қорлар	28.954	29.762
Мұнай-газ саласының материалдары мен қорлары	17.896	21.209
Отын	15.651	18.663
Темір жол саласының материалдары мен қорлары	14.523	14.149
Газды қайта өңдеу өнімдері	12.865	18.516
Электр энергиясын беру бойынша жабдықтарға арналған босалқы бөлшектер	3.238	3.364
Телекоммуникация жабдықтарына арналған босалқы бөлшектер	2.837	2.962
Уран саласының материалдары мен қорлары	1.488	1.318
Өзге материалдар мен қорлар	49.468	40.047

Минус: сатудың таза құнына дейін есептен шығару	(20.627)	(15.735)
	408.792	375.457

15. САУДА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК ЖӘНЕ ӨЗГЕ АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР

31 желтоқсанда сауда дебиторлық берешек мынаны қамтыды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Сауда дебиторлық берешек	371.070	296.887
Минус: күмәнді борыштар бойынша резерв	(28.813)	(20.758)
	342.257	276.129

31 желтоқсанда өзге ағымдағы активтер мынаны қамтыды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Төленген аванстар және болашақтағы кезеңнің шығыстары	102.403	109.634
Акционердің пайдасына арналған актив	76.720	74.805
Алуға дивидендтер (9-ескертпе)	34.635	34.645
Акционерге алдын ала төленген дивидендтер	-	9.077
Салықтар бойынша өзге алдын ала төлемдер	23.301	8.258
Пайдалануда шектелген ақша қаражаты	15.955	651
Қызметкерлердің берешегі	5.001	2.509
Өзге дебиторлық берешек	48.427	45.508
Өзгелері	27.213	28.415
Минус: құнсыздануға арналған резерв	(35.949)	(38.291)
	297.706	275.211

2012 жылғы 31 желтоқсандағы Топтың 91.460 миллион теңге мөлшеріндегі дебиторлық берешегі қарыз шарттары бойынша қамтамасыз ету ретінде салынған (2011 : 26.926 миллион теңге).

Сауда дебиторлық берешектің және өзге де ағымдағы активтердің құнсыздануына арналған резервтегі өзгерістер былай берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
1 қаңтарға арналған резерв	59.049	52.256
Есептік бағалаудағы өзгеріс	(1.771)	(10)
Есептелгені, нетто	10.072	7.579
Шетел валюталарын қайта есептеу	693	(228)
Резерв есебінен шығарылғаны	(2.512)	(39)
Сатуға арналған активтерге аударымдар (6-ескертпе)	(763)	(217)
Еншілес ұйымның үстінен бақылауды жоғалту	(6)	(292)
31 желтоқсанға арналған резерв	64.762	59.049

2012 және 2011 жылдардың 31 желтоқсанында сауда дебиторлық берешек және өзге де ағымдағы активтер бойынша сыйақы есептелген жоқ.

31 желтоқсанға арналған мерзімдер бөлінісіндегі сауда дебиторлық берешектің талдауы былайша берілген:

Миллион теңгемен	Жиыны	Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған	Мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған				
			<30 күн	30-60 күн	60-90 күн	90-120 күн	>120 күн
2012	342.257	297.013	19.528	15.999	3.109	1.586	5.022
2011	276.129	165.935	69.140	28.226	2.303	1.502	9.023

16. АҚША ҚАРАЖАТЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

31 желтоқсанда ақша қаражаты және олардың баламалары мыналарды қамтыды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Банктік салымдар – теңге	240.462	173.636
Банктік салымдар – АҚШ доллары	123.752	254.521
Банктік салымдар – басқа валюталар	9.393	11.834
Банктердегі ағымдағы шоттар – теңге	609.529	845.206
Банктердегі ағымдағы шоттар – АҚШ доллары	382.164	268.722
Банктердегі ағымдағы шоттар – басқа валюталар	24.326	22.598
Кассадағы ақша қаражаты	61.474	63.802
Кемінде үш ай өтеудің бастапқы мерзімімен басқа банктермен сатып алу және кері сату («кері репо») шарттары	14.051	5.915
Жолдағы ақша қаражаты	397	381
	1.465.548	1.646.615

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың ақша қаражаты құрамында пайдаланумен шектелген ақша қаражаты және олардың баламалары жоқ (2011: 3.881 миллион теңге).

Қысқа мерзімді салымдар әртүрлі мерзімдерге енгізіледі – бір күннен үш айға дейін, Топтың мерзімді қажеттіліктеріне байланысты қолма-қол ақша қаражаты. 2012 жылғы 31 желтоқсанда банктердегі мерзімді депозиттер бойынша және ағымдағы банктік шоттар бойынша орташа өлшенген пайыздық ставка 1,91%-ды және тиісінше 0,52%-ды (2011: 1,47% және 0,39%) құрады.

Банктердің шоттарында Топтың ақша қаражатының жалпы сомасының Үкіметтің нысаналы бағдарламалары бойынша Республикалық бюджеттен және Ұлттық қордан алынған қаражаты болады. 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы ақша қаражаты Ұлттық банктің шоттарында жиналады және 395 миллиард теңгені (2011: 435 миллиард теңге) құрайды, оның ішінде:

- 247 миллиард теңге (2011: 279 миллиард теңге) – Тұрақтандыру жоспарын іске асыру шеңберінде алынған Ұлттық қордың қаражаты;
- 6 миллиард теңге (2011: 9 миллиард теңге) – Қор іске асыратын жобаларды қаржыландыру мақсатында Республикалық бюджеттен алынған қаражат;

- 142 миллиард теңге (2011: 147 миллиард теңге) – операциялық және инвестициялық қызметті жүзеге асыру үшін қажетті Қордың ақша қаражатының қалдығы.

17. КАПИТАЛ

17.1 Акциялар шығару

2012 және 2011 жылдар бойы Қор төлемі мынадай түрде жүзеге асырылған акциялардың эмиссиясын жүзеге асырды:

Акцияларды төлеу	Шығаруға рұқсат етілген және шығарылған акциялардың саны	Акциялардың номиналды құны, теңгемен	Жарғылық капитал, миллион теңгемен
2010 жылғы 31 желтоқсанға арналған	3.479.076.667		3.891.909
Ақша қаражатының жарналары	1.451.337	1.000.000; 100.000; 1.000	147.552
Мүліктің жарналары	44.813	100.000; 10.000; 1.945; 1.000	4.458
Акциялардың мемлекеттік пакеттерінің жарналары	64.638	100.000; 34.647; 1.353	6.464
2011 жылғы 31 желтоқсанға арналған	3.480.637.455		4.050.383
Ақша қаражатының жарналары	120.000	100.000	12.000
Мүліктің жарналары	350.282	100.000; 93.549; 90.092; 80.000; 72.800; 23.156	35.028
Акциялардың мемлекеттік пакеттерінің жарналары	418.402	1.000.000; 282.174; 100.000; 46.000; 40.600	311.903
2012 жылғы 31 желтоқсанға арналған	3.481.526.139		4.409.314

2012 жылғы 31 желтоқсанда 3.481.526.139 акция (2011: 3.480.637.455 акция) т о л ы ғ ы м е н т ө л е н д і .

2012 жылы 19 сәуірде Қорға алған күні оның әділ құны 4.110 миллион теңгені құраған «Арқагаз» АҚ акцияларының мемлекеттік пакеті берілді.

2012 жылғы 28 маусымда Қорға алу күнінде 300.070 миллион теңге (5-ескертпе) әділ құнмен жарғылық капиталға жарна нысанында ӨБТКҮБК-дегі қатысу үлесінің 1 0 0 % - ы б е р і л д і .

2012 жылы 20 желтоқсанда Қорға ШҚ ӨЭК 100% үлесінің мемлекеттік пакеті берілді, оны беру күніндегі әділ құны 7.723 миллион теңгені құрады. ШҚ ӨЭК активтері мен міндеттемелері ШҚ ӨЭК қаржылық есептілігіндегі теңгерімдік құн бойынша осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте ескерілген. Таза активтердің теңгерімдік құны және шығарылған жарғылық капиталдың сомасы арасындағы 4.149 миллион теңге мөлшеріндегі айырмашылық капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептің құрамында бөлінбеген пайданы азайту ретінде көрсетілген

(5 - е с к е р т п е) .

2012 жылы Акционер жалпы сомасы 35.028 миллион теңгеге мүлікпен Қордың жарғылық капиталына жарнаны жүзеге асырды.

17.2 Үкіметтің қарыздары бойынша және ҚР Ұлттық Банкі сатып алған облигациялар бойынша дисконт

2012 жылы Қор Үкіметтен нарықтағыдан төмен сыйақы ставкалары бойынша қарыз қаражатын алды. Осы міндеттемелерді бастапқы тану кезіндегі 89.617 миллион теңге сомасындағы дисконт капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген (2011: 21.793 миллион теңге).

2012 жылы ҚР Ұлттық Банкі орналастырған облигациялар бойынша проспектілерге өзгерістер мен толықтырулар енгізілді. Осы өзгерістерге сәйкес осы облигациялар бойынша айналым мерзімі 2062 жылға дейін ұзартылды және сыйақы ставкасы 0,01%-ға дейін қысқарды. Проспектідегі өзгерістер облигацияларды орналастырудың бастапқы талаптарындағы елеулі өзгерістерге және тиісінше бастапқы міндеттемелердің танылуын тоқтатуға және БЕХС 39 сәйкес жаңа міндеттемені тануға алып келді. Өзгерістер енгізу күніндегі жаңа міндеттеменің әділ құны және бастапқы міндеттеменің теңгерімдік құны арасындағы 304.650 миллион теңге мөлшеріндегі айырмашылық капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте танылған.

17.3 Дивидендтер

Негізгі компанияның акционеріне келетін дивидендтер

Үкіметтің 2012 жылғы 19 қаңтардағы № 139 қаулысымен жалпы сомасы 9.077 миллион теңгеге бір акциясы үшін 2 теңге 61 тиын мөлшерінде 2010 жыл үшін Қордың таза кірісін бөлу тәртібі бекітілді, осыған сәйкес берілген сома дивидендтер бойынша алдын ала төлем есебімен ескерілді (2011: 7.056 миллион теңге) (15-ескертпе).

2012 жылғы 28 маусымда Қор Үкіметтің 2012 жылғы 26 маусымдағы № 850 қаулысына сәйкес 2011 жылғы қорытындылар бойынша жалпы сомасы 159.113 миллион теңгеге бір акциясы үшін 45 теңге 71 тиын мөлшерінде Акционерге дивидендтер төлеуді жүзеге асырды.

Бақыланбайтын қатысу үлесін ұстаушыларға келетін дивидендтер

2012 жылғы 8 мамырдағы акционерлердің жыл сайынғы жалпы жиналысында қабылданған шешім негізінде «Қазақтелеком» АҚ 7.868 миллион теңге сомасында артықшылықты акциялар бойынша қосымша дивидендтерді және 217.235 миллион теңге (2011: 45 миллион теңге және тиісінше 2.877 миллион теңге) мөлшерінде жай акциялар бойынша дивидендтерді жариялады. Жарияланған дивидендтердегі бақыланбайтын үлес 114.312 миллион теңгені (2011: 2.922 миллион теңге) құрады.

2012 жылы Топ ҚМГ БӨ-дегі бақыланбайтын қатысу үлесінің ұстаушыларына 34.322 миллион теңге (2011: 22.167 миллион теңге) мөлшерінде дивидендтер төледі.

2012 жылы бақыланбайтын қатысу үлесінің өзге де ұстаушыларына төленген дивидендтер 1.663 миллион теңге (2011: 1.620 миллион теңге) құрады.

17.4 Еншілес ұйымдардағы қатысу үлестерінің өзгеруі – бақыланбайтын үлесті сатып алу

2012 жыл

«ҚазТрансОйл» АҚ

Халықтық IPO бағдарламасының бір бөлігі ретінде, 2012 жылы 25 желтоқсанда Қазақстан Қор Биржасында «ҚазТрансОйл» АҚ-ның бір акциясы үшін 725 теңгеден 27.886 миллион теңге сомаға 38.463.559 жай акция сатылды және акцияларды шығарумен байланысты 566 миллион теңге мөлшерінде консалтингтік шығыстар келтірілді. Азшылық үлесінің теңгерімдік құны 29.178 миллион теңге сомаға операциялар нәтижесінде танылды. Азшылық үлесін шығару және ұлғайтудан болатын түсімдер арасындағы 1.858 миллион теңге сомасындағы айырмашылық бөлінбеген пайдаға жатқызылды.

Еншілес ұйымдардың қатысу үлестеріндегі басқа өзгерістер

2012 жылдың ішінде бақыланбайтын үлестермен үлестерді сатып алу нәтижесінде еншілес ұйымдардың қатысу үлестеріндегі басқа өзгерістер 144 миллион теңге сомасында бөлінбеген пайданы төмендетуге және 1.365 миллион теңге сомасында бақыланбайтын қатысу үлесін ұлғайтуға әкеп соқтырды.

2011 жыл

«Альянс Банк» АҚ

2011 жылы 25 тамызда Альянс Банктің акционерлері артықшылықты акциялар бойынша дивидендтердің ең төменгі кепілдендірілген сомасын бір акция үшін 2.680 теңгеден бастап бір акция үшін 100 теңгеге дейін төмендету бекітті.

Тиісінше, міндеттемелердің құрамдауышы құралдың тиімді пайыздық ставкасы бойынша бір акция үшін 100 теңге мөлшерінде дивидендтердің ең төменгі кепілдендірілген сомасымен қайта қаралған дисконтталған таза келтірілген құн бойынша қайта бағаланды. Міндеттемелер құрамдауышының өзгерісі 19.461 миллион теңгені құрады және қатысудың бақыланбайтын үлесін ұлғайту ретінде танылды.

«Қазатомөнеркәсіп» ұлттық атом компаниясы» АҚ

«Семізбай-У» ЖШС-ға 49% қатысу үлесін сату талаптарына сәйкес (25-ескертпе) бастапқы тану кезінде өзіне үлестік құрамдауышты қамтитын құрастырылған құрал және борыштық құрамдауыш ретінде танылды. Уран өнімдеріне нарықтық бағаның төмендеуімен туындаған «Семізбай-У» ЖШС стратегиялық жоспарын қайта қарауға байланысты осы құрал таза келтірілген құн бойынша қайта бағаланды, оның нәтижесінде үлестік құрамдауышқа бөлінген сома нөлге теңестіріледі. Үлестік құрамдауыштың өзгеруі 5.833 миллион теңге сомасында бөлінбеген пайданы ұлғайтуға және бақыланбайтын қатысу үлесінің тиісті төмендеуіне әкеп соқтырды.

Еншілес ұйымдардың қатысу үлестеріндегі басқа да өзгерістер

2011 жылдың ішінде бақыланбайтын үлестермен үлестерді сатып алу нәтижесінде еншілес ұйымдардың қатысу үлестеріндегі басқа өзгерістер 104 миллион теңге

сомасында бөлінбеген пайданы ұлғайтуға және 1.488 миллион теңге сомасында бақыланбайтын қатысу үлесін ұлғайтуға әкеп соқтырды.

17.5 Еншілес ұйымдардағы қатысу үлестерінің өзгеруі – бақыланбайтын үлесті сатып алу

2012 жыл

БТА Банк

2012 жылы желтоқсанда мақұлданған БТА Банк міндеттемелерін қайта құрылымдау жоспары шеңберінде (32-ескертпе) Қор 81,48%-дан 97,28%-ға дейін өзінің иелену үлесін ұлғайтып, БТА Банктің қайтадан шығарылған жай акцияларын сатып алды. Осы мәміле нәтижесінде Қор осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте 123.902 миллион теңге сомаға бөлінбеген пайданы азайтуды және 126.033 миллион теңге сомасында бақыланбайтын қатысу үлесін ұлғайтуды таныды.

Еншілес ұйымдардың қатысу үлестеріндегі басқа да өзгерістер

2012 жылдың ішінде бақыланбайтын үлестермен үлестерді сатып алу нәтижесінде еншілес ұйымдардың қатысу үлестеріндегі басқа өзгерістер 9.539 миллион теңге сомасында бақыланбайтын қатысу үлесін ұлғайтуға әкеп соқтырды.

2011 жыл

БТА Банк

2011 жылғы сәуірде БТА Банк «Ұлар-Үміт» жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша «Ұлар-Үміт») және «Жетісу» зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйым» АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша «Жетісу») осы ұйымдардың жарғылық капиталдарындағы өз үлесін 75,00%-дан 100,00%-ға дейін ұлғайтып, қосымша акцияларды сатып алды.

Жоғарыда санамаланған сатып алу нәтижесінде:

- Бақыланбайтын қатысу үлесі 3.506 миллион теңгеге азайды; және
- осы еншілес ұйымдардың сатып алған үлестеріне арналған таза активтерінің ағымдағы құны және осы ұлғаюлардың төленген сомасының арасындағы айырмашылыққа жатқызылатын 3.079 миллион теңге бөлінбеген пайдаға жатқызылды.

2011 жылы 29 сәуірде ҚР Ұлттық Банкі қаржы нарығы және қаржы ұйымдарын бақылау және қадағалау комитеті (бұдан әрі мәтін бойынша «ҚҚК») БТА Қазақстанды Ұлар Үмітке біріктіру жолымен «Ұлар Үміт және «БТА Банк» АҚ еншілес ұйымы «БТА Қазақстан» ЖЗҚ» АҚ ерікті түрде қайта ұйымдастыруға рұқсат беру туралы қаулы қабылдады. Ұлар Үміт тапсыру актісінің негізінде өзіне БТА Қазақстан мүлікті, құқықтар мен міндеттерді қабылдады. Зейнетақы қорларын біріктіру үдерісі жұмыс істеп тұрған акционерлерге Ұлар Үміт акцияларын орналастыру бағасына БТА Қазақстан акцияларын сату бағасының арақатынасына пропорционал акцияларды орналастыру жолымен жүзеге асырылды. Акцияларды алмастыру рәсімі мамырда басталды және 2011 жылдың қыркүйегінде аяқталды. Нәтижесінде БТА Банктің Ұлар Үміт жарғылық капиталындағы үлесі 100,00%-дан 92,38%-ға дейін төмендеді.

ҚМГ ҰК

2011 жылғы қарашада ҚМГ ҰК иелену үлесін 99%-ға дейін жеткізіп, Rompetrol Georgia-дағы өзінің иелену үлесін 1%-ға ұлғайтты. Иелену үлесін өзгерту нәтижесінде еншілес ұйымдардағы 1.778 миллион теңге мөлшеріндегі сатып алынған үлеске жатқызылған таза активтердің ағымдағы құны және 80 миллион теңге мөлшерінде төленген сома арасындағы 1.858 миллион теңге сомасындағы айырмашылық 2011 жылы бөлінбеген пайдаға танылды.

«Қазақстан Инжиниринг» ұлттық компаниясы» АҚ

ҚР Үкіметінің 2011 жылғы 19 қарашадағы № 1356 қаулысына сәйкес Қорға Қордың иелену үлесін 61%-дан 100%-ға дейін ұлғайтуға алып келетін «Қазақстан Инжиниринг» ұлттық компаниясы» АҚ акцияларының мемлекеттік пакеті берілді. Қатысу үлесіндегі өзгерістер нәтижесінде еншілес компаниядағы сатып алынған қатысу үлесіне жатқызылатын таза активтердің 5.708 миллион теңге мөлшеріндегі теңгерімдік құны және 6.388 миллион теңге мөлшерінде төленген сыйақы арасындағы 680 миллион теңге айырмашылығы 2011 жылғы бөлінбеген пайдамен көрсетілген.

17.6 Еншілес ұйымдардың нарықтан өз акцияларын сатып алуы

ҚМГ БӨ

2012 жылы ҚМГ БӨ 36.203 миллион теңге (15.746 миллион теңге сомасында 2011: 938.479 артықшылықты акция) сомасында өз акцияларын сатып алу нәтижесінде (2.205.813 артықшылықты акция) айналымнан алынған акциялар санын ұлғайтты. 2012 жылғы 31 желтоқсанда сатып алынған бақыланбайтын үлестің ағымдағы құны 42.512 миллион теңгені (2011: 14.892 миллион теңге) құрайды. Төленген сома және сатып алынған бақыланбайтын үлестің ағымдағы құны арасындағы 6.309 миллион теңге мөлшеріндегі айырмашылық бөлінбеген пайдамен танылған (2011 жылы: 854 миллион теңге).

17.7 Акционерге өзге де бөлулер

Объектілерді салу және беру

2012 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Акционерге өзге де бөлулер Астана қаласында мынадай объектілерді Үкіметтің тапсырмасы бойынша құрылыс салу жөніндегі міндеттемелерді қамтиды: «Қазақстанның тарих мұражайы», «Телерадиокешен ғимараты», «Оқушылар шығармашылығы сарайы», сондай-ақ Мәскеу қаласындағы «Бүкіләлемдік көрме орталығын» қайта жөндеу (бұдан әрі мәтін бойынша «Көрме орталығы»). Топ болашақта ол бойынша ақша қаражатының ағыны дұрыс бағаланатын құралымды міндеттемені таныды (4-ескертпе). 2012 жылы Топ Көрме орталығын қайта жөндеуге 2.451 миллион теңге сомасында (2011: 3.959 миллион теңге) резерв құрды және Астана қаласында объектілерді салуға арналған резервті Акционерге бөлу ретінде капиталда көрсетілген 33.509 миллион теңгені (2011: 33.568 миллион теңге) құрады.

Бұдан басқа, 2012 жылы Топ Акционерге бөлу ретінде көрсетілетін 13.537 миллион

теңге сомасындағы Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар жөніндегі министрліктің жүргізуіндегі мұнай құюға әсер етудің Солтүстік Каспий экологиялық базасын (СКЭЭБ) беру жөніндегі міндеттемені таныды.

Акционердің тапсырмасы бойынша қайырымдылық көмек көрсету

2012 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Акционердің тапсырмасы бойынша Топ Акционерге өзге бөлулер ретінде көрсетілген әлеуметтік, мәдени-көпшілік және спорт іс-шараларын қаржыландыру үшін 14.393 миллион теңге (2011: 5.000 миллион теңге) мөлшерінде демеушілік көмек бөлді.

17.8 Валюталарды қайта есептеу бойынша резерв

Валюталарды қайта есептеу бойынша резерв функционалдық валютасы теңге болып табылмайтын еншілес ұйымдардың қаржылық есептілігін қайта есептеуден пайда болатын бағамдық айырмашылықтарды есепке алу үшін пайдаланылады және олардың қаржылық есептілігі 3-ескертпеде жазылған есептік саясатқа сәйкес осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізілген.

17.9 Өзге де күрделі резервтер

Өзге де күрделі резервтер капитал шеңберінде хеджирлеу жөніндегі резервтегі белгілі бір туынды қаржылық құрал қатынасында әділ құн бойынша кез келген пайдалар немесе шығындарды есепке алу үшін ақша қаражаты ағындарын хеджирлеу есебінің ықпал етуін қамтиды. Осы пайдалар мен шығындардың салдарынан тікелей операцияларды жүргізу кезіндегі пайдалармен мен шығындарда танылады.

Өзге де күрделі резервтер олар жұмыс істейтін еншілес ұйымдардың борыштық құралдарымен қызметкерлерге төленетін көрсетілген қызметтері үшін сыйақылар сомасын да қамтиды. Төлемдер жөніндегі шығыстар борыштық құралдар негізінде қызмет нәтижелеріне қол жеткізу талаптары және/немесе белгілі бір мерзімде қызмет атқарған талаптары орындалатын және қызметкерлер сыйақыға толық құқық алған күнде аяқталатын кезең ішінде өзге де күрделі резервтерде бір мезгілде тиісті ұлғаюымен танылады.

17.10 Акцияға арналған пайда

Акцияға арналған базалық пайданың сомасы жыл бойы айналымдағы жай акциялардың орташа өлшенген санында негізгі компанияның жай акцияларын ұстаушыларға келетін жыл ішіндегі таза пайданы бөлу жолымен есептелген.

Акцияға ажыратылған пайда сомасы бір жыл ішіндегі айналымдағы жай акциялардың орташа өлшенген санына плюс барлық ықтимал жай акцияларды ажырату әсерімен айырбастау жағдайында шығарылатын қарапайым акциялардың орташа салмақталған сынаны негізгі компанияның жай акцияларын ұстаушыларға келетін таза пайданы бөлу арқылы есептелді (айырбасталатын артықшылықты акциялар бойынша п а й ы з ғ а т ү з е т у д е н к е й і н) .

Төменде акцияға базалық және бөлінген пайда есептерінде пайдаланған пайда және акциялар саны туралы ақпарат келтірілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
Негізгі компанияның акционеріне жатқызылатын жалғастырылатын қызметтен түсетін пайда	965.776	317.681
Негізгі компанияның акционеріне жатқызылатын тоқтатылған қызметтен түсетін таза пайда	99.341	12.354
Базалық пайданы есептеу үшін негізгі компанияның акционеріне жатқызылатын таза пайда	1.065.117	330.035
Акцияға базалық және бөлінген пайданы есептеу үшін жай акциялардың орташа өлшенген саны	3.481.160.098	3.479.495.342

17.11 Акциялардың теңгерімдік құны

«Қазақстан қор биржасы» АҚ (мәтін бойынша бұдан әрі «ҚҚБ») Биржалық кеңесінің 2010 жылғы 4 қазандағы шешіміне сәйкес қаржылық есептілігі ҚҚБ бекітілген қағидаларға сәйкес есептелген есепті күнде бір акцияның (жай және артықшылықты) теңгерімдік құны туралы мәліметтерді қамтуы тиіс.

Миллион теңгемен	2012	2011
Активтердің жиыны	15.235.127	13.413.405
Материалдық емес активтер	(358.228)	(306.989)
Міндеттемелердің жиыны	(7.843.596)	(7.683.802)
Жай акциялар үшін таза активтер	7.033.303	5.422.614
31 желтоқсандағы жай акциялардың саны	3.481.526.139	3.480.637.455
Жай акциялардың теңгерімдік құны, теңге	2.020	1.558

18. ҚАРЫЗДАР

31 желтоқсандағы қарыздар, оның ішінде есептелген сыйақы мынаны қамтиды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Сыйақының тіркелген ставкасы бар қарыздар	3.046.187	3.156.776
Сыйақының орташа өлшенген ставкасы	7,14%	8,19%
Сыйақының өзгермелі ставкасы бар қарыздар	1.150.434	1.040.000
Сыйақының орташа өлшенген ставкасы	4,53%	4,56%
12 ай бойы өтеуге жататын соманы шегергенде	4.196.621	4.196.776
12 айдан кейін өтеуге жататын сомалар	(679.075)	(550.740)
12 айдан кейін өтеуге жататын сомалар	3.517.546	3.646.036
Миллион теңгемен	2012	2011
АҚШ долларымен көрсетілген қарыздар	3.652.451	3.582.382
Теңгемен көрсетілген қарыздар	439.585	469.198
Басқа валюталармен көрсетілген қарыздар	104.585	145.196
	4.196.621	4.196.776

Қарыздар шарттарының белгілі бір келісімдердің шарттары бойынша тиісті Топтың еншілес ұйымдары белгілі бір ковенанттарды сақтауға міндетті. Топ басшылығы 2012 және 2011 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топтың еншілес ұйымдары осы ковенанттарды сақтайды деп есептейді.

Қытайдың Мемлекеттік Даму Банкінің кредиттік желісі

Қытайдың Мемлекеттік Даму Банкінің кредиттік желісі шеңберінде 2012 жылы 1.200 миллион АҚШ доллары (алу күніндегі бағам бойынша 179.305 миллион теңгеге барабар) мөлшерінде қарыз алды. Осы қарыздар Бозшакөл және Ақбастау/Қосмұрын мыс кен орындарын өндіруге Kazakhmys Finance PLC қарыздарын беруге арналған.

Еурооблигациялар шығару

2012 жылы 10 шілдеде және 2012 жылы 8 қарашада ҚТЖ ҰК-нің еншілес ұйымы «Қазақстан темір жолы Файнанс Б.В.» 800 миллион АҚШ доллары және 300 миллион АҚШ доллары (2012 жылғы 31 желтоқсандағы бағам бойынша 120.632 миллион теңгеге және тиісінше 45.237 миллион теңгеге барабар) жалпы сомасында еурооблигацияларды шығарды. Осы Еурооблигацияларға ҚТЖ ҰК және оның еншілес ұйымдары: «Қазтеміртранс» АҚ және «Локомотив» АҚ кепілдік берді. Еурооблигациялар бойынша пайыздар әр жарты жыл сайын, 10 қаңтарда және 10 шілдеде төлеуге жатады, еурооблигациялар бойынша өтеу мерзімі 2042 жылғы 10 ш і л д е .

Еурооблигациялармен байланысты талаптар бизнесті өзгерту және мүлікті шеттету бойынша шектеулермен байланысты талаптарды; басқа заңды тұлғалармен қосылу және шоғырландыру жөніндегі шектеулерді қамтиды. Еурооблигацияларды шығару талаптарымен айқындалған дефолт оқиғалары пайда болған жағдайда инвесторлар Еурооблигациялар бойынша берешекті өтеуді талап етуге құқығы бар.

Қарашығанақ және басқа да жобалар бойынша қарыз

2012 жылы маусымда Қарашығанақ жобасындағы 5%-дық үлесті сатып алу мақсатында «ӨБТКҮБК» ЖШС-дағы (5-ескертпе) 50% сатып алу арқылы Топ ҚМГ ҰК , Аджип Қарашығанақ Б.В., Биджи Қарашығанақ Лимитед, Шеврон Интернэшнл Петролеум Компаниясы, Лукойл Оверсиз Қарашығанақ Б.В. (бұдан әрі – Консорциум) және «ӨБТКҮБК» ЖШС арасында 3% қосылған ЛИБОР ставкасы, 1,25 сыйақының жылдық ставкасымен 1.000 миллион АҚШ доллары сомасына қарыз шартын жасады, оны өтеу Жобадан ақша қаражаты түсімдері есебінен ай сайын үш жыл бойы тең төлемдермен жүргізіледі. Осы шарт бойынша Топ Консорциум пайдасына Жобадағы 5%-дық үлесті кепіл арқылы қарыз бойынша қамтамасыз етуді ұсыну міндеттемесін өзіне алды. 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Консорциумның берешек сомасы 130.194 миллион теңгені құрады.

2012 жылдың ішінде 2011 жылы ҚМГ ҰК еншілес ұйымы «ҚазМұнайГаз» қайта өңдеу және маркетинг» АҚ (бұдан әрі - «ҚМГ ҚМ») және ҚМГ ҚМ еншілес ұйымы «Қазақстанның халық банкі» АҚ арасында жасалған сыйақының тіркелген ставкасымен

кредиттік желі туралы келісім шеңберінде «Eurasia Munai Imprex» ЖШС 493 миллион АҚШ доллары (73.511 миллион теңгеге барабар) сомасына қарыз қаражатын алды. 2012 жылғы 31 желтоқсанда берешектің барлық сомасы өтелген (2011 жылғы 31 желтоқсандағы: 170 миллион АҚШ доллары немесе 25.228 миллион теңге).

2012 жылы ҚМГ ҚМ еншілес ұйымы «Қазақстанның халық банкі» АҚ, «Павлодар Мұнай-химия зауыты» АҚ (бұдан әрі «ПМХЗ») кредиттік желі туралы келісім шеңберінде 40.462 миллион теңге сомасында қарыз қаражатын алды. 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚМГ ҚМ негізгі қарыз және есептелген сыйақы бойынша берешек 32.100 миллион теңгені құрады (2011 жылғы 31 желтоқсандағы: нөл)

2012 жылдың ішінде ҚМГ ҰК еншілес ұйымы Ромпетрол жалпы сомасы 250 миллион АҚШ долларына (37.278 миллион теңгеге барабар) төрт (JP Morgan, Citibank, Unicredit and RBS) банкпен кредиттік келісім жасады. 2012 жылы 31 желтоқсанда осы қарыз бойынша негізгі борыш және есептелген сыйақы 38.040 миллион теңгені (2011 жылғы 31 желтоқсандағы: нөл) құрады.

БТА Банк қаржылық міндеттемелерін қайта құрылымдау

2012 жылы 24 желтоқсанда БТА Банк өз қаржылық міндеттемелерін қайта құрылымдау үдерісін табысты аяқтады. Тиісті шешімді 2012 жылы 28 желтоқсанда Алматы қаласының Мамандандырылған қаржылық соты шығарған болатын.

Қайта құрылымдау жоспарында көзделген барлық рәсімдерді аяқтау 2012 жылғы 31 желтоқсанда Банктің меншікті капиталын және реттеу капиталын қалпына келтіруге алып келді. Нәтижесінде көрсетілген күнде Топ банктік қадағалау бойынша Базельдік комитеттің ұсынымдарына сәйкес есептелген 10,0%-дан төмен емес 1-деңгейдегі капиталдың жеткіліктілік коэффициенті сақталады, сондай-ақ Банк екінші деңгейдегі банктер үшін ҚР Ұлттық банкі қаржы нарығы және қаржы ұйымдарын бақылау мен қадағалау комитеті белгіленген капиталдың жеткіліктілігі жөніндегі нормативтерді сақтады.

Қайта құрылымдау шеңберінде қайта құрылымдауға жатқызылған Банктің белгілі бір қаржылық берешегі күшін жойды. Оның орнына Банк кредиторларға ақшалай нысанда 1.618 миллион АҚШ долларын төледі, бұл 243.978 миллион теңгеге барабар, жаңа қаржылық міндеттемелер шығарды, саудалық қаржыландыру бойынша жаңартылған кепілдік кредиттік желі туралы келісімге өзгерістер мен толықтырулар туралы Екінші және Үшінші Қосымша келісімдерді жасады, Қор орналастырған депозиттерді жай акцияларға айырбастады (17.5-ескертпе).

19. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҮКІМЕТІНІҢ ҚАРЫЗДАРЫ

31 желтоқсандағы Қазақстан Республикасы Үкіметінің қарыздары мынаны қамтыды :

Миллион теңгемен	2012	2011

Қазақстан Республикасы Үкіметінен қарыздар	770.641	869.715
12 ай ішінде өтеуге жатқызылған соманы шегергенде	(559.831)	(438.968)
12 айдан кейінгі өтеуге жатқызылған сомалар	210.810	430.747

2012 ЖЫЛ

2012 жылғы 31 желтоқсанда Қазақстан Республикасы Үкіметінің қарыздары Қордың борыштық бағалы қағаздар кепілі бойынша кері сатып алу туралы келісімдер шеңберінде ҚР Ұлттық Банкінен БТА Банк және Альянс Банк алған 603.940 миллион теңге (2011: 430.928 миллион теңге) мөлшерінде қарызды қамтиды. 2012 жылғы 31 желтоқсанда осы борыштық бағалы қағаздардың амортизацияланған құны 553.744 миллион теңгені (2011: 424.638 миллион теңге) құрады.

2012 жылы Қор жалпы сомасы 73.000 миллион теңге және тиісінше 70.196 миллион теңгеге бір облигация үшін номиналдық құны 1000 теңге болатын 73.000.000 және 70.196.000 купондық облигацияны орналастырды. Облигациялардың айналым мерзімі 50 жылды және 12 жылды құрайды, жылдық 0,01% және жылдық 4% мөлшеріндегі купондық сыйақы, төлемдер жиілігі – жылына екі рет. Барлық облигацияларды ҚР Ұлттық Банкі сатып алды. Осы облигациялар алдымен облигацияларды шығару күнінде Қор үшін қолданылатын нарықтық пайыздық ставкаларды пайдалана отырып есептелген әділ құн бойынша көрсетілген және соның салдарынан амортизацияланған құн бойынша ескерілген. Қарыздардың номиналды құны және олардың әділ құны арасындағы 82.646 миллион теңге мөлшеріндегі айырмашылық капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте танылған (17.2-ескертпе). Осы облигацияларды сатудан алынған қаражат «БТА Банк» АҚ міндеттемелерін қайта құрылымдау шеңберінде «БТА Банк» АҚ-қа қарыз беру үшін пайдаланылған (32-ескертпе).

2012 жылы ҚР Ұлттық банкі сатып алған Қордың облигациялары бойынша проспектілерге өзгерістер мен толықтырулар тіркелді. Осы өзгерістерге сәйкес осы облигациялар бойынша айналым мерзімі 2062 жылға дейін ұзартылды және сыйақы ставкасы 0,01%-ға дейін төмендетілді. Проспектідегі өзгерістер облигацияларды орналастырудың бастапқы жағдайларындағы елеулі өзгерістерге және тиісінше бастапқы міндеттеменің танылуын тоқтатуға және БЕХС 39 сәйкес жаңа міндеттемені тануға алып келді. Жаңа міндеттеменің әділ құны және өзгерістер енгізу күніндегі бастапқы міндеттеменің теңгерімдік құны арасындағы 304.650 миллион теңге мөлшеріндегі айырмашылық капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте танылған (17.2-ескертпе).

«2012 - 2014 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» 2011 жылғы 24 қарашадағы Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес 2012 жылы 13 тамызда және 2012 жылғы 22 қарашада Қор Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінен қарыз алды. Қарыздардың жалпы сомасы 0,15%-дан 0,5%-ға дейін номиналды пайыздық ставкалармен 15.285 миллион теңгені құрайды. Қарыздар 10 жылдан 25 жылға дейінгі мерзімге алынды.

Бастапқы тану кезінде осы қарыздар сыйақының тиісті нарықтық ставкасын пайдаланумен 8.314 миллион теңгені құрайтын әділ құн бойынша бағаланды және соның салдарынан амортизацияланған құн арқылы ескеріледі. Қарыздардың номиналды құны және олардың әділ құны арасындағы 6.971 миллион теңге мөлшеріндегі айырмашылық капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте танылған (17.2-ескертпе).

2011 жыл

«2011 - 2013 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» 2011 жылғы 29 қарашадағы Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес, 2011 жылы Қор Қазақстан Республикасы Индустрия және жаңа технологиялар министрлігінен қарыз алды. Қарыздардың жалпы сомасы 0,1%-дан 0,5%-ға дейін пайыздық ставкалары бар 46.600 миллион теңгені құрайды. Қарыздар 10 жылдан 25 жылға дейінгі мерзімге алынды.

Бастапқы тану кезінде осы қарыздар сыйақының тиісті нарықтық ставкасын пайдаланумен 24.801 миллион теңгені құрайтын әділ құн бойынша бағаланды және соның салдарынан амортизацияланған құн арқылы ескеріледі. Қарыздардың номиналды құны және олардың әділ құны арасындағы 21.793 миллион теңге мөлшеріндегі айырмашылық капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған е с е п т е т а н ы л ғ а н .

2012 жылғы 31 желтоқсанда қарыздар бойынша тиімді пайыз ставкалары жылына 0,32%-дан 6,21% дейінгіні құрайды (2011: жылына 0,33%-дан 7,34%-ға дейін).

20. ӨЗГЕ ДЕ ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Есепті күнге өзге де ұзақ мерзімді міндеттемелер өзінде мыналарды қамтыды:

Жобадағы үлесті сатып алғаны үшін кредиторлық берешек

2008 жылы 31 қазанда Солтүстік-Каспий жобасына (бұдан әрі – СКЖ) барлық қатысушылар келісімге қол қойды, оған сәйкес «ҚМГ Қашаған Б.В.»-дан басқа жобаға қатысушылардың барлығы, осылайша «ҚМГ Қашаған Б.В.»-нің СКЖ-дегі үлесін пропорционалды негізде 2008 жылдың 1 қаңтарынан бастап 8,33%-дан 16,81%-ға дейін ретроспективті ұлғайту үшін жобадағы өз үлестерінің бір бөлігін ішінара беруге келісті. Сатып алу бағасы 1,78 миллиард АҚШ доллары мөлшеріндегі (263 миллиард теңге) тіркелген соманы және жыл сайын негізгі борыштың сомасына капиталдандырылатын LIBOR плюс 3 пайыз мөлшеріндегі жылдық сыйақыны қамтиды. Осы берешек 8,48% мөлшеріндегі қосымша сатып алынған үлеспен қамтамасыз етілген. 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы берешектің амортизациялық құны 339.550 миллион теңгені құрады, оның 113.183 миллион теңге сомасы өзге де ағымдағы міндеттемелер құрамына жатқызылды (2011: 320.927 миллион теңге). 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша салынған активтердің ағымдағы құны (негізгі құралдар және барлау мен бағалау бойынша активтер) 694.500 миллион теңгені құрады (2011: 622.925 миллион теңге).

21. ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАЛДАУ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Топ негізгі құралдардың бірқатар объектілері, оның ішінде басымы әуе кемелері, телекоммуникациялық жабдық және жылжымалы темір жол құрамы бойынша қаржылық жалдау шарттарын жасады.

2012 жылы «Эйр Астана» АҚ тіркелген пайыздық ставкамен қаржылық жалдау шарты бойынша төрт әуе кемесін сатып алды. Әрбір әуе кемесі бойынша жалдау мерзімі он екі жыл. «Эйр Астана» АҚ-да жалдау мерзімінің соңында номинал баға бойынша әрбір әуе кемесін сатып алу мүмкіндігі бар. Үш жаңа Airbus қатысты лизинг берушіге қаржы институттары берген қарыздар Еуропалық Экспорттық-Кредит агенттіктерінің кепілдігінде. Қаржылық жалдау бойынша «Эйр Астана» АҚ міндеттемесі жалданған активтерге жалға берушінің құқығы қамтамасыз етілген, олардың теңгерім құны 27.397 миллион теңге (2011: нөл).

2012 жылғы 31 желтоқсанда пайыз сомасының есебі 3,02%-дан 17,28% дейін (2011: 5%-дан 17,28% дейін) тиімді пайыз ставкаларына негізделеді.

31 желтоқсанда таза ең төменгі жалдау төлемдерімен бірге қаржылық жалдау бойынша болашақ ең төменгі жалдау төлемдері былайша берілген:

Миллион теңгемен	2012	
	Ең төменгі жалдау төлемдері	Ең төменгі жалдау төлемдерінің ағымдағы құны
Бір жыл ішінде	11.848	8.426
2 жылдан 5 жылды қоса алғанда	26.789	20.000
Бес жылдан жоғары	17.234	15.312
Минус: қаржы төлемдерін білдіретін сома	(12.133)	-
Ең төменгі жалдау төлемдерінің ағымдағы құны	43.738	43.738
12 ай ішінде өтеуге тиісті сома шегерілген		(8.425)
12 айдан кейін өтеуге тиісті сома		35.313
Миллион теңгемен	2011	
	Ең төменгі жалдау төлемдері	Ең төменгі жалдау төлемдерінің ағымдағы құны
Бір жыл ішінде	10.871	8.451
2 жылдан 5 жылды қоса алғанда	16.122	12.067
Бес жылдан жоғары	2.954	2.240
Минус: қаржы төлемдерін білдіретін сома	(7.189)	-
Ең төменгі жалдау төлемдерінің ағымдағы құны	22.758	22.758
12 ай ішінде өтеуге тиісті сома шегерілген		(8.451)
12 айдан кейін өтеуге тиісті сома		14.307

22. РЕЗЕРВТЕР

31 желтоқсанда резервтер мынаны қамтыды:

Миллион теңгемен	Активтердің шығуы бойынша міндеттемелер	Қоршаған ортаға келтірген зияны үшін міндеттемелер бойынша резерв	Салықтар бойынша резерв	Банктік аккредитивтер мен кепілдіктерге резерв	Өзге де	Жиыны
2010 жылғы 31 желтоқсанға арналған резерв	33.981	29.569	24.933	540	92.938	181.961
Шетел валютасын қайта есептеу	59	(71)	218	16	18	240
Бағалауларды қайта қарау	(2.509)	152	-	126	2.809	578
Дисконт сомасына ұлғаю	2.357	62	-	-	1.115	3.534
Жыл ішіндегі резерв	3.026	565	15.315	5.844	40.322	65.072
Кәсіпорындарды біріктіру кезіндегі түсімдер (5-ескертпе)	-	-	-	-	580	580
Тоқтатылған қызмет	-	-	-	(301)	-	(301)
Резервті пайдалану	(863)	(1.284)	(5.812)	(58)	(8.014)	(16.031)
Пайдаланылмаған сомаларды түзету	(9)	(555)	(11.718)	(31)	(1.148)	(13.461)
2011 жылғы 31 желтоқсанға арналған резерв	36.042	28.438	22.936	6.136	128.620	222.172
Шетел валюталарын қайта есептеу	784	257	3	35	(441)	638
Бағалауларды қайта қарау	6.171	(1.330)	-	677	(161)	5.357
Дисконт сомасына ұлғаю	2.590	79	-	-	57	2.726
Жыл ішіндегі резерв	17.161	8.145	2.975	115	56.187	84.583
Кәсіпорындарды біріктіру кезіндегі түсімдер (5-ескертпе)	7.500	-	-	-	-	7.500
Резервті пайдалану	(665)	(483)	(69)	-	(35.978)	(37.195)
Пайдаланылмаған сомаларды түзету	-	(298)	(17.096)	(3.852)	(4.021)	(25.267)
2012 жылғы 31 желтоқсанға арналған резерв	69.583	34.808	8.749	3.111	144.263	260.514

Ағымдағы және ұзақ мерзімді бөліктер былайша бөлінген:

Миллион теңгемен	Активтердің шығуы бойынша міндеттемелер	Қоршаған ортаға келтірген зияны үшін міндеттемелер бойынша резерв	Салықтар бойынша резерв	Банктік аккредитивтер мен кепілдіктердің резервтері	Өзге де	Жиыны
Ағымдағы бөлігі	748	1.967	22.344	3.699	122.850	151.608
Ұзақ мерзімді бөлігі	35.294	26.471	592	2.437	5.770	70.564

2011 жылғы 31 желтоқсандағы резерв	36.042	28.438	22.936	6.136	128.620	222.172
Ағымдағы бөлігі	1.216	3.489	8.749	804	109.944	124.202
Ұзақ мерзімді бөлігі	68.367	31.319	-	2.307	34.319	136.312
2012 жылғы 31 желтоқсандағы резерв	69.583	34.808	8.749	3.111	144.263	260.514

2012 жыл бойы ҚМГ ҰК еншілес ұйымы ҚТО 15.084 миллион теңге сомаға құбырларды жою және жерді қайта өңдеу бойынша міндеттемеге резерв есептеді. Дисконттың амортизациясы 447 миллион теңгені құрады. 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құбырларды жою және жерді қайта өңдеу бойынша міндеттемеге резервтің теңгерім құны 15.531 миллион теңгені (2011 жылғы 31 желтоқсанға: нөл теңге) құрады. Елеулі бағалаулар мен жорамалдарды қоса алғанда, осы резервтерді қосымша сипаттау 4-ескертпеде қамтылған.

Өзге де резервтер құрамында әлеуметтік объектілерді салуға міндеттемеге резервтер

2012 жылғы 31 желтоқсанға өзге де резервтер Үкіметтің тапсырмасы бойынша әлеуметтік объектілерді салу бойынша еншілес ұйымдардың резервтерін қамтиды. ҚМГ ҰК 6.350 миллион теңге (2011: 19.787 миллион теңге) мөлшерінде «Қазақстанның тарих мұражайын» салуға резервті және 6.191 миллион теңге (2011: 3.799 миллион теңге) мөлшерінде «Көрме орталығы» объектісін қайта жаңғыртуға резервті қамтиды.

2010 жылы ҚТЖ ҰК 27.130 миллион теңге сомаға «Телерадиокешен ғимараты» құрылысы бойынша өзгертілмейтін міндеттемені қабылдады және 2011 жылы 28.125 миллион теңге сомаға телерадиокешені ғимаратын жарактандыру бойынша осындай міндеттеме қабылдады. 2011 жылы ҚТЖ ҰК 489 миллион теңге сомаға телерадиокешені ғимаратын салуға жер учаскесін де сатып алды. 2012 жылғы шілдеде телерадиокешені ғимараты орналасқан жер учаскесімен бірге (жарактандырылмаған) Акционерге тегін берілді. Нәтижесінде Акционердің пайдасына арналған актив және тиісті резерв 30.688 миллион теңге сомаға кемітілді.

Сондай-ақ ҚТЖ ҰК 2012 жылы Астана қаласында көп функционалды мұз айдыны сарайын салу бойынша өзгертілмейтін міндеттемелерді қабылдады. Басшылық осы міндеттеменің құнын 25.147 миллион теңге сомаға құрылысқа тиісті шарттың тең құнына есептеді. Міндеттеменің сомасы өзге де резервтер ретінде танылды және ол 2014 жылғы тамызда құрылысты аяқтағаннан кейін орындалатынын күтуге байланысты ұзақ мерзімді ретінде ескеріледі.

23. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ СЫЙАҚЫ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Мемлекеттік зейнетақымен қамтамасыз ету бойынша міндеттемелер

Топ Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнама талаптарына сәйкес әлеуметтік салық төлейді. Әлеуметтік салық және жалақы бойынша шығыстар олар туындаған сәттегі шығыстарға жатқызылады.

Бұдан басқа, Топ қызметкерлердің жинақтаушы зейнетақы қорларына жарнасы ретінде төленетін қызметкерлердің жалақысынан 10% ұстап қалады. Осындай шығыстар олар орын алған кезеңде көрсетіледі.

Осы жүйе бойынша қызметкерлерге төлеу бойынша міндеттемелер Топтың кейбір еншілес ұйымдарының («ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ, «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ, «Қазақтелеком» АҚ, «Самұрық-Энерго» АҚ) және осы еншілес ұйымдар қызметкерлерінің арасында жасалған кәсіподақтар шарттарына сәйкес төлеуге жатқызылады.

31 желтоқсанға Топтың зейнет жоспары бойынша жалпы міндеттемелері белгіленген төлемдермен қоса мыналарды қамтыды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Белгіленген төлемдер мөлшерімен бірге зейнет жоспары бойынша міндеттемелердің ағымдағы құны	49.979	41.539
Өтеу мерзімі жыл ішінде болатын міндеттеме	(4.039)	(3.631)
Өтеу мерзімі бір жылдан кейін болатын міндеттеме	45.940	37.908

31 желтоқсанға төлемдердің және тіркелген төлемдердің белгіленген мөлшерімен зейнет жоспары бойынша міндеттемелердің ағымдағы құнын салыстырып тексеру былайша берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
Міндеттемелердің жыл басындағы жалпы сомасы	41.539	32.233
Ағымдағы қызметтердің құны	3.390	2.296
Бұрынғы қызметтердің құны	1.324	2.145
Сыйақы шығындары	3.316	2.880
Жыл ішінде жүргізілген төлемдер	(4.504)	(4.136)
Бұрынғы қызметтердің танылмаған құны	645	80
Жыл ішінде танылған актуарлы залал	4.283	6.041
Тоқтатылған қызмет бойынша істен шығу	(14)	-
Міндеттемелердің жыл аяғындағы жалпы сомасы	49.979	41.539

2012 және 2011 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жыл ішінде танылған актуарлық залал негізінен жалақының өсуі мен орташа жалақыны күтілген арттыру арасындағы айырма, сондай-ақ демографиялық өзгерістер нәтижесінде туындады.

Жалпы сомасы 12.958 миллион теңге болатын қызметтердің ағымдағы құнын, сыйақы құнын, бұрынғы қызметтердің құнын, бұрынғы қызметтердің танылмаған құнын және актуарлық залалды қамтитын қызметтердің жиынтық құны 2012 жылға персоналға шығындар құрамында жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте ескерілді (2011: 13.442 миллион теңге).

Топтың міндеттемелерінің есептері өлім-жітім деңгейі бойынша жарияланған статистикалық деректер, сондай-ақ Топ қызметкерлерінің саны, жасы, жынысы мен

өтілі бойынша нақты деректер негізінде дайындалды. Есепті күнге барлық жоспарлар үшін орта өлшемді ретінде есептелген өзге де негізгі жол берулер төменде келтірілген:

	2012	2011
Дисконт ставкасы	7,21%	7,93%
Болашақтағы материалдық көмектің күтілетін жылдық өсімі	7,71%	9,21%
Болашақтағы ең төменгі жалақының күтілетін жылдық өсімі	5,52%	6,35%
Болашақта теміржол билеттері құнының күтілетін жылдық өсуі	3,08%	2,53%

Төлем мөлшері белгіленген зейнет жоспары қаржыландырылмайтын болып табылады.

24. КЛИЕНТТЕРДІҢ ҚАРАЖАТЫ

Миллион теңгемен	2012	2011
Мерзімді салымдар:	533.946	515.066
Заңды тұлғалар	82.337	91.683
Жеке тұлғалар	442.539	410.304
Мемлекеттік ұйымдар	9.070	13.079
Ағымдағы шоттар:	196.271	205.535
Заңды тұлғалар	105.442	125.895
Жеке тұлғалар	78.290	66.346
Мемлекеттік ұйымдар	12.539	13.294
Кепілдіктер және шектеу шарттары бар өзге де салымдар:	12.504	16.043
Заңды тұлғалар	6.699	10.331
Жеке тұлғалар	5.466	5.595
Мемлекеттік ұйымдар	339	117
Клиенттердің қаражаты	742.721	736.644
Минус: ағымдағы бөлік	(636.058)	(550.269)
Ұзақ мерзімді бөлік	106.663	186.375

25. ӨЗГЕ ДЕ АҒЫМДАҒЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

31 желтоқсанға өзге де ағымдағы міндеттемелер мыналарды қамтыды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Төлеуге өзге салықтар	135.780	121.471
«Солтүстік-Каспий Жобасында» қосымша үлесті сатып алуға төлеуге	113.183	-
Алынған аванстар және болашақтағы кезеңдердің кірістері	111.221	160.225
Қызметкерлерге төлем бойынша міндеттемелер	75.651	69.041
Өзге де бағалау міндеттемелері	63.592	12.511
Өзгелер	75.137	44.901
	574.564	408.149

Өзге де бағалау міндеттемелері

Өзге де бағалау міндеттемелері негізінен «Beijing Sino-Kaz Uranium Resources Investment Company Limited» (бұдан әрі - «Sino-Kaz Company») алдындағы міндеттемемен берілген.

2008 жылы ҚАӨ ҰАК «Sino-Kaz Company» пайдасына «Семізбай-У» ЖШС-ға (бұдан әрі «Семізбай-У») 49% үлесті беру туралы келісім жасады.

Келісім 2010 жылдан 2033 жылды қоса алғандағы кезең ішінде «Семізбай-У»-да жылдық таза кірісті ең төменгі бөлуге «Sino-Kaz Company» құқық берді. Осы төлемдерді төлеуге ҚАӨ ҰАК кепілдік берді. Жылдық таза кірісті ең төменгі бөлу бойынша осы міндеттеме келісімді жасаған күнгі әділ құн бойынша бағаланды.

2012 жылғы тамызда ҚАӨ ҰАК мен «Sino-Kaz Company» арасында әлемдік келісім жасалды, ол мынадай талаптардың біріне айырбасқа ҚАӨ ҰАК кепілдік берген 2010 жылдан 2033 жылды қоса алғандағы кезең ішінде «Семізбай-У»-да жылдық таза кірісті ең төменгі бөлуді жояды: А нұсқа - «Sino-Kaz Company» «Семизбай-У» ЖШС-ға 49% қатысу үлесін сақтайды және тәуелсіз үшінші тарап бағалаған «Семизбай-У» ЖШС-ға 49% қалысу үлесінің әділ нарықтық құны мен бастапқы келісімшарттық міндеттеме арасындағы айырмаға тең соманы төлеу жүзеге асырылатын болады; немесе В нұсқа – «Sino-Kaz Company» «Семизбай- У»-ға 49% үлестен бас тартады және ҚАӨ ҰАК есептелген пайыз мен төленген дивидендтерге түзетілген бастапқы келісімшарттық міндеттеме сомасына негізделген белгіленген формула бойынша есептелген соманы төлейді.

ҚАӨ ҰАК әлемдік келісім талаптары бойынша А нұсқаны іске асыру үшін Үкіметке құжаттар тапсырды. ҚАӨ ҰАК басшылығы 2013 жылғы сәуірде қабылдануы қажет Үкіметтің шешімін күтеді. Егер Үкіметтен 2013 жылғы мамырға дейін раस्ताма алынбаған жағдайда, тараптар В нұсқаны іске асыруға кіріседі.

Шоғырландырылған теңгерімде өзге де ағымдағы міндеттемелерде есептелген сома ҚАӨ ҰАК міндеттемелерінің ең жоғары сомасына жуық, ол Әлемдік келісім бойынша туындауы мүмкін. 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша міндеттемелердің барлық сомасы ағымдағы міндеттемелер ретінде сыныпталды, өйткені міндеттеме есептік кезең аяқталған күннен бастап он екі ай ішінде өтелетін болады. 2012 жылғы 31 желтоқсанға осы міндеттеменің амортизациялық құны 46.676 миллион теңгені (2011: 4.282 миллион теңге) құрады.

2012 және 2011 жылдардағы 31 желтоқсанға өзге де ағымдағы міндеттемелер бойынша сыйақы есептелген жоқ.

26. ТҮСІМ

31 желтоқсанда аяқталатын жылдар ішіндегі түсім мыналарды қамтиды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Мұнай өнімдерін сату	1.968.721	1.848.428
Теміржолмен жүк тасымалдары	685.252	599.435

Шикі мұнай сату	597.598	470.620
Пайыздық кіріс	258.509	267.951
Уран өнімін сату	253.635	263.813
Мұнай мен газ тасымалдау	220.677	222.720
Қайта өңделген газ өнімін сату	188.601	192.154
Телекоммуникация қызметтері	167.340	164.564
Авиа тасымалдар	128.046	111.009
Электр кешені	125.372	95.111
Дәрі-дәрмектерді сату	73.102	48.289
Жолаушылар теміржол тасымалы	64.337	54.308
Электр энергиясын тасымалдау	63.730	58.463
Пошта қызметтері	22.380	19.328
Өзге кіріс	335.550	276.272
Минус: сатуға салық және коммерциялық жеңілдіктер	(241.828)	(292.110)
	4.911.022	4.400.355

Өзге де кіріс

Өзге де кіріс негізінен комиссиялық кірісті, қорларды сатудан кірісті және үшінші тараптарға негізгі қызметпен бірге ұсынылатын өзге де қосымша қызметтер ұсынуды қамтиды.

27. МЕМЛЕКЕТТІК СУБСИДИЯЛАР

«Тасымалдаушының әлеуметтік мәні бар қатынастар бойынша жолаушылар тасымалдауды жүзеге асыруына байланысты залалдарын субсидиялау ережесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2004 жылғы 11 қарашадағы № 1188 қаулысына сәйкес 2005 жылдың 1 қаңтарынан бастап «Қазақстан темір жолы» ұлттық компания» АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша «ҚТЖ ҰК») әлеуметтік маңызы бар қатынастар бойынша тасымалдаушының залалдарын жабу ретінде субсидиялар ала бастады. Осы субсидиялар бойынша қандай да бір орындалмаған талаптар немесе шартты міндеттемелер жоқ. 2012 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға субсидияның сомасы 22.148 миллион теңгені құрады (2011: 18.454 миллион теңге).

«Халыққа телекоммуникацияның әмбебап қызметтерін көрсететін байланыс операторларының шығындарын өтеу үшін телекоммуникацияның әмбебап қызметтерінің құнын субсидиялау ережесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2004 жылғы 7 қазандағы № 1039 қаулысына сәйкес 2004 жылдың 4-тоқсанынан бастап «Қазақтелеком» АҚ операторлар әлеуметтік маңызды аудандарда байланыс қызметін көрсету кезінде шеккен шығындарын өтеуге арналған үкіметтік дотациялар алды. Көрсетілген дотацияларға қатысты барлық талаптар мен шартты талаптар орындалды. 2012 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылы алынған субсидияның жалпы сомасы 5.309 миллион теңгені құрады (2011: 5.575 миллион теңге).

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2002 жылғы 17 тамыздағы № 915 қаулысына

сәйкес Үкімет Астанадан Қазақстанның басқа қалаларына рентабельді емес бағыттар бойынша жолаушылар әуе тасымалы бойынша қызметтерді жүзеге асыратын компанияларға субсидиялар ұсынды. Субсидия рейске жұмсалатын шығынның алынған кірістен артып кетуіне негізделген. 2012 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылғы субсидия сомасы 353 миллион теңгені құрады (2011: 377 миллион теңге).

2012 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға өзге де мемлекеттік субсидиялар 47 миллион теңгені (2011: нөл) құрады.

28. САТЫЛҒАН ӨНІМ МЕН КӨРСЕТІЛГЕН ҚЫЗМЕТТЕРДІҢ ӨЗІНДІК ҚҰНЫ

31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішіндегі сатудың өзіндік құны мыналарды қамтыды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Материалдар мен қорлар	2.045.029	1.786.569
Жалақы бойынша шығыстар	523.917	437.999
Тозу, сарқылу және амортизация	283.658	247.398
Пайыздық шығыстар	231.181	264.994
Көрсетілген өндірістік қызметтер	117.177	97.432
Пайдалы қазбалар өндіруге салынатын салық	85.381	89.104
Жөндеу және қызмет көрсету	75.382	91.137
Жалдау	34.822	31.506
Өзге де	172.192	145.711
	3.568.739	3.191.850

29. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР

31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішіндегі жалпы және әкімшілік шығыстар мыналарды қамтыды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Жалақы бойынша шығыстар	171.317	162.375
Табыс салығынан басқа салықтар,	49.858	42.527
Консультациялық қызметтер	43.285	46.744
Тозу және амортизация	27.788	28.901
Демеушілік көмек және қайырымдылық	25.911	59.216
Күмәнді борыштар бойынша резервтер	10.176	5.025
Айыппұлдар мен өсімпұлдар	9.344	13.595
Өзге де	82.928	79.299
	420.607	437.682

30. ТАСЫМАЛДАУ ЖӘНЕ САТУ ЖӨНІНДЕГІ ШЫҒЫСТАР

31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішіндегі тасымалдау және сату жөніндегі шығыстар мыналарды қамтыды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Рента салығы	161.461	149.793

Тасымалдау	113.655	104.907
Кеден бажы	43.690	51.665
Жалақы бойынша шығыстар	16.965	18.900
Тозу және амортизация	12.895	11.688
Агенттерге комиссиялық сыйақылар және жарнама	10.511	11.174
Өзге де	18.006	19.051
	377.183	367.178

31. ҚҰНСЫЗДАНУДАН БОЛАТЫН ШЫҒЫН

31 желтоқсанда аяқталатын жылдар ішіндегі шығындар мыналарды қамтыды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Қаржы активтерінің құнсыздануы (12-ескертпе)	147.514	2.910
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің құнсыздануы (7, 8-ескертпелер)	86.156	57.254
Клиенттерге қарыздардың құнсыздануы (10-ескертпе)	15.895	146.974
Гудвиллдің құнсыздануы (8-ескертпе)	-	2.371
Кредиттік мекемелердегі қаражаттың құнсыздануы/(Құнсыздануды түзету) (11-ескертпе)	(1.947)	599
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға инвестициялардың құнсыздануы/(Құнсыздануды түзету) (9-ескертпе)	(16.463)	23.974
Өзгелер	5.556	(2.047)
	236.711	232.035

32. ӨЗГЕ ДЕ ОПЕРАЦИЯЛЫҚ КІРІС

2012 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға өзге де операциялық кіріс, негізінен, 1.068.482 миллион теңге сомасында БТА Банктің қаржылық міндеттемелерін қайта құрылымдаудан кірісті қамтиды.

2012 жылғы 24 желтоқсанда БТА Банк өзінің қаржылық міндеттемелерін қайта құрылымдау процесін аяқтады.

Қайта құрылымдау шеңберінде қайта құрылымдауға жататын Банктің белгілі бір қаржылық берешегі жойылды. Айырбасқа БТА Банк кредиторларға ақшалай нысанда 1.618 миллион АҚШ долларын төледі, ол 243.487 миллион теңгеге баламалы, жаңа қаржылық міндеттемелер шығарды ((б) ескертпе), Сауда-саттық қаржыландыру бойынша жаңартылатын кепілдендірілген кредит желісі туралы келісімге өзгерістер мен толықтырулар туралы екінші және үшінші қосымша келісімдер жасалды ((б) ескертпе), Қор орналастырған депозиттер жай акцияларға айырбасталды ((а) ескертпе).

Қайта құрылымдаудан кіріс

Қайта құрылымдау кезінде Банк капиталына айырбасталған міндеттемелерді қоспағанда, қайта құрылымдалған міндеттемелердің жиынтық теңгерім құны мен жаңа шығарылған инструменттердің әділ құны және қолма-қол төлем бойынша шығыстар арасындағы айырма төменде көрсетілгендей қайта құрылымдау күні 2012 жылғы 24 желтоқсанда қайта құрылымдаудан кіріс танылды:

Қайта құрылымдау жоспарының бөлігі болып табылатын міндеттемелер	1.594.380
Капиталға айырбасталған міндеттемелер	(179.748)
Капиталға айырбасталған міндеттемелер шегерілген Қайта құрылымдау жоспарының бөлігі болып табылатын міндеттемелер	1.414.632
Қайта құрылымдау шеңберінде шығарылған жаңа қаржылық міндеттемелердің әділ құны	(102.663)
Қайта құрылымдау жоспарына сәйкес кредиторларға қолма-қол төлеу	(243.487)
Қайта құрылымдаудан кіріс	1.068.482

(а) Капиталға айырбасталған міндеттемелер

Қайта құрылымдау жоспарына сәйкес 176.376 миллион теңге мөлшерінде Негізгі ұйымға орналастырылған депозиттер Банктің жай акцияларына айырбасталды.

Шығарылған субординирленген облигациялар бойынша міндеттемелер 97,5% дисконтпен жай акцияларға да айырбасталды. Нәтижесінде жарғылық капитал 3.372 миллион теңгеге ұлғайды.

(б) Қайта құрылымдау жоспарының шеңберінде жаңа қаржылық міндеттемелер

2012 жылғы 24 желтоқсанда Қайта құрылымдау жоспарының шеңберінде шығарылған жаңа қаржылық міндеттемелердің номинал және әділ құны төменде берілген:

	Номинал құны	Әділ құны
АҚШ долларындағы жаңа облигациялар	112.868	63.914
Сауда-саттық қаржыландыру бойынша жаңартылатын кепілдендірілген кредит желісі	44.808	38.749
Жиыны	157.676	102.663

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Шығарылған жаңа борыштық бағалы қағаздар Қайта құрылымдау жоспарының шеңберінде талабы қайта құрылымдалған кредиторлар арасында бөлінді.

Шығару шарты – АҚШ долларындағы 10 жылдық борыштық қағаздар, купон ставкасы – жылдық 5,5%. Купон жарты жылда бір рет төленеді. Облигацияларды төлеу шығару мерзімінің соңында жүргізіледі.

Сауда-саттық қаржыландыру бойынша жаңартылатын кепілдендірілген кредит желісі

2010 жылы қайта құрылымдау аяқталғанда жасалған Сауда-саттық қаржыландыру бойынша жаңартылатын кепілдендірілген кредит желісі бойынша келісім Екінші және Үшінші Қосымша келісімдерге қол қою арқылы ағымдағы қайта құрылымдау үдерісі шеңберінде өзгертіліп, толықтырылды. Осы өзгерістер 52.322 миллион теңгеге баламалы 348,2 миллион АҚШ доллары сомасына желі мерзімін 2015 жылғы 31 желтоқсанға дейін ұзартуды қамтамасыз етеді, игеру кезеңі – 2014 жылғы 31 желтоқсанға дейін.

Өзгертілген және толықтырылған Келісім Банкке сауда-саттық қаржыландыру мәмілелері бойынша баға өлшемдерін төмендетуге және оған импорттау алдындағы

қолма-қол қаржыландыруды және ҚР резиденттері арасында сауда-саттық мәмілелерді қаржыландыруды қосу арқылы өнімдік линейканы кеңейтуге мүмкіндік береді.

33. ӨЗГЕ ДЕ ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ШЫҒЫН

Өзге де операциялық шығындар, негізінен, 628.572 миллион теңге сомаға БТА Банктің номинал құны бойынша қалпына келтіруге облигацияларды танудан шығыстармен 2012 жылы берілген.

2012 жылғы 23 сәуірде Банк бастапқы жиынтық номинал құны 772.207 миллион теңгеге баламалы 5.221.494.216 АҚШ долларын құрайтын қалпына келтіруге облигацияларға қатысты барлық төлемдерді тоқтата тұру туралы хабарлады. 2012 жылғы 28 сәуірде Банк қалпына келтіруге облигацияларды ұстаушылардың сенімді меншіктенушісі ретінде BNY Mellon Corporate Trustee Services Limited-тен қалпына келтіруге облигацияларды мерзімінен бұрын өтеу туралы хабарлама алды. Нәтижесінде, 2012 жылы Банк жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте 628.572 миллион теңге мөлшерінде қалпына келтіруге облигациялар бойынша шығыстарды таныды.

2012 жылы 24 желтоқсанда Банк өзінің қаржылық міндеттемелерін қайта құрылымдау үдерісін аяқтады. Қайта құрылымдау шеңберінде Банктің барлық бұрын шығарылған облигациялары жойылды және оның орнына жаңа қаржылық міндеттемелер шығарылды (18, 32-ескертпелер).

2012 жылғы 21 желтоқсандағы Сенімгерлік басқару шартына сәйкес Банк Базельский банктік қадағалау комитетінің ұсынымдарына сәйкес есептелген 10,0% төмен емес бірінші деңгейде капиталдың жеткіліктілік коэффициентін ұстауға міндетті. 2012 жылғы 31 желтоқсанда Банк осы шектеу қаржылық талаптарын, сондай-ақ екінші деңгейдегі банктер үшін ҚР Ұлттық Банкінің Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын бақылау және қадағалау комитеті (бұдан әрі – «ҚҚК») белгілеген капиталдың жеткіліктілік коэффициенттерін сақтады.

34. ҚАРЖЫ ШЫҒЫНДАРЫ

31 желтоқсанда аяқталатын жылдар ішіндегі қаржылық шығыстар мыналарды қамтиды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Қарыздар және шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша пайыздар	166.698	164.602
Резервтер және өзге де берешектер бойынша дисконт сомасына ұлғаю	8.407	7.299
Туынды инструменттер бойынша шығын	7.588	6.583
Қаржылық жалға алу бойынша пайыздар бойынша міндеттемелер	2.906	2.814
Өзге де	22.317	12.302
	207.916	193.600

35. ҚАРЖЫ КІРІСІ

31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішіндегі қаржылық кіріс мыналарды қамтиды:

Миллион теңгемен	2012	2011

Кредит мекемелеріндегі қаражат және ақша қаражаты мен олардың баламалары бойынша сыйақы	37.070	47.119
Қарыздар және қаржы активтері бойынша кіріс	5.642	4.688
Алынған дивидендтер	7.322	6.295
Өзге де	5.375	8.723
	55.409	66.825

36. ҚАУЫМДАСҚАН КОМПАНИЯЛАР МЕН БІРЛЕСКЕН КӘСПОРЫНДАРДЫҢ КІРІСІНДЕГІ ҮЛЕС

31 желтоқсанда аяқталатын жылдар ішіндегі қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындар кірісіндегі үлес мыналарды қамтиды:

Миллион теңгемен	2012	2011
«ТеңізШевройл» ЖШС	267.829	303.405
Маңғыстау Инвестментс БВ	64.636	80.859
«ҚазРесГаз» АҚ	40.891	39.396
«ҚазГерМұнай БК» ЖШС	38.358	40.117
ПетроҚазақстан Инк.	34.564	48.591
«Екібастұз МАЭС-1» ЖШС («ЕМАЭС-1»)	19.798	15.443
«Қазақойл-Ақтөбе» ЖШС	11.320	15.519
«Қаратау» ЖШС	10.050	10.648
«КАТКО» БК	9.458	19.811
«Қазақстан-Қытай құбыры» ЖШС	8.576	3.430
«Бетпақ Дала БК» ЖШС	6.640	6.665
Sekerbank T.A.S.	6.559	5.713
Өзгелер	20.156	21.580
	538.835	611.177

37. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР

31 желтоқсанда аяқталатын жылдар ішіндегі табыс салығы бойынша шығыстар мыналарды қамтиды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыстар:		
Корпоративтік табыс салығы	154.567	115.957
Дивидендтер мен сыйақылар бойынша төлем көзінен ұсталатын салық	50.970	57.920
Үстеме пайда салығы	31.139	20.830
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша шығыс/(үнем):		
Корпоративтік табыс салығы	13.620	172.038
Дивидендтер мен сыйақылар бойынша төлем көзінен ұсталатын салық	4.214	209
Үстеме пайда салығы	(3.786)	207
Табыс салығы бойынша шығыстар	250.724	367.161

Қазақстан Республикасында 2012 және 2011 жылдың 31 желтоқсанына салықтық шығындарды ауыстыру салық мақсатында олар туындаған күннен бастап он жыл өткеннен кейін мерзімі өтеді.

Бухгалтерлік пайдадан бастап табыс салығы бойынша шығыстарға табыс салығының нормативтік ставкасы бойынша салық салуға дейін есептелген табыс салығы бойынша шығыстарды салыстырып тексеру 31 желтоқсанда аяқталатын жылдар ішінде (2012 және 2011 жылдары 20%) былайша көрсетіліп отыр:

Миллион теңгемен	2012	2011
Жалғасып отырған қызметтен табыс салығын есептегенге дейінгі бухгалтерлік пайда	1.183.802	688.594
Тоқтатылған қызметтен табыс салығын есептегенге дейінгі бухгалтерлік пайда	202.607	29.196
Бухгалтерлік пайда бойынша табыс салығы бойынша шығыстар	277.282	143.558
Тоқтатылған қызметтен алынатын пайда	(40.273)	-
Қаржылық міндеттемелерді қайта құрылымдаудан кіріс және Қалпына келтіруге облигацияларды танудан шығыстар - БТА Банк	(74.278)	-
Шегерімге жатқызылмайтын немесе салық салу мақсатында салық салуға жатқызылмайтын баптардың салықтық әсері	70.501	66.872
Үстеме пайда салығы	31.139	20.830
Дивидендтер бойынша төлем көзінен ұсталатын салық	291	1.433
Корпоративтік табыс салығының әртүрлі ставкаларының әсері	13.500	(1.892)
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдастырылған компаниялардың салық салынбайтын пайдаларының үлесі	(67.137)	(79.787)
Өзге де айырмалар	16.012	6.568
Кейінге қалдырылған салық бойынша танылмаған активтердегі өзгерістер	23.935	209.579
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстардың жиынтығы	250.972	367.161
Тоқтатылған қызметке жатқызылған табыс салығы бойынша шығыстар шегерілген	(248)	-
Жалғасып отырған қызметтен КТС бойынша шығыстар	250.724	367.161

Активтер мен міндеттемелерді есептеу үшін негіз бен шоғырландырылған қаржы есептілігінде көрсетілген сома арасындағы уақытша айырмаларға бухгалтерлік теңгерімді жасау күні қолданылған заңмен белгіленген салық ставкаларын қолдану арқылы есептелген кейінге қалдырылған салық сальдосы 31 желтоқсанға мыналарды қамтиды:

Миллион теңгемен	2012				2011	
	Корпоративтік табыс салығы	Үстеме пайда салығы	Көзден ұсталатын салық	Жиыны	Корпоративтік табыс салығы	Үстеме пайда салығы
Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер						
Негізгі құралдар	16.780	2.420	-	19.200	2.677	-

Ауыстырылған салықтық шығындар	517.870	-	-	517.870	403.077	-
Қызметкерлерге қатысты есептелген міндеттемелер	7.851	365	-	8.216	6.790	646
Қаржы активтерінің құнсыздануы	122.048	-	-	122.048	201.583	-
Қоршаған ортаны ластағаны үшін міндеттемелер	2.481	-	-	2.481	2.190	-
Өзге де есептеулер	1.868	3.885	-	5.753	39.843	3.034
Өзге де	31.595	-	-	31.595	12.559	-
Минус: кейінге қалдырылған салық бойынша танылмаған активтер	(569.666)	-	-	(569.666)	(545.731)	-
Минус: кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелерімен бірге есептелген кейінге қалдырылған салық бойынша активтер	(58.313)	(1.220)	-	(59.533)	(68.032)	(1.823)
Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер	72.514	5.450	-	77.964	54.956	1.857
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер						
Негізгі құралдар	331.629	3.034	-	334.663	293.173	1.823
Бірлескен кәсіпорындардың бөлінбеген пайдасы	-	-	39.724	39.724	-	-
Өзге де	19.010	-	-	19.010	37.008	2.007
Минус: кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелермен есепке алынған кейінге қалдырылған салық бойынша активтер	(58.313)	(1.220)	-	(59.533)	(68.032)	(1.823)
Кейінге қалдырылған міндеттемелер	292.326	1.814	39.724	333.864	262.149	2.007
Кейінге қалдырылған салық бойынша таза міндеттемелер	219.812	(3.636)	39.724	255.900	207.193	150

31 желтоқсанда аяқталған жылдарға кейінге қалдырылған салық бойынша таза міндеттемелердегі өзгерістер былайша берілген:

Миллион теңгемен	2012				2011	
	Корпоративтік табыс салығы	Үстеме пайда салығы	Көзден ұсталатын салық	Жиыны	Корпоративтік табыс салығы	Үстеме пайда салығы
1 қаңтардағы сальдо	207.193	150	35.510	242.853	27.677	(57)
Есептілік валютасын қайта есептеу	(1.193)	-	-	(1.193)	(82)	-
Өзге де жиынтық кірісте көрсетілгені	1.057	-	-	1.057	(66)	-
Еншілес компаниялардың сатып алуы (5-ескертуге)	9	-	-	9	7.626	-
Тоқтатылған қызметтен істен шығу	(874)	-	-	(874)	-	-
Пайдалар мен шығындарда көрсетілгені	13.620	(3.786)	4.214	14.048	172.038	207
31 желтоқсандағы сальдо	219.812	(3.636)	39.724	255.900	207.193	150

2012 жылғы 31 желтоқсанға 569.666 миллион теңге мөлшеріндегі танылмаған активтер, негізінен, Қордың кейбір еншілес ұйымдарының шеккен салықтық шығындарына жатқызылды (2011 жыл: 545.731 миллион теңге), ол 10 ретті жыл ішінде болашақ салық салынатын пайдаға қарсы есептеуі мүмкін. Осы шығындарға қатысты кейінге қалдырылған салық активтері болған жоқ. Өйткені олар Топтың өзге де операциялық сегменттерінен салық салынатын пайдаға қарсы есептелмейді және олар біршама уақыт бойы шығынды болып табылған қызметтен пайда болды. Топ талдау жасап, ағымдағы салық шығындары бойынша кейінге қалдырылған салық активтерін өтеу ықтималдығы ықтимал болып табылмайтындығы туралы қорытындыға келді. Егер Топ барлық танылмаған кейінге қалдырылған салық активтерін тани алған жағдайда, пайда 569.666 миллион теңгеге ұлғаятын еді.

38. ШОҒЫРЛАНДЫРУ

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізілген елеулі еншілес ұйымдар төменде көрсетілген:

	2012	2011
«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ («ҚМГ» ҰК) және еншілес ұйымдары	100,00%	100,00%
«Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ («ҚТЖ» ҰК») және еншілес ұйымдары	100,00%	100,00%
«ҚазАтомӨнеркәсіп» ұлттық атом компаниясы» АҚ («ҚАӨ» ҰАК») және еншілес ұйымдары	100,00%	100,00%
«Қазақтелеком» АҚ («ҚТК») және еншілес ұйымдары	51,00%	51,00%
«Самұрық-Энерго» АҚ («Самұрық-Энерго») және еншілес ұйымдары	100,00%	100,00%
«Электр желілерін басқару жөніндегі Қазақстан компаниясы» АҚ және еншілес ұйымдары («KEGOC»)	100,00%	100,00%
«Эйр Астана» АҚ («Эйр Астана»)	51,00%	51,00%
«БТА Банк» АҚ («БТА Банк») және еншілес ұйымдары	97,28%	81,48%
«Альянс Банк» АҚ («Альянс Банк») және еншілес ұйымдары	67,00%	67,00%
«Қазақстанның Даму банкі» АҚ («ҚДБ») және еншілес ұйымдары	100,00%	100,00%
«Даму»кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ («Даму»)	100,00%	100,00%
«Kazyna Capital Management» АҚ және еншілес ұйымдары	100,00%	100,00%
«Қазпошта» АҚ	100,00%	100,00%
«Досжан темір жолы» АҚ	94,96%	94,96%
«Қазақстанның инвестициялық қоры» АҚ	100,00%	100,00%
«Қазақстан Инжиниринг» ұлттық компаниясы» АҚ және еншілес ұйымдары («Қазақстан Инжиниринг»)	100,00%	100,00%
«Самұрық-Қазына» жылжымайтын мүлік қоры» АҚ	100,00%	100,00%
«ҚазЭкспоГарант» Экспорттық-кредит сақтандыру корпорациясы» АҚ (Экспорттық кредиттер мен инвестицияларды сақтандыру жөніндегі МСК)	100,00%	100,00%
«Ақтөбе халықаралық әуежайы» АҚ	100,00%	100,00%
«Самұрық-Қазына Келісімшарт» ЖШС	100,00%	100,00%

«СК-Фармация» ЖШС	100,00%	100,00%
«Тау-кен Самұрық» ұлттық тау-кен компаниясы» АҚ және еншілес ұйымдары	100,00%	100,00%
«Академик Ш.Ш. Шөкин атындағы энергетика ҚазҒЗИ» АҚ	50%+1	50%+1
«Біріккен химия компаниясы» ЖШС және еншілес ұйымдары	100,00%	100,00%
«Самұрық-Қазына Инвест» ЖШС	100,00%	100,00%
«КОРЭМ» АҚ	100,00%	100,00%
«Атырау халықаралық әуежайы» АҚ	100,00%	100,00%
«Павлодар әуежайы» АҚ	100,00%	100,00%
«Қарағандыгипрошахтасы және К» ЖШС	90,00%	90,00%
«Темірбанк» АҚ	79,90%	79,90%
KGF SLP	100,00%	100,00%
KGF IM	100,00%	100,00%
KGF Management	100,00%	100,00%
«Қазгеология» ҰГК» АҚ	100,00%	100,00%
«СҚ Финанс» ЖШС	100,00%	100,00%
«Шығыс Қазақстан өңірлік энергетика компаниясы» АҚ	100,00%	-

39. ЕЛЕУЛІ АҚШАЛАЙ ЕМЕС МӘМІЛЕЛЕР

Мына маңызды ақшалай емес операциялар ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептен шығарылды:

2012 және 2011 жылдары Топ Акционерден акциялар, оның ішінде ӨБТКҮБК-ге (КУДОСРП) акцияларды және жарғылық капиталға салым ретінде өзге де мүлікті және айырбастау шарттары бойынша алды (5, 17.1-ескертпелер).

2012 жылғы 31 желтоқсанда негізгі құралдарды сатып алуға кредиторлық берешек 95.343 миллион теңгеге (2011: 25.921 миллион теңге) ұлғайды.

2012 жылы Топ қаржылық жалдау шарттары бойынша құны 35.290 миллион теңге (2011: 8.839 миллион теңге) болатын негізгі құралдарды алды.

2012 жылы Топ клиенттерге қарыздарды өтеу есебіне қамтамасыз ету алды. Осы қамтамасыз етудің әділ құны 19.653 миллион теңгені (2011: 9.802 миллион теңге) құрайды.

2012 жылы Қор Үкіметтен нарықтықтан төмен сыйақы ставкалары бойынша қарыз қаражатын алды (17.2, 19-ескертпелер). 89.617 миллион теңге сомасында осы міндеттемелерді бастапқы тану кезіндегі дисконт капиталға өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте көрсетілді (2011: 21.793 миллион теңге).

2012 жылы ҚР Ұлттық Банкі сатып алған Қордың облигациялары бойынша проспектілерге өзгерістер мен толықтырулар тіркелді. Осы өзгерістерге сәйкес осы облигациялар бойынша айналым мерзімі 2062 жылға дейін ұзартылды және сыйақы ставкасы 0,01% дейін төмендетілді. Проспектідегі өзгерістер облигацияларды орналастырудың бастапқы жағдайларында елеулі өзгерістерге және тиісінше бастапқы міндеттеменің танылуын тоқтатуға және 39 БЕХС сәйкес жаңа міндеттемені тануға алып келді. Өзгерістер енгізу күнгі жаңа міндеттеменің әділ құны мен бастапқы

міндеттеменің теңгерім құны арасындағы 304.650 миллион теңге мөлшеріндегі айырма капиталға өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте танылды (17.2 және 19-ескертпелер).

2012 жылы Топ жалпы сомасы 49.497 миллион теңгеге (2011: 37.527 миллион теңге) Акционердің тапсырмалары бойынша Мәскеу қаласында Көрме орталығын қайта жөндеу және Астана қаласындағы объектілерді салу бойынша резервті ұлғайтуды, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің иелігіне мұнайды құюға Солтүстік Каспий экологиялық ден қою базасын (СҚЭДБ) беру бойынша міндеттемелерді тануды (17.7-ескертпе) Акционерге бөлу ретінде көрсетті.

2012 жылы Топ 16.727 миллион теңге (2011: 697 миллион теңге) сомаға активтердің істен шығуы бойынша міндеттемелер бойынша резервті ұлғайту бойынша соманы негізгі құралдардың құнына капиталдандырды.

2012 жылы Топ 9.385 миллион теңге (2011: нөл теңге) сомадағы негізгі құралдарды бірлесіп бақыланатын кәсіпорынның жарғылық капиталына салым ретінде жүзеге асырды.

2012 жылы Топ 4.162 миллион теңге (2011: 7.626 миллион теңге) мөлшерінде қарыздар бойынша шығындарды негізгі құралдардың құнына капиталдандырды.

2012 жылы Топ 4.000 миллион теңге (2011: нөл теңге) сомаға өтеуге қосылған құн салығы бойынша корпоративтік табыс салығы бойынша алдын ала төлем бойынша сальдоны көшірді.

40. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАР ТУРАЛЫ АҚПАРАТТЫ АШУ

24 «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу» БЕХС-ке сәйкес тараптар, егер бір тарап екінші тарапты бақылау мүмкіндігі болса немесе оның қаржылық немесе операциялық шешім қабылдауы кезінде екінші тарапқа елеулі ықпалын жүзеге асыру мүмкіндігі болса, тараптар байланысты болып саналады. Әрбір байланысты тараппен қатынастардың болу мүмкіндігін бағалау кезінде назар заңды ресімделуіне ғана емес өзара қатынастардың мәніне де аударылады.

Байланысты тараптар өзінде Топтың негізгі басқарушы персоналын, оларда Топтың негізі басқарушы персоналына қатысу елеулі үлесі тікелей немесе жанама түрде тиесілі ұйымды, сондай-ақ Үкімет бақылайтын өзге де кәсіпорындарды қамтиды. Байланысты тараптармен мәмілелер байланысты және үшінші тарапқа ұсынылатын тарифтер негізінде берілген кейбір реттелетін қызметтерді қоспағанда, нарық ставкаларына сәйкес келуі міндетті емес тараптар арасында келісілген талаптар бойынша жүзеге асырылды.

Мына кесте байланысты тараптармен 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жасалған мәмілелердің жалпы сомасын көрсетеді:

Миллион теңгемен	Қауымдасқан компаниялар	Топ қатысушы болып табылатын бірлескен кәсіпорындар	Мемлекет бақылайтын өзге де кәсіпорындар	Өзге де байланысты тараптар

Байланысты тараптардың берешегі	2012	60.684	16.352	5.054	199
	2011	9.565	10.576	3.895	72
Байланысты тараптарға берешек	2012	22.924	52.693	1.710	101
	2011	29.866	29.622	2.463	912
Тауарлар мен қызметтерді сату	2012	93.788	330.247	90.928	2.678
	2011	30.006	134.207	76.273	1.379
Тауарлар мен қызметтерді сатып алу	2012	42.210	264.232	9.498	19
	2011	77.657	226.160	15.371	24.427
Ағымдағы шоттар және депозиттер (міндеттеме)	2012	290	19	13.209	624
	2011	689	11	23.309	2.126
Ағымдағы шоттар және депозиттер (активтер)	2012	4.296	-	517.482	-
	2011	14.968	-	526.898	537.254
Берілген қарыздар	2012	7.698	41.802	19.835	27.159
	2011	10.824	6.783	25.265	21.046
Алынған қарыздар (19-ескертпе)	2012	48	-	779.774	-
	2011	1.225	-	881.252	151.278
Өзге де активтер	2012	739	33.157	143.356	980
	2011	32.263	10.420	146.913	12.817
Өзге де міндеттемелер	2012	411	371	20.903	2
	2011	472	41.181	18.024	45
Алынған сыйақы	2012	2.074	3.182	7.491	1.583
	2011	2.451	114	8.477	15.282
Есептелген сыйақы	2012	531	1.412	49.232	4
	2011	189	4	55.912	9.897

2012 жылы 6 қаңтардан бастап «Қазақстан халық банкі» АҚ байланысты тарап ретінде қаралмайды, өйткені «Халық банкі» АҚ түпкілікті бақылаушы тарабы Топ ішінде негізгі басқарушы персонал позициясынан кетті. 2012 жылғы 31 желтоқсанда 69.907 миллион теңге сомасындағы (2011 жылғы 31 желтоқсанда: 65.969 миллион теңге) Топтың бірқатар қарыздарына Қазақстан Республикасының Үкіметі кепілдік берді.

Қоса берілген жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте персоналған

шығындарға қосылған негізгі басқарушы персоналға төленген жалпы сыйақы сомасы 2012 жылы 31 желтоқсанда аяқталған жылы 11.979 миллион теңгені құрады (2011: 8.596 миллион теңге). Негізгі басқарушы персоналға төленген сыйақы келісімшарттарда белгіленген жалақы бойынша шығыстардан және операциялық нәтижелерге негізделген сыйақылардан басым тұрады.

27-ескертпеде аталып өткендей, Үкімет Топтың еншілес ұйымдарына кейбір субсидияларды береді.

41. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ ЖӘНЕ САЯСАТЫ

Топтың негізгі қаржы құралдары банк қарыздарын, ақша қаражатын, қысқа мерзімді салымдарды, сондай-ақ дебиторлық және кредиторлық берешектерді қамтиды. Топтың қаржы құралдары бойынша туындайтын негізі тәуекелдер – бұлар пайыздық ставкалардағы өзгерістер тәуекелі, валюталық тәуекел және кредиттік тәуекел. Топ барлық қаржы құралдары бойынша туындайтын өтімділікке байланысты тәуекелдерді де қадағалайды.

Пайыздық ставкалардағы өзгерістер тәуекелі

Пайыздық ставкалардағы өзгерістер тәуекелі нарықтағы сыйақы ставкасының өзгеруі нәтижесінде қаржы құралы құнының ауытқу тәуекелін білдіреді. Топ оларда өзінің және қарыз қаражаты, сондай-ақ оның инвестициялары көрсетілген сыйақы ставкаларының өзгерістеріне бақылауды жүзеге асыру арқылы пайыздық ставкалардағы өзгерістер тәуекелін шектейді.

Топтың пайыздық ставкалардағы өзгерістер тәуекеліне бейімділігі, негізінен, өзгермелі пайыздық ставкалармен Топтың ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді борыштық міндеттемелеріне қатысты болады (18-ескертпе).

Мына кестеде Топтың табыс салығына (өзгермелі сыйақы ставкаларымен қарыздарының болуының салдарынан) және капиталға дейін (сату үшін қолда бар инвестициялардың әділ құнының өзгеруі салдарынан) пайдасының LIBOR өзгермелі пайыздық ставкаларының болуы мүмкін өзгерістеріне барлық қалған өлшемдер тұрақты шама ретінде қабылданатын талаппен сезімталдығы көрсетілген.

Миллион теңгемен	Базистік пункттердегі ұлғаю/(азаю)*	Пайда мен шығындарға ықпалы	Капиталға өзге де ықпал
2012			
АҚШ доллары	5/-5	(284)/284	(79)/105
Теңге	5/-5	(406)/426	(1.351)/1.318
2011			
АҚШ доллары	15/-15	(885)/885	(347)/395
Теңге	15/-15	251/(251)	(641)/644

* 1 базистік пункт = 0,01%

Валюталық тәуекел

АҚШ долларында көрсетілген қарыздың, қаржылық жалға алу және сауда кредиторлық берешектің, ақша қаражаты мен олардың баламаларының және дебиторлық берешектің елеулі сомасының болуы нәтижесінде Топтың шоғырландырылған бухгалтерлік теңгеріміне АҚШ долларының теңгеге айырбас бағамының өзгеруі біршама әсер етуі мүмкін.

Мына кестеде Топ пайдасының табыс салығына дейін АҚШ доллары және еуро айырбас бағамындағы ықтимал өзгерістерге, барлық қалған өлшемдер тұрақты шама ретінде қабылданған жағдай талабымен сезімталдығы көрсетілген.

Миллион теңгемен	Айырбастау бағамдарына ұлғайту/ (азайту)	Пайдаға және шығынға әсері
2012		
АҚШ доллары	1.57%/(1.57%)	(33.629)/33.629
Еуро	10.77%/(10.77%)	(1.854)/1.854
2011		
АҚШ доллары	10,72%/(10,72%)	(149.189)/149.189
Еуро	16,63%/(16,63%)	(11.293)/11.293

Кредиттік тәуекел

Контрагенттердің Топтың қаржы инструменттерімен жасалған шарттардың талаптарын орындамауы нәтижесінде туындаған кредиттік тәуекел, әдетте, контрагенттер міндеттемелерінің шамасы Топтың осы контрагенттердің алдындағы міндеттемелерінен асатын осындай жағдайлар болған кезде, сомамен шектеледі. Топ саясаты кредитке қабілетті контрагенттермен бірге қаржы инструменттерімен операциялар жасауды көздейді. Кредиттік тәуекелге бейімділіктің ең жоғарғы шамасы әрбір қаржы активінің теңгерім құнына тең. Топ өз тәуекелінің ең жоғары шамасы есепті күні көрсетілген құнсыздану резервтерін шегергенде, клиенттер қарыздарының сомасында (10-ескертпе), кредит мекемелеріндегі қаражат сомасында (11-ескертпе), сауда-дебиторлық берешек пен өзге де ағымдағы активтерде (15-ескертпе), өзге де қаржы активтерінде (12-ескертпе) және өтеуге ҚҚС-да көрінеді деп санайды.

Кредиттік тәуекелдің жинақталуы оларға қатысты экономикалық жағдайлардың немесе өзге де жағдайлардың өзгеруі олардың өз міндеттемелерін орындау қабілетіне бірдей әсер етеді деп күтуге негіз бар бір қарыз алушының немесе бірдей қызмет шарттарымен қарыз алушылар тобының берешегінің бірнеше сомасы болған кезде т у ы н д а у ы м ү м к і н .

Топта баламалы кредиттік тарихы бар тапсырыс берушілермен мәмілелер жасасуға және белгіленген кредит беру лимиттерінен асырмауға тұрақты бақылауды көздейтін

саясат қолданылады. Топ өз клиенттерінің көпшілігімен алдын ала төлем негізінде жұмыс істеуінің арқасында кредиттік тәуекел азаяды.

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі Топ өзінің қаржылық міндеттемелерін орындау үшін қаражат тартқан кезде қиындықтарға кездесуі мүмкіндігіне байланысты. Өтімділік тәуекелі қаржы активін оның әділ құнына жақын құн бойынша жедел сатудың мүмкін еместігі нәтижесінде туындауы мүмкін.

Өтімділікке қойылатын талаптар ұдайы бақыланады және басшылық міндеттемелерді олардың туындауына қарай орындау үшін жеткілікті көлемде қаражаттың болуын қадағалайды.

Мына кестеде осы міндеттемелерді өтеудің мерзімі бөлігінде Топтың қаржылық міндеттемелері бойынша шарттық дисконтталмаған төлемдер туралы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақпарат берілген.

Миллион теңгемен	Талап етілгенге дейін	1 айдан артық, бірақ 3 айдан аспайтын	3 айдан артық, бірақ 1 жылдан аспайтын	1 жылдан артық, бірақ 5 жылдан аспайтын	5 жылдан артық	Жиыны
2012 жылғы 31 желтоқсан						
ҚР Үкіметінің қарыздары	458.887	71	109.107	24.783	1.140.801	1.733.649
Қарыздар	187.161	157.597	755.108	1.798.934	3.102.669	6.001.469
Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелер	30	2.697	9.019	26.668	17.020	55.434
Клиенттердің қаражаты	221.676	105.004	260.089	147.549	77.178	811.496
Сауда және өзге кредиторлық берешек	181.502	126.417	186.146	229.200	4.826	728.091
Туынды қаржы құралдары	-	12.047	42	42.561	33	54.683
Табыс салығы бойынша берешек	32.872	5.123	8.703	-	-	46.698
Өзге де міндеттемелер	103.895	40.068	208.659	24.036	14.879	391.537
	1.186.023	449.024	1.536.873	2.293.731	4.357.406	9.823.057
2011 жылғы 31 желтоқсан						
ҚР Үкіметінің қарыздары	337.181	581	105.445	18.855	998.701	1.460.763
Қарыздар	123.005	166.381	438.856	2.220.396	2.698.003	5.646.641
Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелер	8	2.645	8.308	16.051	2.755	29.767
Клиенттердің қаражаты	307.169	57.889	226.276	232.725	19.498	843.557
Сауда және өзге кредиторлық берешек	152.135	106.927	196.203	763	-	456.028
Туынды қаржы құралдары	4.995	179	118	41.901	-	47.193
Табыс салығы бойынша берешек	98	459	2.428	-	-	2.985

Өзге де міндеттемелер	29.582	20.990	71.205	393.896	189.220	704.893
	954.173	356.051	1.048.839	2.924.587	3.908.177	9.191.827

Капиталды басқару

Топ ең бастысы өзінің еншілес ұйымдарының капиталын басқару арқылы және өзінің бақылау функцияларын іске асыра отырып, өзінің капиталын басқарады. Капиталды басқарудың басты мақсаты Топтың еншілес ұйымдары берешек пен капиталға қатысты оңтайландыру арқылы акционерге кірістерді көбейтумен қатар қызметтің үздіксіз болуы қағидатын ұстануды жалғастыру жағдайында болуын қамтамасыз ету болып табылады.

Топ әрбір еншілес ұйымның бизнесінің мұқтаждығын және қызметінің ерекшелігін ескере отырып әзірлеген қызметтің белгілі бір көрсеткіштерін белгілей отырып, өзінің еншілес ұйымдарының капиталын басқарады. Топ өзінің еншілес ұйымдарының капиталын басқару үшін пайдаланатын қызметтің негізгі көрсеткіштері - бұл мына коэффициенттер: Пайызды, Салық салуды, Тозуды және Амортизацияны Есепке алғанға дейін Кіріске Таза Берешек («ND/EBITDA»); және Капиталға Таза Берешек («ND/E»). Таза Берешек ақшалай қаражат пен олардың баламалары құнына кемітілген тиісті еншілес ұйымдардың қарыздары, борыш қағаздары, кепілдіктері және қаржылық жалдауы бойынша міндеттемелеріне теңестіріледі. Капитал көпшілік үлесіне жатқызылатын еншілес ұйымның бүкіл капиталына теңестіріледі.

Рұқсат етілген ең жоғарғы көрсеткіштер әрбір еншілес ұйымға оның бизнесінің мұқтаждығы және ерекшелікті артықшылығы негізінде мақұлданды және мынадай диапазондар шегінде өзгереді (Топ үшін қызметтің шоғырландырылған негізгі көрсеткіштері анықтамалық түрде берілді, өйткені Топ шоғырландырылған деңгейде қызметтің негізгі көрсеткіштерін бақыламайды):

Қызметтің негізгі көрсеткіштері	2012	2011
ND/EBITDA	2.44	3.31
ND/E	0.63	0.80
Миллиард теңгемен	2012	2011
Қарыздар	4.197	4.197
ҚР Үкіметінің қарыздары	771	870
Жобадағы қатысу үлесін сатып алғаны үшін берешек	340	321
Қаржылық жалдау бойынша міндеттеме	44	23
Клиенттердің қаражаты	743	737
Туынды қаржы инструменттері	8	14
Өзгелер	47	42
Минус: Ақшалай қаражат және олардың баламалары	(1.466)	(1.647)
Таза берешек	4.684	4.557

Миллиард теңгемен	2012	2011
Табыс салығын есепке алғанға дейінгі пайда	1.184	689
Қарыздар және шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша сыйақы	167	165
Қаржылық жалдау бойынша сыйақы	3	3
Тозу, ескіру және амортизация	325	289
Құнсызданудан болатын шығын	237	232
ЕВІТДА	1.916	1.378
Капиталдың жиыны	7.392	5.730

Қаржы құралдарының әділ құны

Топ қаржы құралдарының әділ құнын анықтау және бағалау моделінің бөлінісінде ол туралы ақпаратты ашу үшін мынадай сатылылықты пайдаланады:

1-деңгей: бірдей активтер немесе міндеттемелер бойынша белсенді нарыққа арналған бағалар (ешқандай да түзетулерсіз).

2-деңгей: барлық бастапқы деректері нарықта не тікелей, не тікелей емес бақыланатын, әділ құнды көрсетуге біршама әсерін тигізетін басқа да әдістер.

3-деңгей: бақыланатын нарықтық ақпаратқа негізделмеген әділ құнды көрсетуге біршама әсерін ететін бастапқы деректерде қолданылатын әдістер.

Бұдан әрі Қордың барлық қаржы құралдарының теңгерімдік құны және әділ құнының санаттары бойынша салыстыру берілген:

Миллион теңгемен	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	2012 жылғы 31 желтоқсан
Қаржы құралдарының санаттары				
Сату үшін қолда бар қаржылық активтер	283.039	128.006	6.441	417.486
Пайда мен шығын арқылы әділ құн бойынша ескерілетін қаржылық активтер	8.548	13.993	14.715	37.256
Сауда-саттық бағалы қағаздары	70.421	-	-	70.421
Туынды қаржы активтері	527	49.719	32	50.278
Туынды қаржы міндеттемелері	373	7.965	-	8.338
Миллион теңгемен	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	2011 жылғы 31 желтоқсан
Қаржы құралдарының санаттары				
Сату үшін қолда бар қаржылық активтер	294.763	155.293	-	450.056
Пайда мен шығын арқылы әділ құн бойынша ескерілетін қаржылық активтер	-	24.162	14.654	38.816
Сауда-саттық бағалы қағаздары	70.456	20	-	70.476
Туынды қаржы активтері	133	35.691	-	35.824
Туынды қаржы міндеттемелері	297	13.628	-	13.925

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнның сатылығы негізінде 3-деңгей бойынша бастапқы және түпкі теңгерімдерді салыстырып тексеру былайша берілген:

--	--	--	--	--

Миллион теңгемен	Сату үшін қолда бар қаржылық активтер	Пайда/шығын арқылы әділ құн бойынша ескерілетін қаржылық активтер	Сауда-саттық бағалы қағаздары	Туынды қаржылық активтер	Қаржылық активтердің жиыны
2011 жылғы 1 қаңтардағы	19	11.662	-	-	11.681
Пайда мен шығында танылған бүкіл пайда/(шығын)	-	1.167	-	-	1.167
Өзге жиынтық кірісте танылған бүкіл пайда/(шығын)	-	-	-	-	-
Сатып алу	-	4.098	-	-	4.098
Сату	-	(1.226)	-	-	(1.226)
Өтеу	-	-	-	-	-
1-деңгейден және 2-деңгейден ауыстырулар	-	-	-	-	-
Өзге де активтерге қайта сыныптау	-	-	-	-	-
Өзгелер	(19)	(1.047)	-	-	(1.066)
2011 жылғы 31 желтоқсандағы	-	14.654	-	-	14.654
Пайда мен шығында танылған бүкіл пайда/(шығын)	674	(1.084)	-	-	(410)
Өзге жиынтық кірісте танылған бүкіл пайда/(шығын)	(637)	-	-	-	(637)
Сатып алу	-	6.106	-	32	6.138
Сату	-	(340)	-	-	(340)
Өтеу	(613)	-	-	-	(613)
1-деңгейден және 2-деңгейден ауыстырулар	7.017	-	-	-	7.017
Өзге де активтерге қайта сыныптау	-	(462)	-	-	(462)
Өзгелер	-	(4.159)	-	-	(4.159)
2012 жылғы 31 желтоқсандағы	6.441	14.715	-	32	21.188

Төменде Топтың қаржы құралдарының сыныптары бөлінісінде теңгерім және әділ құнды салыстыру келтірілген. Кестеде қаржылай емес активтер мен қаржылай емес міндеттемелердің мәні келтірілмейді:

Миллион теңгемен	Теңгерім құны		Әділ құны	
	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Қаржы активтері				
Клиенттерге қарыздар	2.051.710	1.748.433	2.111.794	1.756.606
Кредит мекемелеріндегі қаражат	1.338.407	1.048.201	1.337.612	1.048.736
Өзге де қаржы активтері	732.743	824.992	732.601	825.773
Сауда-саттық дебиторлық берешек	342.257	276.129	342.257	276.129

Ақша қаражаты және баламалары	1.465.548	1.646.615	1.465.999	1.646.615
Қаржы міндеттемелері				
Қарыздар	4.196.621	4.196.776	4.443.049	3.905.770
Қазақстан Республикасы Үкіметінің қарыздары	770.641	869.715	718.656	966.438
Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелер	43.738	22.758	43.866	22.758
Клиенттердің қаражаты	742.721	736.644	759.131	750.940
Сауда-саттық және өзге кредиторлық берешек	496.798	442.640	496.798	442.640
Өзге ұзақ мерзімді міндеттемелер	296.660	426.703	296.660	426.703

Алынған және берілген пайыздық қарыздардың әділ құны иеленетін пайыздық ставкалар бойынша ақшалай қаражаттың күтілетін болашақтағы ағындарын дисконттау арқылы есептелген.

42. ҚАРЖЫЛАЙ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Сот талқылаулары

БТА Банк

2009 жылы Банк рейдерлік іс-қимылдарға ұшырады, оның нәтижесінде сот шешімі негізінде Банктен 30.418.143 фунт стерлинг мөлшерінде сома өндіріліп алынды, сондай-ақ осы шешімді орындау есебіне Банкке тиесілі «БТА Банк» ЖАҚ (Қырғызстан) акциясына өндіріп алуға өтініш жасалды, ол «БТА Банк» ЖАҚ-қа (Қырғызстан) бақылауды жоғалтуға әкелді (44-ескертпе).

Банктің меншігіне акцияларды қайтару мақсатында сауда-саттықты жарамсыз деп тану туралы талап-арыз берілді, оны қанағаттандыру нәтижесінде 71% мөлшерінде «БТА Банк» ЖАҚ акциялары Банкке қайта тіркеуге жатады.

Rompetrol Rafinare S.A. (ҚМГ ҰК еншілес ұйымы)

2009 жылғы 31 желтоқсанда ҚМГ ҰК-да Румынияның пайдасына Ромпетролдың ірі еншілес ұйымы – Rompetrol Rafinare S.A. шығарған айырбасталатын борыштық инструменттің 3.353 миллион теңгеге өтелмеген сальдосы болды. Міндеттемелердің номинал құны 570,3 миллион еуроны құрайды. Инструменттің айналым мерзімі 7 жылды құрады және 2010 жылғы 30 қыркүйекте өтті. Бастапқы тану сәтінде міндеттемелер компонентінің әділ құны инструмент бойынша дисконтталған болашақ ақшалай шарттық төлемдер ретінде анықталды. Егер барлық борыштық инструмент 2010 жылғы қыркүйекте Ромпетрол және/немесе Rompetrol Rafinare S.A. тарапынан кейінгі іс-қимылдарсыз Румынияның пайдасына жаңа акциялар шығарылымын төлесе, 2009 жылғы 30 желтоқсанда акцияларды иелену үлесіне сәйкес ҚМГ ҰК Rompetrol Rafinare S.A. бақылауды жоғалтатын еді.

2010 жылдың бірінші жарты жылдығы ішінде ҚМГ ҰК Rompetrol Rafinare S.A.-дегі өз үлесін ұлғайту мақсатында, барлық акционерлерден үлестерді сатып алу бойынша ашық ұсынысты жүзеге асырды. 2010 жылғы тамызда Rompetrol Rafinare S.A. 329,4

миллион румын лей (акцияға жазылу күні 78 миллион еуроға баламалы) сомасына жаңа акцияларды шығару арқылы өзінің жарғылық капиталын ұлғайтты. Ромпетрол жаңа акциялар шығаруға жазылды және осылайша Rompetrol Rafinare S.A-дағы өз үлесін ұлғайта отырып, осы шығарылымға толығымен ақы төледі. 2010 жылғы тамыз ішінде акцияларды шығарудан алынған қаражатты пайдалана отырып, Rompetrol Rafinare S.A. Румыния пайдасына айырбасталатын борыштық инструмент бойынша 570,3 миллион еуро жалпы берешек сомасының 54 миллион еурсын (10.464 миллион теңгеге баламалы) өтеді. 2010 жылы қыркүйекте Rompetrol Rafinare S.A. 17 миллион еуро (3.315 миллион теңгеге баламалы) мөлшерінде соңғы купонды төледі, ол айырбасталатын борыштық инструмент бойынша борыштық компонент борышының н ө л д і к с а л ь д о с ы н а ә к е л д і .

2010 жылғы 31 қыркүйекте Rompetrol Rafinare S.A. акционерлерінің кезектен тыс жалпы жиналысы акцияға айырбасталатын борыштық инструменттің төленбеген бөлігін айырбастау, сондай-ақ айырбастау күні қолданылған айырбастау бағамы негізінде есептелген айырбасталатын борыш бойынша Румынияға тиесілі акциялардың нақты саны және жарғылық капиталының тиісті ұлғаюы, сондай-ақ 2010 жылғы 30 қыркүйекте қолданылған және айырбасталатын борыштық инструментті шығару күнгі – 2003 жылғы 30 қыркүйек айырбастау бағамдары арасындағы айырма ретінде есептелген эмиссиялық кіріс туралы шешімді бекітті. Нәтижесінде Румынияның бақылаусыз қатысу үлесі 44,6959%-ды құрады.

Осы операциялар нәтижесінде бөлінбеген пайда 113,467 миллион теңгеге азайды, ал бақыланбайтын қатысу үлесі 2010 жылы 103,003 миллион теңгеге ұлғайды.

2010 жылы Румыния Үкіметі атынан Румыния Қаржы министрлігі айырбасталатын борыштық инструментті ішінара ақшамен, ішінара акцияларды шығарумен өтеу туралы шешімге және жарғылық капиталды ұлғайту туралы Rompetrol Rafinare S.A. шешіміне қарсы сот талап-арызына бастамашылық жасады.

Констанца трибуналы Румыния Үкіметінің өтінішін қабылдамады: (а) Румыния Үкіметінің мұндай актілер қабылданғанда акционердің мүмкіндігі жоқ екенін растай отырып, сот алдында тұру мүмкіндігі жоқ екенін ескере отырып, кейбір жою себептерінің нәтижесінде, (б) олар негізделмегенін ескере отырып, кейбір жою с е б е п т е р і н ә т и ж е с і н д е .

Бұдан басқа, 2010 жылғы 17 қарашада Румыния Қаржы министрлігі акция шығару инструментін ішінара өтеу туралы ҚМГ ҰК шешіміне Румыния өкіметінің келіспеушілігі нәтижесі ретінде 2.205.592.436 румын лейі (беру мақсаты үшін 516,3 миллион еуро, 2010 жылғы 31 желтоқсандағы бағам бойынша теңгемен - 100.797 миллион теңге) сомасына жарлық шығарды. Rompetrol Rafinare S.A. осы жарлықты жою туралы бұйымтаймен шағым берді. 2012 жылғы маусымда істі тыңдау тоқтатылды және 2013 жылғы 6 маусымға дейін бір жыл ішінде жаңартылуы мүмкін.

Сондай-ақ 2010 жылғы 10 қыркүйекте Румыния өкіметі атынан Румыния Қаржы

министрлігі және ANAF еншілес ұйымдардағы Rompetrol Rafinare S.A. барлық қатысу үлестеріне мәжбүрлі тыйым салу туралы, сондай-ақ тауарлық-материалдық қорларды қоспағанда, Rompetrol Rafinare S.A. жылжитын және жылжымайтын мүлкіне тыйым салу туралы жарлық шығарды. Осы жарлық қолданыста және ҚМГ ҰК осы жарлықтың заңдылығына қарсы шығуға тырысуда. Қаржы есептілігі күні Rompetrol Rafinare S.A. мүлкіне тыйым салу жүзеге асырылған жоқ, өйткені Румыния өндіріп алу бойынша мәжбүрлі рәсімдерге бастамашылық жасаған жоқ.

Басшылық Румыния биліктерінің тыйым салу туралы жарлығын орындау жүзеге асырылмады деп санайды.

2013 жылғы 15 ақпанда Rompetrol Rafinare S.A. және румыния мемлекетінің мүддесін білдіретін Мемлекеттік Меншік және Жекешелендіру агенттігі (ММЖА) өзара түсіністік туралы меморандумға «Меморандум» қол қойды, онда тараптар айырбасталатын борыштық инструменттер мәселесі бойынша талқылауларды тоқтату туралы уағдаласты, оның ішінде:

- ММЖА сатады, ал Rompetrol Rafinare SA 200 миллион доллары мөлшерінде ақшалай сыйақыға ММЖА тиесілі 26,6959% Rompetrol Rafinare SA акцияларын сатып алады;

- Ромпетрол 7 жыл ішінде оның негізгі қызметімен байланысты энергетикалық жобаға 1 миллиард АҚШ долларын инвестициялау бойынша міндеттемені өзіне алады;

- Румыния Қаржы министрлігі айырбасталатын борыштық инструменттерге қатысты Rompetrol Rafinare S.A. акционерлерінің жалпы жиналысының шешіміне қатысты барлық талап-арызды қайтарып алуға және Rompetrol Rafinare S.A. барлық қатысу үлесіне мәжбүрлі тыйым салу туралы жарлықты жоюға міндеттенеді.

Келісім тараптардың әрқайсысына келісу рәсіміне жатады.

Тараптар сот талқылауларын тоқтата тұру туралы уағдаласты, онымен 2013 жылғы 18 ақпанда сот растаған Меморандумды іске асыру үшін уақыт беріледі.

Ромпетрол-ға байланысты сот талқылаулары

2012 жылғы 31 желтоқсанда Ромпетрол тиісінше 7,6 миллиард теңге және 4,7 миллиард теңге сомаға Еуропалық Одақтың Бәсекелестікті Қорғау жөніндегі кеңесі мен SC Biomogomoi SRL сот талқылауларына тартылды. Ромпетрол заңгерлерінен алынған ұсыным бойынша ҚМГ ҰК басшылығы ҚМГ ҰК осы мәселелерге байланысты тәуекелдерді ықтимал ретінде бағалайды және көрсетілген сот үдерістерінде жеңуге біршама негіздеме бар деп санайды.

Экологиялық міндеттемелер

Қазақстанда қоршаған ортаны қорғау жөніндегі заңнама даму үдерісінде, сондықтан да тұрақты өзгерістерге ұшырады. Қазақстан Республикасының қоршаған ортаны қорғау саласындағы заңнамасын бұзғаны үшін айыппұлдар өте қатаң болуы мүмкін. Заңнамада қолданылып жүрген ережелер, азаматтық талаптар немесе өзгерістерді өте қатаң түсіндіру нәтижесінде туындауы мүмкін әлеуетті міндеттемелер дұрыс бағалануы

мүмкін емес. Резервтер қалыптастырылған сомадан басқа (22-ескертпе), басшылық Топтың қаржылық жағдайына, жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есебі мен ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есебіне біршама елеулі әсер етуі мүмкін ықтимал не мүмкін экологиялық міндеттемелер жоқ деп санайды.

Тауарларға арналған бағаларды өзгерту тәуекелі

Топтың кірістерінің елеулі бөлігі тауарларды, негізінен, шикі мұнай мен мұнай өнімдерін сатудан жинақталады. Тарихи тұрғыдан алғанда, осы өнімге бағалар тұрақты болып көрген емес және ұсыныс пен сұраныстың өзгеруіне, нарықтық белгісіздіктерге, әлемдік және өңірлік экономиканың қызметіне және индустриядағы циклдылыққа байланысты біршама өзгеріп отырды.

Бағалар, сондай-ақ тарифтерді және импорттық баждарды енгізуді, биржалық алыпсатарлықты, негізгі нарықтарға Топтың өнімдерімен жабдықтау мүмкіндігімен немесе асыра қамтамасыз етуге байланысты да әсеріне бейім болады. Осы сыртқы факторлар және нарықтардағы өзгерістер болашақ бағаларды бағалауды қиындатады.

Тауарларға бағалардың біршама немесе созылмалы төмендеуі Топтың қызметіне, қаржылық нәтижелерге және операциялардан ақша ағындарына елеулі түрде немесе теріс әсер етуі мүмкін. Топ тауарларға бағалардың өзгеру тәуекеліне өзінің бейімділігін біршама хеджирлемейді.

Салық салу

Қазақстандық салық заңнамасы және нормативтік-құқықтық актілер тұрақты өзгерістер мен әртүрлі түсіндірулердің мәні болып табылады. Жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдары арасында пікір сәйкессіздігі жиі болады. Қазақстанда қолданылатын заңдар негізінде анықталған құқық бұзушылықтар үшін айыппұлдар мен өсімақылар жүйесі біршама қатал. Айыппұл санкциялары, әдетте, қосымша есептелген салық сомасының 50%-ы мөлшеріндегі айыппұлды және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген қайта қаржыландыру ставкасы бойынша есептелген 2,5-ке көбейтілген өсімақыны қамтиды. Нәтижесінде айыппұл санкциясы мен өсімақының сомасы қосымша есептеуге жататын салықтың сомасынан бірнеше есе асады. Қаржы кезеңдері тексеру жүргізілетін жыл алдындағы бес күнтізбелік жыл ішінде салық органдары тексеру үшін ашық болып қалады. Белгілі бір жағдайларда тексеру неғұрлым ұзақ мерзімді қамтуы мүмкін. Жоғарыда айтылғандардың нәтижесінде, егер мұндай жағдай болса, салықтардың, айыппұл санкцияларының және өсімақының түпкілікті сомасы осы уақытта шығыстарға жатқызылған және 2012 жылғы 31 желтоқсанда есептелген сомадан асуы мүмкін.

Басшылық 2012 жылғы 31 желтоқсанда қолданылатын заңнаманы түсіндіру сәйкес болады және резервтер осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте есептелген жағдайлардан басқа, Топтың салық жөніндегі ұстанымы расталатын ықтималдық бар деп санайды (4 және 22-ескертпелер).

«БТА Банк» АҚ-да орналастырылған активтерге қатысты провизиялар

2010 жылдың қыркүйегінде ҚР Астана қаласы бойынша Салық комитеті Қордың 2009 жылғы қызметіне кешенді салықтық тексеруге бастамашылық жасады. Салықтық тексеру барысында салық органдары 2009 жыл ішіндегі корпоративтік табыс салығын есептеу мақсаты үшін Провизияларды шегерудің заңдылығы туралы мәселе көтерді. Осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің шығару күнгі жағдай бойынша салықтық тексерудің нәтижелері туралы акт Қорға ұсынылған жоқ.

Үкіметтің 2009 жылғы 30 желтоқсандағы № 2275 қаулысымен «Негізгі қызмет түрі қарыз операцияларын жүзеге асыру немесе талап құқықтарын сатып алу болып табылатын және дауыс беретін акцияларының (қатысу үлестерінің) жүз проценті ұлттық басқарушы холдингке тиесілі, өзара байланысты тұлғалардың пайдасына не өзара байланысты тұлғалардың міндеттемелері бойынша үшінші тұлғаларға берілген активтер мен шартты міндеттемелерді (кредиттік серіктестіктердің активтері мен шартты міндеттемелерінен басқа) қоспағанда, күмәнді және үмітсіз активтерге, шартты міндеттемелерге қарсы провизиялар (резервтер) құру жөніндегі шығыстар сомасын шегеруге құқығы бар заңды тұлғалардың тізбесін, оны қалыптастыру ережесін және активтер мен шартты міндеттемелерді күмәнді және үмітсіз санатқа жатқызу қағидасы» (бұдан әрі мәтін бойынша «Қағида») бекітілді.

Қағидаларға сәйкес, Қор корпоративтік табыс салығын есептеу мақсаты үшін «БТА Банк» АҚ-да орналастырылған 846.748 миллион теңге сомасындағы активтерге қатысты провизиялар (бұдан әрі – «провизиялар») жасады және шегерімге жатқызды.

Қордың басшылығы 2012 жылғы 31 желтоқсанда оны түсіндіру қолданылатын заңнаманы (Қағидаларды қоса алғанда) сәйкес келеді және Қордың осы провизияларды шегерімге жатқызуға қатысты ұстанымы расталған деп санайды. Тиісінше, Қор осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте салық органдары тарапынан қоса есептеу мүмкіндігімен байланысты қандай да бір провизиялар танылған жоқ.

Трансферттік баға белгілеу бойынша бақылау

Қазақстанда трансферттік баға белгілеу бойынша бақылау кең спектрге ие және байланысты мәмілелер тарапы болып табыла ма немесе жоқ па екеніне қарамастан, халықаралық мәмілелермен тікелей немесе жанама байланысты көптеген операцияларда қолданылады. Трансфертті баға түзу туралы заң операцияларға қолданылатын барлық салықтар үшін талап етіледі, қол ұшын беру қағидаты бойынша белгіленген нарықтық бағалар негізінде есептеледі.

Қазақстанда трансфертті баға белгілеу туралы жаңа заң 2009 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енді. Жаңа заң анық көрсетілмеген болып табылмайды және оның ережелерінің кейбіреуі қолданудың шағын тәжірибесіне ие. Оның үстіне, заң әзірлеу сатысында тұрған егжей-тегжейлі нұсқаулықтарды ұсынбайды. Нәтижесінде, операциялардың әр алуан түрлеріне трансфертті баға белгілеу туралы заңды қолдану нақты көрсетілген болып табылмайды.

Трансфертті баға белгілеу туралы Қазақстандық заңмен байланысты белгісіздіктен

салық органдарының ұстанымы Топтың ұстанымынан ерекшеленуі мүмкін деген тәуекел бар, бұл 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша салықтар, айыппұлдар мен өсімақылардың қосымша сомаларына әкелуі мүмкін.

Басшылық 2012 жылғы 31 желтоқсанда трансфертті баға белгілеу бойынша қолданылатын заңнамада оны түсіндіру сәйкестендірілген болып табылады және Топтың трансфертті баға белгілеу жөніндегі ұстанымы расталады деген ықтималдық бар деп санайды.

Грузиядағы кәсіпорындардың салықтық міндеттемелері (КТО)

Грузияның салық кодексіне (ГСК) сәйкес салық органдарының, егер мәміле байланысты тараптар арасында жүзеге асырылатын болған жағдайда, салық салу мақсаты үшін нарықтық бағаларды пайдалану туралы шешім қабылдауға құқығы бар. Әйтсе де, ГСК тауарлар мен қызметтердің нарықтық бағаларын анықтау жөніндегі белгілі бір басшылық бар, кемшілікті анықтау тетігінің өзі әзірленген және Грузияда трансферттік баға белгілеу бойынша жекелеген заңнама жоқ. Осыған ұқсас түсініксіздік ұстаным бөлігінде тұрлаусыздық жасайды, ол байланысты талаптар арасында мәмілелердің салық салуын қарау кезінде салық органдарында орын алуы мүмкін.

ҚМГ ҰК Грузин еншілес ұйымдары ҚМГ ҰК шетелдік еншілес ұйымдарымен, сондай-ақ өзара жасалатын мәмілелердің біршама көлемі бар. Бұл мәмілелер байланысты тараптар арасында мәмілелерді анықтауға түседі және Грузия салық органдары келіспеуі мүмкін.

Басшылық онда ҚМГ ҰК ұйымдары арасында жасалатын мәмілелердегі баға түзу нарықтық жағдайларда жүзеге асырылатын негіздеме үшін біршама дәлелдер бар деп санайды, алайда нарықтық бағаларды анықтау бойынша заңнамалық базаның болмауының салдарынан салық органдары осы мәселеде ҚМГ ҰК алған ұстанымнан ерекшеленетін ұстанымды алуы мүмкін.

ҚТЖ ҰК салықтық тексеру

2012 және 2011 жылдар ішінде ҚТЖ ҰК 2007 жылдан 2010 жылды қоса алғандағы кезеңге кешенді салық тексеруі өткізілді. Осы тексеру қорытындылары бойынша салық органдары 13,289 миллион теңге сомаға айыппұлдар мен өсімақыны қосып есептеуге салықтарды анықтады. ҚТЖ ҰК осы қосып есептеулерді заңсыз деп санайды және оларды сотта дауласуға ниетті. ҚТЖ ҰК 757 миллион теңге мөлшерінде салықтар бойынша міндеттемені таныды, ол болашақтағы төлемдер үшін қажетті соманы ҚТЖ ҰК үздік бағалауын білдіреді.

Жер қойнауын пайдалануға лицензиялар мен келісімшарттар бойынша міндеттемелер

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың Үкіметпен жасалған өнімді бөлу туралы лицензиялары, келісімдерінің және жер қойнауын пайдалануға арналған

келісімшарттардың талаптарына сәйкес ең аз жұмыстар бағдарламасын орындауға қатысты төмендегідей міндеттемелері болды (миллион теңгемен):

Жыл	Күрделі шығыстар	Операциялық шығыстар
2013	198.317	39.038
2014	156.940	31.711
2015	5.827	30.376
2016	2.735	13.131
2017-2024	24.020	198.573
Жиыны	387.839	312.829

Ішкі нарыққа арналған жеткізілімдер бойынша міндеттемелер

Қазақстан Үкіметі шикі мұнайды өндірумен және мұнай өнімдерін сатумен айналысатын компаниялардан жыл сайынғы негізде ішкі нарықтың энергетикалық қажеттілікті қанағаттандыру үшін, негізінен, ішкі нарықта мұнай өнімдерін жеткізу теңгерімін қолдау үшін, көктемгі және күзгі егіс науқаны барысында ауыл шаруашылығы өнімдерін өндірушілерді қолдау үшін өнімнің бір бөлігін жеткізуді талап етеді. Жергілікті нарықтағы мұнайдың бағасы экспорттық бағалардан, тіпті тәуелсіз тараптар арасындағы мәмілелерде белгіленетін ішкі нарықтағы қарапайым бағадан да айтарлықтай төмен. Егер Үкімет қазіргі уақытта ҚМГ ҰК жеткізетін көлемнен асатын шикі мұнайдың қосымша көлемін жеткізуге міндеттеген жағдайда, мұндай жеткізілімдер нарықтық бағалар бойынша жеткізілімдерден басым болады және шикі мұнайды сатудан түсетін түсімнен әлде қайда аз түсімді өндіретін болады, бұл өз кезегінде ҚМГ ҰК қызметіне, перспективасына, қаржылық жағдайына және қызмет нәтижелеріне елеулі және теріс әсерін тигізуі мүмкін.

2012 жылы ҚМГ ҰК өзінің міндеттемелеріне сәйкес ішкі нарыққа 2.936.917 тонна шикі мұнай жеткізді (2011: 2.811.271 тонна).

Өзге де келісімшарттық міндеттемелер

2012 жылдың 31 желтоқсанда Топтың негізгі құралдарды сатып алу бойынша өзге де келісімшарттық міндеттемелері шамамен 36.426 миллион теңгені (2011:46.567 миллион теңге) құрады.

Инвестициялық сипаттағы міндеттемелер

ҚТЖ ҰК

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚТЖ ҰК-нің жалпы сомасы 747.829 миллион теңге (2011: 467.859 миллион теңге) болатын «Жезқазған - Бейнеу» және «Арқалық - Шұбаркөл» темір жол желілерінің құрылысы, Астана қаласында көп функционалды мұз айдыны сарайын, байланыстың бастапқы магистралды көліктік желісін салу, жүк және жолаушылар вагондарын, магистральдық тепловоздар сатып алу бойынша шартты міндеттемелері бар. Осы сома бірлесіп бақыланатын «Электровоз құрастыру зауыты» ЖШС кәсіпорнынан 2020 жылдың 31 желтоқсанға дейін 255.039

миллион теңге (2011: 296.299 миллион теңге) сомаға жолаушылар вагондарын сатып алуға міндеттемелерді, сондай-ақ бірлесіп бақыланатын «Тұлпар-Тальго» ЖШС кәсіпорнынан 41.034 миллион теңге (2011: 55.726 миллион теңге) сомаға 2014 жылдың 31 желтоқсанға дейін жолаушылар вагондарын сатып алуға арналған міндеттемелерді қамтиды.

ҚМГ ҰК

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚМГ ҰК-де жалпы сомасы 153.000 миллион теңге (2011: 214.000 миллион теңге) болатын негізгі құралдарды сатып алу және салу бойынша шарттық міндеттемелер болды.

KEGOC

2012 жылғы 31 желтоқсандағы «KEGOC» АҚ 31.678 миллион теңге (2011:56.140 миллион теңге) сомасында кіші станциялар мен электр беру желілерін салу және электр желісін жаңғырту жөніндегі жобалар бойынша инвестициялық міндеттемелері болды.

Эйр-Астана

2008-2011 жылдар ішінде Эйр-Астана Airbus және Embraer-мен тиісінше алты және екі тар фюзельді әуе кемелерін сатып алуға арналған келісімге қол қойды. Airbus әуе кемелері бойынша төлеу мерзімі 2008 жылы басталды және соңғы төлем 2013 жылы төлеуге жатады. 2012 жыл ішінде Эйр-Астана жоғарыда көрсетілген Airbus әуе кемесінің үшеуін жеткізуге тіркелген пайыздық ставкамен қаржылық жалдау шартын жасады. Осы жалдау он екі жыл өтеу мерзімімен АҚШ долларында көрсетілді. Үш жаңа Airbus қатысты лизинг берушіге қаржы институттары берген қарыздар Еуропалық Экспорттық-Кредиттік агенттіктердің кепілдігінде. Қалған үш әуе кемесін жеткізу 2013 жылы жоспарланып отыр.

Embraer әуе кемелері бойынша Эйр-Астана он екі жыл өтеу мерзімімен тіркелген пайыздық ставкасы бар АҚШ долларымен берілген қаржылық жалдау шеңберінде 2012 жылғы қарашада бірінші әуе кемесін жеткізе отырып, келісілген төлем кестесіне сәйкес алдын ала төлем төлейді. Екінші әуе кемесін жеткізу 2013 жылғы желтоқсанға жоспарланып отыр.

2012 жыл ішінде Эйр-Астана Boeing-пен үш Boeing-787 және үш Boeing-767 әуе кемесін сатып алуға келісімге қол қойды. Boeing-767 жеткізу 2013-2014 жылдарда, Boeing-787 жеткізу 2017 және 2019 жылдары күтіледі. Эйр-Астана келісілген төлем кестесіне сәйкес алдын ала төлем төлейді. Келісімшарттың талаптары сатып алу құнын ашу мүмкіндігін болдырмайды.

«Kazyna Capital Management» АҚ

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестициялық қорлардың алдындағы инвестициялық міндеттемелер 60.487 миллион теңгені (2011: 66.114 миллион теңге) құрады. Осы міндеттемелер үш жылдан бес жылға дейінгі инвестициялық кезең ішінде инвестициялық қорлардың талаптары бойынша орындалатын болады.

«Самұрық-Қазына» жылжымайтын мүлік қоры» АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша «Жылжымайтын мүлік қоры»)

2012 жылғы 31 желтоқсанда Жылжымайтын мүлік қорында құрылыс компанияларымен шарттар бойынша 16.013 миллион теңге (2011: 2.532 миллион теңге) сомаға шарттық міндеттемесі болды.

«Интергаз Орталық Азия» АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша ҚМГ ҰК еншілес ұйымы «ИОА»)

Концессия шартының талаптары бойынша ИОА берілген газ көлік активтерін жақсарту мен жөндеуге және жаңа газ көлік активтеріне инвестицияларға 30 миллион АҚШ долларын (2012 жылғы 31 желтоқсандағы бағамы бойынша 4.522 миллион теңге) жыл сайын инвестициялау міндеттемесі болды. 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ИОА шамамен 52.330 миллион теңге (2011: 34.102 миллион теңге) сомаға осы инвестициялық міндеттемеге қатысты келісімшарттық міндеттемесі болды.

Қырғыз айналымы (ИОА)

ИОА тарифтерді өтеуді қамтитын белгілі бір шарттарды сақтау кезінде шамамен 90-100 миллион АҚШ доллары (13.571-15.079 миллион теңге) мөлшерінде концессия шартында анықталған құн бойынша қырғыз айналымын әзірлеуге және салуға міндетті. Алайда, концессия шартының талаптары бойынша қырғыз айналымын салудың негізгі шарты болып табылатын жаңа ішкі тарифтер 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әлі жарияланған жоқ.

Операциялық жалдау бойынша міндеттемелер

Операциялық жалдау бойынша міндеттемелер, негізінен, 5 жылдан 10 жылға дейінгі жалдау мерзімдерімен ұшақтарды жалдауға байланысты. Операциялық лизингтің барлық келісімшарттары, егер Эйр Астана оларды ұзарту мүмкіндігін пайдаланған жағдайда, нарықтық бағаларды жаңарту жөніндегі бөлімдерді қамтиды. Эйр Астана жалдау мерзімі аяқталғаннан кейін жалданған активтерді сатып алу мүмкіндігіне ие бола алмайды.

31 желтоқсанға операциялық жалдау бойынша міндеттемелер былайша берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
Бір жыл ішінде	18.427	20.043
Бір жылдан бес жылға дейін	41.136	28.122
Бес жылдан жоғары	15.135	12.493
Жиыны	74.698	60.658

Операциялық жалдау бойынша міндетті төлемдер тіркелген жалдау төлемдерін, сондай-ақ ұшу сағаттарына байланысты түрлендірілетін техникалық қызмет көрсету бойынша төлемдердің белгілі бір бөлігін қамтиды.

Тіркелген және өзгермелі жалдау төлемдері көрсетілген және АҚШ долларында төлеуге жатады. Осы валюта күнделікті әуе кемелерін жалдау кезіндегі халықаралық есептерде пайдаланылады.

Қазақтелекомның лицензиялық міндеттемелері

Сымсыз байланыс қызметтерін көрсетуге арналған бірқатар лицензия шарттарына сәйкес Қазақтелекомның өз желісін жабу аймағына қатысты белгілі бір міндеттемелері бар. Қазақтелеком Қазақстан Республикасының негізгі магистралдарының, шағын қалалары мен қала үлгісіндегі кенттерінің бойындағы аудандарды қамти отырып, ұтқыр желіні жабуды кеңейтуге міндетті. Топтың басшылығы Қазақтелеком лицензиялардың шарттарын сақтайды деп санайды.

Кредиттер, кепілдіктер, аккредитивтер беру жөніндегі міндеттемелер және есеп операцияларына жатқызылған басқа да міндеттемелер

Кез келген уақытта Топтың кредиттерді беру жөніндегі өтелмеген міндеттемелері болады. Осы міндеттемелер кредиттік карточкалар және овердрафттар бойынша бекітілген қарыздар мен лимиттер нысанын қабылдайды және белгілі бір жағдайлар болған кезде күші жойылатын болып табылады.

Топ үшінші тараптардың алдында клиенттердің міндеттемелерін орындау кепілдігін беру мақсатында қаржылық кепілдіктер мен аккредитивтерді ұсынады. Осы келісімнің тіркелген лимиттері болады және әдетте бес жылға дейінгі мерзімге беріледі.

Міндеттемелердің келісімшарттық сомалары санат бойынша мына кестеде көрсетілген. Кестеде көрсетілген міндеттемелер бойынша сомалар бұл соманың толығымен орындалатынын болжайды. Аккредитивтер бойынша кестеде көрсетілген сомалар, егер контрагенттер келісімшарт бойынша өз міндеттемелерін толығымен орындамаса, есепті күні танылатын ең жоғарғы бухгалтерлік шығынды білдіреді.

Миллион теңгемен	2012	2011
Шарттық сома		
Қарыз, кредиттік желі және қаржылық жалдау бойынша міндеттемелер	284.196	342.751
Кепілдіктер	110.879	86.302
Есеп айырысу операцияларына жатқызылатын аккредитивтер және өзге де міндеттемелер	99.274	110.038
Минус: шектеу талаптары бар кепілдіктер мен салымдар	(8.411)	(9.559)
Минус: банктік аккредитивтер мен кепілдіктерге резерв (22-ескертуге)	(3.111)	(6.136)

Топ кредиттік бақылау мен басқарудың осындай саясатын теңгерімдік операцияларды жүзеге асырған кезде пайдаланылатын теңгерімделген әлеуетті міндеттемелерді өзіне қабылдаған кезде қолданады.

Жоғарыда көрсетілген кредит беру жөніндегі шартты міндеттемелердің қолда бар жалпы сомасы ақшалай қаражаттағы болашақта қажеттіліктің өзін міндетті емес

білдіреді, өйткені осы міндеттемелер олар қаржыландырылғанға дейін мерзімі өтуі немесе жабылуы мүмкін, сондай-ақ Топ кредиттік қаржылық құралдар бойынша қамтамасыз етуді сұрауы мүмкін.

Сенімгерлік басқару (трастілік қызмет)

Топтың кейбір еншілес қаржылық ұйымдары жеке тұлғаларға, трастілік компанияларға, зейнетақы қорларына және басқа да ұйымдарға сенімгерлік басқару бойынша қызметтер көрсетеді, атап айтқанда, клиенттің нұсқауларына сәйкес активтерді басқарады немесе әртүрлі қаржылық құралдарға алынған қаражатты инвестициялайды. Топ осы қызметтерді көрсеткені үшін комиссиялық сыйақы алады. Сенімгерлік басқаруда алынған активтер Топтың активтері болып табылмайды және тиісінше оның шоғырландырылған бухгалтерлік теңгерімінде көрсетілмейді. Топ көрсетілген салымдарды жүзеге асырған кезде кредиттік тәуекелге ұшырамайды, өйткені ол көрсетілген инвестицияларға кепілдіктер бермейді.

Қарыздар бойынша ковенанттер

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ осы шоғырландырылған есептілікте 44-ескертпеде көрсетілген өз ковенанттерін сақтамады.

Өтелетін шығындарды тексеру (Қашаған)

Солтүстік-Каспий Өнім бөлу туралы келісімінің («СКӨБК») негізгі қағидаттарына сәйкес мемлекет жер қойнауын пайдалану ауданында қызметті өткізуге эксклюзивтік құқықтарды мердігерлерге берді, бірақ жеке меншікке де, жалға да осы жер қойнауын пайдалану ауданына құқықты бермеді. Мұның салдарынан, тартылған және өңделген өнім (яғни дайын өнім) мемлекеттің меншігі болып табылады. Жұмыстар орнын толтыру негізінде жүзеге асырылуда, бұл ретте мемлекет мердігерлерге ақшалай нысанда емес, дайын өнім бөлігі түрінде төлемді жүзеге асырады, мұнымен мердігерлерге өз шығындарын өтеу мен кіріс жасауға мүмкіндік береді. Бұл инвестор өткізетін өнім бөлу, яғни жұмыстың нәтижелерін бөлу деп аталады.

СКӨБК-ге сәйкес мердігерлер көтерген шығындардың барлығы өтеле бермейді. Өтеуге кейбір шығындарды Комитетті басқарушы («Комбасқарушы») бекітуі қажет.

Өтелетін шығыстар туралы есептегі барлық өтелетін шығындар ҚМГ ҰК СКӨБК-ге сәйкес сыныпталады және өтелген ретінде белгіленген шығыстар заң жүзінде 2012 жылғы 31 желтоқсанда өтеуге жатады деп санайды.

Бұған қарамастан, кейбір шығындарды СКӨБК 13 және 14-бөлімдеріне сәйкес Комбасқарушы бекітпеді. Мұндай шығыстар Комбасқарушы бекіткенге дейін Қашаған үшін өтелмейтін шығыстар деп саналады. Осы мәселелерді шешу үшін Уәкілетті орган мен келіссөздер жалғасуда.

Тексеру нәтижесінде 2001 жылдан 2008 жылды қоса алғандағы кезеңге шығындарды өтеу, 7.975 миллион АҚ доллары (2012 жылғы 31 желтоқсандағы бағам бойынша 1.202.103 миллион теңге) сомасындағы шығыстар өтелмейтін болып саналды. Осы шығындардағы Қашағанның үлесі 1.340 миллион АҚШ долларын (2012 жылғы 31

желтоқсандағы бағам бойынша 202.042 миллион теңге) құрады. Мердігерлер арасындағы ұзақ келіссөздер мен көрсетілген көпшілік ескертпелерді жою нәтижесінде 2011 жылғы 28 қарашада Уәкілетті орган («PSA» ЖШС) мен мердігерлер резолюцияға қол қойды, оған сәйкес өтелетін шығын сомасы 2.959 миллион АҚШ долларына (2012 жылғы 31 желтоқсандағы бағам бойынша 445.984 миллион теңге) дейін төмендетілді, осы шығыстардағы ҚМГ ҰК үлесі 497 миллион АҚШ долларын (2012 жылғы 31 желтоқсандағы бағам бойынша 74.955 миллион теңге) құрады.

2012 жылғы 17 мамырда қол қойылған Реттеу туралы келісімнің шеңберінде қосымша келіссөздер жүргізілді, оның нәтижесінде өтелмейтін шығын сомасы 230 миллион АҚ долларына (2012 жылғы 31 желтоқсандағы бағам бойынша 34.655 миллион теңге) дейін төмендетілді, ондағы ҚМГ ҰК үлесі 39 миллион АҚШ долларын құрайды (2012 жылғы 31 желтоқсандағы бағам бойынша 5.824 миллион теңге).

2009 жылға шығындардың өтелімділігін тексеру 2012 жылы аяқталды. Жүргізілген тексеру нәтижесінде 875 миллион АҚШ доллары (2012 жылғы 31 желтоқсандағы бағам бойынша 131.898 миллион теңге) мөлшеріндегі шығын өтелмейтін ретінде сыныпталды. Осы шығындардағы ҚМГ ҰК үлесі 147 миллион АҚШ долларын (2012 жылғы 31 желтоқсандағы бағам бойынша 22.168 миллион теңге) құрайды. Мердігерлердің пайдасына мәселені шешу үшін келіссөздер жалғасуда.

Газ қарыздары (ҚТГ)

2012 және 2011 жылдар ішінде ҚТГ қысқы кезеңде Алматы қаласын газбен қамтамасыз ету үшін «PetroChina International Company Limited» газ қарызы бойынша операцияны жүзеге асырды. Келісімнің талаптарына сәйкес, егер газды қайтару бойынша міндеттемелерді орындамау жағдайында, ҚМГ ҰК газдың мың текше метріне 340 АҚШ доллары есебімен ақшамен берешекті өтеуі қажет, ол 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 30.401 миллион теңгені құрайды.

Тұрақтандыру жоспары бойынша міндеттемелер

Қор Үкімет 2008 жылы бекіткен Тұрақтандыру жоспарын жүзеге асыруда Үкіметтің негізгі операторы болып тағайындалды (1-ескертпе).

Жылжымайтын мүлік нарығындағы ахуалды тұрақтандыру

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жылжымайтын мүлік нарығындағы жағдайды тұрақтандыру бойынша міндеттеме орындалмады.

Инновациялық, индустриялық және инфрақұрылымдық жобаларды іске асыру

2012 жылғы 31 желтоқсанда инновациялық, индустриялық және инфрақұрылымдық жобаларды қаржыландыру бойынша Қордың міндеттемелері 5.000 миллион теңгені (2011: 5.000 миллион теңге) құрады.

Дағдарысқа қарсы құралдарды қайталама пайдалану бойынша міндеттемелер

Қазақстан Республикасы Экономикасын жаңғырту мәселелері жөніндегі мемлекеттік комиссия отырысының 2012 жылғы 5 сәуірдегі № 17-5/И-380 хаттамасына және Қазақстан Республикасы Экономикасын жаңғырту мәселелері жөніндегі

мемлекеттік комиссия отырысының 2013 жылғы 30 қаңтардағы № 17-5/11-10 хаттамасына сәйкес Қор 2012 - 2014 жылдар ішінде жалпы сомасы 514.718 миллион теңгеге бірқатар инвестициялық жобаларды жүзеге асыруға жатады. 2012 жылы игерілген қаражатты және жобалар арасындағы қаражатты қайта бөлуді ескере отырып, 2013 – 2014 жылдары игеруге Қордың міндеттемелері 415.324 миллион теңгені құрайды, оның ішінде мына жобалар бойынша:

Тұрғын үй құрылысы бағдарламасын қаржыландыру және «Қолжетімді тұрғын үй» бағдарламасын іске асыру

Үкіметтің 2012 жылғы 21 маусымдағы № 821 қаулысына сәйкес «Самұрық-Қазына» жылжымайтын мүлік қоры» АҚ арқылы тұрғын үй салуға Қордан қаражатты және Ұлттық қордан қаражатты пайдалану көзделеді. 2012 жылғы 31 желтоқсанда «Қолжетімді тұрғын үй - 2020» бағдарламасын қаржыландыру бойынша Қордың міндеттемесі 36.200 миллион теңгені (2011 жылғы 31 желтоқсанда: нөл) құрайды.

Қордың өзге де инвестициялық жобаларын іске асыру

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге инвестициялық жобаларды қаржыландыру бойынша Қордың міндеттемесі 379.124 миллион теңгені (2011 жылғы 31 желтоқсанда: нөл) құрайды.

Бұдан басқа, Қазақстан Республикасы Экономикасын жаңғырту мәселелері жөніндегі мемлекеттік комиссия отырысының 2013 жылғы 30 қаңтардағы № 17-5/11-10 хаттамасына сәйкес Қордың және/немесе «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ-ның меншік қаражаты есебінен 60.000 миллион теңге мөлшерінде «Батыс-Солтүстік-Орталық магистралдық газ құбырын салу» (Қарталы – Тобыл – Көкшетау - Астана) инвестициялық жобасын қаржыландыруды жүзеге асыру жатады.

43. СЕГМЕНТТІК ЕСЕПТІЛІК

Басқару мақсаты үшін Топтың қызметі өндіретін өнім түріне және көрсетілетін қызметтің түрпатына сәйкес мынадай жеті операциялық сегментке бөлінеді:

Мұнай-газ сегменті мұнай мен газды барлау және өндіру, мұнай мен газды тасымалдау, шикі мұнайды және қайта өңделетін өнімдерді қайта өңдеу және сату бойынша операцияларды қамтиды.

Тау-кен өнеркәсіп сегменті минералдық ресурстарды барлау, өндіру, өңдеу және сату бойынша операцияларды, қорғаныш кешені мен азаматтық машина жасау кәсіпорнын, химия саласы мен геологиялық барлауды дамыту бойынша жобаларды қамтиды.

Тасымалдау сегменті жүктер мен жолаушыларды темір жолмен және әуе көлігімен тасымалдау жөніндегі операцияларды қамтиды.

Телекоммуникация сегменті жергілікті, қалааралық және халықаралық байланысты қоса алғанда (ТМД-ға кіретін және кірмейтін елдерді қоса алғанда), тіркелген байланыс қызметтері; сондай-ақ байланыс арналарын жалдау, деректерді беру және сымсыз байланыс қызметтері бойынша операцияларды қамтиды.

Энергетикалық сегмент электр энергиясын өндіру және беру жөніндегі, электр энергетикалық жүйеге электр энергиясын жіберуді техникалық диспетчерлеу және импортталатын электр энергиясын тұтыну жөніндегі операцияларды, Қазақстан Республикасының Бірыңғай электр энергетикасы жүйесінің объектілерін орталықтандырылған шұғыл-диспетчерлік басқару функцияларын қамтиды.

Қаржы институттар және даму институттары сегменті Қазақстан экономикасының барлық сегменттерінде инвестициялық және инновациялық қызметті ұлғайту және ынталандыру жөніндегі операцияларды қамтиды.

Самұрық-Қазына операциялары Корпоративтік орталық және жобалар с а р л а н ы м ы н а е н г і з і л д і .

Жоғарыда аталған есептік сегменттердің кейбіреулері Топтың ұйымдық құрылымына сәйкес неғұрлым ұсақ есептік сегменттерді біріктіру арқылы қалыптастырылды. Әрбір есептік сегмент ҚЕХС-қа сәйкес бухгалтерлік есепті жүзеге асырады. ҚЕХС-қа сәйкес дайындалған әрбір сегмент қызметінің қаржылық нәтижелері сегментке ресурстарды бөлу және оның қызмет нәтижелерін бағалау туралы шешімдерді қабылдау мақсаты үшін Бас басқарушыға және шешімдер қабылдауға ж а у а п т ы ғ а б е р і л е д і .

Төменде 2012 жыл ішіндегі Топтың операциялық сегменттердің пайдалары мен шығындары, активтері мен міндеттемелері туралы ақпарат келтірілген:

Миллион теңгемен	Мұнай-газ	Тау-кен өнеркәсіп	Тасымалдау	Телекоммуникация	Энергетика	Қаржы институттары мен даму институттары	Корпор орталы жобала
Сыртқы клиенттерге сатудан кіріс	2.920.437	350.885	895.956	189.879	168.625	277.545	107.695
Басқа сараланымдарға сатудан кіріс	39.981	23.408	13.739	5.196	15.044	71.760	361.594
Кірістердің жиыны	2.960.418	374.293	909.695	195.075	183.669	349.305	469.289
Бір жыл ішіндегі жалпы пайда	869.600	86.893	270.413	56.321	37.659	67.032	310.315
Жалпы және әкімшілік шығыстар	(156.108)	(30.654)	(83.958)	(24.441)	(14.112)	(99.237)	(20.168)
Тасымалдау және сату бойынша шығыстар	(360.697)	(4.432)	(6.200)	(5.406)	(634)	-	(1.945)
Қаржылық кіріс	29.024	4.407	6.564	4.677	3.313	3.597	63.547
Қаржылық шығындар	(169.184)	(13.925)	(32.990)	(12.331)	(7.231)	(752)	(324)
Қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындардың кірістеріндегі үлес	471.086	32.967	(72)	1	29.972	4.881	-
Бағамдық айырмадан түсетін кіріс/(шығын), нетто	(18.006)	(2.762)	(3.858)	(869)	(1.980)	(17.830)	1.267
Тозу, ескіру және амортизация	(163.633)	(19.886)	(78.197)	(39.055)	(16.488)	(6.877)	(342)

Берілген қарыздардың құнсыздануы	1	-	-	-	-	(11.304)	(943)
Кредиттік мекемелердегі қаражаттың құнсыздануы	-	-	-	-	-	1.947	282.068
Өзге де активтердің құнсыздануы	(94.855)	(3.417)	(839)	5.839	286	12.232	(301.13)
Резервтерге аударымдар	35.890	1.140	28.359	319	2.081	(3.061)	-
Табыс салығы бойынша шығыстар	(177.131)	(10.972)	(32.140)	(4.472)	(5.312)	(8.403)	(11.236)
Жалғастырылатын қызметтен түскен бір жылғы таза кіріс	412.579	53.432	124.077	21.093	43.629	408.941	338.555
Тоқтатылған операциялардан түскен кезеңдегі таза кіріс	628	-	(1.109)	201.996	60	-	-
Кезең ішіндегі таза кіріс жиыны	413.207	53.432	122.968	223.089	43.689	408.941	338.555
Сегменттер бойынша өзге ақпарат							
Сегмент активтерінің жиыны	6.881.891	765.076	2.192.972	465.384	827.000	4.024.405	5.290.5
Сегмент міндеттемелерінің жиыны	3.265.866	310.479	1.105.356	179.357	339.583	3.147.174	1.628.4
Күмәнді дебиторлық берешек бойынша резервтер	7.489	95	1.528	611	256	(461)	1.751
Бірлескен кәсіпорындардағы және қауымдасқан компаниялардағы инвестициялар	894.097	132.421	15.479	-	232.908	112.644	-
Күрделі шығындар	551.541	59.293	480.141	68.705	84.547	5.936	3.139

Төменде 2011 жыл ішіндегі Топтың операциялық сараланымдарының пайдалары мен шығындары, активтері мен міндеттемелері туралы ақпарат келтірілген:

Миллион теңгемен	Мұнай-газ	Тау-кен өнеркәсіп	Тасымалдау	Телекоммуникация	Энергетика	Қаржы институттары мен даму институттары	Корпор орталы жобала
Сыртқы клиенттерге сатудан кіріс	2.597.750	335.347	790.766	184.564	129.312	288.065	74.551
Басқа сараланымдарға сатудан кіріс	26.750	18.231	11.743	5.075	11.508	69.814	112.801
Кірістердің жиыны	2.624.500	353.578	802.509	189.639	140.820	357.879	187.352
Бір жыл ішіндегі жалпы пайда	789.152	92.218	252.791	55.400	32.153	38.819	33.844
Жалпы және әкімшілік шығыстар	(159.835)	(21.691)	(77.344)	(22.018)	(12.854)	(105.684)	(44.108)
Тасымалдау және сату бойынша шығыстар	(350.701)	(3.779)	(6.771)	(4.638)	(291)	(18)	(1.842)
Қаржылық кіріс	45.584	5.689	6.330	3.996	2.538	2.982	63.973
Қаржылық шығындар	(171.190)	(12.309)	(22.373)	(9.503)	(7.468)	(1.438)	(176)

Қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындардың кірістеріндегі үлес	534.623	43.983	69	(3)	25.467	7.038	-
Бағамдық айырмадан түсетін кіріс/(шығын), нетто	(8.760)	(414)	(1.610)	(107)	1.259	(12.913)	32
Тозу, ескіру және амортизация	(146.708)	(16.328)	(63.643)	(39.931)	(14.437)	(6.623)	(318)
Берілген қарыздардың құнсыздануы	(14)	-	-	-	-	(146.816)	(943)
Кредиттік мекемелердегі қаражаттың құнсыздануы	-	-	-	-	-	(599)	(282.06)
Өзге де активтердің құнсыздануы	(60.593)	(3.320)	9.336	(2.564)	(17)	(26.853)	(307.19)
Резервтерге аударымдар	11.036	5.572	29.536	21	7.334	5.966	-
Табыс салығы бойынша шығыстар	(153.148)	(17.553)	(35.041)	(4.302)	(5.104)	(141.819)	(10.194)
Жалғастырылатын қызметтен түскен бір жылғы таза кіріс	483.901	80.581	131.094	18.096	38.515	(389.428)	(513.88)
Тоқтатылған операциялардан түскен кезеңдегі таза кіріс	(1.353)	-	(1.942)	33.023	-	-	(532)
Кезең ішіндегі таза кіріс жиыны	482.548	80.581	129.152	51.119	38.515	(389.428)	(514.41)
Сегменттер бойынша өзге ақпарат							
Сегмент активтерінің жиыны	6.181.018	653.788	1.767.920	461.835	661.982	3.628.629	4.125.5
Сегмент міндеттемелерінің жиыны	3.020.860	277.728	771.842	169.721	247.481	3.667.810	1.592.7
Күмәнді дебиторлық берешек бойынша резервтер	3.636	272	1.161	(281)	(206)	502	-
Бірлескен кәсіпорындардағы және қауымдасқан компаниялардағы инвестициялар	919.154	105.018	4.940	24	176.741	89.105	-
Күрделі шығындар	465.531	33.919	347.228	46.824	73.631	31.020	27.471

44. ЕСЕПТІ КҮННЕН KEЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

Қарыздар

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Vector Energy AG ағымдағы міндеттемелер құрамына енгізілген 865 миллион АҚШ доллары (2012 жылғы 31 желтоқсандағы бағам бойынша 130.433 миллион теңге) сомасына BNP Paribas (Suisse) SA кредит желісі бойынша TH KMG AG (бірге қарыз алушылар ретінде) бірлесіп қаржы ковенанттары бойынша тиісті талаптарды орындамады. 2013 жылғы 6 наурызда BNP Paribas (Suisse) SA 2013 жылғы 6 сәуірге дейінгі мерзімде талап етілген шарттарға сәйкестікті қаржылық ковенанттың сақтауын өткізу сұрауымен Vector Energy AG және TH KMG AG хабарлама жіберді. Топ басшылығы осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті шығару күні осы мәселені шешу үшін тиісті шараларды қабылдады.

2012 жылғы 26 қарашада Топтың еншілес ұйымы «Локомотив» АҚ 196 бірлік локомотив сатып алуға АҚШ-тың Экспорттық-Импорттық банкімен 425 миллион АҚШ

доллары (2012 жылғы 31 желтоқсандағы бағам бойынша 64.085 миллион теңгеге баламалы) сомасына кредит келісімін жасасты. Сыйақы ставкасы Commercial Interest Reference Rate құрады (АҚШ долларымен). Кредит келісімінің талаптарына сәйкес қаражатты игеру тоғыз траншпен көзделді, оның үшеуі 32 миллион АҚШ доллары (2012 жылғы 31 желтоқсандағы бағам бойынша 4.825 миллион теңгеге баламалы) сомасында банктің комиссиясын ұстай отырып, жалпы сомасы 311 миллион АҚШ долларына (2012 жылғы 31 желтоқсандағы бағам бойынша 46.896 миллион теңгеге баламалы) 2013 жылғы қаңтарда алынды.

2013 жылғы 24 қаңтарда Қор Қазақстан, Жомарт мыс кен орнын өңдеу бойынша жобаны қаржыландыруға 200 миллион АҚШ доллары мөлшерінде Kazakhmys Finance PLC қарыз берді. Қаржыландыру 2013 жылғы қаңтарда Қытай мемлекеттік Даму Банкімен кредит желісі шеңберінде алынған қаражаттан жүзеге асырылды.

2012 жылғы сәуірде ПМХЗ 13.460 миллион теңге сомаға «Қазақстан Халық Банкі» АҚ берген айналым қаражатын толтыруға қарыз алды.

2013 жылғы қаңтарда Топ Қытайдың Экспорттық-Импорттық Банкінен 500 миллион АҚШ доллары (2012 жылғы 31 желтоқсандағы бағам бойынша 75.395 миллион теңгеге баламалы) мөлшерінде қарызды мерзімінен бұрын өтеді. Мерзімінен бұрын өтеу кезінде Топ жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп құрамында 2,5 миллион АҚШ доллары (2012 жылғы 31 желтоқсандағы бағам бойынша 376 миллион теңгеге баламалы) сомада мерзімінен бұрын өтегені үшін комиссияны таныды.

2013 жылғы 13 ақпанда ҚДБ 425 миллион АҚШ доллары (64 миллиард теңгеге баламалы) сомасына Еурооблигацияларды қосымша орналастыруды жүзеге асырды, оның жылдық 4,125% купондық ставкасы бар және өтеу мерзімі 2022 жылы.

2013 жылғы 5 наурызда ҚДБ 272 миллион АҚШ доллары (41 миллиард теңгеге баламалы) сомаға Credit Suisse International-дан алған қарызды мерзімінен бұрын өтеді. Мерзімінен бұрын өтеу кезінде Топ комиссиялық шығыстар құрамында 21 миллион АҚШ доллары (3,2 миллиард теңгеге баламалы) мөлшерінде мерзімінен бұрын өтегені үшін комиссияны таныды.

Топ құрамындағы өзгерістер (еншілес ұйымдар)

2013 жылғы қаңтарда Топ басшылығы «Кварц» ЖШС-ны МК«KazSilicon» ЖШС-ға қосу арқылы оны қайта ұйымдастыру туралы шешім қабылдады.

2013 жылғы 29 наурызда «Қазақтелеком» АҚ «Digital TV» ЖШС-ға 100% қатысу үлесін сатып алуға 9.807 миллион теңге төледі.

2013 жылғы 31 қаңтарда International Finance Corporation (бұдан әрі – «IFC») тарапынан «пут» опционы көрсетілді, оған сәйкес IFC өзінің – 8.750 дана «СК Лизинг» АҚ-дағы барлық акцияларын сату құқығын пайдаланады, ол «СК Лизинг» АҚ капиталында 10% үлесті құрайды. БТА Банктің «СК Лизинг» АҚ опционының 10 % акциясын сатып алуы лизингтің компанияның жалпы акциялар санының 55 %-на дейін «СК Лизинг» АҚ акцияларын БТА Банктің иелену үлесін ұлғайтуға әкеледі («СК

Лизинг» АҚ Банктің еншілес ұйымының белгілеріне сәйкес келетін болады), осыған байланысты акцияларды мұндай сатып алу Қазақстан Республикасының заңнамасында жазылған тиісті келісу рәсімдері аяқталғаннан кейін жүзеге асырылуы мүмкін.

Даму институттарын, қаржы ұйымдарын беру және еншілес ұйымдардағы инвестициялардағы басқа да өзгерістер

«Қазақстан Республикасының 2012 жыл ішіндегі әлеуметтік-экономикалық дамуының қорытындылары және «Қазақстан - 2050» стратегиясын іске асыру жөніндегі міндеттер туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің қатысуымен өткен кеңестің 2013 жылғы 23 қаңтардағы № 01-7.1 хаттамасына сәйкес «СҚ-Фармация» ЖШС Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің қарауына беруді көздей отырып, оған Қазақстан Республикасының Үкіметіне даму институттары мен қаржы ұйымдарындағы («Қазақстан Даму банкі» АҚ, «Kazyna Capital Management» АҚ, «КазЭкспортГарант» Экспорттық-кредиттік сақтандыру корпорациясы» АҚ, «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ, «Қазақстан инвестициялық қоры» АҚ») Қорға тиесілі иелену үлестерін бере отырып, 100% акцияларының иесі Үкімет болатын «Ұлттық даму агенттігі» АҚ құру тапсырылды.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 4 наурыздағы № 206 қаулысына сәйкес «Қазкоммерцбанк» АҚ мен «БТА Банк» АҚ-ның Қорға тиесілі акцияларын сату есебінен Қорға «Халық банкі» ЖЗҚ» АҚ, «Грантум» ЖЗҚ және «ҰларҮміт» ЖЗҚ акционері болуға рұқсат берілді.

Қорға тиесілі «БТА Банк» АҚ, «Альянсбанк» АҚ және «Темірбанк» АҚ акцияларын 2013 жылғы 31 желтоқсанға дейін сату мақсатында, көрсетілген банктердің акционерлері сатылатын акцияларын басым сатып алу құқығынан бас тартқан жағдайда

Қ о р ғ а :

- «АльянсБанк» АҚ мен «Темірбанк» АҚ акцияларын бірыңғай стратегиялық инвесторға иеліктен шығару жөнінде шаралар қабылдау;

- «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ға «БТА Банк» АҚ акцияларының қалған пакетін сатып алуды ұсынысын жасау ұсынылды.

Ағымдағы сәтте «Ұлттық даму агенттігі» АҚ құру бойынша нормативтік құқықтық актілерді бекітуге, «СҚ-Фармация» ЖШС беруге және банктердің акцияларын сатуға байланысты құжаттарды дайындау және келісу рәсімдері жүзеге асырылуда.

2013 жылдың сәуірінде Қор Акционерге АО «Экспортно-кредитная страховая корпорация «КазЭкспортГарант» экспорттық-кредиттік сақтандыру корпорациясы» АҚ, «Қазына Капитал Менеджмент» АҚ, «Қазақстанның инвестициялық қоры» АҚ, «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ және «СҚ-Фармация» ЖШС-дағы 100%-дық иелену үлесін сенімгерлік басқаруға беруді жүргізді.

Қазцинктегі қатысу үлестерін сатып алу

2013 жылғы 1 ақпанда Қор «Қазцинк» ЖШС-ның 9,9407% қатысу үлестерін иеленетін «Logic Business» ЖШС, «Logic Invest Capital» ЖШС және «Дана»

инвестициялық үйі» ЖШС жарғылық капиталдарына қатысу үлестерінің 100% сатып алу жолымен 248.837 миллион теңге сомасында «Қазцинк» ЖШС жарғылық капиталына 29,8221% қатысу үлестерін сатып алуды жүргізді. Сатып алу 255.000 миллион теңге сомасында купондық облигацияларды орналастырудан түскен және ҚР Ұлттық Банкі сатып алған қаражат есебінен жүзеге асырылды. Облигациялардың айналым мерзімі жылдық 0,01% мөлшерінде купондық сыйақысы бар 50 жылды құрайды.

БТА Банктің қаржылық жағдайы

«БТА Банк» ЖАҚ (Қырғыз Республикасы) капиталындағы 71% үлесті Банкке қайтару туралы Бішкек қалалық сотының шешімі заң күшіне енді. 2013 жылғы 15 қаңтарда Бішкек қ. ауданаралық соты тіркеуші «Registrum» ЖШО-ға сот актілерінің көшірмелерін жіберді, оған сәйкес көрсетілген акциялар пакетіне меншік құқығы қазақстандық БТА Банкке қайта тіркелуі қажет.

Операциялық қызмет

Табиғи монополияларды реттеу агенттігінің Маңғыстау облысы департаментінің 2012 жылғы 29 желтоқсандағы № 155-НҚ бұйрығына сәйкес кәсіпорынға электр беру және бөлу тарифі (МРЭК) кВт/сағатына 2,97 теңгеден кВт/сағатына 3,10 теңгеге (Қ Қ С - с ы з) өзгерді .

Табиғи монополияларды реттеу агенттігінің Ақтөбе облысы департаментінің бұйрығына сәйкес Ақтөбе ЖЭО үшін электрге тариф кВт/сағатына 6,7 теңге (ҚҚС-сыз) деңгейінде белгіленді, ал 2013 жылғы 1 наурыздан бастап жылу энергиясына тариф 1.010 теңге/Гкал (ҚҚС-сыз) деңгейінде бекітілді, яғни 20%-ға ұлғайды.

Экологиялық аудит

2013 жылғы 25 қаңтарда «Өзенмұнайгаз» АҚ-ға экологиялық зияны үшін мемлекеттік бюджетке 59.611 миллион теңге төлеу туралы Маңғыстау облысы бойынша Экология департаментінен хабарлама түсті. Шығын сомасы 2011 жылғы 27 тамыздан 2012 жылғы 12 қараша аралығындағы кезеңдегі тексеру қорытындылары бойынша белгіленді. «Өзенмұнайгаз» АҚ жоғарыда көрсетілген хабарламамен келіспеді және Маңғыстау облыстық Мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотқа жүгінді. Топ басшылығы «Өзенмұнайгаз» АҚ-ның осы мәселе бойынша күшті позициясы бар екенін және жоғарыда көрсетілген сомаға шағымдана алатынын болжайды. Топ 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы хабарламаға байланысты резерв есептемеді.

Экспорттық кеден бажы

2013 жылғы 2 сәуірде Қазақстан Республикасының Үкіметі шикі мұнай экспортына экспорттық кеден бажын тоннасына 40 АҚШ долларынан тоннасына 60 АҚШ долларына дейін өсірді. Нәтижесінде Топ 2013 жылдың бірінші тоқсанында «

Өзенмұнайгаз» АҚ (4-ескертпе) негізгі құралдарының құнсыздануынан болған 56 миллиард теңге мөлшеріндегі қосымша шығынды таныды. Қаулы 2013 жылғы 12 сәуірден күшіне енді.

Банктік реттеудегі өзгерістер

2012 жылғы желтоқсаннан 2013 жылғы қаңтарды қоса алғандағы кезеңде ҚР Ұлттық Банкі арнайы ережелерге сәйкес реттеуші мақсатта кредиттерді құнсыздандырудан резерв баға бойынша талапты жою бөлігінде банктік реттеуде алда тұрған өзгерістер туралы екінші деңгейдегі банктерді хабарлады. 2013 жылғы 1 қаңтардан бастап кредиттердің құнсыздануынан шығын реттеуші әрі салық мақсатында ҚЕХС талаптарына сәйкес бағаланатын болады. Реттеуші резервтер мен ҚЕХС бойынша резервтер арасында бұрын жинақталған айырма жаңа «динамикалық резерв» капиталында құрылған бастапқы сальдоны құрайды.

Осы өзгерістер осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке қол қойған күні күшіне енген жоқ.

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Альянс Банк-ның реттеуші резервтер мен ҚЕХС бойынша резервтер арасында теріс жинақталған айырмасы бар, ол резервтердің оң шотын құру үшін пайдаланылмайды. Қазіргі уақытта көпшіліктің қолы жетімді реттеуші құжаттардың жобаларында Альянс Банктің нақты мән-жайларына ұсынылатын өзгерістерді қолдану бойынша түсіндірмелер жоқ. ҚР Ұлттық Банкімен консультациялар өткізе отырып, басшылық өзгерістерді қолдану бойынша арнайы түсіндірулер Альянс Банкке берілетініне сендіреді. ҚР Ұлттық Банкімен талқылау негізінде басшылық, егер осы түсіндірулерді қолдану пруденциялық нормативтерді бұзуға әкелсе, онда пруденциялық нормативтерді сақтау тәртібін Альянс Банк ҚР Ұлттық Банкімен қол қойылған арнайы келісіммен реттейтініне сенімділік алды.

Егер мұндай келісімге қол жеткізілсе, басшылық Альянс Банк мемлекеттік емес қожайынға сатылмайынша оның күші көпке бармайды деп күтеді, реттеуші орган мемлекеттік емес қожайынмен қайта капиталдандырудың толық жоспарын келісетін болады.

Өзге де оқиғалар

2013 жылғы қаңтар мен ақпан ішінде екі Fokker 50 және бір Airbus әуе кемесі операциялық жалдау шарты аяқталғанда қайтарылды. 2013 жылғы наурызда қаржылық лизинг талаптарында тартылған Embraer 190 үлгідегі бір әуе кемесін жеткізу жүзеге асырылды.

Қ а з а қ с т а н

Р е с п у б л и к а с ы

Ү к і м е т і н і ң

2 0 1 3

ж ы л ғ ы

5

қ а з а н д а ғ ы

№

1 0 6 0

қ а у л ы с ы м е н

бекітілген

«Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ

Жеке қаржылық есептілік

Тәуелсіз аудиторлардың есебімен 2012 жылғы
31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

МАЗМҰНЫ

Тәуелсіз аудиторлардың есебі

Жеке қаржылық есептілік

Жеке бухгалтерлік теңгерім
Жиынтық кіріс туралы жеке есеп
Ақша қаражатының қозғалысы туралы жеке есеп
Капиталдағы өзгерістер туралы жеке есеп

Жеке қаржылық есептілікке ескертпелер

ЖЕКЕ БУХГАЛТЕРЛІК ТЕҢГЕРІМ

31 желтоқсандағы жағдай бойынша

Миллион теңгемен	Ескер.	2012	2011
Активтер			
Ұзақ мерзімді активтер			
Негізгі құралдар		468	634
Материалдық емес активтер		931	199
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	5	3.231.412	2.498.897
Қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындар инвестициялар	6	18.455	101.783
Берілген қарыздар	7	657.400	458.723
Кредиттік мекемелердегі қаражат	8	361.780	258.512
Өзге де ұзақ мерзімді қаржы активтері	9	124.194	132.721
Ұзақ мерзімді банк депозиттері	10	204.553	170.110
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активтер	23	3.037	2.700
Өзге де ұзақ мерзімді активтер		201	4.083
		4.602.431	3.628.362
Ағымдағы активтер			
Корпоративтік табыс салығы бойынша алдын ала төлем		13.734	18.434
Берілген қарыздар	7	110.081	81.611
Кредиттік мекемелердегі қаражат	8	32.760	33.681
Өзге де қысқа мерзімді қаржы активтері	9	26.124	66.833
Колл/пут опциондарымен байланысты активтер		47.429	33.240
Қысқа мерзімді банк депозиттері	10	159.923	70.202
Өзге де ағымдағы активтер	11	27.939	10.857
Ақша қаражаты және оның эквиваленттері	12	432.972	451.902
		850.962	766.760
АКТИВТЕРДІҢ ЖИЫНЫ		5.453.393	4.395.122

КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Капитал			
Жарғылық капитал	13	4.409.314	4.050.383
Сату үшін қолда бар инвестицияларды қайта бағалау бойынша резерв	22	(595)	(126.333)
Жинақталған шығын		(557.989)	(1.116.293)
Капитал жиыны		3.850.730	2.807.757
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Қарыздар	14	1.295.007	1.032.791
Үкіметтің қаражаты	15	185.704	404.731
Қаржы кепілдіктері бойынша міндеттемелер	16	31.724	25.845
		1.512.435	1.463.367
Ағымдағы міндеттемелер			
Қарыздар	14	81.764	117.664
Үкіметтің қаражаты	15	198	275
Қаржы кепілдіктері бойынша міндеттемелер	16	5.956	3.091
Колл/пут опциондары бойынша міндеттемелер		32	717
Өзге де ағымдағы міндеттемелер		2.278	2.251
		90.228	123.998
КАПИТАЛ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ		5.453.393	4.395.122

Басқарушы директор – Басқарма мүшесі

Нұрлан Рахметов

Бас бухгалтер

Алмаз Әбдірахманова

6-44 беттегі есеп саясаты мен ескертпелер осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЖЕКЕ ЕСЕП

31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

Миллион теңгемен	Ескер.	2012	2011
Пайыздық кірістер	17	61.510	58.847
Пайыздық шығыстар	18	(91.423)	(107.125)
Дивидендтерден түсетін кіріс	19	341.520	81.483
Жалпы пайда		311.607	33.205
Жалпы және әкімшілік шығыстар	20	(15.967)	(42.072)
Қаржылық кірістер	21	58.667	59.033
Еңсілес ұйымдарға инвестициялардың күнсыздануынан шығын	5	(154.287)	(306.589)

Берілген қарыздың, банк депозиттерінің, кредиттік мекемелердегі қаражаттың және өзге де ағымдағы активтердің құнсыздануы шығынын (шығындарын) қалпына келтіруден кіріс, нетто	7, 8, 10, 11	279.377	(283.616)
Сату үшін қолда бар инвестициялардың құнсыздануынан шығын	22	(146.848)	–
Бағамдық айырмадан кіріс, нетто		1.273	39
Опциондар құнының өзгеруінен кіріс, нетто		11.365	41.936
Қаржы активтерінің шығуынан болатын кіріс/(шығын)	9	4.830	(6.867)
Өзге де операциялық кірістер/(шығыстар), нетто		195	(1.202)
Табыс салығын есептегенге дейінгі пайда/(шығын)		350.212	(506.133)
Табыс салығы бойынша шығыстар	23	(10.489)	(9.701)
Жыл ішіндегі таза пайда/(шығын)		339.723	(515.834)
Табыс салығын шегергендегі өзге де жиынтық (кіріс)/шығын			
Сату үшін қолда бар инвестициялар бойынша таза (кіріс)/шығын		125.738	(131.214)
Табыс салығын шегергендегі өзге де жиынтық (шығын)/кіріс жиыны		125.738	(131.214)
Жыл ішіндегі жиынтық кірістің/(шығынның) жиыны		465.461	(647.048)

Басқарушы директор – Басқарма мүшесі

Нұрлан Рахметов

Бас бухгалтер

Алмаз Әбдірахманова

6-44 беттегі есеп саясаты мен ескертпелер осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЖЕКЕ ЕСЕП

31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

Миллион теңгемен	Ескер.	2012	2011
Операциялық қызметтен ақша ағымдары			
Табыс салығы есептелгенге дейінгі пайда/(шығын)		350.212	(506.133)
Мыналарға түзету:			
Тозу мен амортизацияға		285	270
Еншілес ұйымдарға инвестициялардың құнсыздануынан шығын	5	154.287	306.589
Берілген қарыздың, банк депозиттерінің, кредиттік мекемелердегі қаражаттың және өзге де ағымдағы активтердің құнсыздануы шығынын (шығындарын) қалпына келтіруден кіріс), нетто	7, 8, 10, 11	(279.377)	283.616
Қаржы кірістері	20	(58.667)	(59.033)
Сату үшін қолда бар инвестициялардың құнсыздануынан шығын	22	146.848	–
Опциондар құнының өзгеруінен кіріс, нетто		(11.365)	(41.936)
Қаржы активтерінің шығуынан болатын кіріс/(шығын)	9	(4.830)	6.867
Бағамдық айырмадан іске асырылмаған шығын		295	42
Өзгелері		476	451

Айналым капиталындағы өзгерістерге дейінгі операциялық қызметтен ақша ағымдары		298.164	(9.267)
Берілген қарыздардағы өзгеріс		(257.102)	(255.689)
Кредиттік мекемелердегі қаражаттағы өзгеріс		(203.889)	80.642
Өзге де активтердегі өзгеріс		(24.973)	8.174
Үкімет қарыздарындағы және қаражатындағы өзгеріс		260.640	213.020
Өзге де ағымдағы міндеттемелердегі өзгеріс		27	1.335
Операциялық қызметтен ақша ағымдары		72.867	38.215
Төленген табыс салығы		(10.826)	(22.560)
Алынған пайыздар		50.687	27.432
Операциялық қызметтен таза ақша ағымдары		112.728	43.087
Инвестициялық қызметтен ақшалай ағын			
Банк депозиттерін алу/(орналастыру), нетто	10	122.987	(4.452)
Еншілес ұйымдар мен қауымдасқан компаниялардың акцияларын сатып алу	5	(277.653)	(154.442)
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу		(296)	(209)
Еншілес ұйымдарға инвестицияларды сатудан түсетін түсімдер	5	150.035	–
Қаржы активтерін сату, нетто		29.508	27.857
Инвестициялық қызметтен алынған/(пайдаланылған) таза ақша ағымдары		24.581	(131.246)
Қаржы қызметінен ақша ағымдары			
Акционерге төленген дивидендтер	13	(159.113)	–
Акционерге дивидендтер бойынша алдын ала төлем	11	–	(9.077)
Акционерге өзге де бөлу		(9.126)	–
Жарғылық капиталға жарналар	13	12.000	147.552
Қаржы қызметінен алынған/(пайдаланылған) таза ақша ағымдары		(156.239)	138.475
Ақша қаражаты мен оның баламаларындағы таза өзгеріс		(18.930)	50.316
Жыл басындағы ақша қаражаты мен оның эквиваленттері		451.902	401.586
Жыл аяғындағы ақша қаражаты мен оның эквиваленттері	12	432.972	451.902

6-44 беттегі есеп саясаты мен ескертпелер осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

АҚШАЛАЙ ЕМЕС ОПЕРАЦИЯЛАР

Төменде көрсетілгендерді қоса алғанда, ақшалай емес операциялар ақша қаражатының қозғалысы туралы жеке есептен шығарылды:

1. Мүлік және мемлекеттік акциялар пакеті нысанында Акционер жүзеге асырған жарна жолымен Қордың жарғылық капиталын ұлғайту (13-ескертпе), және осы активтерді Қордың еншілес ұйымдарына одан әрі беру (5-ескертпе).

2. Берілген, алынған қарыздар, кредиттік мекемелердегі қаражат және Үкімет қаражаты бойынша дисконтты тану (7, 8, 14, 15-ескертпелер).

3. Акционермен жасалған операциялар (13-ескертпе).

Басқарушы директор – Басқарма мүшесі

Нұрлан Рахметов

Бас бухгалтер

Алмаз Әбдірахманова

6-44 беттегі есеп саясаты мен ескертпелер осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЖЕКЕ ЕСЕП

31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

Миллион теңгемен	Жарғылық капитал	Сату үшін қолда бар инвестицияларды қайта бағалау резерві	Жинақталған шығын	Жиыны
2010 жылғы 31 желтоқсан	3.891.909	4.881	(626.713)	3.270.077
Жыл ішіндегі таза шығын	–	–	(515.834)	(515.834)
Өзге де жиынтық шығын	–	(131.214)	–	(131.214)
Жыл ішіндегі жиынтық кіріс жиыны	–	(131.214)	(515.834)	(647.048)
Жарғылық капиталға жарналар (13-ескертпе)	158.474	–	–	158.474
Үкімет қаражатын бастапқы танудан кіріс (15-ескертпе)	–	–	21.799	21.799
Акционермен операциялар (13-ескертпе)	–	–	11.511	11.511
Акционерге дивидендтер	–	–	(7.056)	(7.056)
2011 жылғы 31 желтоқсан	4.050.383	(126.333)	(1.116.293)	2.807.757
Жыл ішіндегі таза шығын	–	–	339.723	339.723
Өзге де жиынтық шығын	–	125.738	–	125.738
Жыл ішіндегі жиынтық кіріс жиыны	–	125.738	339.723	465.461
Жарғылық капиталға жарналар (13-ескертпе)	358.931	–	–	358.931
Үкімет қаражатымен жасалған операциялардан кіріс (15-ескертпе)	–	–	394.267	394.267
Акционермен операциялар (13-ескертпе)	–	–	1.630	1.630
Акционерге дивидендтер	–	–	(168.190)	(168.190)
Акционерге өзге де бөлу	–	–	(9.126)	(9.126)
2012 жылғы 31 желтоқсан	4.409.314	(595)	(557.989)	3.850.730

Басқарушы директор – Басқарма мүшесі

Нұрлан Рахметов

Бас бухгалтер

Алмаз Әбдірахманова

6-44 беттегі есеп саясаты мен ескертпелер осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2012 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

«Самұрық-Қазына» ұлттық әл ауқат қоры» АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша «Қор» немесе «Самұрық-Қазына») Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 13 қазандағы Жарлығына және Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 17 қазандағы № 962 қаулысына сәйкес құрылды. Құрылу «Қазына» орнықты даму қоры» акционерлік қоғамы («Қазына») мен «Самұрық» мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі қазақстандық холдингі» акционерлік қоғамын («Самұрық») біріктіру және Мемлекеттік қорға Қазақстан Республикасы Үкіметіне («Мемлекет» немесе «Үкімет») тиесілі кейбір кәсіпорындардағы өз меншік құқығын қосымша беру жолымен жүзеге асырылды. Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті білдіретін Үкімет Қордың жалғыз акционері (бұдан әрі мәтін бойынша «Акционер»).

Үкіметтің қайта ұйымдастыру кезіндегі негізгі мақсаты Үкіметтің тиісті бағдарламалары мен даму жоспарларында белгіленген осы компаниялардың стратегиялық міндеттерді табысты орындауы мақсатында олардың менеджменті тиімділігін арттыру және ұйымдық құрылымын оңтайландыру болып табылады. Самұрық пен Қазынаның қосылуы және қосымша беру кәсіпорындарды жалпы бақылауға біріктіруді білдіреді, оны Қор үлестерді біріктіру ретінде ескереді.

Қордың қызметі 2012 жылғы 1 ақпанға дейін «Ұлттық әл-ауқат қоры туралы» Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 13 ақпандағы № 134-4 Заңымен реттелді және ел экономикасының тұрақты дамуын қамтамасыз етуге жәрдемдесуге; экономиканы жаңғыртуға және әртараптандыруға; Топ компаниялары қызметінің тиімділігін арттыруға бағытталды. 2012 жылғы 1 ақпанда «Ұлттық әл-ауқат қоры туралы» Қазақстан Республикасының 2012 жылғы 1 ақпандағы № 550-IV Заңы қабылданды, оған сәйкес Қордың қызметі Қордың тобына кіретін ұйымдардың ұзақ мерзімді құнын (құндылығын) ұлғайту және Қордың тобына кіретін активтерді тиімді басқару арқылы Қазақстан Республикасының ұлттық әл-ауқатын арттыруға бағытталды.

Қор 5 және 6-ескертпеде санамаланған бірқатар мемлекеттік кәсіпорындарды біріктіретін холдинг болып табылады.

Компанияның тіркелген офісі Қазақстан Республикасы Астана қаласы, Қонаев көшесі 8 мекенжайында орналасқан.

Осы жеке қаржылық есептілікті шығаруға 2012 жылғы 23 мамырда Қордың Басқарушы директоры - Басқарма мүшесі мен Бас бухгалтері бекітті.

Тұрақтандыру жоспары

Әлемдік қаржы дағдарысы жағдайында елдің экономикасы мен қаржы жүйесін тұрақтандыруды қамтамасыз ету мақсатында Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 25 қарашадағы № 1085 қаулысымен Қазақстан Республикасы Үкіметінің, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің және Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің Экономикасы және

қаржы жүйесін тұрақтандыру жөніндегі 2009 - 2010 жылдарға арналған бірлескен іс-қимыл жоспары (бұдан әрі мәтін бойынша «Тұрақтандыру жоспары») бекітілді. Тұрақтандыру жоспары мынадай мақсаттарға бағытталған бірқатар іс-шараларды көздейді :

- Қаржы секторын тұрақтандыру;
- Жылжымайтын мүлік нарығындағы проблемаларды шешу;
- Шағын және орта бизнесті қолдау;
- Агроөнеркәсіптік кешенді дамыту;
- Инновациялық, индустриялық және инфрақұрылымдық жобаларды іске асыру.

Қор Үкіметтен Тұрақтандыру жоспарын іске асыру жөніндегі негізгі оператор болып түседі.

Қарашығанақ жобасына инвестициялар

2012 жылғы 28 маусымда Қазақстан Республикасы Мұнай-газ министрлігі мен Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетінің тұлғасында Үкімет және Қарашығанақ жобасына қатысушылар (бұдан әрі – «Консорциум» немесе «КПО») шартқа қол қойды, оған сәйкес Үкімет КПО-дағы үлестің 10% сатып алды. Сатып алынған 10%-дық үлестің әділ құны 2 миллиард АҚШ доллары (300.000 миллион теңге) мөлшерінде бағаланды, оның 150.000 миллион теңгесін Үкімет ақша қаражатымен төледі, ал қалған бөлігі салық бойынша міндеттемелер есебіне есептелді. Үкімет «Өнімді бөлу туралы түпкілікті келісімдегі үлесті басқару жөніндегі компания» жаңа кәсіпорнын (бұдан әрі – «КУДОСРП») құрды және жобаның сатып алынған 10%-дық үлесін КУДОСРП капиталына беруді жүзеге асырды. Одан әрі Үкіметтің 2012 жылғы 3 мамырдағы № 570 қаулысына сәйкес 2012 жылғы 28 маусымда КУДОСРП үлесінің 100% мемлекеттік пакеті Қорға берілді, оның әділ құны беру күнінде 300.070 миллион теңгені құрады (5 және 13-ескертпелер).

2012 жылғы 29 маусымда Қор КУДОСРП–ты «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ-қа (бұдан әрі мәтін бойынша «ҚМГ ҰК») ҚМГ ҰК 150.035 миллион теңге мөлшеріндегі акцияларға және 150.035 миллион теңге мөлшеріндегі ақшалай сыйақыға айырбасқа берді, ол 1 миллиард АҚШ доллары мөлшеріндегі қарыз арқылы қаржыландырылды. Қарыз шартына сәйкес жылдық пайыздық ставка 1,25 көбейтілген ЛИБОР плюс 3% құрады, және негізгі борыш 3 жыл бойына жобадан ақша ағындары есебінен ай сайын тең үлестермен төлеуге жатады. Қарыз бойынша келісімге сәйкес қамтамасыз ету ретінде ҚМГ ҰК Консорциумға жобадағы үлестің 5% берді. Сондай-ақ Қор осы қарыз бойынша кепілдік берді.

2012 жылғы 28 маусымда Қор 159.113 миллион теңге мөлшерінде дивидендтер төледі. Дивидендтердің 150.035 миллион теңге сомасындағы бөлігін Үкімет жоғарыда аталған КПО-дағы үлесті сатып алуды қаржыландыру үшін пайдаланды (13-ескертпе).

«БТА Банк» АҚ міндеттемелерін қайта құрылымдау

2012 жылғы желтоқсанда «БТА Банк» АҚ міндеттемелерін екінші рет қайта құрылымдау жүзеге асырылды. Қайта құрылымдау жоспарының шеңберінде Қор Банкті қайта құрылымдауды қолдауға бағытталған бірқатар шаралар қабылдады, атап айтқанда:

Акциялар сатып алу

2012 жылғы 21 желтоқсанда осы банктегі депозитке және ағымдағы шотқа орналастырылған қаражатты ішінара алу есебінен Қор 176.376 миллион теңге сомасына «БТА Банк» АҚ қосымша шығарылған жай акцияларын сатып алды (5 және 10-ескертпелер). Қор сатып алу нәтижесінде БТА Банктегі өзінің иелену үлесін 81,48%-дан 97,28% дейін ұлғайтты. Бұдан басқа, жоғарыда аталған депозит бойынша 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ондағы қаражаттың қалдығы 89.894 миллион теңгені құрады, пайыздық ставка 11%-дан 7% дейін азайды.

Қарыз беру

2012 жылғы 19 желтоқсанда Қор «БТА Банк» АҚ-қа 2024 жылға дейін өтеу мерзімімен және 4% сыйақы ставкасымен 239.771 миллион теңге мөлшерінде қарыз берді (8-қосымша). Қарызды қаржыландыру жалпы сомасы 143.196 миллион теңгеге облигациялар шығару (15-ескертпе) есебінен және Қордың 96.575 миллион теңге мөлшеріндегі қолда бар қаражаты есебінен жүзеге асырылды.

Облигациялар шығару шарттарын қайта қарау

Қордың бұрын шығарылған «БТА Банк» АҚ сатып алған облигациялары бойынша проспекттагі өзгерістерге сәйкес купонның ставкасы 4%-дан 6% дейін ұлғайды (14-қосымша).

Кепілдік шарттарын қайта қарау

2012 жылғы 20 желтоқсанда Қор «БТА Банк» АҚ кредиторларға берген кепілдік үшін комиссия мөлшерін қайта қарады. Қайта қаралған шарттарға сәйкес комиссияның мөлшері 2012 жылғы 1 қыркүйектен бастап жылдық 2,0%-дан 0,125% дейін азайды.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ

Осы жеке қаржылық есептілік есеп саясатында және осы жеке қаржылық есептілікке ескертпелерде сипатталған жағдайларды қоспағанда, бастапқы күн қағидаты негізінде дайындалды. Қор бухгалтерлік есептілікті теңгемен ұсынған. Арнайы шарттасқан жағдайларды қоспағанда, осы жеке қаржылық есептіліктегі барлық мәндер миллионға дейін дөңгелектелген.

Осы жеке қаржылық есептілік Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес дайындалды.

Осы жеке қаржылық есептілік 2012 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікке қосымша ретінде дайындалды. Шоғырландырылған қаржылық есептілікті шығаруға 2012 жылғы 23 мамырда Қордың

Басқарушы директор - Басқарма мүшесі мен Бас бухгалтері бекітті. Шоғырландырылған қаржылық есептілік данасын Қордың бас кеңсесінен алуға болады (1-ескертпе).

Сәйкестігі туралы мәлімдеме

Қордың осы жеке қаржылық есептілігі Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттары жөніндегі кеңес («ҚЕХС жөніндегі кеңес») бекіткен Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына («ҚЕХС») сәйкес дайындалды.

Жеке қаржылық есептілікті ҚЕХС-қа сәйкес дайындау маңызды бухгалтерлік бағалауды талап етеді. Жоғары күрделілік деңгейі мен жол берулерді қолдануды қамтитын қолданылу саласы, сондай-ақ бағалау мен жол берулерді қолдану шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін елеулі болып табылатын салалар 4-ескертпеде ашылған.

Шетелдік валютаны қайта есептеу

Функционалдық валюта және ұсыну валютасы

Осы жеке қаржылық есептілік функционалдық валюта және Қордың есептілігін ұсыну валютасы болып табылатын теңгемен ұсынылды.

Операциялар және шоттар сальдосы

Шетелдік валютадағы операциялар операциялар жүзеге асырылған күнгі валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға қайта есептеледі. Шетелдік валютада берілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күні қолданылатын функционалдық валютаның ресми нарықтық бағамы бойынша қайта есептеледі. Барлық бағамдық айырмалар жиынтық кіріс туралы жеке есепке қосылады. Тарихи құнның негізінде шетелдік валютада бағаланатын монетарлық емес баптар бастапқы мәмілелер жасалған күні қолданыста болған бағамдар бойынша қайта есептеледі. Әділ құн бойынша шетелдік валютада бағаланатын монетарлық емес баптар әділ құн белгіленген күні қолданыста болған бағамдар бойынша қайта есептеледі.

Валюта айырбастау бағамдары

Қазақстандық қор биржасы («ҚҚБ») белгілеген валюта айырбастаудың орташа салмақталған бағамдары Қазақстанда шетелдік валютаны айырбастаудың ресми айырбастау бағамдары ретінде пайдаланылады.

2012 және 2011 жылдардағы 31 желтоқсанда теңгенің АҚШ долларына ҚҚБ айырбастау бағамы тиісінше 1 долларға 150,74 және 148,4 теңгені құрады. Бұл бағамдар 2012 жылғы және 2011 жылғы 31 желтоқсанда АҚШ долларымен берілген монетарлық активтер мен міндеттемелерді қайта есептеу үшін пайдаланылды. 2012 жылғы 23 мамырда ҚҚБ айырбастау бағамы 1 АҚШ доллары үшін 147,70 теңге болды.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ ЕЛЕУЛІ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ

Есеп саясатындағы және ақпаратты ашу қағидаттарындағы өзгерістер

Төменде көрсетілген жаңа және қайта қаралып, 2012 жылғы 1 қаңтарда күшіне енген Стандарттар мен Интерпретацияларды қоспағанда, осы шоғырландырылған

қаржылық есептілікті дайындау кезінде қолданылатын есеп саясаты 2011 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл ішіндегі жылдық қаржылық есептілікті дайындау кезінде пайдаланылғанға сәйкес келеді.

БЕХС 12 түзету «Пайдаға салынатын салық» - «Кейінге қалдырылған салықтар – Кейінге қалдырылған салықтардың негізінде жатқан активтерді өтеу»

Түзетуде әділ құн бойынша қайта бағаланатын инвестициялық жылжымайтын мүлікке қатысты кейінге қалдырылған салықты айқындау тетігі түсіндіріледі. Түзетудің шеңберінде оны бағалау үшін БЕХС 40-қа сәйкес әділ құнның моделі пайдаланылатын жылжымайтын мүлікке арналып кейінге қалдырылған салықтың оның баланстық құнының сату арқылы өтелетіндігі туралы жол берілімдігі негізінде айқындалуға тиістігі туралы дәлелді жол берілім енгізіледі. Бұдан басқа, түзетуде активті сату туралы жол берілімнің негізінде ғана БЕХС 16-дағы қайта бағалау моделіне сәйкес бағаланатын амортизацияланбайтын активтер бойынша кейінге қалдырылған салықты есептеу қажеттілігі туралы талап енгізіледі. Түзету 2012 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енеді. Түзету қаржылық жағдайға, қаржылық нәтижелерге немесе Топ ашатын ақпаратқа әсер еткен жоқ.

КЕХС 7 түзету «Қаржы құралдары: ақпаратты ашу» «Тануды тоқтату туралы ақпараттың ашылуына қатысты талаптарды жетілдіру»

Түзету оларды тану тоқтатылмаған активтердің және тиісті міндеттемелердің өзара байланысының сипатын Топтың қаржылық есептілігін пайдаланушыларға түсіну мүмкіндігін беру үшін берілген, бірақ оларды тану тоқтатылмаған қаржылық активтер туралы қосымша ақпаратты ашуды талап етеді. Бұдан басқа, түзету қаржылық есептілікті пайдаланушыларға оларды тану тоқтатылған аталған активтердегі компанияның жалғасып отырған қатысуының сипатын және онымен байланысты тәуекелдерді бағалау мүмкіндігін беру үшін активтерге жалғасып отырған қатысу туралы ақпаратты ашуды талап етеді. Түзету 2011 жылғы 1 шілдеден кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енеді. Топта осындай сипаттамалары бар активтер жоқ, сондықтан түзету Қордың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар мен интерпретациялар

Төменде шығарылған, бірақ Қордың шоғырландырылған қаржылық есептілігі шығарылған күні әлі күшіне енбеген стандарттар мен интерпретациялар келтіріледі. Қор осы стандарттарды олар күшіне енген күнінен бастап қолдану ниетінде.

БЕХС 1 түзету «Қаржылық есептілік: ақпарат беру» – «Өзге де жиынтық кірістің баптарын беру»

БЕХС 1–ге түзетулер өзге де жиынтық кірістің құрамында ұсынылатын баптардың топтамасын өзгертеді. Болашақтағы белгілі бір сәтте пайданың немесе шығынның құрамына қайта жіктелуі мүмкін баптар (мысалы, таза инвестицияларды хеджирлеуден

түсетін таза кіріс, шетелдік бөлімшелердің есептілігін есептеу кезіндегі бағам айырмасы, ақша ағындарын хеджирлеудің таза өзгерісі және сату үшін қолда бар қаржы активтері бойынша таза шығыстар немесе кірістер), ешқашан қайта жіктелінбейтін баптардан (мысалы, белгіленген төлемдермен жоспарлар бойынша актуарлық кірістер мен шығыстар және жер мен ғимаратты қайта бағалау) бөлек ұсынылуға тиіс. Түзету Қор қызметінің қаржылық жағдайын немесе қаржылық нәтижелеріне әсер етпейді. Түзету 2012 жылғы 1 шілдеден кейін немесе осы күннен кейін күшіне енеді, демек, ол күшіне енгеннен кейін жасалатын Топтың алғашқы шоғырландырылған қаржылық есептілігіне қолданылады.

БЕХС 19-ға түзетулер «Қызметкерлерге сыйақы беру» (жаңа редакцияда)

ҚЕХС жөніндегі кеңес БЕХС 19-ға бірнеше түзетулер жариялады. Олар іргелі өзгерістерден (мысалы, дәліз тетігін және жоспар активтерінің күтілетін кірістілігі түсінігін шығару) тұжырымдаманың қарапайым түсіндірмелеріне және өзгерістеріне дейін құбылып отырады. Стандарттың жаңа редакциясы сыйақылар бойынша таза шығыстарға әсерді көздейді, өйткені жоспар активтері бойынша пайыздық кіріс төлемдер бойынша міндеттемелерді дисконттау мақсаттары үшін қолданылатын сол пайыздық ставканы пайдалану арқылы айқындалады. Басшылық стандарттың жаңа редакциясы Қор қызметінің қаржылық жағдайын немесе қаржылық нәтижелеріне елеулі әсер етпейді деп болжайды. Стандарттың жаңа редакциясы 2013 жылғы 1 қаңтарда басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енеді.

БЕХС 28 «Қауымдасқан компанияларға және бірлескен кәсіпорындарға салынатын инвестициялар» (2011 жылғы редакцияда)

ҚЕХС 11 «Бірлескен қызмет туралы келісімдер» және ҚЕХС 12 «Басқа компанияға қатысу үлестері туралы ақпаратты ашу», БЕХС 28 жаңа стандарттарының жариялануының нәтижесінде БЕХС 28 «Қауымдасқан компанияларға және бірлескен кәсіпорындарға салынатын инвестициялар» деген жаңа атау алды және енді қауымдасқан компанияларға салынатын инвестицияларға қатысты ғана емес, сонымен бірге бірлескен кәсіпорындарға салынатын инвестицияларға қатысты да үлестік қатысу әдісінің қолданылуын сипаттайды. Стандарттың жаңа редакциясы Қордың жеке қаржылық есептілігіне әсер етпейді. Жаңа редакциядағы стандарт Түзету 2013 жылғы 1 қаңтардан кейін басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енеді.

БЕХС 32 түзетулер «Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің өзара есеп айырысуы»

Осы түзетулердің шеңберінде «қазіргі сәтте өзара есеп айырысуды жүзеге асыруға бекітілген заңдық құқықты иеленеді» тіркесінің мәні түсіндіріледі. Түзетулер сондай-ақ олардың шеңберінде бір мезгілдік емес жалпы төлемдердің тетіктері пайдаланылатын есеп айырысу жүйелеріне (бірыңғай клирингілік орталық сияқты) қатысты әдетте БЕХС 32 өзара есеп айырысу өлшемдерін дұрыс қолдану қажеттілігін де сипаттайды. Осы түзетулер Қор қызметінің қаржылық жағдайын немесе қаржылық нәтижелеріне

елеулі әсер етпейді деп болжанады. Түзетулер 2014 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енеді.

ҚЕХС 7 түзетулер «Ақпаратты ашу – қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің өзара есебі»

Осы түзетулерге сәйкес компаниялар өзара есепті жүзеге асыруға құқықтар туралы ақпаратты тиісті келісімдерде ашуға міндетті (мысалы, қамтамасыз ету беру туралы келісім). Осындай талаптардың арқасында пайдаланушылар өзара есеп туралы келісімдердің компанияның қаржылық жағдайына әсерін бағалау үшін пайдалы ақпаратты иеленетін болады. Ақпаратты ашуға қатысты жаңа талаптар БЕХС 32 «Қаржы құралдары: ақпарат беру» сәйкес өзара есеп айырысатын барлық танылған қаржы құралдарына қолданылады. Ақпаратты ашуға қатысты талаптар өзара есеп туралы бас келісімде заңды түрде бекітілген бас келісімнің немесе олардың БЕХС 32 сәйкес өзара есепке жататын-жатпайтындығына қарамастан ұқсас келісімнің мәні болып табылатын танылған барлық қаржы құралдарына да қолданылады. Түзетулер Қор қызметінің қаржылық жағдайын немесе қаржылық нәтижелеріне әсер етпейді. Түзетулер 2013 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енеді.

ҚЕХС 9 «Қаржы құралдары: жіктеу және бағалау»

ҚЕХС жөніндегі кеңестің БЕХС 39 ауыстыру жөніндегі жобасының бірінші кезеңінің нәтижелері бойынша шығарылған ҚЕХС 9 БЕХС 39 белгіленгендей, қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді жіктеуге қатысты қолданылады. Бастапқыда стандарт 2013 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енеді деп болжанған, бірақ 2011 жылғы желтоқсанда жарияланған ҚЕХС 9 «ҚЕХС 9 міндетті қолдану күні және ақпаратты ашуға қолданылатын өтпелі талаптар» түзету шығару нәтижесінде міндетті қолдану күні 2015 жылғы 1 қаңтарға ауыстырылды. Кейінгі кезеңдердің барысында ҚЕХС кеңесі хеджирлеу есебі мен қаржы активтерінің құнсыздануын қарайды. ҚЕХС 9 бірінші кезеңін қолдану қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін жіктеуге әсер етеді, бұл ретте басшылық Қордың қаржылық есептілігіне әсер айтарлықтай болмайды деп санайды. Аяқталған жағдайды көрсету үшін Қор осы стандарттың жеке қаржылық есептіліктегі сомаға әсерін олар жарияланғаннан кейін жобаның басқа кезеңдерімен байланыстырып қарайды.

ҚЕХС 10 «Шоғырландырылған қаржылық есептілік», БЕХС 27 «Жеке қаржылық есептілік»

ҚЕХС 10 БЕХС 27 «Шоғырландырылған және жеке қаржылық есептіліктің» шоғырландырылған қаржылық есептілікте есебі қарастырылатын бөлігін ауыстырады. Стандарт сондай-ақ «Шоғырландыру – арнайы мақсаттағы компаниялар» ПКИ-12 «Интерпретациясында қаралатын мәселелерді қозғайды». ҚЕХС 10 арнайы мақсаттағы компанияларды қоса алғанда, барлық компанияларға қатысты қолданылатын бірыңғай

бақылау моделін көздейді. ҚЕХС 10 стандарты енгізетін өзгерістер басшылықтан компаниялардың қайсысының бақыланатындығын, және демек, БЕХС 27 талаптарын қолдану кезіндегіге қарағанда негізгі компаниямен шоғырландыруға тиістігін анықтау кезінде пайымдаулардың барынша көлемін талап етеді. ҚЕХС 10 «Қордың жеке қаржылық есептілігіне әсер етпейді». Стандарт 2013 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты қолданылады.

ҚЕХС 11 «Бірлескен қызмет туралы келісім»

ҚЕХС 11 БЕХС 31 «Бірлескен қызметке қатысу» және «Бірлесіп бақыланатын компаниялар – қатысушылардың монетарлық емес салымдары» ПКИ-13 «Интерпретациясын ауыстырады». ҚЕХС 11 бірлесіп бақыланатын компанияларды теңбе-тең шоғырландыру әдісімен есепке алу мүмкіндігін жоққа шығарады. Оның орнына бірлескен кәсіпорындардың анықтамасын қанағаттандыратын бірлесіп бақыланатын компаниялар үлестік қатысу әдісі бойынша ескеріледі. Осы стандартты қолдану Қордың жеке қаржылық есептілігіне әсер етпейді. Стандарт 2013 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді.

ҚЕХС 12 «Басқа компанияларға қатысу үлестері туралы ақпаратты ашу»

ҚЕХС 12 бұрын БЕХС 27-де шоғырландырылған қаржылық есептілік бөлігінде көзделген ақпаратты ашуға қойылатын барлық талаптарды, сондай-ақ бұрын БЕХС 31 және БЕХС 28-де көзделген ақпаратты ашуға қойылатын барлық талаптарды қамтиды. Ақпаратты ашуға қойылатын осы талаптар компаниялардың еншілес компанияларға, бірлескен қызметке, қауымдасқан және құрылымдалған компанияларға қатысу үлестеріне жатады. Сондай-ақ ақпаратты ашуға қойылатын жекелеген жаңа талаптар да енгізілген. Осы стандартты қолдану Қордың қаржылық жағдайына немесе қаржылық нәтижелеріне әсер етпейді. Стандарт 2013 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін қолданылады.

ҚЕХС 13 «Әділ құнды бағалау»

ҚЕХС 13 бір стандартта ҚЕХС сәйкес әділ құнды бағалауға қатысты барлық нұсқауларды біріктіреді. ҚЕХС 13 компаниялар әділ құнды пайдалануға міндетті болғанда өзгерістер енгізбейді, ал әділ құнды бағалау талап етілгенде немесе рұқсат етілгенде ҚЕХС сәйкес әділ құнды бағалауға қатысты нұсқауларды ұсынады. Қазіргі кезде Қор осы стандартты қолданудың қаржылық жағдайына немесе оның қызметінің нәтижелеріне әсерін бағалауда, алайда, алдын ала талдау осы стандартты қабылдаудың елеулі салдарларының күтілмейтінін көрсетті. Стандарт 2013 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдер үшін күшіне енеді.

IFRIC 20 интерпретациясы «Ашық тәсілмен әзірленетін кен орнын пайдалану кезеңіндегі аршу жұмыстарына жұмсалатын шығындар»

Осы интерпретация ашық тәсілмен әзірленетін кен орнын пайдалану кезеңінде туындайтын шлак жыныстарын аластау (аршу жұмыстары) шығындарына қатысты

қолданылады. Интерпретация 2013 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын есепті кезеңдерге қатысты қолданылады.

«ҚЕХС жыл сайын жетілдіру» (2012 жылғы мамыр)

Төменде санамаланған стандарттарға жетілдірулер Қордың жеке қаржылық есептілігіне әсер етпейді:

- БЕХС 1 «Қаржылық есептілік беру»;
- БЕХС 16 «Негізгі құралдар»;
- БЕХС 32 «Қаржы құралдары: ақпарат беру»;
- БЕХС 34 «Аралық қаржы есептілігі».

Осы жетілдіру 2013 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді.

Еншілес ұйымдарға, бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға инвестициялар

Қордың өзінің еншілес ұйымдарына, бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға инвестициялары құнсыздану шегеріліп бастапқы құн бойынша ескеріледі. Қауымдасқан компания – бұл Қор елеулі ықпал ететін, бірақ еншілес компания да, бірлескен кәсіпорын да болып табылмайтын компания.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Әрбір есепті күні Қор активтің ықтимал құнсыздануының белгілерінің бар-жоқтығын анықтайды. Егер осындай белгілер орын алса, немесе егер активті құнсыздануға жыл сайынғы тексеру жүргізу талап етілсе, Қор активтің өтелетін құнын бағалауды жүргізеді. Активтің өтелетін құны – мынадай шамалардың ең үлкені: активтің әділ құны және активті пайдаланудан болатын құндылық. Өтелетін құн негізінен актив басқа активтер немесе активтердің топтары генерациялайтын ағындардан тәуелсіз ақша қаражатының ағындарын генерацияламайтын жағдайларды қоспағанда, жекелеген актив үшін анықталады. Егер активтің ағымдағы құны оның өтелетін құнынан асып кетсе, актив құнсызданған болып саналады және өтелетін құнға дейін шығысқа шығарылады. Пайдаланудан болатын құндылықты бағалау кезінде болашақтағы ақша ағындары келтірілген құнға дейін дисконттау ставкасы бойынша активке тән ақша мен тәуекелдердің уақытша құнын ағымдағы нарықтық бағасын көрсететін салық салғанға дейін дисконтталады.

Әрбір есепті күні активтер үшін құнсызданудан болатын бұрын танылған шығындардың енді жоқтығының немесе азайғандығының белгісінің болуы бағаланады. Егер ондай белгілер болса, Қор активтің өтелетін құнын есептейді. Құнсызданудан болатын бұрын танылған шығындар, егер құнсызданудан болатын шығынды соңғы рет таныған уақыттан бастап активтің өтелетін құнын айқындау үшін пайдаланылған жол берілімде өзгеріс орын алған жағдайда ғана қалпына келтіріледі. Қалпына келтірілген жағдайда активтің ағымдағы құны активтің өтелетін құнынан, сондай-ақ егер бұрынғы жылдары актив бойынша құнсызданудан болатын шығын танылмаған жағдайда ол

бойынша осы актив танылса ағымдағы құннан (амортизацияны шегергенде) аспайды. Мұндай қалпына келтіру жиынтық кіріс туралы есепте танылады.

Сондай-ақ нақты активтерді бағалау кезінде мынадай өлшемдер қолданылады:

Еншілес компанияларға, бірлескен кәсіпорындарға және қауымдасқан компанияларға инвестициялар

Әрбір есепті күнге Қор еншілес компанияларға, бірлескен кәсіпорындарға және қауымдасқан компанияларға инвестициялардың құнсыздануының объективтік куәліктерінің болуын анықтайды. Егер құнсызданудың объективті индикаторлары болса, Қор құнсыздануға тест жүргізеді және өтелетін құн мен инвестицияның теңгерімдік құны арасындағы айырма ретінде құнсыздану сомасын есептейді.

Қаржы активтері

ҚЕХС 39 әрекеті саласындағы қаржы активтері тиісінше пайда немесе шығын; берілген қарыздар мен дебиторлық берешек; өтелгенге дейін ұсталатын қаржы активтері; сату үшін қолда бар қаржы активтері; туынды құралдар арқылы әділ құн бойынша қайта бағаланатын қаржы активтері ретінде жіктеледі; Қор өзінің қаржы активтерін олардың бастапқы танылуы кезінде жіктейді.

Қаржы активтері пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша қайта бағаланбайтын, олармен тікелей байланысты мәміле жөніндегі шығындар инвестиция жағдайында ұлғайтылған әділ құн бойынша бастапқыда танылады.

Заңнамамен немесе белгілі бір нарықта («стандартты жағдайлардағы» сауда) қабылданған ережелермен белгіленетін мерзімде активтер беруді талап ететін қаржы активтерін сатып алу немесе сату жөніндегі барлық мәмілелер мәмілелер жасалған күні , яғни Қор өзіне активті сатып алу немесе сату міндеттемесін қабылдаған күні т а н ы л а д ы .

Қордың қаржы активтері ақша қаражаты мен оның баламаларын, банк депозиттерін, сауда мен өзге де дебиторлық берешекті, берілген қарыздарды, кредиттік мекемелердегі қаражатты және алуға өзге де сомаларды қамтиды. Қаржы активтерін кейінгі бағалау мынадай түрде олардың жіктемесіне тәуелді болады:

Кредиттік мекемелердегі қаражат, берілген қарыздар және өзге де дебиторлық берешек

Кредиттік мекемелердегі қаражат, берілген қарыздар мен дебиторлық берешек белсенді нарықта қолданылмайтын белгіленген немесе анықталған төлемдерімен туынды емес қаржы активтерін білдіреді. Бастапқы мойындалғаннан кейін осындай түрдегі қаржы активтері құнсызданудан болатын шығындар шегеріле отырып, тиімді пайыздық ставка пайдаланыла отырып айқындалатын амортизациялық құн бойынша бағаланады. Амортизациялық құн сатып алу кезіндегі дисконттар немесе сыйақылар, сондай-ақ комиссиялық немесе тиімді пайыздық ставканың ажырамас бөлігі болып табылатын шығындар ескеріле отырып есептеледі. Амортизация тиімді пайыздық ставканың негізінде жиынтық кіріс туралы жеке есепте пайыздық кірістердің құрамына

енгізіледі. Құнсызданумен түсіндірілетін шығыстар жиынтық кіріс туралы жеке есепте жеке жолмен көрсетіледі.

Өтелуге дейін ұсталатын инвестициялар

Тіркелген немесе анықталған төлемдері немесе анықталатын төлемдері мен тіркелген өтеу мерзімі бар туынды емес қаржы активтері Қор оларды өтеу мерзіміне дейін ұстауға қатты ниетте болғанда және қабілетті болғанда өтелуге дейін ұсталатын инвестициялар ретінде жіктеледі. Өтелуге дейін ұсталатын инвестициялар бастапқы бағалағаннан кейін құнсыздану шығынын шегергенде тиімді пайыздық ставка әдісі пайдаланыла отырып анықталатын амортизациялық құн бойынша бағаланады. Амортизациялық құн сатып алу кезіндегі дисконттар мен сыйақыларды, сондай-ақ комиссиялық немесе тиімді пайыздық ставканың ажырамас бөлігі болып табылатын шығындардың құны ескеріле отырып есептеледі. Амортизация тиімді пайыздық ставканы пайдалану негізінде жиынтық кіріс туралы жеке есепте пайыздық кірістер құрамына енгізіледі. Құнсызданумен түсіндірілетін шығыстар жиынтық кіріс туралы жеке есепте жеке жолда көрсетіледі.

Сату үшін қолда бар қаржы инвестициялары

Сату үшін қолда бар қаржы инвестициялары үлестік және борыштық бағалы қағаздарды қамтиды. Сату үшін қолда бар ретінде жіктелген үлестік инвестициялар, - бұлар сату үшін арналғандар ретінде де, пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша қайта бағаланатын ретінде де жіктелмеген осындай инвестициялар. Осы санаттағы борыштық бағалы қағаздар – бұлар компания белгіленбеген уақыт кезеңі бойында ұстап тұрғысы келетін және өтімділікті қамтамасыз ету мақсаттары үшін немесе нарықтық жағдайлардың өзгерісіне жауап ретінде сатылуы мүмкін бағалы қ а ғ а з д а р .

Бастапқы бағаланғаннан кейін сату үшін қолда бар қаржы инвестициялары әділ құн бойынша бағаланады, ал ол бойынша сатылмаған кірістер немесе шығыстар сату үшін қолда бар құралдар қорының құрамында өзге де жиынтық кіріс ретінде жинақталған кірістер немесе шығыстар сату үшін қолда бар құралдар қорынан жиынтық кіріс туралы жеке есептегі пайданың немесе шығынның құрамына қайта жіктелетін инвестицияларды тану тоқтатылған сәтке дейін танылады, немесе құнсыздану танылады, ал жинақталған шығын сату үшін қолда бар инвестицияларды қайта бағалау жөніндегі резервтен жиынтық кіріс туралы жеке есепте пайда немесе шығын құрамына қайта жіктеледі.

Әділ құнды анықтау

Олармен сауда есепті кезеңде белсенді нарықта жүзеге асырылатын қаржы құралдарының әділ құны мәміле жөніндегі шығындар шегерілместен нарықтық белгілеулер немесе дилерлердің белгілеулері негізінде анықталады (ұзын позициялар үшін сатып алуға арналған белгілеулер және қысқа позициялар үшін сатып алуға а р н а л ғ а н б е л г і л е у л е р) .

Олармен сауда есепті кезеңде белсенді нарықта жүзеге асырылмайтын өзге қаржы құралдарының әділ құны бағалау әдістемесі пайдаланылып анықталады. Бағалау әдістемесі таза келтірілген құн негізіндегі модельді, оларға қадағаланатын нарықта баға бар ұқсас құралдармен салыстыруды, опциондарды бағалау модельдері мен басқа да бағалау модельдерін қамтиды.

Тануды тоқтату

Қаржы активтері

Қаржы активтері (немесе, қолданылуына қарай – қаржы активінің бөлігі немесе ұқсас қаржы активтері тобының бөлігі), егер:

- активтен ақша ағындарын алу құқығының қолданылу мерзімі аяқталса;
- Қор активтен ақша ағымын алу құқығын берсе не үшінші тарапқа алынатын ақша ағынын толық көлемде және елеулі кідіріссіз «транзит» келісімі бойынша төлеу міндеттемесін алса; не (а) Қор активтен барлық тәуекел мен пайданы берсе, не (б) Қор бермесе, бірақ активтен барлық тәуекел мен пайданы бермесе, бірақ осы активті бақылауды берсе теңгерімде тану тоқтатылады.

Егер Қор активтен ақша ағынын алудың барлық құқығын берсе, не транзит келісімін жасасса және бұл ретте активтен барлық тәуекел мен пайданы бермесе және сақтамаса, сондай-ақ активті бақылауды бермесе, жаңа актив Қор берілген активке өз қатысуын жалғастыратындай дәрежеде танылады.

Бұл жағдайда Қор тиісті міндеттемені де таниды. Берілген актив пен тиісті міндеттеме Қор сақтаған құқық пен міндеттемені көрсететін негізде бағаланады.

Берілген актив бойынша кепіл нысанын қабылдайтын жалғасқан қатысу мынадай шамалардың ең азы бойынша танылады: активтің бастапқы теңгерімдік құны немесе төленуін Қор талап етуі мүмкін ең көп сома.

Қаржылық міндеттемелер

Егер міндеттеме өтелсе, күші жойылса, немесе оның қолданылу мерзімі аяқталса, қаржылық міндеттеме танылуын тоқтатады.

Қаржы активтерінің құнсыздануы

Кредиттік мекемелердегі қаражат, клиенттерге қарыздар және банк депозиттері

Есебі амортизациялық құн бойынша жүргізілетін кредиттік мекемелердегі қаражатқа, қарыздар мен банк депозиттеріне қатысты Қор бастапқыда жекелеген маңызды қаржы активтері үшін объективті белгілердің болуын жеке негізде және жеке маңызды болып табылатын қаржы активтері үшін жеке негізде немесе жиынтықта бағалайды. Егер Қор жеке негізде бағаланған қаржы активі бойынша оның маңызды болып табылатындығына қарамастан объективті құнсыздану белгілері жоқ деп анықтаса, Қор бұл активті кредит тәуекелінің ұқсас сипаттамалары бар қаржы активтері тобына қосады және оларды жиынтық негізде құнсыздану мәніне бағалайды. Оларға қатысты құнсыздану шығындары танылатын жеке негізде құнсыздану мәніне бағаланатын активтер құнсыздану мәніне жиынтық негізде бағаланбауға тиіс.

Құнсыздану шығындарының пайда болуының объективтік куәліктері болған жағдайда шығынның сомасы активтің баланстық құны мен болашақтағы ақша ағындарының бағаланған қаражатының келтірілген құны арасындағы айырманы білдіреді (әлі жұмсалмаған берілген қарыз бойынша болашақта күтілетін шығындарды ескермейтін).

Болашақтағы есептік ақша ағындарының құны қаржы активі бойынша бастапқы тиімді пайыздық ставка бойынша дисконтталады. Егер қаржы активі жөніндегі пайыздық ставка ауыспалы болып табылса, құнсызданудан болатын шығынды бағалауға арналған дисконттау ставкасы пайыздың ағымдағы тиімді ставкасын білдіреді.

Активтің теңгерімдік құны резерв шотын пайдалану арқылы төмендетіледі, ал шығын сомасы жиынтық кіріс туралы жеке есепте танылады. Актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық ставканың негізінде төмендетілген теңгерімдік құн бойынша пайыздық кірісті есептеу жалғасады. Пайыздық кіріс жиынтық кіріс туралы есепте жеке жолда кірістің бөлігі ретінде көрсетіледі. Болашақта олардың орнын толтырудың шынайы перспективасы болмағанда, ал барлық қамтамасыз ету іске асырылған немесе Қорға берілген жағдайда, берілген қарыздар мен тиісті резерв есептен шығарылады. Егер келесі жылы құнсызданудан болатын шығындар танылғаннан кейін болған оқиғаға байланысты құнсызданудан болатын бағаланған шығындардың сомасы ұлғайса немесе азайса, құнсызданудан болған шығындардың бұрын танылған сомасы резерв шотын түзету арқылы ұлғаяды немесе азаяды. Егер бұрын есептен шығарылған сомалар қалпына келтірілсе, онда қалпына келтіру сомасы жиынтық кіріс туралы жеке есепте пайдада және шығындарда көрсетіледі.

Сату үшін қолда бар инвестициялар

Бастапқы құн өтелмеуі мүмкін екендігінің объективтік себептері болған жағдайда сату үшін қолда бар үлестік бағалы қағаз құнсызданған болып саналады. Құнсызданудың сапалық өлшемдеріне қосымша ретінде бастапқы құн өтелмеуі мүмкін екендігінің объективтік себептері әділ құнның бастапқы құн шамасынан елеулі түрде және ұзақ төмендеуін қамтиды.

Егер сату үшін қолда бар үлестік бағалы қағаз Қор белгілеген сапалық немесе сандық өлшемдерге сәйкес құнсызданса, әділ құнның келесі есепті күндерде одан әрі төмендеуі құнсыздану ретінде танылады. Осылайша, әрбір есепті кезеңде Қордың құнсыздану өлшемдеріне сәйкес құнсыздануға ұшыраған ретінде анықталған үлестік бағалы қағазға қатысты құнсыздану бұрын танылған құнсыздануды шегергендегі әділ құн мен бастапқы құнның арасындағы айырма мөлшерінде танылады.

Акционерге беру үшін ұсталатын ретінде жіктелетін ұзақ мерзімді активтер

Егер активтер мынадай өлшемдерге сәйкес келсе, онда олар Акционерге беру үшін ұсталатын ұзақ мерзімді активтер ретінде жіктеледі:

- Оларды ағымдағы жағдайында жедел беру үшін олар болса;

- Жоспарланған беруді жүзеге асыруға қатты ниет бар болса;
- Жоспарды аяқтау үшін белсенді әрекеттер қабылданса;
- Беруді жүзеге асырудың жоғары мүмкіндігі болса, және беру жіктелу сәтінен бастап бір жылдың ішінде аяқталады деп күтілсе.

Акционерге беру үшін ұсталатын ретінде жіктелетін ұзақ мерзімді активтер жеке қаржылық есептілікте жеке бухгалтерлік теңгерімдегі ағымдағы активтер санатында ж е к е ұ с ы н ы л ғ а н .

Акционерге беру үшін ұсталатын ретінде жіктелетін ұзақ мерзімді активтер (және шығу топтары) беруге арналған шығындар шегеріле отырып, активтердің теңгерімдік құнының және әділ құнның ең азы ретінде ескеріледі.

Акционерге беру үшін ұсталатын ретінде жіктелуін тоқтатқан ұзақ мерзімді актив мыналардың ішінен ең аз мән бойынша:

- егер осы актив (немесе шығарылу тобы) акционерге беру үшін арналған ретінде жіктелмесе танылған кез келген амортизацияға немесе қайта бағалауға түзетіле отырып , актив (немесе шығарылу тобы) акционерге беру үшін арналған ретінде жіктелгенге дейін оның теңгерімдік құнынан; және

- беруден бас тарту туралы кейінгі шешім күніндегі оның орнын толтыратын сомадан бағаланады.

Қосылған құн салығы

Салық органдары ҚҚС өтеуді нетто негізінде сату және сатып алу бойынша жүргізуге мүмкіндік береді, өтеуге ҚҚС ішкі нарықта сату бойынша ҚҚС шегергендегі ішкі нарықта сатып алу бойынша ҚҚС білдіреді. Экспортқа сатуға нөлдік ставка бойынша салық салынады.

Ақшалай қаражат және олардың баламалары

Ақшалай қаражат және олардың баламалары үш айдан аспайтын өтеудің бастапқы мерзімі бар өзге қысқа мерзімді жоғары өтімді инвестициялар талап етілгенге дейін салымдарда тұратын қаражаттар кассадағы қолма-қолдылықты қамтиды.

Қаржылық міндеттемелер

Бастапқы тану және бағалау

ҚЕХС 39 қолданылу саласында тұрған қаржылық міндеттемелер тиісінше пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша қайта бағаланатын қаржылық міндеттемелер және кредиттер мен қарыз берулер ретінде жіктеледі. Қор оларды бастапқы таныған кезде өзінің қаржылық міндеттемелерін жіктейді.

Қаржылық міндеттемелер алдымен мәміле бойынша шығындардың олармен тікелей байланысты қарыздар мен кредиттер болған жағдайда ұлғайтылған әділ құн бойынша танылады. Қордың қаржылық міндеттемелері сауда және басқа кредиторлық берешекті, банктік овердрафтарды, кредиттер мен қарыздарды, сондай-ақ қаржылық кепілдік шарттарын қамтиды.

Кейіннен бағалау

Қаржылық міндеттемелерді кейіннен бағалау мынадай үлгіде оларды жіктеуге байланысты:

Үкіметтің қарыздары мен қаражаты

Пайыздық кредиттер мен қарыздар бастапқы танылғаннан кейін тиімді пайыздық ставка әдісін пайдалана отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Осындай қаржылық міндеттемелер бойынша кірістер мен шығыстар оларды тануды тоқтатқан кезде, сондай-ақ тиімді пайыздық ставканы пайдалана отырып амортизацияны есептеу қажеттілігіне қарай жиынтық кіріс туралы жеке есепте танылады. Амортизацияланған құн сатып алу кезінде дисконттар немесе сыйақыларды, сондай-ақ тиімді пайыздық ставканың ажырамас бөлігі болып табылатын комиссиялық немесе шығындарды ескере отырып есептеледі. Тиімді ставканы амортизациялау жиынтық кіріс туралы есептегі пайыздық шығыстардың құрамына кіреді.

Шығарылған қаржылық аспаптар немесе олардың компоненттері егер шарттық келісім нәтижесінде Қорда міндеттеме бар болса, не ақшалай қаражатты немесе қаржылық активті жеткізсе, не міндеттемені өзге үлгіде орындаса, тіркелген меншікті үлестік аспаптар санына ақшалай қаражат немесе басқа қаржылық активтердің тіркелген сомасын айырбастау арқылы міндеттемелер ретінде жіктеледі. Мұндай аспаптар Үкіметтің қаражатын және мәмілемен тікелей байланысты шығындарды шегергендегі алынған қаражаттың әділ құны бойынша ең алдымен ескерілген кредит мекемелерінен алынған қарыздарды қамтиды.

Соңынан, алынған қаражат амортизацияланған құн бойынша көрсетіледі, және алынған қаражаттың таза шамасы мен өтеу құны арасындағы тиісті айырмашылық тиімді пайыздық ставка әдісін пайдалана отырып қарыз беру кезеңі ішінде жиынтық кіріс туралы жеке есепте танылады. Егер Қор өзінің меншікті борыштық міндеттемесін сатып алса, онда ол жеке бухгалтерлік теңгерімнен шығарылады, ал міндеттеменің теңгерімдік құны және мәміле бойынша төленген өтелім арасындағы айырмашылық таза пайыздық кіріспен енгізіледі.

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар Үкіметтің қарыздары да және қаражаты да қағидаттарына сәйкес есепте көрсетілген Қордың айналымға шығарылған облигацияларында берілген.

Қаржылық кепілдік шарттары

Қор шығарған қаржылық кепілдік шарттары борыштық аспаптың талаптарына сәйкес белгілі бір борышкердің уақтылы төлемді жүзеге асыру қабілетсіздігі салдарынан осы шарттың иесіне келтірілген шығындарды өтеуге төлемді жүзеге асыруды талап ететін шарттың өзін білдіреді. Қаржылық кепілдік шарттары ең алдымен кепілдік шығарылымымен тікелей байланысты мәміле бойынша шығындарды ескере отырып әділ құн бойынша міндеттеме ретінде танылады. Соңынан, міндеттеме мынадай шамалардан барынша көп бағаланады: есепті күнге арналған қолданыстағы

міндеттемені өтеу үшін қажетті шығындардың ең жақсы бағасы және жинақталған амортизацияны шегергендегі міндеттеменің танылған сомасы.

Инвестицияларды сатып алу кезінде туындайтын опциондар

Егер инвестицияларды сатып алған кезде Қор кәсіпорындағы сатып алынған үлес бойынша коллды опционның үшінші тарапына бөлсе, Қор осындай үлеске меншік құқығымен байланысты пайдалар мен тәуекелдерге қолжетімділікті үшінші тараптың осындай опционына қатысуы бере ме екен.

Сатып алынған үлес бойынша колл опционы бар болған жағдайда үлестік иеленудің пайдалары мен тәуекелдеріне үшінші тарапқа қолжетімділік бермейді, осы опцион Қордың елеулі ықпалы анықталған кезде ескерілмейді.

Қор үшін опцион бойынша міндеттеменің әділ құны сатып алынған инвестициялар құнының бөлігі ретінде танылады. Соңынан, қаржылық міндеттеме 39 БЕХС талаптарына сәйкес бағаланады. Қаржылық міндеттеменің әділдік құнындағы өзгерістер, сондай-ақ кез келген осы опциондарды іске асырумен байланысты кірістер немесе шығыстар жиынтық кіріс туралы жеке есепте ескеріледі.

Туынды қаржылық құралдар

Алдымен туынды құралдар туынды келісімшартты жасаған күндегі әділ құн бойынша танылады және соның салдарынан әрбір есепті күнде олардың әділ құнына дейін қайта бағаланады. Жиынтық пайда немесе шығын егер туынды құрал хеджирлеу құралы ретінде танылмаса және жарамсыз болса, жиынтық кіріс туралы жеке есепте танылады, бұл жағдайда жиынтық кіріс туралы жеке есептегі тану мерзімі хеджирлеу қатынастарының сипатына байланысты.

Оң әділ құны бар туынды құрал қаржылық актив ретінде, ал теріс әділ құны бар туынды құрал - қаржылық міндеттеме ретінде танылады. Туынды құрал егер құралды қолданудың қалған мерзімі 12 айдан асқан және оны сату немесе өтеу таяу арадағы 12 айдың іші деп болжанбаған жағдайда ұзақ мерзімді актив немесе ұзақ мерзімді міндеттеме деп көрсетіледі. Өзге туынды құралдар қысқа мерзімді активтер немесе қысқа мерзімді міндеттемелерге енгізіледі.

Кірісті тану

Кірістер Қор операциямен байланысты экономикалық пайдаларды алатын ықтималдық бар болған кезде танылады және кіріс сомасы дұрыс белгіленуі мүмкін.

Пайыздық және ұқсас кірістер мен шығыстар

Уақытша еркін ақша қаражатын орналастырудан болатын пайыздық кірісті қоспағанда, барлық қаржылық құралдар бойынша пайыздық кірістер Қордың негізгі қызметінен алынатын кірістерді білдіреді және Пайыздық кірістердің құрамында ашып көрсетіледі. Уақытша еркін ақша қаражатын орналастырудан болатын пайыздық кірістер Қаржылық кірістердің құрамында ашып көрсетіледі.

Амортизациялық құн бойынша барлық қаржылық құралдар және сату үшін қолда бар инвестициялар ретінде топтастырылған пайыздық қаржылық құралдар бойынша

пайыздық кірістер немесе шығыстар тиімді пайыздық ставка бойынша көрсетіледі, ол бойынша күтілетін болашақтағы ақшалай төлемдер немесе түсімдерді дисконттау кезінде қаржылық құралды пайдаланудың ұсынылатын мерзімі ұзақтығында немесе өте қысқа уақыт кезеңі ішінде, мұнда бұл қаржылық активтің немесе қаржылық міндеттеменің таза теңгерімдік құнына дәлме-дәл келтіріледі. Есептеу кезінде қаржылық құрал бойынша барлық шартты талаптар (мысалы, мерзімінен бұрын өтеу құқығы) және комиссиялық немесе тиімді пайыздық ставканың ажырамайтын бөлігі болып табылатын құралмен тікелей байланысты қосымша шығыстар ескеріледі, бірақ та кредиттер бойынша шығындар есептелінбейді.

Қаржылық активтің немесе қаржылық міндеттеменің теңгерімдік құны Қор төлемдер немесе түсімдер бағаларын қайта қараған жағдайда түзетіледі. Түзетілген теңгерімдік құн бастапқы тиімді пайыздық ставка негізінде есептелінеді, ал теңгерімдік құнның өзгеруі пайыздық кіріс немесе шығыс түрінде көрсетіледі.

Құнсыздану салдарынан қаржылық есептілікте көрсетілген қаржылық активтің немесе ұқсас қаржылық активтердің топтарының құны төмендеген жағдайда пайыздық кірістер жаңа теңгерімдік құн негізінде бастапқы тиімді пайыздық ставка бойынша танылуы жалғасуда.

Дивидендтер

Дивидендтер бойынша кіріс Қордың төлемді алу құқығы белгіленгенде танылады.

Шығыстарды тану

Шығыстар пайда болу сәтінде есептелінеді және есептеу әдісі негізінде оларға жататын кезеңде жеке қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Табыс салығы

Жыл ішіндегі табыс салығы ағымдағы және кейінге қалдырылған салықты қамтиды. Табыс салығы ол меншікті капиталға тікелей жатқызылған баптардағы көлемді қоспағанда жиынтық кіріс туралы жеке есепте көрсетіледі және бұл жағдайда ол к а п и т а л д а т а н ы л а д ы .

Салық бойынша ағымдағы шығыстар жыл ішінде салынатын салық кірісі бойынша төлеуге күтілетін салықты және алдағы жылдар қатынасында төленетін салық қатынасында кез келген түзетулерді білдіреді.

Кейінге қалдырылған салықтық активтер мен міндеттемелер теңгерімдік әдісті пайдалана отырып барлық уақытша айырмашылықтар қатынасында есептеледі. Кейінге қалдырылған салықтар компаниялардың біріктірушісі болып табылмайтын және оны жасау сәтінде бухгалтерлік кіріске немесе салық салынатын кіріс пен шығынға әсерін тигізбейтін мәміле бойынша гудвилдің, активтің немесе міндеттеменің бастапқы танылу нәтижесінде кейінге қалдырылған табыс салығы туындайтын жағдайды қоспағанда, активтер мен міндеттемелердің салық базасы және қаржылық есептіліктегі олардың теңгерімдік құны арасындағы барлық уақытша айырмалар бойынша а н ы қ т а л а д ы .

Кейінге қалдырылған салық шегерілетін уақытша айырмалар сомасына төмендетілетін салық салынатын кірісті алудың елеулі ықтималдығы бар қандай да бір дәрежеде ғана танылады. Кейінге қалдырылған салық есепті күнде қолданыстағы немесе жарияланған (іс жүзінде қабылданған) салық ставкалары негізінде оларды қолдану активті іске асыру немесе міндеттемелерді өтеу кезеңінде күтілетін активтері мен міндеттемелері салық ставкалары бойынша есептеледі.

Капитал

Жарғылық капитал

Жай акциялар капитал ретінде жіктеледі. Үшінші тараптарға жаңа акциялар шығарылымымен тікелей байланысты қызметтерді төлеуге арналған шығындар, кәсіпорындарды біріктіру жағдайларын қоспағанда, осы эмиссия нәтижесінде алынған соманы төмендету ретінде капитал құрамында көрсетіледі. Шығарылған акциялардың номиналды құны үстінен алынған қаражаттың әділ құнының шегінен шығу сомасы үлестірілмеген пайдаға жатады.

Дивидендтер

Дивидендтер міндеттемелер ретінде танылады және егер олар есепті күнге дейінгі күнді қоса алғанда жарияланған жағдайда ғана есепті күнге капиталдың сомасынан есептелінеді. Дивидендтер туралы ақпарат егер ол есепті күнге дейін ұсынылса, сондай-ақ есепті күннен кейін, бірақ шығарылымға жеке қаржылық есептілікті бекіткен күнге дейін ұсынылған немесе жарияланған болса, есептілікте ашылады.

Шартты міндеттемелер және шартты активтер

Шартты міндеттемелер жеке қаржылық есептілікте ескерілмейді. Олар егер ресурстардың ағыны мен экономикалық пайдалар мүмкіндігі шамалы ықтимал болып табылмағанда ғана ашылады.

Шартты активтер жеке қаржылық есептілікте ескерілмейді. Олар экономикалық пайдалардың түсімі ықтимал болғанда ашылады.

Өзара есепке алу

Активтер мен міндеттемелер өзара жоққа шығарады, және нетто сомасы бухгалтерлік теңгерімде ескерілген соманы есептеу құқығы заңды қорғалғанда және нетто-негізде немесе активті бір уақытта сату және міндеттемені өтеуді реттеу ниеті болғанда көрсетіледі.

Кейінгі оқиғалар

Есепті күнге Қордың жағдайы туралы қосымша ақпаратты ұсынатын есепті кезең аяқталғаннан кейін болған оқиғалар (түзету оқиғалары) жеке қаржылық есептілікте көрсетіледі. Түзетуші оқиғалар болып табылмайтын есепті кезең аяқталғаннан кейінгі болған оқиғалар олардың маңыздылығы болған кезде ескертпелерде ашылады.

4. ЕЛЕУЛІ БУХГАЛТЕРЛІК ПІКІРЛЕР, БАҒАЛАУЛАР МЕН ЖОЛ БЕРУЛЕР

Қордың жеке қаржылық есептілігін дайындау оның басшылығына пікірлерді шығаруды, бағалау мәндері мен пайда, шығыстар, активтер мен міндеттемелер сомасы

есептілігінде көрсетілетіндерге әсер ететін жол берулерді айқындауды, сондай-ақ есепті күнге шартты міндеттемелер туралы ақпаратты ашуды талап етеді. Алайда осы жол берулер мен бағалау мәндеріне қатысты белгісіздік болашақта жасалынатын осыған ұқсас жол берулер мен бағалаулар қатынасында активтің немесе міндеттемелердің теңгерімдік құнына қатысты елеулі түзетулерді талап ететін нәтижелерге алып келуі мүмкін.

Есепті күнге арналған бағалаулардағы болашақ туралы негізгі жол берулер және белгісіздіктің басқа да негізгі көздері келесі қаржылық жыл ішіндегі активтер мен міндеттемелердің теңгерімдік құнының елеулі түзетулерінің себебі ретінде қызмет етеді, төменде қарастырылады:

Қаржылық құралдардың әділ құны

Жеке бухгалтерлік теңгерімде танылған қаржылық құралдар мен қаржылық міндеттемелердің әділ құны болған жағдайларда осы активті нарықтардың негізінде айқындау мүмкін емес, ол дисконтталған ақшалай ағындардың моделін қоса алғанда, бағалау әдістерін пайдалана отырып айқындалады. Мүмкіндігіне қарай осы модельдер үшін бастапқы деректер ретінде алайда, бұл іс жүзінде жүзеге асыру мүмкін болмаған жағдайларда, бақылаушы нарықтардан түсетін ақпарат пайдаланылады, әділ құнды белгілеу үшін пікірдің белгілі бір үлесі талап етіледі. Пікірлер өтімділік тәуекелі, кредиттік тәуекел және өзгермелілік сияқты осындай бастапқы деректерді есепке алынуын қамтиды. Осы факторларға салыстырмалы жол берулердегі өзгерістер жеке қаржылық есептілікте көрсетілген қаржылық құралдардың әділ құнына әсерін тигізуі мүмкін.

Кредит беру мекемелеріндегі берілген қарыздар мен қаражаттың құнсыздануға арналған резерві

Әрбір есепті күнге Қор кредиттік мекемелерде өздерінің елеулі қарыздарына талдау жүргізеді, оны бағалау үшін құнсызданудан залал болатынын пайдалар мен шығындарда ескеруі керек. Атап айтқанда, басшылықтың пікірлері құнсызданудан болған шығынды анықтау кезінде болашақ ақшалай ағындардың сомалары мен мерзімдерін бағалауда талап етіледі. Осындай ақшалай ағындарды бағалау кезінде Қор қарыз алушының қаржылық жай-күйі және қамтамасыз етуді сатудың таза құны туралы пікір шығарады. Бұл бағалаулар бірқатар факторлар бойынша жол берулерге негізделген және іс жүзінде нәтижелер өзгеше болуы мүмкін, бұл резервте болашақта өзгерістерге әкеледі.

2011 жылы Қор кредит мекемелерінде және банктік депозиттерде 36.999 миллион теңге және тиісінше 245.068 миллион теңге мөлшеріндегі қаражаттың құнсыздануынан болған шығынды таныды (8 және 10-ескертпелер).

2011 жылдың ішінде «БТА Банк» АҚ өтімді қаражатындағы шектеулікке қатысты қаржылық жай-күйінің нашарлауына және теріс қаржылық нәтижесіне байланысты Қор кредиттік мекемелер мен банктік депозиттердегі 36.999 миллион теңге және тиісінше

2011 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы банкте орналастырылған 245.068 миллион теңге мөлшеріндегі қаражаттың құнсыздануынан болған шығынды таныды. 2012 жылы Қор банктің міндеттемелерін екінші қайта құрылымдауды жүзеге асырумен және оның қаржылық жай-күйін жақсартумен байланысты осы активтер бойынша жинақталған құнсыздануға толығымен түзету жасады (8 және 10-ескертпелер).

Салық салу

Салық тәуекелдерін бағалау кезінде, басшылық Қор даулай алмайтын немесе есептей алмайтын салық заңнамасын сақтамауды мүмкін болатын саласы ретінде қарайды, ол егер қосымша салықтар салық органдарында есептелінетін болса табысты түрде шағымдана алады. Осындай анықтама елеулі пікірлер шығаруды талап етеді және салықтық тексерулерде күтілетін өз шешімі бойынша күтілетін нәтижелерді және салық органдары жүзеге асыратын сәйкестікке тексеру нәтижесін анықтау салық заңнамасындағы өзгерістер мен нормативтік-құқықтық актілер нәтижесінде өзгертілуі мүмкін. Салық салуға жатқызылған белгісіздіктер 26-ескертпеде ашып көрсетілген.

Мерзімі ұзартылған салық бойынша активтер

Мерзімі ұзартылған салық бойынша активтер күмәнді берешектері және мынадай ықтималдық дәрежесінде басқа міндеттемелері бойынша барлық резервтерге сәйкес танылады, бұл салық салынатын уақытша айырмашылықтар мен осындай шығыстардың коммерциялық сипатына, сондай-ақ салықтық жоспарлау стратегиясын табысты қолдануға негізделетін болады. 2012 жылғы 31 желтоқсандағы мерзімі ұзартылған салық бойынша танылған активтердің сомасы 3.037 миллион теңгені құрады (2011: 2.700 миллион теңгені) (23-ескертпе).

Еншілес ұйымдардағы инвестициялардың құнсыздануы

Құнсыздану егер еншілес ұйымдағы инвестициялардың теңгерімдік құны оның өтелетін құнынан асып кеткен жағдайда, ол мынадай шамалардың барынша үлкені болып табылады: сатуға арналған шығынды шегергендегі әділ құн және пайдаланудан құндылық. Сатуға арналған шығындарды шегергендегі әділ құнды есептеу кірістерді капиталдандыру әдісіне негізделген. 2012 жылы Қор 154.287 миллион теңге (2011: 306.589 миллион теңге) жалпы сомасында еншілес ұйымдардағы инвестициялардың құнсыздануын таныды (5-ескертпе).

Сату үшін қолда бар қаржылық инвестициялардың құнсыздануы

Объективті айғақтар болған кезде бастапқы құн өтелуі мүмкін емес, сату үшін қолда бар үлестік бағалы қағаз құнсызданған деп саналады. 2012 жылы Қор 146.848 миллион теңге жалпы сомасында (2011: нөл) сату үшін қолда бар инвестициялардың құнсыздануын таныды (22-ескертпе).

5. ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДАРДАҒЫ ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Мына кестеде еншілес ұйымдардағы инвестициялар, Қордың еншілес ұйымдарының қызметі, тіркеу елі немесе орналасқан жері, сондай-ақ еншілес ұйымдардағы Қордың үлесі берілген:

Миллион теңгемен	Қызмет түрі	Ел	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
«БТА Банкі» АҚ	Банктік қызметтер	Қазақстан	1.320.026 ^{4,5}	891.092
«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ	Мұнай-газ өнеркәсібі	Қазақстан	928.806 ^{1,2,4,6}	737.286
«Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ	Жүк және жолаушылар темір жол тасымалдары	Қазақстан	835.476 ^{4,5}	795.877
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ	Мемлекеттік инвестициялық қызмет	Қазақстан	312.614 ^{4,6}	302.769
«Самұрық-Энерго» АҚ	Жылу және электр энергиясын өндіру және тасымалдау	Қазақстан	254.652 ^{4,6,7}	138.765
«Қазатомөнеркәсіп» ұлттық атом компаниясы» АҚ	Уран өндіру	Қазақстан	147.275	147.275
«Альянс Банк» АҚ	Банктік қызметтер	Қазақстан	142.075 ⁵	122.801
«Электр желілерін басқару жөніндегі қазақстандық компания» АҚ («KEGOC»)	Электр энергиясын беру	Қазақстан	113.129 ⁴	112.129
«Қазақтелеком» АҚ	Тіркелген байланыс қызметтері	Қазақстан	88.733	88.733
«Kazyna Capital Management» АҚ	Инвестициялық қорлар құру	Қазақстан	69.444	69.444
«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ	Шағын кәсіпкерлікті дамыту	Қазақстан	67.771 ⁴	39.521
«Біріккен химия компаниясы» ЖШС	ҚР химия саласын дамыту	Қазақстан	40.428 ⁴	7.002
«Қазақстанның инвестициялық қоры» АҚ	Индустриялық-инновациялық даму стратегиясын іске асыруға жәрдемдесу	Қазақстан	33.268 ⁵	32.493
«Самұрық-Қазына» жылжымайтын мүлік қоры» АҚ	Жылжымайтын мүлік нарығын тұрақтандыру	Қазақстан	31.851 ⁴	31.738
«Темірбанк» АҚ	Банктік қызметтер	Қазақстан	23.488	23.488
«ҚазЭкспортГарант» экспорттық-кредиттік сақтандыру корпорациясы» АҚ	Сақтандыру қызметтері	Қазақстан	11.270	11.270
«Қазақстан Инжиниринг» ұлттық компаниясы» АҚ	Өнеркәсіп	Қазақстан	9.850	9.850
«Қазпочта» АҚ	Пошталық қызмет және қаржылық қызметтер	Қазақстан	9.564 ⁴	9.387
«Қазгеология» ұлттық геологиялық барлау компаниясы» АҚ	Геологиялық барлау қызметтері	Қазақстан	8.586 ⁴	3.176
«Тау-Кен Самұрық» ҰТК» АҚ	ҚР тау-кен саласын дамыту	Қазақстан	7.862 ⁴	3.437
Миллион теңгемен	Қызмет түрі	Ел	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
«Шығыс Қазақстан өңірлік энергетика компаниясы» АҚ	Электр энергиясын беру	Қазақстан	7.723 ³	–
«Эйр Астана» АҚ	Жолаушы әуе тасымалдары	Қазақстан	7.276	7.276
«Ақтөбе халықаралық әуежайы» АҚ	Әуежай қызметтері	Қазақстан	6.029	6.589

«Самұрық-Қазына Келісімшарт» ЖШС	Жобаларды басқару	Қазақстан	2.193	2.193
«Павлодар әуежайы» АҚ	Әуежай қызметтері	Қазақстан	1.454 ⁴	1.207
«Атырау халықаралық әуежайы» АҚ	Әуежай қызметтері	Қазақстан	1.196	1.196
«Самұрық-Қазына Инвест» ЖШС	Инвестициялық жобалар бойынша кәсіби қызметтер	Қазақстан	1.151 ⁴	394
«СҚ-Фармация» ЖШС	Халыққа кепілдендірілген медициналық көмек шеңберінде дәрілік заттар сатып алу	Қазақстан	700	700
«Академик Ш. Шөкин атындағы Энергетика ҚазҒЗИ» АҚ	Ғылыми қызмет	Қазақстан	219	219
«КОРЭМ» АҚ	Электр энергиясы нарығының операторы	Қазақстан	161	161
«Қарағандыгипрошахт және К» ЖШС	жобалау	Қазақстан	6	6
«Самұрық-Қазына Финанс» ЖШС	Консультациялық қызметтер	Қазақстан	–	–
KGF IM	Қаржылық операциялар	Қайманов тар аралдары	–	–
KGF Management	Қаржылық операциялар	Қаймановтар аралдары	–	–
KGF SLP	Қаржылық операциялар	Қаймановтар аралдары	–	–
Минус: құнсыздануға арналған резерв			(1.252.864)	(1.098.577)
			3.231.412	2.498.897

Еншілес ұйымдардың инвестицияларындағы өзгерістер:

1) Үкіметтің 2012 жылғы 3 мамырдағы № 570 қаулысына сәйкес, 2012 жылы 28 маусымда Қорға «Өнімді бөлу туралы түпкілікті келісімдегі үлестердің басқару жөніндегі компания» (бұдан әрі мәтін бойынша «ӨБТКҮБК») ЖШС 100%-дық үлесінің мемлекеттік пакеті берілді, беру күніндегі олардың әділ құны 300.070 миллион теңгені (13-ескертпе) құрады. 2012 жылы 29 маусымда Қор ҚМГ ҰК жарғылық капиталындағы ағымдағы құны 150.035 миллион теңге ӨБТКҮБК үлесінің 50%-ын беруді жүзеге асырды. ӨБТКҮБК-дегі қатысу үлесінің қалған 50%-ы ҚМГ ҰК-ге 150.035 миллион теңгеге сатылды.

2) Үкіметтің 2011 жылғы 18 шілдесіндегі № 822 қаулысына сәйкес 2012 жылы 19 сәуірде Қорға «Арқагаз» АҚ акцияларының 100% мемлекеттік пакеті берілді, оны беру күніндегі әділ құны 4.110 миллион теңгені (13-ескертпе) құрады. 2012 жылы 26 маусымда Қор ҚМГ ҰК жарғылық капиталындағы «Арқагаз» АҚ 100%-дық акциялар пакетін беруді жүзеге асырды.

3) Үкіметтің 2012 жылғы 28 сәуірдегі № 543 қаулысына сәйкес 2012 жылы 20 желтоқсанда Қорға «Шығыс Қазақстан өңірлік энергетикалық компаниясы» АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша «ШҚӨЭК») үлесінің 100% мемлекеттік пакеті берілді, оны беру күніндегі әділ құны 7.723 миллион теңгені (13-ескертпе) құрады.

4) Жоғарыда көрсетілгеннен басқа, 2012 жылы Қор жарғылық капиталға мынадай салымдарды жүзеге асырды:

- «БТА Банк» АҚ-ға 176.376 миллион теңге мөлшерінде (1-ескертпе);
- ҚМГ ҰК-ге 32.222 миллион теңге мөлшерінде, оның ішінде Республикалық бюджеттен алынған қаражат есебінен 2.000 миллион теңге мөлшерінде ақшалай салым нысанында және 30.222 миллион теңге мөлшерінде мүліктік салым нысанында;
- «Самұрық-Энерго» АҚ-ға беру күніндегі 101.502 миллион теңге мөлшеріндегі теңгерімдік күнмен «Екібастұз МАЭС-1» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 50%-дық салымы нысанында (6-ескертпе);
- «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-ға (бұдан әрі мәтін бойынша «Даму» КДК) 28.000 миллион теңге мөлшерінде. Салым Республикалық бюджет қаражаты есебінен ақшалай нысанда жүзеге асырылды;
- «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ-ға 5.630 миллион теңге мөлшерінде. Салымдар Республикалық бюджеттен алынған қаражат есебінен 4.000 миллион теңге мөлшерінде ақшалай салым нысанында және тиісінше 1.630 миллион теңге мөлшерінде мүліктік салым нысанында жүзеге асырылды;
- «Қазгеология» ұлттық геологиялық барлау компаниясы» АҚ-ға 5.410 миллион теңге мөлшерінде. Салымдар республикалық бюджеттен алынған қаражат есебінен ақшалай нысанда жүзеге асырылды;
- «Біріккен химия компаниясы» ЖШС-ға 33.426 миллион теңге мөлшерінде. Салымдар ақшалай нысанда, Ұлттық қорды басқару жөніндегі мемлекеттік комиссия отырыстарының 2012 жылғы 15 наурыздағы № 17-5/11-1 және 2012 жылғы 5 сәуірдегі № 17-5/И-380 хаттамаларына сәйкес Үкіметтің Тұрақтандыру жоспарында көзделген қаражат есебінен 29.441 миллион теңге мөлшерінде жүзеге асырылды. 3.985 миллион теңге мөлшерінде ақшалай қаражат Қордың өз қаражаты есебінен бөлінді;
- «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ-ға, «Самұрық-Энерго» АҚ-ға, «Электр желілерін басқарудың қазақстандық компаниясы» АҚ-ға («KEGOC») 8.000 миллион теңге мөлшерінде. Салымдар Республикалық бюджеттен алынған қаражат есебінен 4.646 миллион теңге мөлшерінде ақшалай салым нысанында және тиісінше 3.354 миллион теңге мөлшерінде мүліктік салым нысанында жүзеге асырылды;
- «Тау-Кен Самұрық» ұлттық тау-кен компаниясы» АҚ-ға, «Самұрық-Қазына Инвест» ЖШС-ға, «Қазпочта» АҚ-ға, «Павлодар әуежайы» АҚ-ға және «Жылжымайтын мүлік қоры» АҚ-ға 5.719 миллион теңге жалпы сомасында. Салымдар 5.606 миллион теңге және тиісінше 113 миллион теңге мөлшерінде ақшалай нысанда және мүлікпен жүзеге асырылды.

5) 2012 жылы Қор еншілес ұйымдарға нарықтағыдан төмен сыйақы ставкалармен қарыздар берді (7 және 8-ескертпелер), осы қарыздардың әділ құны және олардың номиналды құны арасындағы айырмашылық ретінде есептелген 173.241 миллион теңге мөлшерінде олар бойынша дисконт еншілес ұйымдардағы инвестицияларды ұлғайту

ретінде танылды. Бұдан басқа, Қор «БТА Банк» АҚ және «Альянс банк» АҚ-мен пайыздық ставканы 4%-дан 6%-ға дейін ұлғайту бөлігінде облигацияларды сатып алу-сату шарттары бойынша мәмілелер жасау талаптарын өзгертті (14-ескертпе). Қор 612.267 миллион теңге жалпы теңгерімдік құнмен бұған дейін көрсетілген облигацияларды тануды тоқтатты және 750.000 миллион теңге әділ құн бойынша жаңа облигацияларды таныды. 118.459 миллион теңге және 19.274 миллион теңге сомасындағы айырмашылық «БТА Банк» АҚ және тиісінше «Альянс банк» АҚ-тағы инвестицияларды ұлғайту ретінде танылған болатын.

6) 2012 жылы Қор ҚМГ ҰК, «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ және «Самұрық-Энерго» АҚ кредиторларының пайдасына қаржылық кепілдіктерді таныды. Қаржылық кепілдіктердің әділ құны 5.153 миллион теңгені, 2.961 миллион теңге және тиісінше 4.868 миллион теңгені құрады және міндеттемелермен танылды және осы еншілес ұйымдардағы инвестициялар ұлғайтылды.

7) 2012 жылғы 24 қазандағы айырбас шартына сәйкес «ҚазТрансГаз» АҚ-мен Қор еншілес ұйымның акциясына 5.209 миллион теңге сомасында айырбастауға газ құбырларын беру жолымен «Самұрық-Энерго» АҚ жарғылық капиталындағы салымды жүзеге асырды.

Құнсыздану

2012 жылы Қор «БТА Банк» АҚ, «Альянс Банк» АҚ және «Қазақстанның инвестициялық қоры» АҚ-дағы 134 миллиард теңге, 12 миллиард теңге және тиісінше 8 миллиард теңге таныды (2011: 196 миллиард теңге, 32 миллиард теңге және тиісінше нөл теңге) мөлшерінде инвестициялардың құнсыздануын болған шығынды таныды. Бұдан басқа, 2011 жылы Қор «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ-дағы 79 миллиард теңге (2012: нөл) мөлшерінде инвестициялардың құнсыздануынан болған шығынды таныды.

Жоғарыда аталған барлық инвестициялардың өтелетін құны сату бойынша шығыстарды шегергенде әділ құн негізінде айқындалған.

6. ҚАУЫМДАСҚАН КОМПАНИЯЛАР МЕН БІРЛЕСКЕН КӘСПОРЫНДАҒЫ ИНВЕСТИЦИЯЛАР

31 желтоқсандағы қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындағы инвестициялар мынадай түрде ұсынылған:

Миллион теңгемен	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Бірлескен кәсіпорын		
«Екібастұз МАЭС-1» ЖШС	–	101.502
Қауымдасқан компаниялар		
Шекербанк	18.174	–
«Астана-Финанс» АҚ	6.516	6.516
«Майқайыңалтын» АҚ	281	281

Минус: Құнсыздану	(6.516)	(6.516)
	18.455	101.783

Қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорынның қызметі, олардың орналасқан елі және 31 желтоқсанға арналған осы ұйымдардағы Қордың үлесі былайша берілген:

Компания	Қызмет түрі	Ел	Жарғылық капиталдағы %	
			2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Бірлескен кәсіпорын				
«Екібастұз МАЭС-1» ЖШС	Жылу мен электр энергияны өндіру және тасымалдау	Қазақстан	–	50,00%
Қауымдасқан компаниялар				
«Шекербанк»	Банктік қызметтер	Түркия	22,1%	–
«Астана-Финанс» АҚ	Қаржылық ұйым	Қазақстан	5,52%	5,52%
«Майқайыңалтын» АҚ	Алтын өндіру	Қазақстан	25,00%	25,00%

«Шекербанктегі» қатысу үлесін сатып алу

2012 жылы 16 наурызда Қор «БТА Секьюритис» АҚ-дан («БТА Банк» АҚ еншілес ұйымы) «Шекербанк» түрік банкінің 222.148.406 акциясын (22,1%) сатып алды.

«Екібастұз МАЭС-1» ЖШС-ға қатысу үлесін беру

2012 жылы 31 қазанда Қор бір жай акция үшін 285.611,68 теңге орналастыру бағасы бойынша «Самұрық-Энерго» АҚ 355.798 жай акциясын төлеу есебіне «Самұрық-Энерго» АҚ «Екібастұз МАЭС-1» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 50%-ын беруді жүзеге асырды (5-ескертпе).

7. БЕРІЛГЕН ҚАРЫЗДАР

31 желтоқсанда берілген қарыздар мынаны қамтыды:

Миллион теңгемен	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Тараптық және байланысқан тараптарға берілген қарыздар	505.584	306.314
Еншілес ұйымдар берген қарыздар	254.513	232.543
Еншілес ұйымдар шығарған облигациялар	954	879
Есептелген сыйақы	18.690	11.915
Минус: құнсыздануға арналған резерв	(12.260)	(11.317)
Берілген қарыздардың жалпы сомасы	767.481	540.334
Минус: ағымдағы бөлігі	(110.081)	(81.611)
Ұзақ мерзімді бөлігі	657.400	458.723

31 желтоқсанда мерзімдер бөлінісінде берілген қарыздарды талдау былайша ұсынылған:

Миллион теңгемен	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан

Олар бойынша құнсыздану белгілері анықталмаған қарыздар:		
- мерзімі өтпеген және құнсызданбағандар	766.159	537.744
Мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған:		
- кемінде 30 күн мерзімі өткен	–	2.000
- 90 күннен 180 күнге дейін мерзімі өткен	732	–
- 360 күннен астам мерзімі өткен	590	590
Мерзімі өткен қарыздардың жиыны	1.322	2.590
Берілген қарыздардың жиыны	767.481	540.334

Тараптық және байланысқан тараптарға берілген қарыздар

Kazakhmys Finance PLC

2012 жылы Қор Kazakhmys Finance PLC-ке 15 жыл өтеу мерзімімен 1.200 миллион АҚШ доллары мөлшерінде (2012 жылғы 31 желтоқсанға арналған бағам бойынша 180.888 миллион теңгеге барабар) қарыз берді. Қарыздар бойынша жылдық пайыздық ставка ЛИБОР-дың алты айлық ставкасына және 4,80% мөлшеріндегі маржаға тең базалық ставкадан тұрады. Осы қарыздар Бозшакөл және Ақбастау/Қосмұрын мыс кен орындарын өндіру үшін берілді. Осы қарыздарды қаржыландыру Қытайдың Мемлекеттік Даму Банкінің кредиттік желісі шеңберінде алынған қаражаттан жүзеге асырылды (14-ескертпе).

«Елорда Даму» ЖШС

2012 жылы 27 қарашада Қор «Елорда Даму» ЖШС-мен шарт жасасты, осыған сәйкес Қор 2014 жылдың 10 қарашасына дейін өтеу мерзімімен және жылдық 0,02% ставкамен 20.000 миллион теңге мөлшерінде қарыз берді. Осы қарыз Астана қаласының тұрғындарын авариялық тозу бойынша пилотты жобасын қаржыландыру үшін берілген.

Бастапқы тану кезінде осы қарыз сыйақының тиісті нарықтық ставкасын пайдалана отырып, 18.863 миллион теңгені құрайтын әділ құн бойынша бағаланды.

Еншілес ұйымдарға берілген қарыздар

«Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ

2012 жылы 13 шілдеде Қор «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ-мен қарыз шартын жасасты, осыған сәйкес Қор 2042 жылға дейінгі өтеу мерзімімен және нарықтағыдан төмен сыйақы ставкаларымен 60.755 миллион теңге мөлшерінде қарыз берді. Осы қарызды «Жезқазған-Бейнеу» және «Арқалық-Шұбаркөл» темір жолдарының құрылысын қаржыландыру үшін берді.

2012 жылы 11 қыркүйекте Қор «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ-мен қарыз шартын жасасты, осыған сәйкес Қор «Жолаушылар тасымалдары» АҚ теміржол жолаушылар вагондарының жылжымалы құрамының паркін жаңартуды қаржыландыру үшін 2037 жылға дейін өтеу мерзімімен және нарықтағыдан төмен сыйақы ставкасымен 2.155 миллион теңге мөлшерінде қарыз берді. Қарызды

қаржыландыру Республикалық бюджет қаражаты есебінен жүзеге асырылды (15-ескертпе).

Бастапқы тану кезінде осы қарыз сыйақының тиісті нарықтық ставкасын пайдалана отырып, 29.713 миллион теңгені құрайтын әділ құны бойынша бағаланды. Қарыздың номиналды құны және оның әділ құны арасындағы 33.197 миллион теңге мөлшеріндегі айырмашылық «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ-дағы инвестицияларды ұлғайту ретінде танылды (5-ескертпе).

«Самұрық-Қазына» жылжымайтын мүлік қоры» АҚ

Тұрақтандыру жоспары бойынша шаралар шеңберінде 2012 жылы Қор тұрғын үй құрылысының салынып жатқан объектілеріндегі тұрғын үй-жайларды сатып алу үшін 11.324 миллион теңге мөлшерінде «Самұрық-Қазына» жылжымайтын мүлік қоры» АҚ -ға қосымша транш берілді.

2012 жылы 14 наурызда Қор «Самұрық-Қазына» жылжымайтын мүлік қоры» АҚ-мен жаңартылмайтын кредиттік желіні (17.100 миллион теңге мөлшеріндегі желінің лимитімен) ашу туралы шарт жасасты, осыған сәйкес Қор 2011 жылдан бастап 2014 жылдар аралығында тұрғын үй құрылысы бағдарламасы шеңберінде Астана және Шымкент қалаларында пилотты жобаларды іске асыру үшін 2021 жылғы 14 желтоқсанға дейінгі өтеу мерзімімен 5.000 миллион теңге мөлшерінде қарыз берді.

2012 жылы 5 қыркүйекте Қор «Самұрық-Қазына» жылжымайтын мүлік қоры» АҚ-мен жаңартылмайтын кредиттік желіні (99.053 миллион теңге мөлшеріндегі желінің лимитімен) ашу туралы шарт жасасты, осыған сәйкес Қор Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 21 маусымдағы № 821 қаулысымен бекітілген «Қолжетімді тұрғын үй - 2020» бағдарламасы шеңберінде тұрғын үй құрылысы жобаларын қаржыландыру үшін 2022 жылғы 31 шілдеге дейінгі өтеу мерзімімен 6.238 миллион теңге мөлшерінде қарыз берді.

Қарыздардың талаптарына сәйкес, Қордың әр жылдың желтоқсанында «Самұрық-Қазына» жылжымайтын мүлік қоры» АҚ-дан қарыздарды немесе олардың бір бөлігін мерзімінен бұрын өтеуді талап етуге құқығы бар, ал «Самұрық-Қазына» жылжымайтын мүлік қоры» АҚ Қор талап еткен жағдайда өтеуді жүргізуге міндеттенеді. Осы талапқа байланысты Қор осы қарыздарды қысқа мерзімді ретінде жіктейді.

2012 жылы «Самұрық-Қазына» жылжымайтын мүлік қоры» АҚ 31.398 миллион теңге сомасына қарыздарды ішінара мерзімінен бұрын өтеуді жүзеге асырды.

«Қазақстан Инжиниринг» ұлттық компаниясы» АҚ

2012 жылы 14 ақпанда Қор «Қазақстан Инжиниринг» ұлттық компаниясы» АҚ-мен қарыз шартын жасасты, осыған сәйкес Қор «Семей инжиниринг» АҚ базасында электр-оптикалық приборларын өндіру орталығын және брондау техникаларын

жаңғырту, инженерлік-техникалық қызмет көрсету, жөндеу бойынша орталықты құруға 2013 жылдың 30 желтоқсанына дейінгі өтеу мерзімімен 5.000 миллион теңге мөлшерінде қарыз берді.

«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ

2012 жылы 5 қаңтарда «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ 12.028 миллион теңге сомаға ішінара мерзімінен бұрын өтеуді жүргізді.

8. КРЕДИТТІК МЕКЕМЕЛЕРДЕГІ ҚАРАЖАТ

31 желтоқсандағы кредит мекемелеріндегі қаражат мынаны қамтыды:

Миллион теңгемен	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
10 ірі жергілікті банк	266.215	166.136
Өзге жергілікті кредиттік мекемелер есептелген сыйақы	123.172	157.252
Минус: кұнсыздануға арналған резерв	5.153	5.804
Кредит мекемелеріндегі қаражаттың жалпы сомасы	—	(36.999)
Минус: ағымдағы бөлігі	394.540	292.193
Ұзақ мерзімді бөлігі	(32.760)	(33.681)
Миллион теңгемен	361.780	258.512
ВВ+ жоғары рейтингілер	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
В-дан ВВ-ға дейін рейтинг	23.531	17.350
В- рейтингі	118.380	42.890
В-дан төмен рейтингілер	12.825	92.117
Рейтинг жоқ	141.767	932
	98.037	138.904
	394.540	292.193

2012 және 2011 жылдардың 31 желтоқсанында Қорда мерзімі өткен, алайда кредит мекемелерінде кұнсызданбаған қаражат болған жоқ.

Кредит мекемелеріндегі қаражат негізінен Тұрақтандыру жоспары шеңберінде іс-шараларды қаржыландыру мақсатында банктер мен басқа да қаржылық ұйымдарда орналастырылған қаражатты көрсетеді.

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ 42.892 миллион теңге (2011: 132.552 миллион теңге және тиісінше 47.670 миллион теңге) қайтарымын қоса алғанда, 2012 жыл ішіндегі қаражатты қайтарудың жалпы сомасы 49.730 миллион теңге.

2012 жылы 31 желтоқсанда кредиттік мекемелердегі қаражат негізінен мынадай қаржылық ұйымдарға қарыздар берді:

- «Даму» КДҚ-ға 72.638 миллион теңге (2011: 114.439 миллион теңге) сомасында шағын және орта бизнес субъектілерін қаржыландыру мақсаттары үшін, олардың 44.690 миллион теңгесі (2011: 58.246 миллион теңге) Тұрақтандыру жоспары шеңберінде орналастырылған қаражатты берді (1-ескертпе). Осы қарыздар бойынша

пайыздар жылдық 4,71%-дан 7%-ға дейін мөлшерде есептелді.

2012 жылы 14 тамызда Қор «Даму» КДҚ-мен 6.000 миллион теңге сомасында қарыз шартын жасасты, осыған сәйкес 2009 - 2011 жылдарға арналған республикалық бюджет қаражатынан бөлінген микрокредиттік ұйымдарды және әйелдер кәсіпкерлігіне микрокредит беруді дамыту жөніндегі бағдарламаларды іске асыру мақсатында 2018 жылғы 30 маусымға дейінгі өтеу мерзімімен және нарықтағыдан төмен сыйақы ставкасымен 2.000 миллион теңге мөлшерінде қарыз берді.

Бастапқы тану кезінде осы қарыз сыйақының тиісті нарықтық ставкасын пайдалана отырып 1.750 миллион теңгені құрайтын әділ құн бойынша бағаланды. Қарыздың номиналды құны және оның әділ құны арасындағы 250 миллион теңге мөлшеріндегі айырмашылық «Даму» КДҚ-дағы инвестицияларды ұлғайту ретінде танылды (5-ескертпе).

- «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ экономиканың басымды салаларында инвестициялық жобаларға кредит беру ставкасын төмендету және 2.659 және тиісінше 16.542 миллион теңге мөлшерінде (2011: 2.478 миллион теңге және тиісінше 10.324 миллион теңге) қаржылық лизингтің қор жасау құнын азайту мақсаттары үшін.

2012 жылы 11 желтоқсанда Қор «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ-мен қарыз шартын жасасты, осыған сәйкес Қор 2021 жылғы 20 маусымға дейінгі өтеу мерзімімен және қаржылық лизингтің қор жасауын төмендету мақсатында нарықтағыдан төмен сыйақы ставкасымен 10.000 миллион теңге мөлшерінде қарыз берді. Қарызды қаржыландыру Республикалық бюджет қаражаты есебінен жүзеге асырылды (15-ескертпе).

Бастапқы тану кезінде осы қарыз сыйақының тиісті нарықтық ставкасын пайдалана отырып 5.808 миллион теңгені құрайтын әділ құн бойынша бағаланды. Қарыздың номиналды құны және оның әділ құны арасындағы 4.192 миллион теңге мөлшеріндегі айырмашылық «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ-дағы инвестицияларды ұлғайту ретінде т а н ы л д ы (5 - е с к е р т п е) .

- Екінші деңгейдегі банктерге ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыруға, Астана мен Алматы қалаларында тұрғын үй объектілерін салуға және 116.346 миллион теңге (2011: 123.119 миллион теңге), 53.661 миллион теңге (2011: 53.936 миллион теңге) және тиісінше 25.399 миллион теңге (2011: 24.465 миллион теңге) мөлшерінде аралық тұрғын үй қарыздарын беру. Екінші деңгейдегі банктерге ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыруға және Астана мен Алматы қалаларында тұрғын үй объектілерін салуға 170.007 миллион теңге (2011: 176.794 миллион теңге) мөлшерінде берілген қаражаттың бір бөлігі Тұрақтандыру жоспарының шеңберінде орналастырылған қаражат болып табылады. Осы қарыздар бойынша сыйақы жылдық 3,74%-дан 7,5%-ға дейінгі мөлшерде есептелді.

«БТА Банк» АҚ

2012 жылы 19 желтоқсанда Қор «БТА Банк» АҚ-мен қарыз шартын жасасты, осыған сәйкес Қор 2024 жылға дейін өтеу мерзімімен және 4% сыйақы ставкасымен

239.771 миллион теңге мөлшерінде қарыз берді. Аталған қарыз Ақпараттық меморандумда сипатталған тәртіппен төлеуге жататын өтемақы сомасында қолма-қол қаражат үлесін төлеу үшін және «БТА Банк» АҚ міндеттемесін қайта құрылымдау шеңберінде жалпы банктік мақсаттар үшін берілді. Қарызды қаржыландыру 143.196 миллион теңге (15-ескертпе) мөлшерінде облигациялық бағдарламаларды шығару және 96.575 миллион теңге мөлшерінде Қордың өз қаражаты есебінен жүзеге асырылды.

Бастапқы тану кезінде осы қарыз сыйақының тиісті нарықтық ставкаларын пайдалана отырып, 105.672 миллион теңгені құрайтын әділ құн бойынша бағаланды. Қарыздардың номиналды құны және олардың әділ құны арасындағы 134.099 миллион теңге мөлшеріндегі айырмашылық «БТА Банк» АҚ-дағы инвестицияларды ұлғайту ретінде танылды (5-ескертпе).

Кредит мекемелеріндегі қаражаттың құнсыздануы

2011 жылы «БТА Банк» АҚ-ның қаржылық жағдайының нашарлауына, өтімді қаражаттағы салыстырмалы шектеулікпен және теріс қаржылық нәтиженің болуына байланысты Қор 2011 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы банкте орналастырылған кредит мекемелеріндегі 36.999 миллион теңге мөлшеріндегі қаражаттың құнсыздануынан болған шығынды таныды. 2012 жылы Қор банктің міндеттемелеріне екінші қайта құрылымдауды жүзеге асыруға және оның қаржылық жай-күйін жақсартуға байланысты осы активтер бойынша жинақталған құнсыздану толығымен түзету жасалды (1-ескертпе).

9. ӨЗГЕ ДЕ ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР

31 желтоқсандағы өзге қаржылық активтер мынаны қамтыды:

Миллион теңгемен	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Сату үшін қолда бар қаржылық инвестициялар:		
Kazakhmys PLC үлестік бағалы қағаздары	111.925	124.876
«Қазкоммерцбанк» АҚ үлестік бағалы қағаздары	24.828	36.306
«Қазақстанның Халық Банкі» үлестік бағалы қағаздары	1.028	30.149
Үлестік бағалы қағаздар	12.537	8.223
Өзге қаржылық активтердің жалпы сомасы	150.318	199.554
Минус: ағымдағы бөлігі	(26.124)	(66.833)
Ұзақ мерзімді бөлігі	124.194	132.721

«АЛМЭКС» холдингілік тобы» АҚ және «Қазақстанның халық банкі» АҚ 2012 жылы 28 мамырда «Қазақстанның халық банкі» АҚ артықшылықты акцияларына қатысты опциялық келісім бойынша құқықтарға жол беру туралы келісім жасады.

Осы келісімге сәйкес 2012 жылы 29 маусымда және 2012 жылы 5 шілдеде «Қазақстанның халық банкі» АҚ опционды орындауға өз құқығын ішінара сатты және өзінің 150.000.000 және 40.000.000 артықшылықты акциясын бір акциясы үшін 179,94 теңге және тиісінше 180,21 теңге баға бойынша сатып алуды жүзеге асырды. Сатудың

жалпы құны 34.199 миллион теңгені құрады.

«Қазақстанның халық банкі» АҚ артықшылықты акцияларын 34.273 миллион теңге мөлшерінде сату күнінде әділ құнмен сатқаннан кейін, тиісінше Қор артықшылықты акцияларды сатып алуға опцион бойынша тиісті міндеттемелерді тануды тоқтатты, олардың сату күніндегі әділ құны тиісінше 3.509 миллион теңгені құрады.

Сондай-ақ сату үшін қолда бар инвестицияларды қайта бағалау бойынша 1.395 миллион теңге мөлшерінде сатылмаған кіріс «Қазақстанның халық банкі» АҚ артықшылықты акциялары бойынша кезең ішінде таза пайдаға сату үшін қолда бар инвестицияларды қайта бағалау резервінен қайта жіктелді. Қаржылық активтердің шығуынан алынған таза кіріс жиынтық кіріс туралы жеке есепте 4.830 миллион теңге мөлшерінде көрсетілді.

Kazakhmys PLC, «Қазақстанның халық банкі» АҚ және «Қазкоммерцбанк» АҚ 2012 жылғы 31 желтоқсандағы және 2011 жылғы 31 желтоқсандағы үлестік бағалы қағаздарының әділ құны белсенді нарықта жарияланған баға белгіленімдері негізінде айқындалған.

2012 жылы Қор Kazakhmys PLC және «Қазкоммерцбанк» АҚ үлестік бағалы қағаздары бойынша 86.103 миллион теңге және тиісінше 60.745 миллион теңге мөлшерінде (2011: нөл) құнсызданудан болған шығынды таныды (22-ескертпе).

10. БАНКТІК ДЕПОЗИТТЕР

31 желтоқсанға банктік депозиттер мынаны қамтиды:

Миллион теңгемен	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
10 ірі жергілікті банктер	284.155	413.348
Өзге де жергілікті кредиттік мекемелер	73.198	63.279
Есептелген сыйақы	7.123	8.753
Минус: құнсыздануға резерв	–	(245.068)
Банктік депозиттердің жалпы сомасы	364.476	240.312
Минус: ағымдағы бөлігі	(159.923)	(70.202)
Ұзақ мерзімді бөлігі	204.553	170.110
Миллион теңгемен	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
BB+ жоғары рейтингі	29.957	20.000
В-дан BB- дейінгі рейтингі	190.012	106.786
В- рейтингі	54.115	100.991
В- төмен рейтингі	89.894	12.056
Рейтинг жоқ	498	479
	364.476	240.312

«БТА Банк» АҚ-да банктік депозиттерді өтеу

2012 жылы Қор 184.473 миллион теңге мөлшерінде «БТА Банк» АҚ банктік депозитіне орналастырылған қаражатты ішінара мерзімінен бұрын алуды жүзеге асырды, осы қаражаттың бір бөлігі «БТА Банк» АҚ жай акцияларын сатып алуға жіберілді (5-ескертпе). 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаражат қалдығы 89.894 миллион теңгені құраған осы депозит бойынша пайыздық ставка 11%-дан 7%-ға дейін азайтылды.

Уақытша бос ақша қаражатын орналастыру

Уақытша бос ақша қаражатын басқару жөніндегі саясат шеңберінде Қор бір жылға дейін өтеу мерзімімен және жылдық 6%-дан 9% дейінгі ставкасымен 79.500 миллион теңге мөлшерінде екінші деңгейдегі банктерге депозиттер орналастырды.

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ұзақ мерзімді банктік депозиттер бойынша орташа салмақталған ставка жылдық 7,81% (2011 жылғы 31 желтоқсанда: 9,52%) құрады, қысқа мерзімді банктік депозиттер бойынша орташа салмақталған ставка жылдық 7,74% (2011 жылғы 31 желтоқсанда: 9,22%) құрады.

«БТА Банк» АҚ-дағы депозиттердің құнсыздануы

Өтемді қаражатқа шектеуге және 2011 жыл ішіндегі «БТА Банк» АҚ-ның жағымсыз қаржылық нәтижелеріне қатысты қаржылық жағдайдың нашарлауына байланысты Қор 2011 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы банкте орналастырылған 245.068 миллион теңге мөлшеріндегі банктік депозиттердің құнсыздануынан шығынды таныды. 2012 жылы Қор банктің міндеттемелерін екінші рет қайта құрылымдауды жүзеге асыруға (1-ескертпе) және оның қаржылық жағдайының жақсаруына байланысты осы активтер бойынша жинақталған құнсыздануды толықтай түзетті.

11. ӨЗГЕ ДЕ АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР

31 желтоқсанда өзге де ағымдағы активтер мынаны қамтыды:

Миллион теңгемен	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Акционерге дивидендтер бойынша алдын ала төлем (13-ескертпе)	–	9.077
Өзге дебиторлық берешек	6.075	3.184
Алуға дивидендтер	23.996	176
Өзгелер	1.487	292
Минус: құнсыздануға резерв	(3.619)	(1.872)
	27.939	10.857

12. АҚША ҚАРАЖАТЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

31 желтоқсандағы ақша қаражаты және олардың баламалары мыналарды қамтыды:

Миллион теңгемен	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Теңгемен берілген банктердегі ағымдағы шоттар	301.829	449.189
АҚШ долларында берілген банктердегі ағымдағы шоттар	29.998	1.639

Еуромен берілген банктердегі ағымдағы шоттар	602	587
Теңгемен берілген банктердегі мерзімді депозиттер	100.543	487
	432.972	451.902

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қазақстандық банктерде орналастырылған ағымдағы шоттардың көпшілігі бойынша орташа салмақталған пайыздық ставка 0,1% (2011: 0,08%) құрады.

Мерзімді депозиттер қолма-қол ақша қаражатымен Қордың қажеттілігіне байланысты бір күннен бастан үш айға дейінгі әртүрлі мерзімдерге орналастырылған. 2012 жылғы 31 желтоқсанда банктердегі мерзімді депозиттер бойынша орташа салмақталған пайыздық ставка 0,77% (2011: 0,02%) құрады.

Банктердің шоттарында Қордың ақша қаражатының жалпы сомасында Үкіметтің нысаналы бағдарламалары бойынша Республикалық бюджеттен және Ұлттық қордан алынған қаражат бар. 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы ақша қаражаты Ұлттық Банктің шоттарында шоғырландырылады және 395 миллиард теңгені құрайды (2011: 435 миллиард теңге), оның ішінде:

- 247 миллиард теңге (2011: 279 миллиард теңге) – Тұрақтандыру жоспарын іске асыру шеңберінде алынған Ұлттық қордың қаражаты;

- 6 миллиард теңге (2011: 9 миллиард теңге) – Қор іске асыратын жобаларды қаржыландыру мақсатында Республикалық бюджеттен алынған қаражат;

- 142 миллиард теңге (2011: 147 миллиард теңге) – операциялық және инвестициялық қызметті жүзеге асыру үшін қажетті Қордың ақша қаражатының қалдығы.

13. КАПИТАЛ

Жарғылық капитал

2012 мен 2011 жылдар бойы Қор төлемі мынадай түрде жүзеге асырылған акциялардың эмиссиясын жүргізді:

Акциялар төлемі	Шығаруға рұқсат берілген және шығарылған акциялар саны	Бір акцияның номинал құны, теңгемен	Жарғылық капитал, миллион теңгемен
2010 жылғы 31 желтоқсанға	3.479.076.667		3.891.909
Ақша қаражатымен жарналар	1.451.337	1.000.000; 100.000; 1.000	147.552
Мүлікпен жарналар	44.813	100.000; 10.000; 1.945; 1.000	4.458
Акциялардың мемлекеттік пакеттерімен жарналар	64.638	100.000; 34.647; 1.353	6.464
2011 жылғы 31 желтоқсанға	3.480.637.455		4.050.383
Акциялардың мемлекеттік пакеттерімен жарналар	418.402	1.000.000; 282.174; 100.000; 46.000; 40.600	311.903

Мүлікпен жарналар	350.282	100.000; 93.549; 90.092; 80.000; 72.800; 23.156	35.028
Ақша қаражатымен жарналар	120.000	100.000	12.000
2012 жылғы 31 желтоқсанға	3.481.526.139		4.409.314

2012 жылғы 31 желтоқсанда 3.481.526.139 акция толығымен төленді (2011: 3 . 4 8 0 . 6 3 7 . 4 5 5 а к ц и я) .

«2012 - 2014 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» 2011 жылғы 24 қарашадағы Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес 2012 жылы Акционер Қордың жарғылық капиталына 12.000 миллион теңге сомасында ақшалай жарнаны жүзеге асырды. Осы қаражат еншілес ұйымдар жүзеге асыратын жобаларды қаржыландыруға а р н а л ғ а н .

Үкіметтің 2012 жылғы 3 мамырдағы № 570 қаулысына сәйкес 2012 жылы 28 маусымда Қорға ӨБТКҮБК-ге (КУДОСРП) 100% қатысу үлесі берілді, оның алу күнгі әділ құны 300.070 миллион теңгені құрады (5-ескертпе).

Үкіметтің 2011 жылғы 18 шілдедегі № 822 қаулысына сәйкес 2012 жылғы 19 сәуірде Қорға «Арқагаз» АҚ акцияларының мемлекеттік пакеті берілді, оның алу күнгі әділ құны 4.110 миллион теңгені құрайды (5-ескертпе).

Үкіметтің 2012 жылғы 28 сәуірдегі № 543 қаулысына сәйкес 2012 жылғы 20 желтоқсанда Қорға «Шығыс Қазақстан өңірлік энергетикалық компаниясы» АҚ-ның 100% үлесті мемлекеттік пакеті берілді, оның беру күнгі әділ құны 7.723 миллион теңгені құрайды (5-ескертпе).

2012 жылы Акционер «Мемлекеттік меншіктің кейбір мәселелері туралы» Үкіметтің 2010 жылғы 14 қыркүйектегі № 939 қаулысына және «Алматы қаласы мен Алматы облысын энергиямен жабдықтаудың кейбір мәселелері» туралы Үкіметтің 2007 жылғы 6 тамыздағы № 660 қаулысына сәйкес жалпы сомасы 35.028 миллион теңгелік мүлікпен Қордың жарғылық капиталына жарнаны жүзеге асырды.

Акционермен болатын операциялар

Акционер мен Қор арасында 2011 жылғы 11 сәуірде жасалған айырбастау шартына сәйкес 2011 жылы Қор Акционерге еншілес ұйымдардың, «Қазақстанның тұрғын үй құрылыс банкі» АҚ мен «Қазақстандық ипотекалық кредиттерді кепілдендіру қоры» АҚ акцияларын мемлекетке тиесілі мүлікке айырбасқа берді.

2012 жылы айырбастау операциясының нәтижесінде Қор тікелей капиталдағы өзгерістер туралы бөлек есепте 1.630 миллион теңге (2011: 11.511 миллион теңге) мөлшерінде таза кірісті таныды (берілген инвестициялардың ағымдағы құны мен алынған мүліктің әділ құны арасындағы айырма).

Акционерге дивидендтер

Үкіметтің 2012 жылғы 19 қаңтардағы № 139 қаулысымен 9.077 миллион теңге мөлшерінде 2010 жылға Қордың таза кірісін бөлудің түпкілікті тәртібі бекітілді, оған сәйкес осы сома дивидендтер бойынша алдын ала төлеу есебіне есептелді (11-ескертпе)

2012 жылғы 28 маусымда Қор Үкіметтің 2012 жылғы 26 маусымдағы № 850 қаулысына сәйкес 2011 жылдың қорытындылары бойынша 159.113 миллион теңге мөлшерінде Акционерге дивидендтер төлеуді жүзеге асырды.

Акциялардың теңгерім құны

«Қазақстандық биржа қоры» АҚ («ҚБҚ») Биржалық кеңесінің 2010 жылғы 4 қазандағы шешіміне сәйкес қаржылық есептілікте ҚБҚ-ның бекітілген қағидаларына сәйкес есептелген есептік күнге бір акцияның (жай және артықшылықты) теңгерім құны туралы деректер болуы қажет.

Миллион теңгемен	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Активтердің жиыны	5.453.393	4.395.122
Материалдық емес активтер	(931)	(199)
Міндеттемелердің жиыны	(1.602.663)	(1.587.365)
Жай акцияларға таза активтер	3.849.799	2.807.558
31 желтоқсандағы жай акциялардың саны	3.481.526.139	3.480.637.455
Бір жай акцияның теңгерім құны	1.106	807

14. ҚАРЫЗДАР

31 желтоқсанда қарыздар, оның ішінде есептелген сыйақы мынаны қамтыды:

Миллион теңгемен	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Еншілес ұйымдар сатып алған шығарылған облигациялар:		
- «БТА Банк» АҚ	652.978	527.519
- «Альянс Банк» АҚ	106.260	85.846
- «Қазақстанның даму банкі» АҚ	43.733	43.657
- «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ	41.600	36.973
- «Темірбанк» АҚ	3.048	3.048
- «Экспорт-кредиттік сақтандыру корпорациясы» АҚ «ҚазЭкспортГарант»	—	1.842
Өзге ұйымдар сатып алған шығарылған облигациялар	106.707	104.865
Алынған қарыздар	422.445	346.705
Қарыздардың жалпы сомасы	1.376.771	1.150.455
12 ай ішінде өтеуге тиісті сома шегерілген	(81.764)	(117.664)
12 айдан кейін өтеуге тиісті сома	1.295.007	1.032.791

31 желтоқсандағы қарыздар, оның ішінде есептелген сыйақы мынадай валюталарда көрсетілген:

Миллион теңгемен	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Теңгемен берілген қарыздар	954.326	916.244

АҚШ долларымен берілген қарыздар	422.445	234.211
	1.376.771	1.150.455

Шығарылған облигациялар

«БТА Банк» АҚ мен «Альянс банк» АҚ сатып алған Қордың бұрын шығарылған облигациялары бойынша проспектідегі өзгерістерге сәйкес купон ставкасы 4%-дан 6 %-ға дейін ұлғайтылды. 39 ҚЕХС-ке сәйкес Қор жалпы теңгерімдік құны 612.267 миллион теңге болатын бұрын көрсетілген облигацияларды есептен шығарды және әділ құны 750.000 миллион теңге болатын жаңа облигацияларды таныды. 137.733 миллион теңге сомасындағы айырма осы еншілес ұйымдарға инвестицияларды ұлғайту ретінде т а н ы л д ы (5 - е с к е р т п е) .

Екінші облигациялық бағдарлама шеңберінде 2010 жылғы қыркүйекте Қор еркін нарыққа жалпы сомасы 75.000 миллион теңге болатын облигацияларды орналастырды. Облигациялардың жылдық 6,5% купон ставкасы бар 10 жыл өтеу мерзімі бар. 2011 жылғы сәуірде Қор жалпы сомасы 75.000 миллион теңге болатын облигацияларды еркін нарыққа қосымша орналастырды. Облигациялардың жылдық 5,89% купон ставкасы бар 7 жыл өтеу мерзімі бар. Осы бағдарламаның шеңберінде Қордың еншілес ұйымдары «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ, «Темірбанк» АҚ және «ҚазЭкспортГарант» экспорт-кредиттік сақтандыру корпорациясы» АҚ Қордың облигацияларын сатып алды . 2012 жылғы 31 желтоқсанда «ҚазЭкспортГарант» экспорт-кредиттік сақтандыру корпорациясы» АҚ облигацияларды үшінші тұлғалар сатты.

Алынған қарыздар

Қытай Мемлекеттік Даму Банкінің кредит желісі

2009 жылғы 22 маусымда операторды білдірген Қор, Қытай Мемлекеттік Даму Банкі және Қазақстанның Даму Банкі арасында 3 миллиард АҚШ доллары сомасына кредит желісін ашуға негіздемелік қаржылық келісімге қол қойылды. Осы келісімге сәйкес Қытай Мемлекеттік Даму Банкі Қорға алты айлық ЛИБОР-ға тең пайыздық ставка плюс 4,3% бойынша жалпы сомасы 3 миллиард АҚШ долларына дейін АҚШ долларымен ұзақ мерзімді қарыз береді. Қарыздар Қытай мен Қазақстан арасында өнеркәсіп өндірісі мен экономиканың өзге салаларын қолдауға және дамытуға жіберіледі. Осы кредит желісі шеңберінде 2012 жылы Қор алу күні 179.305 миллион теңгеге баламалы жалпы сомасы 1.200 миллион АҚШ долларына (2011: тиісінше 600 миллион АҚШ доллары және 87.073 миллион теңге) транштар алды. 2012 жылы алынған транштар Бозшакөл және Ақбастау/Қосмұрын мыс кен орнын өңдеу үшін «Kazakhmys Finance PLC» қарыз беруге арналған (7-ескертпе).

«ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ қарызы

2012 жылғы 28 тамызда Қор 95.874 миллион теңге (2011: 41.381 миллион теңге) мөлшерінде «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ-дан қарыз бойынша мерзімінен бұрын өтеуді жүзеге асырды.

15. ҮКІМЕТТІҢ ҚАРАЖАТЫ

31 желтоқсанға Үкімет қаражаты мынаны қамтыды:

Миллион теңгемен	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
ҚР ҰБ орналастырылған облигациялар	122.263	352.523
Министрліктерден алынған қарыздар	63.639	52.483
	185.902	405.006

2012 ЖЫЛ

2012 жылы Қор жалпы сомасы тиісінше 73.000 миллион теңге және 70.196 миллион теңге болатын бір облигацияның номинал құны 1.000 теңгеге 73.000.000 және 70.196.000 купондық облигациялар орналастырды. Облигацияны айналым мерзімі 50 жылды және 12 жылды құрайды, жылдық 0,01% және жылдық 4% мөлшерінде купондық сыйақы, төлемжиілігі – жылына екі рет. Барлық облигацияларды Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі сатып алды. Осы облигациялар облигацияларды шығару күні Қор үшін қолданылатын нарықтық пайыз ставкасын пайдалана отырып есептелген әділ құн бойынша бастапқыда көрсетілді және салдарында амортизациялық құн бойынша ескеріледі. 82.646 миллион теңге мөлшеріндегі қарыздардың номинал құны мен олардың әділ құны арасындағы айырма капиталға өзгерістер туралы жеке е с е п т е т а н ы л ғ а н .

Осы облигацияларды өткізуден алынған қаражат «БТА Банк» АҚ міндеттемелерін қайта құрылымдау шеңберінде «БТА Банк» АҚ қарыздарын беру (8-ескертпе) үшін п а й д а л а н ы л д ы .

2012 жылы 2009 және 2010 жылдары Қор орналастырған номинал құны 850 миллиард теңге болатын облигациялар бойынша проспектілерге өзгерістер мен толықтырулар тіркелді. Осы өзгерістерге сәйкес осы облигациялар бойынша айналым мерзімі 2062 жылға дейін ұзартылды және сыйақы ставкасы 0,01% дейін төмендетілді. Проспектідегі өзгерістер облигацияларды орналастырудың бастапқы талаптарында біршама өзгерістерге және тиісінше 39 ҚЕХС-ке сәйкес жаңа міндеттемелері тану мен бастапқы міндеттемелерді тануды тоқтатуға әкеп соқтырды. Өзгерістер енгізу күнгі жаңа міндеттеменің әділ құны мен бастапқы міндеттемелердің теңгерім құны арасындағы 304.650 миллион теңге мөлшеріндегі айырма капиталдағы өзгерістер т у р а л ы ж е к е е с е п т е т а н ы л д ы .

«2012 - 2014 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасының 2011 жылғы 27 қарашадағы Заңына сәйкес 2012 жылғы 13 тамызда және 2012 жылғы 22 қарашада, 2012 жылы Қор Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігінен қарыз алды. Қарыздардың жалпы сомасы 0,15%-дан 0,5%-ға дейінгі пайыздық ставкасымен 15.285 миллион теңгені құрады. Қарыз 10 жылдан 22 жылға дейінгі мерзімге алынды және мынадай мақсатты нысанасы бар:

- 2.155 миллион теңге мөлшерінде «Қазақстан Темір Жолы» АҚ-ға қарыз беру (7-

ескертпе). Осы қарыз бойынша сыйақы ставкасы жылдық 0,75%-дан аспауы қажет.

- 3.130 миллион теңге мөлшерінде «Досжан Темір Жолы» АҚ-ға қарыз беру (7-ескертпе). Осы қарыз бойынша сыйақы ставкасы жылдық 0,5%-дан аспауы қажет.

- 10.000 миллион теңге мөлшерінде «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ-ға қарыз беру (8-ескертпе). Осы қарыз бойынша сыйақы ставкасы жылдық 0,2%-дан аспауы қажет.

Бастапқы тану кезінде осы қарыздар тиісті нарықтық сыйақы ставкасын пайдалана отырып, 8.314 миллион теңгені құрайтын әділ құны бойынша бағаланды және салдары амортизациялық құн бойынша ескеріледі. 6.971 миллион теңге мөлшеріндегі қарыздардың номинал құны мен олардың әділ құны арасындағы айырма капиталдағы өзгерістер туралы жеке есепте танылған.

2011 жыл

«2011 - 2013 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасының 2010 жылғы 29 қарашадағы Заңына сәйкес 2011 жылы Қор Қазақстан Республикасының Индустрия және жаңа технологиялар министрлігінен қарыз алды. Қарыздардың жалпы сомасы 0,1%-дан 0,5%-ға дейінгі пайыздық ставкасымен 46.600 миллион теңгені құрады. Қарыз 10 жылдан 25 жылға дейінгі мерзімге алынды және мынадай мақсатты нысанасы бар:

- 19.000 миллион теңге мөлшерінде «Қазақстан Темір Жолы» ұлттық компаниясы» АҚ-ға қарыз беру. Осы қарыз бойынша сыйақы ставкасы жылдық 0,75%-дан аспауы қажет.

- 15.000 миллион теңге мөлшерінде «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ-ға қарыз беру. Осы қарыз бойынша сыйақы ставкасы жылдық 0,2%-дан аспауы қажет.

- «Шар-Өскемен» теміржол желісін салуды қаржыландыруға 6.600 миллион теңге мөлшерінде «Досжан Темір Жолы» АҚ-ға қарыз беру. Осы қарыз бойынша сыйақы ставкасы жылдық 0,5%-дан аспауы қажет.

- 6.000 миллион теңге мөлшерінде «ҚазЭкспортГарант» экспорт-кредиттік сақтандыру корпорациясы» АҚ-ға қарыз беру. Осы қарыз бойынша сыйақы ставкасы жылдық 0,2%-дан аспауы қажет.

Бастапқы тану кезінде осы қарыздар тиісті нарықтық сыйақы ставкасын пайдалана отырып, 24.801 миллион теңгені құрайтын әділ құны бойынша бағаланды және салдары амортизациялық құн бойынша ескеріледі. 21.799 миллион теңге мөлшеріндегі қарыздардың номинал құны мен олардың әділ құны арасындағы айырма капиталдағы өзгерістер туралы жеке есепте танылған.

16. ҚАРЖЫЛЫҚ КЕПІЛДІКТЕР БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕ

Қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелерге өзгерістер былайша берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
1 қаңтарда	28.936	27.707
Бір жыл ішінде берілген кепілдіктер	12.982	3.802

Қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелерді амортизациялау	(4.717)	(2.715)
Ауыстыру бағамдары өзгерістерінің ықпалы	479	142
31 желтоқсанда	37.680	28.936
Минус: ағымдағы бөлігі	(5.956)	(3.091)
Ұзақ мерзімді бөлігі	31.724	25.845

Қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелер өздерінің еншілес ұйымдарының шаруашылық қызметін және елеулі келісімшарттарын қаржыландыру үшін қаржы мекемелеріне берілген кепілдіктер бойынша Қордың міндеттемелерін білдіреді (5-ескертпе). Барлық кепілдікті келісімдер Қорға өтемақының болмауы талабында жасалған. Берешектің жалпы кепілдендірілген сомасы 2012 жылғы 31 желтоқсанда 3.002 миллион АҚШ долларын, 8.550 миллион теңгені және 4.500 миллион ресей рублін (2011: тиісінше 2.145 миллион АҚШ долларын, 1.402 миллион теңгені және нөл рубльді) құрайды.

17. ПАЙЫЗДЫҚ КІРІСТЕР

31 желтоқсанда аяқталған жылдарға пайыздық кірістер мынаны қамтиды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Қарыздар бойынша сыйақы	47.456	43.865
Берілген қарыздар бойынша дисконттың амортизациясы	14.047	14.973
Облигациялар бойынша сыйақы	7	9
	61.510	58.847

18. ПАЙЫЗДЫҚ ШЫҒЫСТАР

31 желтоқсанда аяқталған жылдарға пайыздық шығыстар мынаны қамтиды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Облигациялар бойынша сыйақы	45.684	44.996
Қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша дисконтты амортизациялау	23.829	31.723
Қарыздар бойынша сыйақы	20.773	16.659
Бастапқы тану кезінде қаржы активтерін дисконттаудан шыққан шығыстар	1.137	13.747
	91.423	107.125

19. ҚАРЖЫЛЫҚ КІРІСТЕР

Басқарманың 2012 жылғы 20 наурыздағы № 16/12 шешіміне сәйкес Қор «БТА Банк» АҚ, «Альянс Банк» АҚ және «Ш.Ш. Шөкин атындағы Энергетика ҚазҒЗИ» АҚ қоспағанда, еншілес ұйымдар үшін таза пайдадан 30%-дан 50%-ға дейінгі мөлшерде 2011 жылғы қорытындылар бойынша дивидендтер есептеу нормативін белгіледі.

2012 жылы Қор Басқармасының 2012 жылғы 2 мамырдағы № 20/12 шешіміне сәйкес «Қазахтелеком» АҚ жалпы сомасы 103.386 миллион теңге (2011: 2.945 миллион теңге) болатын бір жай акцияға 18.559 теңге 27 тиын мөлшерінде 2012 жылғы 1-тоқсанның қорытындылары бойынша пайданы бөлді.

2012 жылы Қор Басқармасының 2012 жылғы 7 тамыздағы № 33/12 шешіміне сәйкес

«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ жалпы сомасы 143.201 миллион теңге (2011: 47.796 миллион теңге) болатын бір жай акцияға 293 теңге 35 тиын мөлшерінде дивиденд төледі.

20. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР

31 желтоқсанда аяқталған жылдарға жалпы және әкімшілік шығыстар мынаны қамтиды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Демеушілік және қайырымдылық көмек	6.835	33.160
Жалақы бойынша шығыстар	2.576	2.429
Консультациялық қызметтер	2.048	1.893
Есепке қабылданбаған ҚҚС	788	1.033
Өзгелер	3.720	3.557
	15.967	42.072

21. ҚАРЖЫЛЫҚ КІРІСТЕР

31 желтоқсанда аяқталған жылдарға қаржылық кірістер мынаны қамтиды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Банктік депозиттер бойынша сыйақы	44.644	43.856
Қаржы кепілдіктері бойынша кірістер	12.666	14.235
Ағымдағы банктік шоттар бойынша сыйақы	407	480
Өзгелер	950	462
	58.667	59.033

22. САТУ ҮШІН ҚОЛДА БАР ИНВЕСТИЦИЯЛАРДЫҢ ҚҰНСЫЗДАНУЫНАН ШЫҒЫН

2012 жылғы 31 желтоқсанда Kazakhmys PLC және «Қазкоммерцбанк» АҚ-ның сату үшін қолда бар үлестік бағалы қағаздарының бастапқы құны құнының бастапқы құны мөлшерінен төмен едәуір және ұзақ төмендеуіне байланысты өтелмеуі мүмкін екендігі туралы объективтік куәлік бар. Бұған байланысты, Қор тиісінше 86.103 миллион теңге және 60.745 миллион теңге (2011: нөл) мөлшерінде құнсыздану бойынша шығынға Kazakhmys PLC және «Қазкоммерцбанк» АҚ үлестік бағалы қағаздары бойынша іске асырылмаған шығынды өзге жиынтық кіріс құрамынан қайта сыныптады. Құнсыздану бойынша шығындар 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Kazakhmys PLC және «Қазкоммерцбанк» АҚ үлестік бағалы қағаздарының бастапқы құны мен әділ құны арасындағы айырма мөлшерінде танылды.

23. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР

31 желтоқсанда аяқталған жылдарға табыс салығы бойынша шығыстар мынаны қамтиды:

Миллион теңгемен	2012	2011

Төлем көзінен ұсталатын салық	10.826	10.938
Мерзімі ұзартылған салық бойынша үнем	(337)	(1.237)
	10.489	9.701

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қор 20% (2011 жылғы 31 желтоқсанда: 20%) қолданыстағы ресми ставка бойынша корпоративтік табыс салығын с а л д ы .

Табыс салығы бойынша шығыстарға табыс салығының нормативтік ставкасы бойынша бухгалтерлік пайдадан салық салынғанға дейін есептелген табыс салығы бойынша шығыстарды салыстыру былайша берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
Салық салғанға дейінгі (шығын)/пайда	350.212	(506.133)
Ресми салық ставкасы	20%	20%
Бухгалтерлік пайда бойынша табыс салығы бойынша шығыстар/(үнем)	70.042	(101.227)
Тұрақты айырмалардан салық нәтижесі	(59.553)	110.928
Дивидендтерден салық салынбайтын кіріс	(67.349)	(14.998)
(Шығынды қалпына келтіруден кіріс)/кредиттік мекемелердегі және банктік депозиттердегі қаражаттың құнсыздануынан шығын	(56.185)	56.414
Еншілес ұйымдарға инвестицияларды құнсыздандыру	30.857	61.318
Сату үшін қолда бар қаржы активтерін қайта бағалаудан шығын	29.370	–
Төлем көзінен ұсталатын табыс салығы	4.469	3.208
Опциондар құнының өзгеруінен кіріс, нетто	(2.273)	(8.387)
Қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша дисконттау және дисконтты амортизациялау	2.184	6.100
Демеушілік көмекке шығыстар	1.123	6.276
Активтердің істен шығуынан (кіріс)/шығын	(830)	1.373
Қаржы кепілдіктері бойынша кірістер	(943)	(543)
Өзге де тұрақты айырмалар	24	167
Жиынтық кіріс туралы есепте берілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	10.489	9.701

Тиісті бухгалтерлік теңгерімдерді жасау күні қолданылған заңмен белгіленген салық ставкасын қолдану арқылы есептелген кейінге қалдырылған табыс салығының активтер мен міндеттемелердің есебі үшін негіз бен жеке қаржылық есептілікте көрсетілген сома арасындағы уақытша айырмаларға сальдо мынаны қамтиды:

Миллион теңгемен	2012	2011
Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер		
Берілген қарыздар	2.947	3.259
Өзге де ағымдағы міндеттемелер	180	131
Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер	3.127	3.390

Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер		
Негізгі қаражат	(90)	(44)
Алынған қарыздар	–	(646)
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер	(90)	(690)
Кейінге қалдырылған салық бойынша таза активтер	3.037	2.700

Кейінге қалдырылған салық активі болашақта салық салынатын кірістің болу ықтималдығы бар сол деңгейде ғана танылады, оған қарай актив пайдаланылуы мүмкін. Кейінге қалдырылған салық активтері олармен байланысты салық жеңілдіктері іске асырылатын ықтималдық бұдан әрі болмайтын сол деңгейде азайтылады.

24. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР

Байланысты тараптар Қор тобының компанияларын және Үкімет бақылайтын өзге де компанияларды, Қордың негізгі басқарушы персоналын, өзге де байланысты тараптарды қамтиды. Байланысты тараптармен мәмілелер тараптар арасында келісілген талаптарда жүргізілді, ол кейбір реттелетін қызметтерді қоспағанда, нарықтық ставкалар бойынша міндетті түрде жүзеге асырылған жоқ, ол байланысты және үшінші тараптарға қолданылатын тарифтер талаптарында беріледі.

Мына кестелерде 2012 және 2011 жылдар ішінде байланысты тараптармен жасалған мәмілелердің жалпы сомасы және 2012 және 2011 жылдардың 31 желтоқсанындағы тиісті сальдо келтірілген:

Миллион теңгемен		Байланысты тараптардың берешегі (7, 8, 11-ескертпелер)	Байланысты тараптарға берешек (14, 15-ескертпелер)	Байланысты тараптарда орналастырылған ақша қаражаты және депозиттер (10, 12-ескертпелер)	
Мемлекет бақылайтын өзге де кәсіпорындар	2012 жылғы 31 желтоқсан	49.417	188.676	395.060	
	2011 жылғы 31 желтоқсан	33.794	405.006	436.100	
Еншілес ұйымдар	2012 жылғы 31 желтоқсан	536.373	849.911	211.877	
	2011 жылғы 31 желтоқсан	383.956	807.267	132.660	
Еншілес ұйымдардың біріккен кәсіпорындары және қауымдасқан компаниялары	2012 жылғы 31 желтоқсан	9.473	–	–	
	2011 жылғы 31 желтоқсан	10.539	–	–	
Миллион теңгемен	Алынған дивидендтер (19-ескертпе)	Байланысты тараптардан сатып алу (6-ескертпе)	Байланысты тараптардан алынған сыйақы (17, 21-ескертпелер)	Байланысты тараптарға есептелген сыйақы (18-ескертпе)	
	2012	–	–	782	17.955

Мемлекет бақылайтын өзге де кәсіпорындар	2011	–	–	800	27.115
Еншілес ұйымдар	2012	336.885	19.939	75.835	50.135
	2011	74.686	1.752	89.017	54.400
Еншілес ұйымдардың біріккен кәсіпорындары және қауымдасқан компаниялары	2012	–	–	300	–
	2011	–	–	379	–
Өзге де байланысты тараптар	2012	-	-	-	-
	2011	2.763	-	1.672	4.308

2012 және 2011 жылдар ішінде байланысты тараптармен жасалған мәмілелердің табиғаты қаржылық есептілікке тиісті ескертпелерде көрсетілген.

Қоса беріліп отырған жиынтық кіріс туралы жеке есептегі жалпы және әкімшілік шығыстарға қосылған негізгі басқару персоналына төленген жалпы сыйақы сомасы тиісінше 2012 және 2011 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған жылдарға 437 миллион теңгені және 491 миллион теңгені құрайды. Негізгі басқарушы персоналға төленген сыйақы келісімшарттарда белгіленген жалақы бойынша шығыстардан тұрады.

25. ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУ МАҚСАТЫ ЖӘНЕ САЯСАТЫ

Қордың негізгі қаржылық міндеттемелерінің құрамына кредит мекемелерінен және Үкіметтен алынған қарыздар, шығарылған облигациялар, қаржылық кепілдіктер және өзге де кредиторлық берешек кіреді. Көрсетілген қаржылық инструменттер, негізінен, Қордың операцияларын қаржыландыруға тарту үшін пайдаланылады. Қордың қаржылық активтерінің құрамына еншілес ұйымдар мен кредит мекемелері берген қарыздар, банктік депозиттер, өзге де қаржылық активтер, өзге де дебиторлық берешек, сатып алынған облигациялар мен мемлекеттік бағалы қағаздар, оның тікелей операциялық қызметі нәтижесінде пайда болатын ақша және олардың баламалары кіреді.

Қор нарық тәуекеліне, пайыздық ставкаларға байланысты тәуекелге, кредит тәуекеліне, валюта тәуекеліне және өтімділік тәуекеліне ұшырады.

Пайыздық ставкаларға байланысты тәуекел

Сыйақы ставкаларына байланысты тәуекел нарықта сыйақы ставкаларының өзгеруі нәтижесінде қаржылық инструмент құнының ауытқу тәуекелін білдіреді.

Қордың сыйақы ставкаларына байланысты тәуекелге ұшырауы негізінен өзгермелі пайыз ставкасымен Қордың қарызына жатқызылады (14-ескертпе). Сонымен қатар, пайыз ставкаларындағы ықтимал өзгерістерге табыс салығына дейін Қор пайдасының сезімталдығы (қарыздар бойынша өзгермелі пайыз ставкасына ықпал арқылы) ұқсас талаппен және ұқсас сомада өзгермелі пайыз ставкасымен берілген қарыздардың болуына байланысты болмашы ғана (7-ескертпе). Қор капиталына әсері жоқ.

Кредит тәуекелі

Қордың қаржылық инструменттерімен болған шарттардың талаптарын контрагенттердің орындамауы нәтижесінде пайда болған кредит тәуекелі, әдетте, контрагенттер міндеттемелерінің шамасы осы контрагенттердің алдындағы Қордың міндеттемелеріне асып кеткен осындай жағдайлар болған кезде, сомамен шектеледі. Қордың саясаты кредитке қабілетті контрагенттермен қатар қаржы инструменттерімен болатын операцияларды жасауды көздейді. Кредит тәуекеліне ұшыраудың ең жоғары шамасы әрбір қаржы активінің теңгерім құнына тең. Қор өзінің ең жоғары тәуекел шамасын есепті күні көрсетілген құнсыздануға резервтер шегерілген берілген қарыздар сомасында (7-ескертпе), кредит мекемелеріндегі қаражат (8-ескертпе), өзге де қаржы активтерінде (9-ескертпе), банктік депозиттерде (10-ескертпе), өзге де ағымдағы активтерде (11-ескертпе) және ақша қаражаты мен оның баламаларында (12-ескертпе) көрсетіледі деп санайды.

Кредит тәуекелінің шоғырлануы бір қарыз алушыдан немесе қызмет талаптары ұқсас қарыз алушылардың тобынан берешектің бірнеше сомасы болған кезде пайда болуы мүмкін, оған қатысты экономикалық талаптарды өзгерту немесе өзге мән-жайлар олардың өздерінің міндеттемелерін орындауға қабілетіне ықпал етуі мүмкін екенін күтуге негіздеме бар.

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі Қордың өзінің қаржылық міндеттемелерін орындау үшін қаражат тарту кезіндегі қиындықтарға жолығу мүмкіндігіне байланысты. Өтімділік тәуекелі оның әділ құнына жуық құны бойынша қаржы активін шұғыл өткізу мүмкіндігінің болмауы нәтижесінде пайда болуы мүмкін.

Өтімділікке қойылатын талаптар тұрақты түрде бақыланып отырады және басшылық олардың пайда болу шамасына қарай міндеттемелерді орындау үшін жеткілікті көлемде қаражаттың болуын қадағалап отырады.

Мына кестеде 2012 және 2011 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы міндеттемелерді өтеу мерзімдері бөлінісінде Қордың қаржылық міндеттемелері бойынша шартты дисконтталмаған төлемдер туралы ақпарат берілген.

Миллион теңгемен	Талап бойынша	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	>5 жыл	Жиыны
2012 жылғы 31 желтоқсан						
Қарыздар	53.338	22.654	53.664	465.650	1.758.000	2.353.306
Үкіметтің қаражаты	—	24	3.246	19.866	1.120.445	1.143.581
Өзге де ағымдағы міндеттемелер	—	2.278	—	—	—	2.278
Жиыны	53.338	24.956	56.910	485.516	2.878.445	3.499.165
Миллион теңгемен	Талап бойынша	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	>5 жыл	Жиыны
2011 жылғы 31 желтоқсан						

Қарыздар	63.226	19.651	85.936	311.841	1.676.369	2.157.023
Үкіметтің қаражаты	–	48	1.299	13.321	975.571	990.239
Өзге де ағымдағы міндеттемелер	407	1.078	766	–	–	2.251
Жиыны	63.633	20.777	88.001	325.162	2.651.940	3.149.513

Валюта тәуекелі

Шетел валютасындағы банктердегі ағымдағы шоттардан басқа, Қор шетелдік валютада ұзақ мерзімді кредиттер мен қарыздардың біршама сомасын тартады әрі береді және сондықтан, валюта тәуекеліне ұшырады.

Мына кестеде барлық өзге де параметрлердің өзгермеуі талабымен шетел валютасына айырбастау бағамындағы ықтимал өзгерістерге салық салуға дейінгі Қор пайдасының сезімталдығына талдау берілген (ақша активтері мен міндеттемелердің әділ құнындағы ықтимал өзгерістердің салдары). Қордың капиталына ықпалы жоқ.

Миллион теңгемен	Айырбастау бағамдарындағы ұлғаю/(кему)	Салық салғанға дейінгі пайдаға ықпал ету
2012 жыл		
Еуро	10,77%	172
	(10,77%)	(172)
АҚШ доллары	1,57%	1.707
	(1,57%)	(1.707)
2011 жыл		
Еуро	16,33%	249
	(16,33%)	(249)
АҚШ доллары	10,72%	361
	(10,72%)	(361)

Капиталды басқару

Капиталды басқарудың негізгі мақсаты үздіксіз қызмет үшін капиталдың қалыпты деңгейінің жеткілікті болуы мен тұрақты кредитке қабілеттілігін және мүдделі тараптар үшін пайданы көбейтуді қамтамасыз ету болып табылады. Қор капиталды басқарады және экономикалық талаптарға өзгерістерді ескере отырып, оның құрылымы мен көлеміне өзгерістер енгізеді. Капиталдың оңтайлы құрылымын қолдау үшін Қор акциялар шығаруы, қарыз қаражатын тартуы мүмкін.

Қорда капиталды басқару қызметті кейіннен қаржыландыру үшін оңтайлы пайдалы жағдайларға ақша ресурстарын тарту, сондай-ақ Қордың алдына қойылған стратегиялық міндеттерді шешу үшін оларды инвестициялау арқылы жүзеге асырылады. Капиталды басқару үдерісі капитал нарығында ағымдағы жағдайларға тұрақты түрде мониторинг жасауды, қарыз капиталының құнын және капиталдың әрбір класына байланысты тәуекелдерді де қамтиды.

Қор капиталына қатысты сыртқы кредиторлар қарыз қаражатын тартуы үдерісінде коэффициент – меншік капиталға қарыз капиталының қатынасы белгіленді, оның мәні

4:1 пропорциядан аспауы қажет. Осы коэффициент есепті кезең ішінде және есепті күнгі жағдай бойынша орындалады.

Қорда капиталды басқару меншік капиталының коэффициент жеткіліктілігін пайдалана отырып, қарыз және меншік капиталы теңгерімін оңтайландыру арқылы жүзеге асырылады, ол оның активтеріне Қордың меншік капиталының қатынасын білдіреді. Қор саясатына сәйкес осы коэффициенттің мәні 0,25-дан төмен болмауы қажет.

Кестеде 31 желтоқсандағы меншік капиталдың коэффициент жеткіліктілігінің мәні берілген:

Миллион теңгемен	2012	2011
Жарғылық капитал	4.409.314	4.050.383
Резервтер	(595)	(126.333)
Жиналған шығын	(557.989)	(1.116.293)
Капитал жиыны	3.850.730	2.807.757
Қарыз қаражатының жиыны	1.562.673	1.555.461
Активтердің жиыны	5.453.393	4.395.122
Меншік капиталдың коэффициент жеткіліктілігі	0,71	0,64
Меншік капиталға қарыз капиталының қатынасы	0,41	0,55

Әділ құн бағасы көздерінің иерархиясы

Қор модельді бағалау бөлінісінде қаржылық инструменттердің әділ құнын анықтау және ол туралы ақпаратты ашу үшін мына иерархияны пайдаланады:

1-ші деңгей: ұқсас активтер немесе міндеттемелер бойынша белсенді нарықтардағы бағалар (қандай-да бір түзетулерсіз).

2-ші деңгей: көрсетілетін әділ құнға біршама әсер ететін басқа әдістер, барлық бастапқы деректер нарықта не тікелей не тікелей емес байқалады.

3-ші деңгей: көрсетілетін әділ құнға біршама әсер ететін бастапқы деректерде пайдаланылатын әдістер, олар байқалатын нарықтық ақпаратқа негізделмейді.

Бұдан әрі Қордың барлық қаржылық инструменттерінің теңгерім құны мен әділ құны санаттары бойынша салыстыру берілген:

Миллион теңгемен	2012 жылғы 31 желтоқсан	1-ші деңгей	2-ші деңгей	3-ші деңгей
Әділ құн бойынша бағаланатын активтер				
Сату үшін қолда бар қаржылық активтер	150.318	150.318	—	—
колл/пут опциондармен байланысты активтер	47.429	—	47.429	—
Әділ құн бойынша бағаланатын міндеттемелер				
Колл/пут опциондар бойынша міндеттемелер	(32)	—	(32)	—
Миллион теңгемен	2011 жылғы 31 желтоқсан	1-ші деңгей	2-ші деңгей	3-ші деңгей
Әділ құн бойынша бағаланатын активтер				
Сату үшін қолда бар қаржылық активтер	199.554	199.554	—	—

колл/пут опциондармен байланысты активтер	33.240	–	33.240	–
Әділ құн бойынша бағаланатын міндеттемелер				
Колл/пут опциондар бойынша міндеттемелер	(717)	–	(717)	–

Қаржылық инструменттердің әділ құны

Төменде Қордың барлық қаржылық инструменттерінің теңгерім құны мен әділ құнының санаттары бойынша салыстыру берілген:

	Теңгерім құны		Әділ құны	
	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
Миллион теңгемен				
Қаржылық активтер				
Ақша қаражаты	432.972	451.902	432.972	451.902
Банктік депозиттер	364.476	240.312	364.476	240.312
Берілген қарыздар	767.481	540.334	770.100	552.557
Кредит мекемелеріндегі қаражат	394.540	292.193	388.771	292.277
Өзге де қаржы активтері	150.318	199.554	150.318	199.554
Колл/пут опциондарымен байланысты активтер	47.429	33.240	47.429	33.240
Өзге де қаржы активтері	27.939	10.857	27.939	10.857
Қаржылық міндеттемелер				
Алынған қарыздар	(1.376.771)	(1.150.455)	(1.406.192)	(1.265.481)
Үкіметтің қаражаты	(185.902)	(405.006)	(144.423)	(509.464)
Қаржы кепілдіктері бойынша міндеттемелер	(37.680)	(28.936)	(35.010)	(25.652)
Опциондар бойынша міндеттемелер	(32)	(717)	(32)	(717)
Өзге де ағымдағы міндеттемелер	(2.278)	(2.251)	(2.278)	(2.251)

Алынған қарыздардың, берілген қарыздардың, Үкіметтің қаражаты және қаржы кепілдіктері бойынша міндеттемелердің әділ құны басымдықты пайыз ставкалары бойынша ақша қаражатының күтілетін болашақтағы ағындарын дисконттау арқылы е с е п т е л д і .

Өзге де активтер мен міндеттемелердің теңгерім құны осы қаржы инструменттерінің қысқа мерзімділігі нәтижесінде олардың әділ құнына шамамен тең.

26. ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Шартты міндеттемелер

Қор елеулі міндеттемелердің пайда болу ықтималдығының деңгейін бағалайды және міндеттемелердің пайда болуына әкелетін оқиғалар болатын жеткілікті ықтималдық болған, ал тиісті міндеттемелердің сомасы дұрыс анықталуы мүмкін жағдайда ғана өзінің жеке қаржылық есептілігінде тиісті резервті көрсетеді. Осы жеке қаржылық есептілікте қандай-да бір шартты міндеттемелер бойынша резерв құрылмаған.

Салық салу

Қазақстандық салық заңнамасы және нормативтік-құқықтық актілер тұрақты өзгерістер мен әртүрлі түсіндірулер мәні болып табылады. Жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдары арасындағы пікірлерде алшақтық жағдайлары жиі кездеседі. Қазақстан қолданыстағы заңдардың негізінде анықталған құқықтық бұзушылықтар үшін айыппұлдар мен өсімақылар біршама болуы мүмкін. Айыппұл санкциялары айыппұлдарды қамтиды, әдетте, 2,5-ке көбейтілген Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген қайта қаржыландыру ставкасы бойынша есептелген өсімақылар мен қосымша есептелген салықтар сомасының 50% мөлшерінде. Нәтижесінде, айыппұл санкциялары мен өсімақылардың сомасы қосып есептеуге тиесілі салықтар сомасынан бірнеше есе артуы мүмкін. Қаржылық кезеңдер тексеру жүргізілетін жылдың алдындағы бес күнтізбелік жыл ішінде салық органдары тексеру үшін ашық болып қалады. Белгілі бір мән-жайларда тексеру біршама ұзақ кезеңдерді қамтуы мүмкін. Қазақстан салық жүйесіне байланысты екіұштылық нәтижесінде, егер мұндайлар болса, салықтардың, айыппұлдардың және өсімақылардың түпкілікті сомасы қазіргі уақыт бойынша шығыстарға жатқызылған және 2012 жылғы 31 желтоқсанда есептелген сомадан асып кетуі мүмкін. Басшылық 2012 жылғы 31 желтоқсанда қолданылатын заңнамадағы оның түсіндірілуі сәйкес келетін болып табылады әрі Қордың салық бойынша ұстанымы расталатын ықтималдық болады деп санайды.

«БТА Банк» АҚ-ға орналастырылған активтерге қатысты провизиялар

2010 жылғы қыркүйекте Астана қ. бойынша ҚР Салық комитеті 2009 жылғы Қордың қызметіне кешенді салық тексеруін жүргізуге бастамашылық жасады. Салық тексеруі барысында салық органдары 2009 жылғы корпоративтік табыс салығының есептеу мақсатында Провизияларды шегеру құқықтылығы туралы мәселені көтерді. Осы қаржылық есептілік шыққан күнгі жағдай бойынша салық тексеруінің нәтижелері туралы акті күшіне енген жоқ.

Үкіметтің 2009 жылғы 30 желтоқсандағы № 2275 қаулысымен «Ұлттық басқарушы холдингтің, сондай-ақ негізгі қызмет түрі қарыз операцияларын жүзеге асыру немесе талап құқықтарын сатып алу болып табылатын және дауыс беретін акцияларының (қатысу үлестерінің) жүз проценті ұлттық басқарушы холдингке тиесілі, өзара байланысты тұлғалардың пайдасына не өзара байланысты тұлғалардың міндеттемелері бойынша үшінші тұлғаларға берілген активтер мен шартты міндеттемелерді (кредиттік серіктестіктердің активтері мен шартты міндеттемелерінен басқа) қоспағанда, күмәнді және үмітсіз активтерге қарсы провизиялар (резервтер) құру жөніндегі шығыстар сомасын шегеруге құқығы бар заңды тұлғалардың активтер мен шартты міндеттемелерді күмәнді және үмітсіз санатқа жатқызу» ережесі («Ереже») бекітілді.

Ережеге сәйкес Қор 846,748 миллион теңге сомаға «БТА Банк» АҚ-ға орналастырылған активтерге қатысты провизияларды (бұдан әрі - «Провизиялар») құрып, корпоративтік табыс салығының есебі мақсатында шегерімге жатқызды.

Қордың басшылығы 2012 жылғы 31 желтоқсанда қолданылатын заңнамада (Ережені қоса алғанда) оны түсіндіру сәйкес келетін болып табылады және осы провизияларды шегерімге жатқызуға қатысты Қордың ұстанымы расталатын болады деп санайды. Тиісінше, Қорға осы қаржылық есептілікте салық органдарының тарапынан ықтимал үстеме есептеулерге байланысты қандай-да бір провизияларды таныған жоқ.

Тұрақтандыру жоспары бойынша міндеттеме

Қор Үкімет 2008 жылы бекіткен Тұрақтандыру жоспарын жүзеге асыруда Үкіметтің негізгі операторы болып белгіленді (1-ескертпе).

Жылжымайтын мүлік нарығындағы жағдайды тұрақтандыру

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жылжымайтын мүлік нарығындағы жағдайды тұрақтандыру бойынша міндеттеме орындалды.

Инновациялық, индустриялық және инфрақұрылымдық жобаларды іске асыру

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инновациялық, индустриялық және инфрақұрылымдық жобаларды қаржыландыру бойынша Қордың міндеттемесі 5.000 миллион теңгені (2011: 5.000 миллион теңге) құрады.

Дағдарысқа қарсы құралдарды қайталама пайдалану бойынша міндеттемелер

Қазақстан Республикасы Экономикасын жаңғырту мәселелері жөніндегі мемлекеттік комиссия отырысының 2012 жылғы 5 сәуірдегі № 17-5/И-380 хаттамасына және Қазақстан Республикасы Экономикасын жаңғырту мәселелері жөніндегі мемлекеттік комиссия отырысының 2013 жылғы 30 қаңтардағы № 17-5/11-10 хаттамасына сәйкес Қор 2012-2014 жылдар ішінде жалпы сомасы 514.718 миллион теңгеге бірқатар инвестициялық жобаларды жүзеге асыруға жатады. 2012 жылы игерілген қаражатты және жобалар арасындағы қаражатты қайта бөлуді ескере отырып, 2013-2014 жылдары игеруге Қордың міндеттемелері 415.324 миллион теңгені құрайды, оның ішінде мына жобалар бойынша:

Тұрғын үй құрылысы бағдарламасын қаржыландыру және «Қолжетімді тұрғын үй» бағдарламасын іске асыру

Үкіметтің 2012 жылғы 21 маусымдағы № 821 қаулысына сәйкес «Самұрық-Қазына» жылжымайтын мүлік қоры» АҚ арқылы тұрғын үй салуға Қордан қаражатты және Ұлттық қордан қаражатты пайдалану көзделеді. 2012 жылғы 31 желтоқсанда «Қолжетімді тұрғын үй - 2020» бағдарламасын қаржыландыру бойынша Қордың міндеттемесі 36.200 миллион теңгені (2011 жылғы 31 желтоқсанда: нөл) құрайды.

Қордың өзге де инвестициялық жобаларын іске асыру

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге инвестициялық жобаларды қаржыландыру бойынша Қордың міндеттемесі 379.124 миллион теңгені (2011 жылғы 31 желтоқсанда: нөл) құрайды.

Бұдан басқа, Қазақстан Республикасы Экономикасын жаңғырту мәселелері жөніндегі мемлекеттік комиссия отырысының 2013 жылғы 30 қаңтардағы № 17-5/11-10

хаттамасына сәйкес Қордың және/немесе «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ-ның меншік қаражаты есебінен 60.000 миллион теңге мөлшерінде «Батыс-Солтүстік-Орталық магистралдық газ құбырын салу» (Қарталы – Тобыл – Көкшетау – Астана) инвестициялық жобасын қаржыландыруды жүзеге асыру жатады.

Республикалық бюджет қаражаты есебінен инвестициялық жобалар бойынша міндеттемелер

2012 жылғы 31 желтоқсандағы Қордың Республикалық бюджет қаражаты есебінен инвестициялық жобаларды іске асыру бойынша міндеттемелері 6.030 миллион теңгені (2011 жылғы 31 желтоқсанда: 8.030 миллион теңгені) құрады.

Шекербанктің акцияларын сатып алуға шарттық міндеттеме

2012 жылғы 25 қаңтарда Қор «БТА Секьюритис» АҚ-дан («БТА Банк» АҚ-ның еншілес ұйымы) «Шекербанк» түрік банкінің 339.787.080 дана акциясын (33,98%) сатып алу шартын жасасты. 2012 жылғы 31 желтоқсанда Қор 222.148.406 акцияны (22,1%) иеленді (6-ескертпе). Қазіргі уақытта «БТА Секьюритис» АҚ-ға тиесілі «Шекербанк» түрік банкінің акцияларының қалған пакетін сатып алу «БТА Банк» АҚ-ға берілген Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. талап-арызы бойынша көрсетілген акцияларға қамақ қойылуына байланысты мүмкін болмай отыр.

27. ЕСЕПТІ КҮННЕН KEЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

Берілген қарыздар

2013 жылғы 24 қаңтарда Қор Қазақстан, Жомарт мыс кен орнын өңдеу бойынша жобаны қаржыландыруға 200 миллион АҚШ доллары мөлшерінде Kazakhmys Finance PLC қарыз берді. Қаржыландыру 2013 жылғы қаңтарда Қытай мемлекеттік Даму Банкімен кредит желісі шеңберінде алынған қаражаттан жүзеге асырылды.

2013 жылғы қаңтарда Қор «Қазақстан Темір Жолы» ұлттық компаниясы» АҚ-мен қарыз шартын жасасты, оған сәйкес Қор «Жезқазған-Бейнеу» және «Арқалық-Шұбаркөл» теміржолдарын салуды қаржыландыру үшін 135.136 миллион теңге мөлшерінде қарыз берді. Қаржыландыру Қазақстан Республикасы Экономикасын жаңғырту мәселелері жөніндегі мемлекеттік комиссия отырысының 2012 жылғы 5 сәуірдегі № 17-5/И-380 хаттамасына сәйкес Ұлттық қордың қаражаты есебінен жүзеге асырылды.

ШҚӨЭК қатысу үлесін беру

2013 жылғы 14 наурызда Қор «Самұрық-Энерго» АҚ жарғылық капиталына ШҚӨЭК-ге 100% қатысу үлесін беруді жүзеге асырды.

Даму институттарын, қаржы ұйымдарын беру және еншілес ұйымдардағы инвестициялардағы басқа да өзгерістер

Қазақстан Республикасының 2012 жылғы әлеуметтік-экономикалық даму қорытындылары және «Қазақстан - 2050» стратегиясын іске асыру жөніндегі міндеттемелер туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің қатысуымен өткен кеңестің 2013 жылғы 23 қаңтардағы № 01-7.1 хаттамасына сәйкес Қазақстан

Республикасының Үкіметіне «СҚ-Фармация» ЖШС-ны Қазақстан Республикасы Денсаулық министрлігінің иелігіне беруді көздейтін даму институттарында және қаржы ұйымдарында («Қазақстанның Даму Банк» АҚ, «Kazyna Capital Management» АҚ, «ҚазЭкспортГарант» экспорттық кредиттік сақтандыру корпорация» АҚ, «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ, «Қазақстанның Инвестициялық Қор» АҚ) иелену үлестері Қорға тиесілі оларды бере отырып, 100% акциясын Үкімет иеленетін «Ұлттық даму агенттігі» АҚ құру тапсырылды.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 4 наурыздағы № 206 қаулысына сәйкес «Қазкоммерцбанк» АҚ мен «БТА Банк» АҚ-ның Қорға тиесілі акцияларын сату есебінен Қорға «Халық банкі» ЖЗҚ» АҚ, «Грантум» ЖЗҚ және «ҰларҮміт» ЖЗҚ акционері болуға рұқсат берілді.

Қорға тиесілі «БТА Банк» АҚ, «Альянсбанк» АҚ және «Темірбанк» АҚ акцияларын 2013 жылғы 31 желтоқсанға дейін сату мақсатында, көрсетілген банктердің акционерлері сатылатын акцияларын басым сатып алу құқығынан бас тартқан жағдайда

Қ о р ғ а :

- «АльянсБанк» АҚ мен «Темірбанк» АҚ акцияларын бірыңғай стратегиялық инвесторға иеліктен шығару жөнінде шаралар қабылдау;

- «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ға «БТА Банк» АҚ акцияларының қалған пакетін сатып алуды ұсынысын жасау ұсынылды.

Ағымдағы сәтте «Ұлттық даму агенттігі» АҚ құру бойынша нормативтік құқықтық актілерді бекітуге, «СҚ-Фармация» ЖШС беруге және банктердің акцияларын сатуға байланысты құжаттарды дайындау және келісу рәсімдері жүзеге асырылуда.

Үкіметтің қаражаты

2013 жылғы қаңтарда Қор облигациялардың айналым мерзімі 50 жыл және купондық сыйақысы жылдық 0,01% мөлшеріндегі жалпы сомасы 255.000 миллион теңге болатын бір облигацияға номинал құны 1.000 теңге болатын 255.000 купондық облигацияларды орналастырды. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі облигацияларды сатып алды. Осы облигацияларды сатудан алынған қаражат «Қазмырыш» ЖШС қатысу үлесін сатып алу үшін пайдаланылды.

Қазцинктегі қатысу үлестерін сатып алу

2013 жылғы 1 ақпанда Қор «Қазцинк» ЖШС-ның 9,9407% қатысу үлестерін иеленетін «Logic Business» ЖШС, «Logic Invest Capital» ЖШС және «Дана» инвестициялық үйі» ЖШС жарғылық капиталдарына қатысу үлестерінің 100% сатып алу жолымен «Қазцинк» ЖШС жарғылық капиталына 29,8221% қатысу үлестерін 248.837 миллион теңге жалпы сомаға сатып алуды жүргізді. Қор «Тау-Кен Самұрық» АҚ жарғылық капиталына «Қазцинк» ЖШС осы қатысу үлесін беруді жүргізуді көздеп отыр.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК